

A BAKONY
TERMÉSZETTUDOMÁNYI
KUTATÁSÁNAK EREDMÉNYEI 28.

Ádám László

**A BAKONY ÉS A VÉRTES HOLYVAFAUNÁJA
(COLEOPTERA: STAPHYLINIDAE)**

RESULTATIONES
INVESTIGATIONUM
RERUM NATURALIUM
MONTIUM BAKONY
XXVIII.

BAKONYI TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM
ZIRC
2004

A Bakony
természettudományi
kutatásának
eredményei
XVIII.

ÁDÁM LÁSZLÓ

**A Bakony és a Vértes holyvafaunája
(Coleoptera: Staphylinidae)**

**The rove beetle fauna of the Bakony and the Vértes
Mountains
(Coleoptera: Staphylinidae)**

Zirc, 2004

Szerkesztő:
Kutasi Csaba

Fotó:
Retezár Imre

Lektorálta:
Dr. Merkl Ottó

A természetföldrajzi részt lektorálta:
Dr. Galambos István

Angol nyelvi lektor:
Dr. Zombori Lajos

A kötet megjelenését támogatta:

a Nemzeti Kulturális Alapprogram

a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

a Bakonyi Természettudományi Múzeum Baráti Köre

a Veszprém Megyei Önkormányzat

Felelős kiadó: Kasper Ágota múzeumigazgató

Published by Natural History Museum of Bakony Mountains, Zirc

Responsible for publication: Kasper Ágota, director of museum

ISBN: 963 216 981 6

ISSN: 0408 2427

Készült 2004-ben a veszprémi Prospektus Nyomdában

ELŐSZÓ

Az immár több mint 40 éve folyó bakonykutatói program fontos állomásai az egyes csoportokról készített összegzések megjelenése. E munkák a múzeum évkönyveiben cikk formájában, illetve *A Bakony természettudományi kutatásának eredményei* külön köteteként látnak napvilágot. Rovarászként külön öröm számomra, ha ezek a tematikus kiadványok a rovarvilág egyes képviselőiről szólnak. Az eddig megjelent 27 kötetből mindössze 6 íródott ebben a tárgykörben. Legutóbb, a sorozat 25. köteteként Tóth Sándor zengőlegyekről írt, igazán remek alapvetését tarthatta kezében az olvasó. A jelen kiadvány, amely a holyvák családját tartalmazza, a cincérek után a második bogarakkal foglalkozó kötet a sorozatban. A holyvák, fajszaikat tekintve hazánkban az ormányosbogarak mellett a másik legnagyobb bogárcsalád, mely egyben a legnehezebb csoportok közül való.

Ádám László *A Bakony és a Vértes holyvafaunája* c. mű szerzője a hazai holyvafauna legjobb ismerője, mintegy 20 éve foglalkozik ezzel a csoporttal. A korábban főként lemezescsapú bogarakkal foglalkozó szerző számára – saját elmondása szerint – a holyvák esetében a nehézség jelentette a fő vonzerőt, ezért kezdett velük foglalkozni. Ezidáig összesen 20 holyvák tárgyaló közleménye jelent meg, melyek zöme a hazai holyvafauna feltárását célozza meg. Ezek közül terjedelmével is kiemelkedik a nemrégiben napvilágot látott, a Zemplén-hegység holyvafaunájával foglalkozó kiadvány, melyet Hegyessy Gáborral társszerzőségben publikált.

A szerző több mint két évtizedig állt a Magyar Természettudományi Múzeum szolgálatában, ahol egyebek mellett feldolgozta a bakonyi és a vértesi holyvák. A Bakony holyvafaunájára vonatkozó ismeretek alapjait korábban Tóth László (1937–1992) már számos publikációban közzétette. A jelen munkában Ádám László részben revideálta Tóth László bakonyi anyagát, továbbá kiegészítette az új gyűjtések eredményeivel és az elődje által fel nem dolgozott alcsaládok (Steninae, Aleocharinae) adataival. A szerző a Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteményén kívül több más múzeum holyvanyagát is meghatározta. Munkájának nagyságát jól mutatja, hogy csak a Bakonyi Természettudományi Múzeumban mintegy 7000 példányt határozott meg.

Jelen munka értékét növeli, hogy a Bakonyon kívül, a korábban fehér foltnak számító Vértes holyvafaunáját is tárgyalja. Őszintén reméljük, hogy a szép kiadvány hozzájárul e kevésbé ismert bogárcsoport jobb megismeréséhez. Ez utóbbit szolgálják Retezár Imre igényes és szép kivitelű fényképfelvételei is. Az egyes fajok elterjedési és élőhelyi sajátosságai mellett, külön fejezetben a természetvédelmi szempontok is helyet kaptak, ezért a kiadványt a specialistákon kívül javasoljuk a természetvédelem szakembereinek is, bár jelenleg a holyvák egyetlen faja sem áll védelem alatt.

dr. Szél Győző
entomológus

Magyar Természettudományi Múzeum Állattára

Budapest, 2004. augusztus. 30.

BEVEZETÉS

A Bakony holyvafaunáját – bár a ritkább fajok elterjedéséről még nagyon keveset tudunk – ma többé-kevésbé jól ismerjük. Egyes családok (Staphylinidae, Phloeocharidae, Tachyporidae, Oxyporidae, Micropeplidae) feldolgozása az alapvetés szintjén már megtörtént, két jelentős csoport (Stenidae, Aleocharidae) fajainak meghatározására azonban még nem került sor, szórványos adataink azonban ez utóbbiakról is vannak. (Sajnos a 15–20 évnél régebben közzétett dolgozatok egy része már kisebb-nagyobb mértékben túlhaladott, ezért a bennük felsorolt adatok egy része is ellenőrzésre szorul.) A Vértes holyvafaunájáról ismereteink nagyon hézagosak, önálló közlemény erről a területről eddig még nem jelent meg.

A holyvaféléknek a Kárpát-medencéből közel 1700 faja ismert, Magyarországról pedig mintegy 1250 fajt mutattak ki. A Bakony és a Vértes területéről összesen 588 holyvafajt ismerünk, az itt élő fajok száma azonban legalább 1000-re tehető. Néhány holyvafajt hazánkban most még csak a Bakonyból (*Gabrius toxotes*, *Pachyatheta cribrata*, *Liogluta pagana*, *Callicerus obscurus*, *Omalium excavatum*), illetve a Vértesből ismerünk (*Erichsonius signaticornis*, *Aleochara verna*, *Liogluta alpestris*, *Pleurotobia magnifica*), ezek előfordulása azonban országunk más tájain is szinte biztosra vehető. A *Mocyta fussi* fajt Magyarországról korábban még nem említették: hazánkban ezt a bogarat első ízben Keszthelyen gyűjtötték.

A KUTATÁS MÚLTJA ÉS JELENE

A bogarakra vonatkozó legkorábbi faunisztikai adatok hazánk területéről az ezerhét-század évek végéről, illetve az ezernyolcszázad évek elejéről valók. A gyűjtőhelyek pontosabb megjelölését ez idő tájt még nem tartották szükségesnek, az esetek többségében elegendőnek vélték csak a „Hungaria” lelőhelyet feltüntetni. Részletesebb adatokat az ezernyolcszázad évek vége felé kezdtek rendszeresebben közölni, és az első biztos bakonyi adatok is csak ebből az időből ismertek. Külföldi szakember volt az első, aki magyarországi utazásai során Nagyvázsöny környékére is eljutott, bogarakat (köztük 9 holyvafajt) gyűjtött, és erről közleményében beszámolt (Hopffgarten 1876).

Ez idő tájt – a Kárpát-medence faunisztikai kutatásának kezdeti szakaszában – már magyar rovarászok is munkálkodtak a Bakony területén. Pável János Zirc környékén gyűjtött 1886-ban, Rédl Gusztáv pedig Tapolca környékét kutatta, és adatait közzé is tette (Rédl 1894). Munkájában 12 holyvafajról esik szó. Kuthy Dezső – bár járt a területen – elsősorban nem a gyűjtésben szerzett igazi érdemeket. Ő volt az, aki Kárpát-medence bogárfaunájának első katalógusát összeállította, és abban az addig ismert bakonyi adatokat is felsorolta (Kuthy 1897). A holyvákat említve 64 faj előfordulásáról számolhatott be, ami ezekben a korai időkben jelentős eredménynek mondható. (A bakonyi adatok egy része ebben a munkában valószínűleg nem szerepel, mert a leggyakoribb fajok lelőhelyeit Kuthy nem tartotta fontosnak közölni.)

Wachsmann Ferenc, illetve Ehmann Ferenc a századforduló táján, nagyjából egy időben tevékenykedett a Bakony területén. Wachsmann Pápa tágabb környezetének bogárfaunáját kutatta, és eredményeit közzé is tette. Munkája (Wachsmann 1907) a holyvák tekintetében is az egyik legjelentősebb bakonyi adatforrás lehetne, az egyes fajok

után azonban nem szerepelnek a lelőhelyek. Ehmann elsősorban a Balaton környékén gyűjtött, de (bogarászként az elsők között) megfordult a Vértesben is.

Az ezerkilencszázas évek első felében felélénkült a kutatómunka. A kor ismertebb rovarászhai – pl. Biró Lajos, Bokor Elemér, Csiki Ernő, Györffy Jenő, Horváth Géza, Lichtneckert Ferenc, Mihók Ottó, Stiller Viktor, Streda Rezső, Uhl József – mind megfordultak a Bakonyban, illetve néhányan a Vértesben is. Sajnos anyaguk feldolgozására nem, illetve csak kis részben került sor, és így az adatok közzététele is többnyire elmaradt. Ugyanebben az időben a Tihanyi Biológiai Kutatóintézetben dolgozó szakemberek (Biczók Ferenc, Entz Géza, Jaczó Imre, Mihályi Ferenc, Siroki Zoltán, Székessy Vilmos, Szilády Zoltán) is jelentős feltáró munkát végeztek a Bakony területén, mindenekelőtt a Tihanyi-félszigeten. Az itt gyűjtött bogarakról két dolgozat (Székessy 1936, 1943b) számol be, és ezekben holvák adatai is szerepelnek. Ebben az időszakban jelent meg a Kárpát-medence holvafaunájának első (sajnos befejezetlenül maradt) katalógusa (Székessy 1938a, 1938b, 1939a, 1939b, 1939c, 1939d, 1940, 1943a). Ez a munka, többek között, magában foglalja az addig ismert bakonyi adatok legnagyobb részét. Szerzője elsősorban korábbi irodalmi forrásokra támaszkodik, de számos új adatot is közöl, többek között a Vértes területéről.

Az ezerkilencszázas évek második felében a szakemberek újabb, népesebb nemzedéke kapcsolódott be a munkába. A legtöbb kutató a Bakonyt választotta célpontjául, de néhányan a Vértesben is megfordultak. Egyesek csak egy-két alkalommal látogattak el ezekre a vidékekre, mások többé-kevésbé rendszeresen gyűjtöttek itt. Vannak közöttük olyanok, akiknek a tevékenysége csupán rövid időszakra korlátozódik, és vannak olyanok is, akiknek a munkássága jóformán az egész időszakot átfogja. A kutatásban részt vevők nagy száma miatt reménytelennek látszik mindenkit külön-külön sorra venni azok közül, akik a terület faunájának feltárásához hozzájárultak. Bár sokan tettek el holvákat, jelentősebb anyagot csak kevesen gyűjtöttek, és még kevesebben jutottak el az anyag feldolgozásáig, esetleg az adatok közzétételéig. A bogarászok közül Kaszab Zoltánt kell itt külön is megemlíteni, aki 1936-tól csaknem évtizeden át vett részt a kutatásban: a Bakony minden táját felkereste, sőt a Vértesben is többször megfordult. Jelentős számban gyűjtött bogarakat, köztük holvákat is, és néhány dolgozatában egy-két adatot is közöl velük kapcsolatban.

A Bakony (és szűkebb környezetének) faunisztikai feltárása 1962-ben öltött szervezett formát. Ezerkilencszázötvenhétben került a Bakonyi Természettudományi Múzeumhoz Papp Jenő. Az ő nevéhez fűződik a *Bakony természeti képe* kutatási program gondolata. Ő maga a Bakony minden táján megfordult, a múzeum bogárgyűjteményét rendszeresen gyarapította, és holvákat is jelentős számban gyűjtött. Az ő irányítása alatt folyt a kutatómunka 1969-ig. Ezerkilencszázhetventől 1991-ig Tóth Sándor állott a múzeum élén; maga is jelentős rovaranyagot, sok holvát gyűjtött. Ezerkilencszázkilencvenkettőtől Futó János, majd 2003-tól Kasper Ágota vette át a szervezés feladatát. A rovarászok munkájának összehangolásában, nagyjából tíz éve, a múzeum fiatal bogarász kutatója, Kutasi Csaba is részt vesz. Tevékenysége nyomán az elmúlt időben a holvagyűjtemény is jelentősen gyarapodott. Nem csak a Bakonyban, hanem a Vértesben is sokat gyűjtött, és több ritka, faunisztikai szempontból érdekes fajra is rábukkant.

A munkaprogram elmúlt negyven esztendeje alatt kutatók egész sora fordult meg a Bakony területén. Rovarászok, mező- és erdőgazdasági szakemberek, orvosok, taná-

rok, diákok stb. vettek részt a gyűjtésben, a feldolgozásra, az eredmények összegzésére azonban csak kevesen vállalkoztak. Holyvákat jelentősebb számban, a már felsorolt személyeken kívül, a következők gyűjtöttek: Ádám László, Bali József, Harmat Beáta, Horvátovich Sándor, Kasper Ágota, Podlussány Attila, Rézbányai László, Rozner György, Rozner István, Sipos Imre, Szabóky Csaba, Szalóki Dezső, Tóth László, Wéninger Tibor. Témánk szempontjából a legjelentősebb Tóth László munkássága, neki köszönhetjük ugyanis a Bakony holyvafaunájának eddigi legalaposabb feldolgozását. Tóth az ezerkilencszázötvenes évek végén kezdte pályáját, és a hatvanas évek elején kapcsolódott be a Bakony bogárfaunájának kutatásába. A hetvenes évek közepéig elsősorban futóbogarakkal foglalkozott, csak ezután kezdte el a holyvák bizonyos csoportjainak feldolgozását. Eredményeit – összesen 310 faj adatait – számos közleményben tette közzé (pl. Tóth 1968, 1974, 1980, 1982a, 1985, 1986). Bár az általa vállalt munkát lényegében befejezte, a bakonyi kutatásokban továbbra is részt vett, és munkáját csak korán bekövetkezett halála szakította félbe.

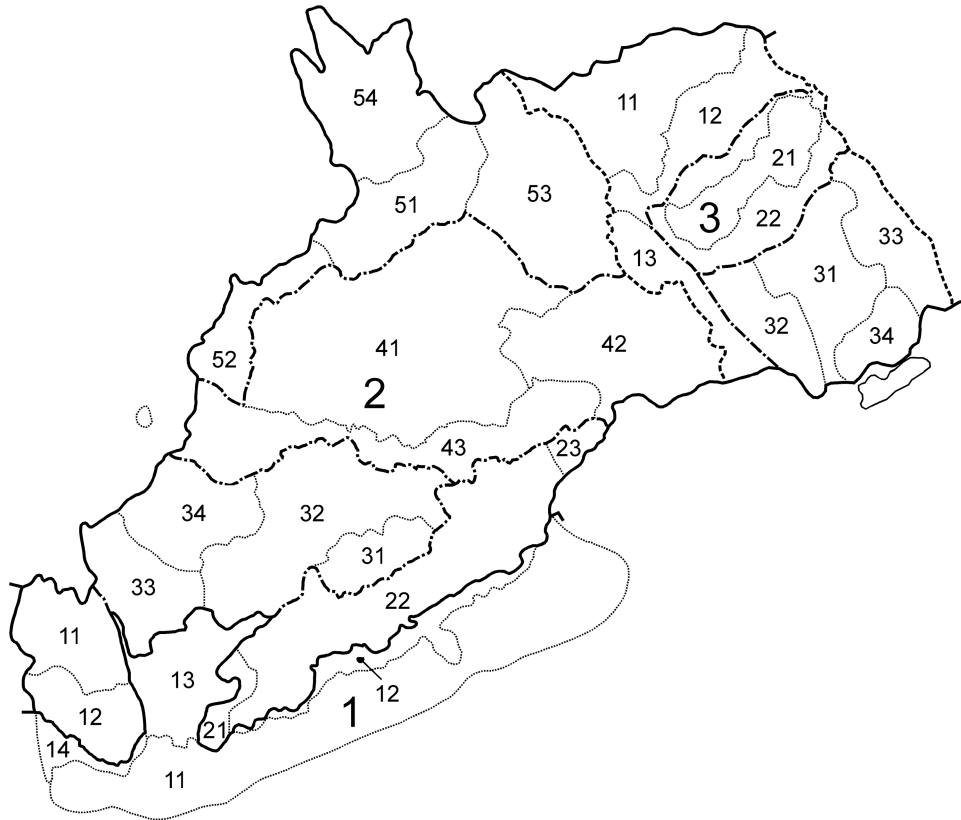
Napjainkban, a Bakonyi Természettudományi Múzeum szervezésében, folytatódik a Bakony vidékén az élővilág feltérképezése. A lehetőségek körét a közelmúltban alapított Balaton-felvidéki Nemzeti Park is tovább bővíti, elsősorban a természetvédelmi célú tevékenységekkel kapcsolatos kutatások vonatkozásában. Az ilyen jellegű vizsgálatok jegyében már egy holyvákat tárgyaló dolgozat (Horváth 1998) is született. Állattani irodalmunkban természetesen más területek, illetve témák kapcsán is napvilágot látnak bakonyi adatok. A holyvák esetében legutóbb Balog és társai (2003) tettek közzé ilyeneket.

A Bakonyban és a Vértesben eddig begyűjtött anyag egy része a Magyar Természettudományi Múzeum bogárgyűjteményében van elhelyezve. A példányok döntő többségét a múzeum munkatársai gyűjtötték, egy részük azonban vásárlás útján, illetve hagyaték gyanánt került a budapesti intézetbe. Jelentős bogáranyag van még a Bakonyi Természettudományi Múzeum gyűjteményében (Zirc), számos példány a Janus Pannonius Múzeumban (Pécs), a Mátra Múzeumban (Gyöngyös), néhány példány pedig más múzeumokban, illetve különböző magángyűjteményekben található.

TERMÉSZETFÖLDRAJZI ÁTTEKINTÉS

A vizsgált terület a Dunántúli-középhegység délnyugati felét, a Bakony-vidéket és a Vértes–Velencei-hegyvidék nagyobb részét foglalja magába (a Velencei-hegységgel itt nem foglalkozunk). Ide tartozik még a Balatoni-medence északi pereme, illetve a Somló hegye, amely a Dunántúli-dombság, illetve a Kisalföld része (1. ábra). A terület legősibb, palás, kristályos kőzetei a földtörténet óidejében keletkeztek. Ezek – szilur időszaki agyagpala és fillit, illetve perm időszaki, szárazföldi kifejlődésű vörös homokkő – csak a Balaton-felvidéken, kis területeken bukkannak a felszínre. A hegységalkotó kőzetek túlnyomó része a földtörténet középidéjének triász időszakában keletkezett tengeri eredetű üledék – dolomit, illetve kisebb mennyiségben mészkő –, több helyen található azonban kevés jura, illetve kréta időszaki mészkő is. A terület ásványkincseinek egy része is a középidőben keletkezett: mangánérc a jurában (Eplény, Urkút), barnaszén a krétában (Ajka környéke), bauxit a kréta szárazulati szakaszában (Bakony, Vértes). A földtörténeti újidőben – az ó-harmadidőszakban, illetve az új-harmadidő-

szak elején – a tengeri elöntések nyomán meszes, márgás, kavicsos, homokos, agyagos üledékek rakódtak le, és ugyanekkor több helyen széntelepek is képződtek. Az új-harmadidőszakban a hegységképző erők hatására a terület jelentősen megemelkedett, tönk-

1. ábra: A vizsgált terület tájbeosztása (a nagytájak határát folytonos, a középtájakét szaggatott, a kistájcsoporthoz pont-vonal, a kistájakét pontozott vonal jelöli). Dunántúli-dombság: 1. Balatoni-medence (1.11 Balaton, 1.12 Balatoni-Riviéra, 1.13 Tapolcai-medence, 1.14 Keszthelyi-Riviéra); Dunántúli-középhegység: 2. Bakony-vidék (2.1 Keszthelyi-hegység: 2.11 a Tátika vulkánsoportja, 2.12 Keszthelyi-fennsík; 2.2 Balaton-felvidék: 2.21 a Badacsony és a Gulács vulkánsoportja, 2.22 a Balaton-felvidék fennsíkja és kismedencéi, 2.23 Péti-Vilonyai-fennsík; 2.3 Déli-Bakony: 2.31 Nagyvázsonyi-medence, 2.32 a Kab-hegy és az Agártető vulkánsoportja, 2.33 Sümeg–Tapolcai-hát, 2.34 Devecseri-Bakonyalja; 2.4 Északi-Bakony: 2.41 Öreg-Bakony, 2.42 Keleti-Bakony, 2.43 Veszprém–Devecseri-árok; 2.5 Bakonyalja: 2.51 Fenyőfői-Bakonyalja, 2.52 Pápai-Bakonyalja, 2.53 Sári-Bakonyalja, 2.54 Sokoró), 3. Vértessomogyi-hegység (3.1 Vértessomogyi-dombság: 3.11 Bársonyos, 3.12 Által-ér-völgy, 3.13 Móri-árok; 3.2 Vértessomogyi: 3.21 Vértessomogyi-fennsík, 3.22 a Vértessomogyi peremvidéke; 3.3 a Velencei-hegység és környéke: 3.31 Zámolyi-medence, 3.32 Sörédi-hát, 3.33 Lovasberényi-hát, 3.34 Velencei-hegység). A térképen a Somló hegyét is ábrázoltuk, bár az nem önálló eleme a Kisalföldnek, illetve a Marcal-medencének, hanem a Pápa–Devecseri-sík kistájának része (Pécsi és Somogyi 1967 nyomán, módosítva)

Fig. 1. Geographical division of the study area (after Pécsi and Somogyi 1967, modified)

felszíne rögökre töredezett. Ekkor jelentkezett a Bakonyban, a Balaton-felvidéken, illetve a Keszthelyi-hegységben a vulkánosság is, amely bazalttakaróval fedte be a terület egyes részeit. Európa negyedidőszaki eljegesedései a Bakonyban és a Vértesben is éreztették hatásukat. Nagymérvű volt a lepusztulás, törmelék-felhalmozódás, löszlerakódás, helyenként a tőzegképződés. Lényegében ekkor alakult ki a Bakony és a Vértes, illetve szűkebb környezetük mai felszíne. A kiemelkedő dolomit- és mészkőhegyeket ma kevés mállott közettörmelék, illetve vékony vályogos, esetleg löszös üledék fedi, míg a fiatal vulkáni takarókon vályogos-agyagos üledékek halmozódtak fel. A hegyközi medencék homokos, löszszerű lejtőhordalékkal kitöltöttek. A hegylábak, dombsági lejtők lejtőtörmelékkel, homokos lösszel, lejtőlösszel, illetve löszvályoggal, folyóvízi kavicsal és homokkal borítottak. A síkság peremén a folyóvizek teraszos hordalékkúpot építettek kavicsból és homokból, míg az alacsony ártereket jelenkori, kavicsos, homokos és iszapos áradmányok fedik. A jelenkorban keletkeztek a terület talajai is.

A Bakony átlagmagassága 400, a Vértesé 350 m körül van (alacsonyabb peremvidékeiket nem vettük számításba), legmagasabb hegyeik 709, illetve 487 m-re emelkednek a tengerszint fölé. Míg a Bakonyra inkább a hullámos térszín, addig a Vértesre a tömbszerű felépítés jellemző (utóbbit minden oldalról meredek töréslépcsők határolják). Mindkét hegység vízhálózata fejletlen; a karsztosodó, vizet áteresztő kőzetek miatt a felszín folyó- és állóvizekben szegény.

A Bakony és a Vértes, illetve szűkebb környezetük éghajlata mérsékeltövi kontinentális jellegű, a helyi éghajlat kialakításában azonban nagy szerepe van az egyes tájak földrajzi fekvésének, a domborzatnak és a tengerszint feletti magasságnak. Az átlagos évi középhőmérséklet a Bakonyban és szűkebb környezetében 9–10 °C, a csapadék átlagos évi mennyisége pedig 700–750 mm körüli. Az egyes résztájakon, illetve magassági régiókban azonban mind a hőmérsékleti átlagértékek, mind a csapadék mennyisége tekintetében jelentősebb eltérések mutatkoznak. A Vértes körüli alacsonyabb tájak átlagos évi középhőmérséklete 10 °C, a 350 méternél magasabb területeké 9 °C körüli. A hegység legmagasabb régióit, illetve az északnyugati lejtőket évente 700 mm körüli csapadék öntözi, míg a dombsági előterek és a medencék évi csapadéka mintegy 600 mm.

A területen uralkodók a zonális, többé-kevésbé mély termőrétegű talajok – mindekenélőtt a zárt lombos- és vegyeslombú erdők alatt felhalmozódott barna erdőtalajok –, de a hegységek előterében itt-ott zárt gyepek alatt képződött mezőségi talajok is előfordulnak. A hegyvidék köves-sziklás területein az intrazonális litomorf, sekély termőrétegű talajok jellemzők. Dolomiton és mészkövön rendzina (bokorerdők, zárt gyepek termőhelyén), magmás kőzeteken ranker és erubáz (zárt erdők, illetve gyepek alatt) alakul ki. Kopár dolomitfelszíneken, ördögszántásos mészkőlejtőkön köves-sziklás váztalajok, a Bakonyalja és a Bársonyos futóhomokos területein homokos váztalajok is találhatók. Ezeken a talajokon rendszerint nyílt gyepek tenyésznek. Folyóvizek magasabb árterén, állóvizek feltöltési zónájában intrazonális hidromorf talajokat találunk: réti talajokat (mocsárrétek, kaszálórétek termőhelyén), láptalajokat (láperdők, rétlápok termőhelyén), ártéri és mocsári erdőtalajokat (ligeterdők, égeres mocsárerdők termőhelyén). Folyóvizek alacsony árterén, tavak szárazodó partján, medrében durvább vagy finomabb hordalékok és üledékek halmozódnak fel. Ezeken az azonális talajokon többnyire egyéves gyepek, iszaplakó növénytársulások tenyésznek.

A Bakony és a Vértes területén három magassági övezetet különböztethetünk meg. A peremvidék – általában a 200–250 méternél nem magasabb térségek: az alacsonyabb dombvidék, illetve a hegylábak – a síksági régióhoz, az erdős puszták, illetve (a Bakonyalja és a Bársonyos nagyobb része) a zárt erdők övéhez tartoznak. Ezeket a kavicssal, homokkal, lösszel, illetve löszszerű üledékekkel borított területeket az ember már régén művelésbe fogta; az eredeti növénytakaró nagyrészt eltűnt, illetve átalakult. Az Alföld és a Kisalföld ősi pusztai növényzetének kicsiny foltjaival (homok- és löszpusztagyepekkel, homoki- és lösztölgyesekkel, gyertyános kocsányos tölgyesekkel stb.) ma már csak imitt-amott – mezsgyéken, dombok letörésein, magasabb fekvésű árterületeken stb. – találkozhatunk. A Bakonyalja erdős területe érintetlenebbül megmaradt. Völgyeiben, medencéiben a láprétek, szárazodó láprétek, savanyodó, sovány talajain a mészkerülő hegyi rétek, csarabosok, homoki fenyérek még több helyen megtalálhatók. Cseres kocsányos tölgyesei is még viszonylag nagy területet borítanak. Fenyőfő környékének meszes homokján homokpusztagyep, és a hazánkban egyedül itt található homoki erdeifenyves kicsiny állományai tenyésznek.

Az egykor zárt tölgyesekkel borított dombsági régió (200–350 m) növényzete is részben átalakult; eredeti vagy ahhoz hasonló növénytakaró ma már jobbra csak a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területeken tenyészik. Klímazonális erdeje a cseres kocsánytalan tölgyes, amelyet azonban a délre néző, köves-sziklás lejtőkön extrazonális növényzet – mészkedvelő tölgyesek, bokorerdők, sziklai cserjések, pusztas- és sziklagyeppek mozaikja – vált fel. Ezek a társulások megjelenésük, fajösszetételük tekintetében az erdős pusztákhoz tartoznak; létrejöttüket, fennmaradásukat a zárt tölgyesek övében helyi adottságoknak (nagy lejtőszög, köves-sziklás, sekély termőrétegű talajok, rossz vízellátás stb.) köszönhetik. A Balaton-felvidék keleti felében, a sajátos helyi éghajlat miatt, a mészkedvelő tölgyesek zonálisán is megjelennek. Állományaik kialakulásában az említett tényezők ez esetben alárendelt szerepet játszanak.

A középhegységi régió (a hegyvidéki erdők alsó zónája) átlagosan 350 méter magasságban kezdődik. Az alacsonyabb térségekben gyertyános kocsánytalan tölgyesek alkotnak erdőket, állományaik azonban leginkább extrazonálisán – árnyékos, hűvös, nedves völgyekben, északi lejtőkön – jelennek meg. (Az Északi-Bakonyban, valamint a Déli-Bakony északi részén a kontinentális, mediterrán és óceáni klímahatások sajátos ötvöződése miatt a gyertyános tölgyesek öve jószerével hiányzik. A melegkedvelő erdők a déli oldalakon nem egyszer közvetlenül a bükkösökkel érintkeznek, a bükkösök pedig sokszor az északi lejtőkről szorítják ki a gyertyános tölgyeseket.) A magasabb régiókban (átlagosan 450 m fölött) középhegységi bükkösök tenyésznek, amelyek az északi, északnyugati lejtőkön esetenként 250 m magasságig is leereszkednek. A Vértesben a bükkösök öve töredékesen alakult ki, azaz a bükkös állományok döntő része extrazonális. Mészmentes kőzeteken, illetve erősen kilúgozott, tápanyagokban szegény talajokon az eutróf gyertyános tölgyeseket, illetve gyertyános bükkösöket rendszerint mészkerülő erdők helyettesítik. A középhegységi régió jellemző gyeptársulásai a hegyi rétek is, ezek azonban nagyrészt másodlagosak; keletkezésüket, fennmaradásukat edafikus, mikroklimatikus okokon kívül az erdőirtásoknak, kaszálásnak is köszönhetik.

A terület víz által befolyásolt talajainak növényzete részben független a magassági zónáktól. Az Alfölddel, illetve a Kisalfölddel határos, melegebb, szárazabb éghajlatú alacsony területek nagyobb folyóvizeit keskeny, szaggatott sávban puhafaligetek – a ma-

gasabb ártéri szinteken keményfaligetek – szegélyezik. A hűvösebb éghajlatú erdős régiók többé-kevésbé kiszélesedő völgyeiben mindenütt patakmenti égereseket találunk. Mocsarasodó, időnként pangó vizű talajokon (általában az alacsonyabb térségek rossz lefolyású völgyeiben) égeres mocsárerdő, friss vízzel öntözött nyers öntéstalajokon pedig gyertyános égerliget alakul ki. Helyenként – rossz lefolyású, pangóvízes területek tőzeges talajain – forráslápok, tőzegmohás lápok, láprétek, égeres láperdők is találhatóak. A ligeterdők gypszintjében, tisztásain, szegélyein – rendszeren a part mentén, a keskeny ártéri zóna friss vízzel átitatott áradmányain – magaskórós társulások (patakmenti mocsarak, magaskórós rétek stb.) tenyésznek. A magasabb ártéri szintek jellemző gyeptársulásai a nedves rétek.

A hegyvidék magasabb régióiban – bükkösök, gyertyános tölgyesek, ritkábban ligeterdők termőhelyén – gyakoriak a luc elegyetlen, helyenként vörösfenyővel vagy idegenföldi tűlevelűekkel elegyes telepített állományai. Erdeifenyőt és feketefenyőt leginkább száraz tölgyesek, száraz gyepek termőhelyére ültetnek. Az akác természetesen újló erdőket alkot az alacsonyabb régiókban: állományai leginkább romtalajokon – erodált, suvadásos, szakadékos lejtőkön, felhagyott szőlők helyén, szemetes, trágyázott helyeken, települések környékén stb. – fordulnak elő.

Növényföldrajzi szempontból a Bakony és a Vértes a magyar (Pannonicum) flóratartományhoz, a Dunántúli-középhegység (Bakonyicum) flóravidékéhez tartozik. Flórajárásai közül a Balaton-vidék (Balatonicum) mediterrán, nyugat-balkáni stb. flóraelemeinek viszonylagos gyakorisága miatt jelentősen elkülönül a közép-európai stb. elemekben gazdagabb Bakony és Vértes (Vesprimense) hegyvidékétől. A Tapolcai-medencét, illetve a Bakonyalja délnyugati részét – jellemző nyugat-balkáni stb. elemei miatt – a botanikusok a Dél-Dunántúl (Praeillyricum) flóravidékéhez, Belső-Somogy (Somogyicum), illetve a Zalai-dombság (Saladiense) flórajárásához sorolják.

Az itt összegzett ismereteket számos forrásból merítettük; ezek mindegyikét felsorolni alighanem túlzás lenne. A legfontosabb, összefoglaló jellegű munkák (pl. Láng 1958; Fekete 1964; Pécsi és Somogyi 1967) irodalomjegyzékében az érdeklődők bőséggel találhatnak további hivatkozásokat.

ÁLLATFÖLDRAJZI FELOSZTÁS

A Kárpát-medence, illetve hazánk területét már a múlt század első felében megpróbálták állatföldrajzi tartományokra felosztani (pl. Soós 1934, 1943; Kolosváry 1936; Kaszab 1938b; Móczár 1939). Az egyes régiók elhatárolása mindenekelőtt a fajok elterjedése, környezeti igénye, illetve a fauna sajátos összetevői (jobbára a színező elemeknek nevezett fajok jelenléte vagy hiánya) alapján történt. A kutatók természetesen nem elégedtek meg a nagyobb egységekkel, hanem megkísérelték, hogy ezeket rendszerbe foglalva tovább tagolják. Mivel az ilyen munkához szükséges faunisztikai ismeretek a kezdeti időkben, és különösen a rovarok esetében, meglehetősen szerények voltak, a kisebb egységek elkülönítése (bár a szakemberek igyekeztek a növényföldrajzi stb. kutatások eredményeit is felhasználni) elsősorban földrajzi alapokon történt. A Bakony esetében Papp (1968) próbálkozott az állatföldrajzi felosztás finomításával. A rendelkezésre álló adatmennyiség részletekbe menő elemzést az idő tájt még nemigen tett lehetővé. Hogy a szerző ennek ellenére mégis helytálló, nagyjában-egészében ma is elfogad-

ható következtetésekre jutott, az főleg szakmai tapasztalatokon alapuló lényeglátásával magyarázható. Munkája ma is kiindulópontját képezi minden állatföldrajzi kutatásnak a Bakonyban.

A holyvafélék hazánkban, így a Bakony és a Vértes területén is, a bogarak egyik legnépesebb családját képviselik. Számos fajra, illetve viszonylag nagy adattömegre lehet itt támaszkodni, esetükben tehát az aprólékos (és ezért várhatóan pontosabb eredményeket szolgáltató) állatföldrajzi elemzésre is alkalom kínálkozik. Korlátokkal, hibalehetőségekkel persze itt is számolni kell, hiszen ismereteink a holyvafajok elterjedésére, környezeti igényére stb. vonatkozóan sem teljesek, csupán a tények felismerésének mai fokát tükrözik. A Bakony és a Vértes állatföldrajzi képének megrajzolásakor nem csupán a korábbi vállalkozásokat (pl. Papp 1968; Medvegy 1987), hanem a társtudományok ide kapcsolódó megállapításait is hasznosítani próbáltuk.

A holyvafauna elemzése a vizsgált terület egyes részterületei között csekély, vagy éppenséggel jelentéktelen különbségeket mutatott ki, ami egy ilyen viszonylag kis terület esetében teljesen természetes. Az egyes tájakra kizárólagosan jellemző fajokról tulajdonképpen nem beszélhetünk. (A fajok begyűjtésének valószínűsége gyakoriságuktól, a gyűjtőmunka alaposságától stb. is függ, így azt a tényt, hogy egyes fajok egy-egy területről még ismeretlenek, nem tekinthetjük perdöntőnek.) Az egyes részterületek faunája inkább a mennyiségi viszonyokkal jellemezhető. Ez alapján jól elválí a Balaton-felvidék, ahol a meleg- és szárazságedvelő fajok aránya a legmagasabb, a hűvösség- és nedvességedvelőké viszont a legalacsonyabb. A Balaton-felvidék elkülönítését az is indokolja, hogy itt viszonylag nagy területen találhatók meg a hegyvidékeken jobbra csak keskeny déli szegélyeken előforduló fokozottan melegkedvelő elemek.

A Tapolcai-medence növénytakarója – nem számítva a peremvidékekét, illetve a tanúhegyekét – lényegesen különbözik a környező tájakétól. A botanikusok álláspontja szerint határozottan elkülönül a Balaton-felvidék növényzetétől, éppúgy mint a Bakonyétól. Valószínűleg ugyanez vonatkozik állatvilágára is. Sajnos állattani szempontból a terület gyengén feltárt, holyvák innen alig kerültek elő, így egyelőre faunájának elemzését sem tudjuk elvégezni. Itt kell tárgyalnunk még a Keszthelyi- és a Balatoni-Riviera területét is, melyet a korábbi időkben szintén a Bakony vidékéhez osztottak be. A Balaton parti síkja – tágabb értelemben az egész Balatoni-medence – azonban természet-, növény- és állatföldrajzi szempontból is a Dunántúli-dombsághoz, illetve a Dél-Dunántúlhoz tartozik. A Balatoni-medence – éghajlatát, növényzetét, jellemzőbb holyvafajait, illetve azok gyakoriságát stb. figyelembe véve – nem egységes terület: nyugati harmada önálló állatföldrajzi tájként különíthető el terjedelmesebb keleti részétől.

A Keszthelyi-hegység földrajzilag jól elkülönül a környezetétől, önállósága állatföldrajzi szempontból azonban erősen vitatható. Déli része – az éghajlat, a növénytakaró, a jellemzőbb állatfajok stb. tekintetében – egyértelműen a Balaton-felvidékhez vonható. Északi részét – kissé hűvösebb, csapadékosabb éghajlata, a zárt erdők (helyenként gyertyános tölgyesek, bükkösök) nagyobb térfoglalása, a hűvösség- és nedvességedvelő faunaelemek nagyobb gyakorisága stb. miatt – ugyanakkor a Déli-Bakonyhoz is sorolhatnánk. Éghajlata, növényzete, faunájának összetétele, jellemző meleg- és szárazságedvelő fajai alapján azonban a Déli-Bakony szomszédos területe is még inkább a Balaton-felvidékhez tartozik, és ennek fényében a Keszthelyi-hegység egészét is helyesebbnek látszik a Balaton-felvidékhez csatolni, miként a botanikusok is teszik.

A Déli-Bakony alacsonyabb, dombsági jellegű délnyugati peremvidékeinek faunája lényegesen nem különbözik a Balaton-felvidékétől, illetve a Keszthelyi-hegységtől, ez a terület tehát a Balaton vidékének faunájához sorolható. Ezzel szemben nagyobb részének, magasabb, hegyvidéki jellegű északkeleti területeinek faunája – jellemzőbb hűvösség- és nedvességkedvelő elemeit, illetve ezek viszonylagos gyakoriságát tekintve – a környező alacsonyabb tájakétól már számottevően különbözik. A Déli-Bakony hegyvidékén a meleg- és szárazságkedvelő fajok szerepe kisebb (a hűvösség- és nedvességkedvelőké viszont nagyobb), mint a Balaton-felvidéken és a Keszthelyi-hegységben, de valamelyest nagyobb (illetve kisebb), mint az Északi-Bakonyban. Összességében ennek a területnek a holyvafaunája az Északi-Bakonyéhoz hasonló.

Az Északi-Bakony önállóságát – állatföldrajzi szempontból – leginkább azoknak a meleg- és szárazságkedvelő fajoknak a viszonylagos ritkasága indokolhatja, amelyek területén már csak gyéren, illetve helyhez kötötten fordulnak elő. Ugyanakkor a Bakonyban ezen a tájon a legnagyobb a hűvösség- és nedvességkedvelő hegyvidéki elemek aránya. A terület holyvafaunája mindazonáltal nem különbözik jelentősen a Déli- és a Keleti-Bakonyétól, illetve a Vértesétől.

A Keleti-Bakony helyzete faunisztikai szempontból a Déli-Bakony hegyvidékéhez hasonló. Déli lejtőin, illetve alacsonyabb, dombsági jellegű peremvidékein jellemzőbbek a meleg- és szárazságkedvelő elemek, a magasabb, zárt erdőkkel borított régiókban azonban megtalálhatók az Északi-Bakony jellemző hegyvidéki fajai is. Ezek viszont itt kevésbé elterjedtek – inkább helyhez kötöttek (pl. mélyen bevágódott völgyekben, szurdokokban fordulnak elő) –, és kevésbé gyakoriak, mint az Északi-Bakonyban. A mennyiségi viszonyok tekintetében a Keleti-Bakony holyvafaunája leginkább az Északi-Bakonyéhoz hasonló.

A Bakonyalja területét (ideértve a Sokorót is) a zoológusok többsége a Déli-, illetve az Északi-Bakonyhoz sorolja, a botanikusok szerint azonban délnyugati része a Zalai-dombság flórajához tartozik. Ezt az álláspontot megerősíti a holyvafauna elemzése is. Ennek a területnek nem csak flórája, hanem faunája is a délnyugat-dunántúli erdős területekével mutat rokon vonásokat. Ebben a tekintetben határozottabban elkülönül a Bakonytól, mint annak egyes tájai egymástól (ideértve még a Vértest is). Faunájában erősen keverednek a hegyvidéki, dombvidéki és síksági elemek. Meleg- és szárazságkedvelő fajokkal éppúgy találkozhatunk itt, mint a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájak jellemző állataival. Délnyugati, illetve északkeleti fele között a botanikusok éles határt vonnak, annak ellenére, hogy az északkeleti rész növénytakarója, állatvilága még többé-kevésbé átmeneti jellegű. Fenyőfő környékének homokján például együtt fordulnak elő a kistápló, illetve a somogyi és dél-zalai homokvidékek egyes fajai.

A Vértes állatföldrajzi szempontból meglehetősen egységes táj, részletesebb tagolása a holyvafauna elemzése alapján sem látszik szükségesnek. Területének növény- és állatvilágára rányomja bélyegét a Bakonyénál kisebb kiterjedése, kisebb átlagmagassága, éghajlatának kifejezettebb szárazföldi jellege stb. Mindazonáltal a két hegység között nem sok különbséget tapasztalunk – különösen akkor, ha a Vértes faunáját a Keleti-Bakonyéval hasonlítjuk össze. A Vértes – bár földrajzilag határozottan elkülönül – jószerevével a Keleti-Bakony folytatásának is tekinthető. Mindaz, amit a Keleti-Bakony faunájáról elmondtunk, nagyjában-egészében igaz a Vértesére is.

A Bársonyos (tágabb értelemben a Vértesaljai-dombság), növényzete és holyvafaunája alapján, átmeneti jellegű területnek minősíthető, ahol a hegyvidéki és a dombvidéki elemek mellett az Alföld és a Kisalföld jellemző meleg- és szárazsággkedvelő pusztai fajai is megtalálhatók.

A Zámolyi-medence vidékének állatföldrajzi képét kevésbé kutatott holyvafaunája alapján nem tudjuk pontosan megrajzolni. Megtehetjük viszont ezt más csoportokat (pl. Scarabaeoidea) figyelembe véve, melyeket jobban ismerünk. Ezek szerint ennek a vidéknek a faunája eléggé különbözik a Vértesétől. Területén a meleg- és szárazsággkedvelő fajok vannak túlsúlyban – igen jelentős a kontinentális elemek aránya –, a hűvösség- és nedvességgkedvelő hegyvidéki elemek szerepe alárendelt. Ezt a tájat a botanikusok a Dunántúli-középhegység flórávidékéhez sorolják, faunájának összetételét tekintve azonban inkább az Alföldhöz tartozik. Csak egy-két faj fordul itt elő, amely az Alföldről, illetve a Mezőföldről egyelőre nem ismert.

A fentieket összefoglalva elmondható, hogy a Bakony és a Vértes, illetve szűkebb környezetük területe – elsősorban a holyvafauna elemzése alapján, de más szempontokat is figyelembe véve – hat határozottabban elkülönülő állatföldrajzi tájra (faunajárásra) osztható fel. Ezeknek a tájaknak kizárólagosan jellemző holyvafajaik – valószínűleg – nincsenek, ezért elkülönítésük többé-kevésbé biztosan csak faunájuk mennyiségi elemzése alapján lehetséges. Meleg- és szárazsággkedvelő fajainak elterjedtsége, viszonylagos gyakorisága stb. alapján a környező hegyvidéki tájaktól többé-kevésbé jól elkülönül a Balaton-felvidék, és ide tartozik a Keszthelyi-hegység, valamint a Déli-Bakony egy része is. Állatföldrajzi szempontból többé-kevésbé egységes tájat alkot a Déli-, az Északi- és a Keleti-Bakony, valamint a Vértes hegyvidéke, és ide csatoljuk a Bakonyalja északkeleti felét, a Sokorót, valamint a Bársonyost is. A Bakonyalja délnyugati fele – holyvafaunájának összetételét figyelembe véve – határozottabban elválik a Bakony és Vértes hegyvidékétől, és így megérdemli az önálló táj rangját. A Balatoni-medence szintén jól elkülönül a Bakony–Vértes vidékétől, területe azonban nem egységes állatföldrajzi táj: nyugati harmadát, illetve terjedelmesebb keleti részét más-más faunajáráshoz soroljuk. A Zámolyi-medence vidékének besorolása még kissé bizonytalan: ez a terület a botanikusok szerint a Dunántúli-középhegységhez tartozik, faunája azonban sokkal inkább a Mezőföldéhez hasonló. Az említett faunajárások további tagolása leginkább egyes fajok elterjedtsége, viszonylagos gyakorisága alapján lehetséges, bár megglehetősen nehéz, mert az egyes részterületek, kistájak faunája között a különbségek nem jelentősek.

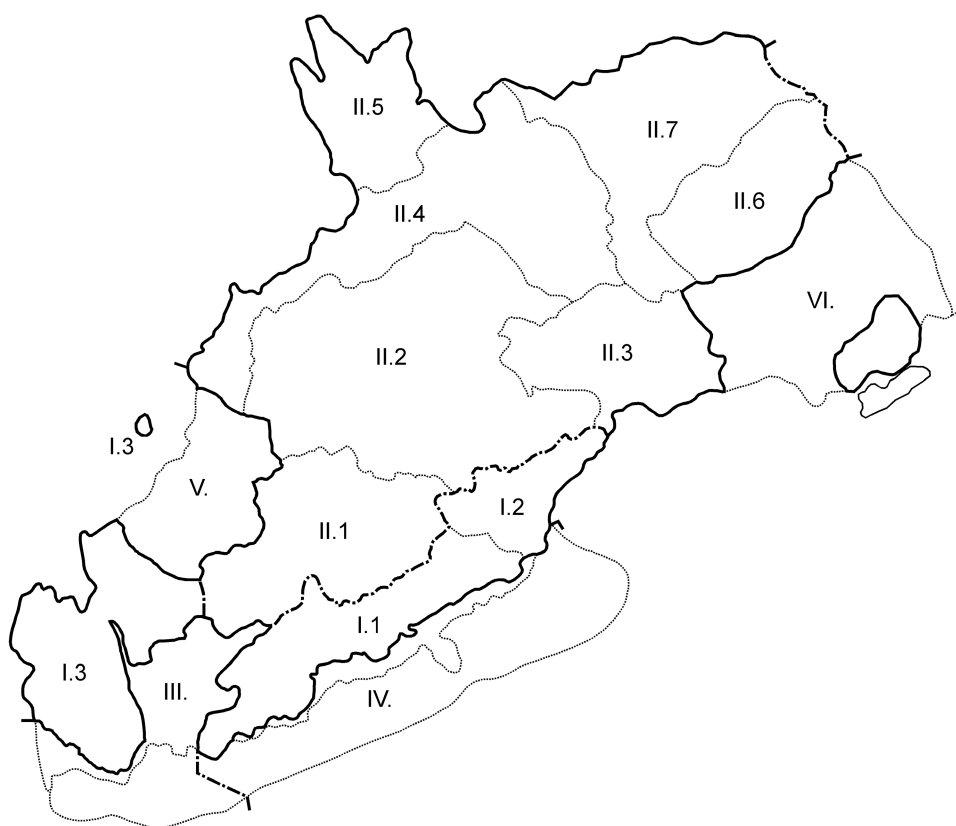
Állatföldrajzi szempontból a Bakony és a Vértes nagyobb részét a magyar (Pannonicum) faunatartományhoz, a Dunántúli-középhegység (Bakonyicum) faunavidékéhez soroljuk. Ide tartozik a Balaton vidékének (Balatonicum) faunajárása, amelyet három faunakistájra (Balaton-felvidék, Veszprémi-fennsík, Keszthelyi-hegység vidéke) oszthatunk fel. Meleg- és szárazsággkedvelő fajokban, délkelet-európai, balkáni stb. elemekben leggazdagabb a Balaton-felvidék, de különösen a Balatonra néző lejtők. A Balaton-felvidék fennsíkján már valamivel nagyobb számban jelentkeznek hűvösség- és nedvességgkedvelő fajok, közép-európai stb. elemek is, ezek azonban a terület állatföldrajzi jellegét nem változtatják meg. A Veszprémi-fennsík faunáját viszont a Mezőföld felől behatoló nagyobb számú kontinentális elem színezi. A Keszthelyi-hegység állatvilága a Balaton-felvidékéhez hasonló, a hegység északi fele azonban már átmeneti jellegű te-

rület, csakúgy, mint a hozzá csatlakozó Sümeg–Tapolcai-hát. Ezeken a tájakon a Balaton vidékének faunája erősebben keveredik a Déli-Bakony, a Zalai-dombság és a Marcal-medence felől benyomuló hegyvidéki, nedvességkedvelő stb. elemekkel. A Bakony–Vértes vidékének (Vesprimense) faunajárása meglehetősen egységes terület. Déli szegélyein a Balaton vidékéhez hasonló, nagyrészt meleg- és szárazságkedvelő fajokból álló faunát találunk, magasabb régióiban a közép-európai nedves-üde erdők és gyepek fajai jellemzők, míg a Kisalfölddel érintkező dombsági jellegű peremterületek (Bakonyalja, Bársonyos) faunájában hegyvidéki, dombvidéki és síksági fajok élnek együtt. Egyes faunakistájai (Déli-, Északi- és Keleti-Bakony, Bakonyalja, Sokoró, Vértes, Bársonyos vidéke) leginkább a földrajzi tagoltság, az átlagos tengerszint feletti magasság, az éghajlat nyugatról kelet felé erősödő szárazföldi jellege stb. alapján határolhatók el, bár a növényzet és a fauna összetételében is vannak kisebb különbségek. Különböző megfontolások alapján a Dél-Dunántúl (Praeillyricum) faunavidékéhez soroljuk a Balatoni-medencét, valamint a Bakonyalja délnyugati részét. A Keszthelyi-Riviéra és a Tapolcai-medence Belső-Somogy vidékének (Somogyicum) faunajárásához osztható be, a Balatoni-Riviéra pedig Külső-Somogy (Kaposense) faunajárásához tartozik. A Devecseri-Bakonyalja a Kelet-Zalai-dombság vidékének (Saladiense) faunajárásához csatlakozik. A Zámolyi-medence vidékének besorolása egyelőre még nem teljesen biztos. Faunája alapján ez a terület leginkább az Alföld (Eupannonicum) faunavidékéhez, a Mezőföld vidékének (Colocense) faunajárásához sorolható (2. ábra).

A vizsgált terület nagyobb részét magában foglaló Dunántúli-középhegységet (azaz a Bakonyicum faunavidékét) nehezen tudjuk bizonyos holyvafajok jelenléte, illetve mások hiánya alapján egyértelműen elkülöníteni a vele határos tájaktól. Jellemzőbb fajai a Dél-Dunántúl (Praeillyricum) faunavidékén mind megtalálhatók, nagy részük pedig még az Alföld vidékén (Eupannonicum), illetve az Északi-középhegységben (Matriicum) is előfordul. E két utóbbi tájnak van néhány kizárólagosan jellemző faja, a Dunántúli-középhegység azonban ilyenekkel – jelenlegi tudásunk szerint – nem dicsekedhet. A jellemzőbb holyvafajokat öt csoportba beosztva az alábbiakban foglaljuk össze.

Az első csoport fajai főként az alacsonyabb hegyvidéken és a dombvidéken élnek; rendszerint a Földközi-tenger medencéjének tágabb környezetében fordulnak elő (délekelet-európai, balkáni stb. elterjedésűek.) Hazánkban elsősorban a Dél-Dunántúl és a Dunántúli-középhegység lakói, többségük azonban szórványosan a környező területeken is megtalálható. Egyesek mindenekelőtt a Dél-Dunántúlra jellemzők, előfordulnak azonban a Bakony–Vértes területén (pl. *Stenus maculiger*), esetleg még az Alföld déli, délnyugati részén (Dráva-mellék, Duna-ártér) is (pl. *Quedius levicollis*, *Xantholinus laevigatus*), messzebbre azonban nem terjednek. Országunk keleti feléből, illetve az Északi-középhegység területéről minden bizonnyal hiányoznak. Más fajok a Dél-Dunántúl hegy- és dombvidékein, illetve a Dunántúli-középhegység meleg, száraz lejtőin tenyésznek, hasonló élőhelyeken azonban az Északi-középhegység területén is megtalálhatók (pl. *Omalium cinnamomeum*). Vannak olyanok is, amelyek hasonló elterjedésűek, de előkerültek még a Nyugat-Dunántúlról, a Kisalföldről, illetve az Alföld peremvidékeiről is (pl. *Ocypus olens*, *O. ophthalmicus*). Valamennyi felsorolt faj közös jellemzője, hogy a Dél-Dunántúl domb- és hegyvidékein, illetve még a Dunántúli-középhegység területén is viszonylag gyakoriak, másutt azonban hiányoznak, illetve nagyon elszórtan fordulnak elő, és kifejezetten ritkák.

A második csoport fajai a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékek lakói. Melegebb, szárazabb éghajlatú területeken általában a magasabb hegyvidéken élnek. Országunk nyugati, délnyugati felében az alacsonyabb tájakon is előfordulnak, hazánk keleti felében azonban vagy hiányoznak (pl. *Quedius nigriceps*, *Qu. ochropterus*, *Othius laeviusculus*, *Liogluta pagana*, *Tachinus rufipennis*, *Omalium excavatum*), vagy ritkák (pl. *Quedius lateralis*, *Leptusa ruficollis*, *Sepedophilus littoreus*), vagy csak az északkeleti peremvidékeken – Aggteleki-karszt, Zempléni-hegység – fordulnak elő (pl. *Domene scabricollis*, *Stenus similis*, *Placusa atrata*, *P. complanata*, *Megarthus hemipterus*). Vannak ennek a csoportnak olyan képviselői is, melyek a Bakonyból egyelőre ismeretlenek, néhányuk előkerülésére azonban esetleg számítani lehet. Ezek többnyire kifeje-

2. ábra: A vizsgált terület állatföldrajzi tagozódása (a faunavidékek határát folytonos, a faunajárásokét pont-vonal, a faunakistájakét pontozott vonal jelöli). I. Balaton vidéke (I.1. Balaton-felvidék, I.2. Veszprémi-fennsík, I.3. Keszthelyi-hegység vidéke); II. Bakony–Vértes vidéke (II.1. Déli-Bakony, II.2. Északi-Bakony, II.3. Keleti-Bakony, II.4. Bakonyalja, II.5. Sokoró, II.6. Vértes, II.7. Bársonyos vidéke); III. Belső-Somogy vidéke: Tapolcai-medence vidéke; IV. Külső-Somogy: Balatoni-Riviéra; V. Kelet-Zalai-dombság vidéke: Devecseri-Bakonyalja; VI. Mezőföld vidéke: Zámolyi-medence vidéke (eredeti)

Fig. 2. Zoogeographical division of the study area (original)

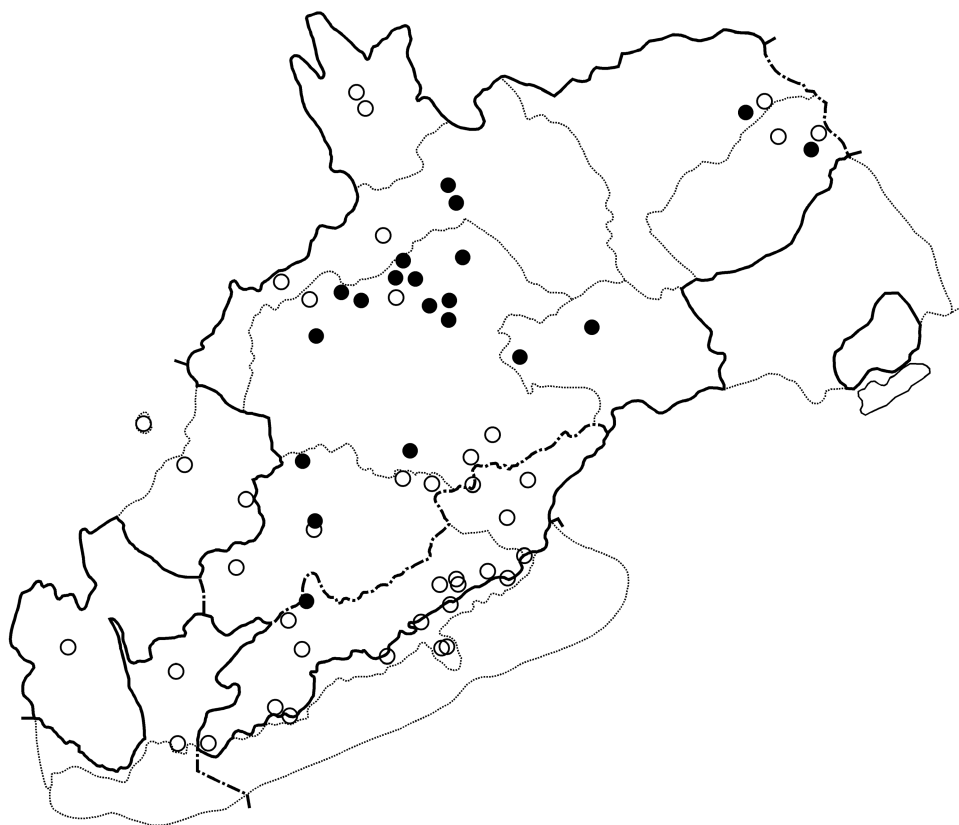
zetten hűvösségkedvelő, nedvességigényes, magasabb hegyvidéken élő fajok, amelyek egyelőre csak a Kőszegi-hegységből (pl. *Ocypus tenebricosus*), a nyugat-dunántúli peremvidékről (pl. *Tachyporus corpulentus*), a Nyugat- és a Dél-Dunántúlról (pl. *Philonthus cyanipennis*) ismertek, vagy még az északkeleti peremvidékeken is előfordulnak (pl. *Othius subuliformis*, *Stenus impressus*, *Aleochara lata*). Valamennyi felsorolt faj közös jellemzője, hogy a hazánknál hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú területeken, magasabb hegyvidékeken, pl. a Kárpátokban, többnyire általánosan elterjedtek.

Elterjedésüket tekintve az előzőekhez hasonlók, de inkább az alacsonyabb régiókban élnek a harmadik csoport fajai. Ezek az állatok többnyire vizes-nedves élőhelyeken fordulnak elő. A hegyvidékről, illetve a dombvidékről legtöbbször – jobbára a nagyobb folyók mentén – a síkságra is leereszkednek. Egyesek hazánk nyugati, délnyugati felében többé-kevésbé elterjedtek, a keleti országrészből azonban ismeretlenek (pl. *Oxypoda rufa*, *Atheta europaea*), illetve a Duna vonalát éppen csak átlépik (pl. *Olophrum viennense*). Mások az ország nyugati, délnyugati felében és hazánk északkeleti peremvidékein is jelen vannak (pl. *Neobisnius villosulus*, *Bledius cribricollis*), az Alföld nagy részén azonban hiányoznak. Ebben a csoportban is akadnak olyan fajok, melyek csak a Nyugat-, illetve a Délnyugat-Dunántúlon honosak (pl. *Philonthus nigrata*, *Euryporus picipes*, illetve *Paederidus rubrothoracicus*), olyanok, melyek az ország nyugati és északkeleti peremvidékein is jelen vannak (pl. *Paederus brevipennis*, *Ochtheophilus omalinus*), a Bakonyból azonban egyelőre ismeretlenek.

A negyedik csoportba az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú területeinek jellemző fajait soroljuk. A melegkedvelő elemek többsége nem csak a síkságon, hanem az alföldekkel határos dombsági, illetve alacsonyabb hegyvidéki tájakon is megtalálható, kisebb részük azonban – a nagyobb folyók árterületének jellemző állatai, a sókban, bázisokban gazdag talajok, szikes puszták, illetve a homokpuszták jellegzetes fajai – a hegyvidékről hiányoznak. Az Alföld és a Kisalföld jellemző folyóinak nagyobb része a Bakony és a Vértes területén is előfordul. Fellelhetők itt – a hegylábak lejtőin, a délre néző hegyoldalakon – a száraz gyepek fajai (pl. *Philonthus scribae*, *Ph. spermophili*, *Leptophius flavocinctus*, *Xantholinus coiffaiti*, *Aleochara milleri*, *Coprophilus piceus*). Tavak, pocsolyák üledékein, mocsarakban stb. megtaláljuk a meleg- és nedvességkedvelő fajok egy részét (pl. *Tasgius ater*, *Rabigus pullus*, *Quedius meridiocarpaticus*, *Paederus balcanicus*, *Astenus pulchellus*, *Dacryla fallax*), sőt a sókban, bázisokban gazdag talajok, szikes puszták jellemző fajainak némelyikét (pl. *Philonthus salinus*, *Astenus bimaculatus*, *Carpelimus anthracinus*, *Bledius spectabilis*, *B. tricornis*, *B. unicornis*, *Platystethus rufospinus*) is. A homokvidékekről valódi karakterfajok (pl. *Bledius pygmaeus*) még nem kerültek elő, és hiányozni látszanak a nagyobb folyók árterületének jellemző állatai (pl. *Devia prospera*) is. Az Alföld déli és középső területeinek jellemző fajait, reliktum jellegű ritkaságait (pl. *Philonthus cochleatus*, *Stenitoderus nothus*, *Luzea graeca*, *Scimbalium anale*, *Aleochara crassa*, *A. egregia*, *A. puberula*, *Brundinia marina*, *B. meridionalis*, *Actophylla varendorffiana*, *Tachyusa nitella*, *Anaulacaspis laevigata*, *Planeustomus kahrrii*, *Carpelimus transversicollis*, *Bledius fergussoni*, *B. fossor*, *B. pygmaeus*, *B. verres*, *Anotylus mendus*) valószínűleg hiába keressük a Bakony–Vértes területén. Ezek a nagyrészt déli és keleti származású fajok a Kárpát-medencébe feltehetően az utolsó eljegesedést követő melegkorban vándoroltak be. Egykor bizonyára sokkal elterjedtebbek voltak – néhányuk előfordulását a korábbi idők-

ben még a Kisalföldről, illetve a Bakonyból is jelezték (pl. *Bledius bicornis*, *B. furcatus*) –, napjainkban azonban jobbra már csak az Alföld szikesein, homokpusztáin élnek. Többségük ma hazánkban fogyóban, eltűnőben van, illetve egyet-kettőt közülük talán már kihaltnak is tekinthetünk.

Az ötödik csoport fajai hűvösebb éghajlatú északi tájak, magashegységek lakói. A vizsgált területen bizonyára nem fordulnak elő, hiányuk azonban éppúgy jellemzi ezt a vidéket, mint más fajok jelenléte. Egyesek nagyobb elterjedésűek (európai, közép-európai stb. fajok), mások a Kárpátok hegyvidékén honosak. Hazánkban az Északi-középhegységben (leginkább a Bükk, az Aggteleki-karszt és a Zempléni-hegység területén) fordulnak elő (pl. *Ocypus macrocephalus*, *O. serotinus*, *Philonthus nitidus*, *Gabrius exspectatus*, *Quedius mesomelinus*, *Qu. plagiatus*, *Atrecus longiceps*, *Nudobius lentus*,

3. ábra: Két jellemzőbb holyvafaj, *Ocypus olens* (üres körök) és *Siagonium humerale* (kitöltött körök), elterjedése a vizsgált területen. Előbbi faj száraz gyepekben, üde-száraz erdőkben él, utóbbi nedves-üde erdők (bükkösök, gyertyános tölgyesek stb.) lakója (eredeti)

Fig. 3. Distribution of two characteristic rove beetle species, *Ocypus olens* (empty circles) and *Siagonium humerale* (filled circles) in the investigated area. The former one is a typical species for dry swards and dry forests, the latter one lives in humid (beech, hornbeam, etc.) forests (original)

Xantholinus azuganus, *X. kaszabi*, *Astenus gracilis*, *A. rutilipennis*, *Stenus carpathicus*, *Aleochara funebris*, *Ischnoglossa obscura*, *Oxypoda arborea*, *O. mutata*, *Maurachelia roubali*, *Ilyobates mech*, *Phloeopora nitidiventris*, *Atheta parapicipennis*, *A. picipennoides*, *A. spatula*, *A. subterranea*, *Geostiba chyzeri*, *Aloconota currax*, *A. subgrandis*, *Phymatura brevicollis*, *Leptusa flavicornis*, *Tachinus marginellus*, *Omalium exiguum*, *Xylostiba monilicornis*, *Deliphrosoma prolongatum*, *Acidota crenata*, *Lesteva luctuosa*, *L. pubescens*, *Anthophagus forticornis*, *Proteinus crenulatus*), illetve a Kárpátok területéről hazánk északkeleti peremvidékeire a nagyobb folyók (Hernád, Tisza) mentén jutnak el (pl. *Philonthus rufimanus*, *Paederidus carpathicola*).

Az egyes fajok elterjedését térképen ábrázolva a legtöbb esetben nem kapunk semmilyen értékelhető mintázatot. Rendszerint azoknál a fajoknál rajzolódik ki valamilyen kép az elterjedésről, melyek előfordulása magassági zónákhoz, növényzeti övekhez igazodik (3. ábra). A fajok elterjedése tehát – más tényezők figyelembe vétele nélkül – az egyes állatföldrajzi tájak, kistájak elválasztásához alig ad támpontot.

Papp (1968) a Bakony területét – 73 állatfajt (ún. színező faunaelemet), az eltérő éghajlati hatásokat, illetve a hegység földrajzi tagoltságát stb. figyelembe véve – öt faunakistájra osztotta fel. Ez a felosztás lényegében megegyezik a fentebb vázolt rendszerrel, csupán részleteiben tér el tőle. Az eltérések miatt az egyes kistájak korábban bevezetett számozását (I. Balaton-felvidék, II. Keszthelyi-hegység, III. Déli-Bakony, IV. Északi-Bakony, V. Keleti-Bakony) itt sajnos nem lehetett tovább vinni; új rendszert kellett kialakítani: I. Balaton vidéke (Balatonicum): I.1. Balaton-felvidék, I.2. Veszprémi-fennsík, I.3. Keszthelyi-hegység vidéke – II. Bakony–Vértes vidéke (Vesprimense): II.1. Déli-Bakony, II.2. Északi-Bakony, II.3. Keleti-Bakony, II.4. Bakonyalja, II.5. Sokoró, II.6. Vértes, II.7. Bársonyos vidéke – III. Belső-Somogy vidéke (Somogyicum): Tapolcai-medence vidéke – IV. Külső-Somogy (Kaposense): Balatoni-Riviéra – V. Kelet-Zalai-dombság vidéke (Saladiense): Devecseri-Bakonyalja – VI. Mezőföld vidéke (Colocense): Zámolyi-medence vidéke.

TERMÉSZETVÉDELMI VONATKOZÁSOK

A faunisztikai kutatásoktól ma többnyire elvárják, hogy a természetvédelmi célú tevékenységhez (állapotfelmérés, élőhely-minősítés stb.) is szolgáltatassanak adatokat. A rovarok esetében azonban ezeknek az igényeknek többnyire nem tudunk megfelelni. A rovarokkal foglalkozó szakember egy-egy terület állapotáról leginkább az ott élő fauna összetétele alapján mondhatna véleményt, erre azonban még jó ideig nem lesz képes. A rovarok közösségei ugyanis túlságosan sokfélék, megkülönböztetésükre, elemzésükre stb. a kutató ma még aligha gondolhat. A gyakorlatban tehát a rovarász elsősorban egyes fajok (nevezhetjük ezeket színező elemeknek) jelenléte, száma, viszonylagos gyakorisága stb. alapján kénytelen minősíteni, és a fajok együttesét csak bizonyos korlátok között veheti figyelembe.

Színező elemként mindenekelőtt azok a csekély tűrőképességű fajok jöhetnek számításba, amelyek ragaszkodnak bizonyos környezeti feltételekhez (magassági régiókhoz, élőhelytípusokhoz stb.). Ezeknek a fajoknak a pusztja jelenlétéből azonban általában még nem lehet messzemenő következtetéseket levonni. Egy terület természetvédelmi

értékének helyes megítéléséhez a lehető legtöbb ilyen fajt kell számításba venni, és más tényezőket is meg kell vizsgálni.

A hazánkban előforduló holyvafajok közül az élőhely-minősítésben mintegy négyszáznak lehet szerepe (Ádám és Hegyessy 2001). Ezek a fajok hazánkban rendszeren kis területeken, kis számban fordulnak elő, és jobbra bizonyos élőhelyekhez, illetve meghatározott környezeti feltételekhez ragaszkodnak (nálunk nem egyszer elterjedésük határterületén, illetve fő elterjedési területüktől többé-kevésbé elszigetelve élnek). Előfordulásuk – rendszerint – természetközeli vagy természetes, többé-kevésbé zavartalan viszonyokat jelez.

A szóban forgó fajokat fenyegetettségük mértéke, illetve más szempontok szerint az alábbi csoportokba sorolhatjuk.

Eltűnt fajok – Az ide sorolt ritka bogarak hazai előfordulását legtöbbször hiteles példányok bizonyítják, honosságuk, illetve egykori jelenlétük tehát szinte biztosra vehető. Országunk területéről azonban ezek a fajok az elmúlt időkben (legalább 30–50 éve) nem kerültek elő. A legtöbb ilyen faj hazánkban valószínűleg még jelen van, megtalálásuknak azonban – szórványos előfordulásuk, rendkívüli ritkaságuk miatt – kicsi az esélye. Átmenetileg vagy végleg eltűnt fajoknak csak azokat az állatokat tekintjük, melyeket korábbi lelőhelyeiken az ismételt keresések ellenére sem sikerült újra fellelni. (Ezek a bogarak, ha újra előkerülnek, a következő csoportba, a veszélyeztetett fajok közé sorolandók.) Az átmenetileg vagy végleg eltűnt fajok: *Philonthus cochleatus*, *Gabronthus thamarum*, *Atanygnathus terminalis*; *Stenistoderus nothus*; *Aleochara crassa*, *Hydromecta delicatula*, *Gymnusa brevicollis*; *Tachinus discoideus*; *Bledius bicornis*, *B. fergussoni*, *B. furcatus*, *Anotylus mendus*; *Eusphalerum viertli*; *Micropeplus caelatus*.

Veszélyeztetett fajok – Az ide sorolt bogarak hazánkban ritkák, fő elterjedési területükön azonban általában nem számítanak ritkaságnak. Elterjedésük súlypontja a miénknél melegebb vagy hűvösebb, illetve szárazabb vagy csapadékosabb éghajlatú vidékekre esik. A korábbi földtörténeti korszakok (késő pleisztocén, ó-holocén) egykor elterjedt, ma azonban egyre ritkuló maradványfajai is ide tartoznak. A hazai természeti állapotok e fajok számára már nem a legkedvezőbbek. Nálunk ökológiai határhelyzetben, csak sajátos, szűkre szabott feltételek között, rendszerint egymástól többé-kevésbé elszigetelt kicsiny területeken, és rendszeren kis számban fordulnak elő. Népességeik sorsa bizonytalan; egy részük hazánkban ma (bizonyítottan vagy vélhetően) pusztulóban, eltűnőben van. Pusztulásuk részben természetes folyamatok (pl. az éghajlatváltozások) következménye, de fennmaradásukat ma már sokkal inkább a természeti állapotok romlása, élőhelyeik felszámolása vagy túlzott igénybevétele fenyegeti. A veszélyeztetett fajok: *Ocypus macrocephalus*, *O. serotinus*, *O. tenebricosus*, *Philonthus laevicollis*, *Ph. nigrita*, *Ph. nitidus*, *Ph. puella*, *Ph. rufimanus*, *Ph. ventralis*, *Ph. viridipennis*, *Gabrius exiguus*, *G. exspectatus*, *Erichsonius subopacus*, *Neobisnius prolixus*, *Euryporus picipes*, *Quedius dubius*, *Qu. mesomelinus*, *Qu. plagiatu*s; *Othius brevipennis*, *Atrecus longiceps*, *Nudobius lentus*, *Xantholinus azuganus*, *X. kaszabi*; *Paederidus carpathicola*, *P. rubrothoracicus*, *Paederus brevipennis*, *P. caligatus*, *Astenus gracilis*, *A. laticeps*, *A. rutilipennis*, *Luzea graeca*, *Pseudomedon obscurellus*, *Domene scabricollis*, *Lathrobium crassipes*, *L. dilutum*, *L. rufipenne*, *L. spadiceum*, *Tetartopeus quadratus*, *Scimbalium anale*, *Cryptobium collare*; *Edaphus beszedesi*; *Stenus ampliventris*, *S. carpathicus*, *S. claritarsis*, *S. impressus*, *S. incanus*, *S. kiesenwetteri*, *S. longipes*,

S. melanarius, *S. nitens*, *S. phyllobates*, *S. pusillus*, *S. scrutator*; *Aleochara egregia*, *A. funebris*, *A. puberula*, *Ischnoglossa obscura*, *Oxypoda arborea*, *O. miranda*, *Derochala longitarsis*, *Ocyusa maura*, *Ilyobates mech*, *Amarochara umbrosa*, *Phloeopora nitidiventris*, *Ph. opaca*, *Atheta autumnalis*, *A. parapicipennis*, *A. picipennoides*, *A. spatula*, *A. spelaea*, *Aloconota currax*, *A. subgrandis*, *Dochmonota rudiventris*, *Tomoglossa luteicornis*, *Brundinia marina*, *B. meridionalis*, *Actophylla varendorffiana*, *Tachyusa exarata*, *T. nitella*, *Anaulacaspis laevigata*, *Phymatura brevicollis*, *Bolitochara multisanti*, *Leptusa flavicornis*, *L. fuliginosa*, *Pseudomicrodota jelineki*, *Silusa rubra*, *Gyrophæna rugipennis*, *G. transversalis*; *Mycetoporus niger*, *Tachyporus corpulentus*, *T. quadriscolatus*, *T. tersus*, *Sepedophilus constans*, *Tachinus bonvouloiri*, *T. marginellus*, *T. pallipes*, *T. rufipennis*; *Planeustomus kahrii*, *Carpelimus transversicollis*, *C. ganglbaueri*, *Bledius defensus*, *B. erraticus*, *B. longulus*, *B. procerulus*, *B. pygmaeus*, *B. verres*, *Aploderus caesus*, *Oxytelus fulvipes*, *Platystethus rufospinus*; *Omalium rugatum*, *Xylostiba monilicornis*, *Phloeostiba lapponica*, *Eusphalerum signatum*, *Deliphrosoma prolongatum*, *Olophrum piceum*, *Acidota crenata*, *Lesteva pubescens*, *Geodromicus suturalis*, *Anthophagus alpestris*, *A. forticornis*; *Proteinus crenulatus*.

Sebezhető fajok – Azokat a holyvákat – a korábban említett mintegy 400 faj nagyobb részét – soroljuk ide, melyekről egyelőre nem tudjuk megállapítani, hogy fennmaradásukat a természeti állapotok romlása milyen mértékben fenyegeti. Ezek a fajok nálunk általában szórványosan fordulnak elő, és többnyire bizonyos élőhelyekhez, illetve meghatározott környezeti feltételekhez ragaszkodnak. Helyhez kötöttségük vagy ritkaságuk miatt népségeik veszélyeztetett helyzetbe kerülhetnek.

Maradványfajok – A Föld történetének valamely korábbi korszakában, a maitól eltérő éghajlati viszonyok között nagyobb elterjedésűek és gyakoribbak voltak, a megváltozott körülmények folytán azonban visszahúzódóban, eltűnőben vannak. Többségük faunaterületünkön csak meghatározott, szűkre szabott feltételek között, rendszerint egymástól többé-kevésbé elszigetelt kicsiny területeken, és rendszeren kis számban fordul elő.

A jégkor előtti maradványok olyan melegkedvelő fajok, melyek a Kárpát-medence területén vészelték át a negyedkor éghajlatváltozásait: itt éltek át több jeges időszakot, de legalább az utolsó eljegesedést. Többnyire mediterrán rokonságú balkáni elemek, kis elterjedésű, elszigetelt előfordulású bennszülött fajok tartoznak ide. Rendszerint délre néző köves-sziklás lejtőkön, a talaj felszíne alatt élnek. Hazánkban ennek a csoportnak nincsen képviselője.

A jégkori maradványok olyan hűvösségkedvelő fajok, melyek faunaterületünkön a negyedkor jeges időszakaiban elterjedtebbek voltak, illetve az utolsó eljegesedés idejéből maradtak vissza. Többnyire északi (euraszibériai) eredetű, arktikus-alpin havasi, illetve szubarktikus lápi vagy erdei fajok tartoznak ebbe a csoportba. Többségük a Kárpát-medence magashegységeiben él. Az arktikus-alpin fátlan vidékek (tundrák, havasi gyepek) fajaival ma jobbra csak az erdőhatár fölötti területeken találkozhatunk. A szubarktikus és alhavasi erdős tájak (lápok, nedves-üde rétek, túlevelű és lombelgyes erdők) jellegzetes állataira azonban az alhavasi régiókon kívül még középhegységeinkben, illetve elvélve dombvidékeinken és alföldjeinken is ráakadhatunk. Magyarország területén a valódi jégkori reliktumok száma igen csekély. Ilyenek csupán barlangokban (pl. *Atheta spelaea*), illetve a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájak

vízi és víz által befolyásolt élőhelyein – többnyire egykori árterületeken, kiterjedtebb mocsárvidékeken, lápokban, láperdőkben – maradtak fenn (pl. *Atanygnathus terminalis*; *Tetartopeus quadratus*; *Stenus ampliventris*, *S. kiesenwetteri*; *Gymnusa brevicollis*; *Olophrum piceum*, *Acidota crenata*; *Micropeplus caelatus*). Hegyvidéki égerligeteink, szikla- és szurdokerdeink, magashegységi bükköseink, fenyőelegyes erdeink stb. szintén megőriztek jégkori, reliktum jellegű elemeket (pl. *Gabrius exspectatus*, *Quedius plagiatus*; *Phloeopora nitidiventris*, *Atheta parapicipennis*, *Aloconota currax*, *Phymatoura brevicollis*, *Leptusa flavicornis*; *Mycetoporus niger*, *Tachyporus corpulentus*, *Sepe-dophilus constans*; *Xylostiba monilicornis*, *Phloeostiba lapponica*; *Deliphrosoma pro-longatum*; *Proteinus crenulatus*). Az alacsonyabb területek vizes, nedves és üde élőhelyein azonban inkább csak a felmelegedést jobban tűrő fajok (pl. *Ocyusa maura*, *Phloeopora opaca*, *Dochmonota rudiventris*, *Hydrosmeeta delicatula*; *Aploderus caesus*, *Oxytelus fulvipes*) maradtak fenn. Közülük nem egy úgy alkalmazkodott mai, melegebb éghajlatunkhoz, hogy az imágók csupán a téli félévben tevékenykednek.

A jégkor utáni maradványok az utolsó eljegesedést követő, ó-holocén meleg éghajlatú időszak emlékei; a klimatikus puszta korszakának egykor elterjedt, ma megritkult keleti, főként pontusi elemei. Meleg, száraz élőhelyeink sok déli (mediterrán, kelet-mediterrán, balkáni) faja szintén ebből az időszakból származik. Az ó-holocén melegkor pusztai élővilágának elemeivel ma leginkább az Alföldön és az erdélyi Mezőség területén – elsősorban szikesek és laza homoktalajok gyepeiben – találkozhatunk, de sok kizárólagos faj él a Bánság, illetve az Adria partvidékének balkáni tölgyeseiben, szubmediterrán bokorerdeiben, szárazgyepeiben is. Az ó-holocén kor bogárfaunáinak meleg- és nedvességkedvelő elemei hazánkban mocsarakban (pl. *Philonthus viridipennis*, *Erichsonius subopacus*; *Pseudomedon obscurellus*, *Cryptobium collare*; *Tachyusa nitella*, *Anaulacaspis laevigata*), illetve nyáron kiszáradó élőhelyeken, réteken, szikeseken maradtak fenn. Szikes területeink állatvilága – mivel az elmúlt időkben többé-kevésbé zavartalanul fejlődhetett – bővelkedik nedvességkedvelő, reliktum jellegű fajokban (pl. *Luzea graeca*, *Scimbalium anale*; *Tomoglossa luteicornis*, *Brundinia marina*, *B. meridionalis*, *Actophylla varendorffiana*; *Planeustomus kahrii*, *Carpelimus transversicollis*, *Bledius bicornis*, *B. fergussoni*, *B. furcatus*, *B. verres*, *Platystethus rufospinus*). Meleg, száraz élőhelyeink faunája szintén gazdag maradványelemekben, a holyvák azonban ebben a csoportban viszonylag kis számmal vannak képviselve. Reliktum jellegű fajok ma elsősorban az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék délre néző lejtőin élnek (pl. *Tachinus bonvouloiri*), de kisebb részben még az Alföldön is honosak. Löss- és homokpusztáinkon a hegyvidékekről leereszkedő meleg- és szárazsággkedvelő elemek mellett még néhány kizárólagos faj is előfordul (pl. *Aleochara egregia*; *Bledius pygmaeus*).

Bennszülött fajok – Ezek a Kárpát-medence, illetve Magyarország kizárólagos fajai. Bennszülött holyvafajaink legtöbbje a Kárpátok területén él. Egyes fajok az egész kárpáti faunartományban megtalálhatók, mások az Északi-Kárpátok faunavidékén kizárólagosak, megint mások csakis a Keleti-Kárpátok faunavidékén fordulnak elő. Bennszülött fajokban leggazdagabb a Keleti-Kárpátok faunavidéke, ahol egyes faunajárások is kizárólagos fajokkal bírnak. Horvátország magashegységei endemizmusokban szegényebbek, középhegységeinkben pedig csupán néhány bennszülött holyvafaj fordul elő. Dombvidégeinken és alföldjeinken bennszülött elemeket csak kivételesen találunk.

Bennszülött fajaink általában nem különösebben ritkák, de többnyire csak meghatározott feltételek között fordulnak elő. A bennszülött maradványok azonban igazi ritkaságok, ezek népességei valószínűleg nagyon kicsik.

Bennszülött fajaink rokonságába általában euroszibériai, európai, közép-európai, esetleg kelet- vagy nyugat-balkáni, illetve kelet-alpesi faunaelemek tartoznak. Van néhány mediterrán eredetű bennszülött fajunk is, melyek rokonságát a negyedkor jeges és jégmentes időszakainak váltakozása erősen megtizedelte, szétszórta. Ezek a kis elterjedési területű, maradvány jellegű bennszülöttek Horvátország magashegységeiben, illetve a Déli-Kárpátok hegyvidékein élnek.

Hazánkban elsősorban az északkeleti országrészben, a Felső-Tisza vidékén, és főleg az Északi-középhegység területén fordulnak elő bennszülött holyvák. Ezek azonban – egy kivételtől eltekintve – nem a magyar faunartomány kizárólagos fajai, hanem a Kárpátok faunartományának (*Paederidus carpathicola*), illetve a Keleti-Kárpátok faunavidékének bennszülött elemei (*Ocypus serotinus*, *Xantholinus azuganus*, *X. kaszabi*, *Stenus carpathicus*, *Geostiba chyzeri*). Az Északi-Kárpátok faunavidékének kizárólagos holyvafajai hazánk területére nem jutnak el, és hasonló a helyzet a Dinári-hegység, illetve a Keleti-Alpok endemizmusaival kapcsolatban is. (Ilyen elemek más állatsoportok képviselői között is csak elvétve akadnak.) Hazánk, illetve a magyar faunartomány egyetlen kizárólagos holyvafaja – ismereteink szerint csak a Dunántúli- és az Északi-középhegység területén fordul elő – a *Geostiba gyorffyi*.

Az egyes területeket, természetvédelmi értékük szerint, a következő szempontok alapján osztályozhatjuk.

Nem természetes élőhelyek – Ide tartozik minden olyan terület, amely az emberi tevékenység nyomán oly mértékben átalakult, hogy származása, eredeti jellegzetességei már nem ismerhetők fel. Ilyenek pl. a lakott helyek (városok, falvak stb.), gazdasági területek (szántók, gyümölcsösök, kertek, erdőültetvények, akácosok stb.), kikövezett partok közé szorított állóvizek és vízfolyások. Az ilyen élőhelyek növényzetének és állatvilágának legfontosabb jellemzője a szegényes fajkészlet. A zavaró hatásokat csak kevés faj képes tartósan elviselni, ezért az általánosan elterjedt, nagy tűrőképességű növények és állatok közül is meghatározó lehet a természetes pionírok szerepe. Az egyes fajok megtelepedését, fennmaradását nagyobb mértékben a véletlen szabályozza, ezért az itt kialakuló életközösségek változó összetételűek. Bizonyos tápanyagok, táplálékforrások feldúsulása, a verseny hiánya stb. miatt egyes fajok, pl. gyomok, kártevők erősen elszaporodhatnak. Ritkább fajok, színező elemek csak véletlenszerűen fordulnak elő.

Leromlott élőhelyek – Ide soroljuk azokat a területeket – eredetük többnyire csak bizonytalanul ismerhető fel –, ahol a növényzet és az állatvilág természetes összetétele az emberi beavatkozás folytán már felbomlott, illetve még nem alakult ki. Ilyenek pl. a túlhasznált legelők, szabályozott medrű vízfolyások. Előfordulhat, hogy a leromlást természetes, legtöbbször azonban az emberi tevékenység által gerjesztett folyamatok (pl. suvadás, erózió) idézik elő. Az eredeti vegetáció és fauna elemei jelen vannak, de a jellegtelen (az emberi beavatkozást, zavarást tűrő) fajok uralkodnak, a színező elemek száma alacsony. Bizonyos tápanyagok, táplálékforrások feldúsulása egyes fajok egyedszámának jelentős növekedését idézheti elő (pl. legelőkön a taposást, trágyázást tűrő növényekét, illetve trágyalakó állatokét).

Természetközeli élőhelyek – Ide tartoznak azok a kezelés alatt álló, őshonos fajokból álló öreg erdők, kaszálórétek, a természetes partokkal rendelkező vizek stb., ahol az emberi beavatkozás nyilvánvaló, de a zavarás mértéke nem jelentős. A növénytakaróban és a faunában a természetes összetevők szerepe meghatározó. A fajsza az élőhelyre jellemző (a környezeti feltételek által meghatározott) csúcsérték közelében van. Rendszerint uralkodnak az általánosan elterjedt fajok, mellettük azonban a színező elemeknek is jelentősebb szerep jut.

Természetes élőhelyek – Ide tartoznak azok a kezeletlen, őshonos fajokból álló erdők, őslápok, hegyi rétek, sziklagyepek stb. – többnyire nehezen hasznosítható, gazdasági szempontból értéktelen területek –, ahol az emberi beavatkozás, a zavarás mértéke elhanyagolható. Ezeknek az élőhelyeknek a növényzete és faunája rendszerint gazdag és változatos, szélsőséges körülmények között azonban szegényes is lehet. Az általánosan elterjedt fajok mellett a legtöbb színező elem, reliktum jellegű ritkaság rendszerint ilyen helyeken fordul elő.

A BAKONY ÉS A VÉRTES TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTBÓL FONTOS FAJAI

Ebben a részben külön is felsoroljuk azokat a természetvédelmi szempontból fontos fajokat (számuk összesen 103), melyeket a Bakonyból és a Vértesből kimutattak. (A *Stenus kiesenwetteri* a Vörös Könyvben is szerepel, természetvédelmi jelentősége azonban nem nagyobb, mint a hasonló fajoké, melyek azonban ott nem kaptak helyet.)

Staphylininae: *Platydracus latebricola*, *Ocypus aeneocephalus*, *Tasgius ater*, *Philonthus discoideus*, *Ph. marginatus*, *Ph. nigriventris*, *Ph. nitidicollis*, *Ph. pseudoparcus*, *Ph. rotundicollis*, *Ph. scribae*, *Ph. splendens*, *Ph. ventralis*, *Ph. viridipennis*, *Gabrieus piliger*, *G. toxotes*, *Hesperus rufipennis*, *Erichsonius signaticornis*, *Quedius brevicornis*, *Qu. levicollis*, *Qu. lucidulus*, *Qu. maurorufus*, *Qu. nigriceps*, *Qu. ochropterus*, *Qu. semiobscurus*, *Qu. truncicola*.

Xantholininae: *Othius laeviusculus*, *Gauropterus fulgidus*, *Leptophius flavocinctus*.

Paederinae: *Rugilus erichsonii*, *Medon dilutus*, *Scopaeus minutus*, *Domene scabricollis*, *Lobrathium multipunctum*, *Lathrobium rufipenne*, *L. spadiceum*, *Tetartopeus scutellaris*.

Stenidae: *Stenus ampliventris*, *S. aterrimus*, *S. europaeus*, *S. excubitor*, *S. intricatus*, *S. kiesenwetteri*, *S. longitarsis*, *S. lustrator*, *S. maculiger*, *S. melanarius*, *S. nigrutilus*, *S. pallitarsis*, *S. picipennis*, *S. pseudoboops*, *S. pusillus*.

Aleocharinae: *Aleochara inconspicua*, *Zyras fulgidus*, *Z. ruficollis*, *Pachyatheta cribrata*, *Atheta aegra*, *A. boletophila*, *A. hybrida*, *A. hypnorum*, *A. luridipennis*, *A. parca*, *A. picipes*, *A. sequanica*, *A. talpa*, *Alevonota gracilenta*, *A. rufotestacea*, *Geostiba gyorffy*, *Liogluta alpestris*, *L. pagana*, *Pseudosemiris kaufmanni*, *Callicerus obscurus*, *Dilacra luteipes*, *Pleurotobia magnifica*, *Bolitochara reyi*, *Leptusa ruficollis*, *Rhopalocera clavigera*, *Silusa rubra*, *Placusa adscita*, *P. complanata*, *Gyrophana nitidula*, *G. pulchella*.

Tachyporinae: *Mycetoporus brucki*, *M. corpulentus*, *Lordithon trimaculatus*, *Parabolitobius inclinans*, *Sepedophilus bipunctatus*, *Tachinus bipustulatus*, *T. pallipes*, *T. rufipennis*, *Coproporus colchicus*.

Oxyporidae: *Oxyporus maxillosus*.
 Oxytelinae: *Thinodromus arcuatus*, *Th. hirticollis*, *Carpelimus anthracinus*, *C. opacus*, *Bledius bicornis*, *B. furcatus*, *Platystethus rufospinus*.
 Omaliinae: *Omalius imitator*, *O. littorale*, *O. validum*, *Anthophagus alpestris*.
 Micropeplinae: *Micropeplus tesserula*.

A GYŰJTŐHELYEK FELSOROLÁSA

A gyűjtőhelyeket általában *Magyarország Földrajzinév-tára* (Földi 1978a, 1978b, 1979a, 1979b) alapján neveztük meg. Tekintettel arra, hogy ebben a jegyzékben nem szerepel minden helynév, figyelembe vettük a Bakony és a Vértes turisztatérképeit stb. is. (A nagyszámú pontatlanság – tévesen megállapított, illetve időközben megváltozott közigazgatási besorolás, hibásan írt nevek stb. – miatt a legtöbb esetben szükség volt a lelőhelycédulákon feltüntetett adatok helyesbítésére. Külön álláspontot alakítottunk ki Monoszló területének egyik magaslatát illetően. Ennek neve a különböző térképeken, lelőhelycédulákon sokféle formában – Tar-Óra-hegy, Taróra stb. – jelenik meg. Hivatalos neve – *Tarlóra-hegy* – helyett azonban itt a megfelelőbb, és bizonyára helyesebb *Tar orra* nevet használjuk.) A helység-, illetve helynevek után mindenütt feltüntettük azt a természeti tájat, illetve megyét, ahova a gyűjtőhely tartozik, és ezen kívül az UTM kódokat, valamint az állatföldrajzi tájbeosztás kódjait is.

Ábrahámhegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 98 – I.1.)
 Ajka: Jókaibánya (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Ajka: Padrag (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 91 – V.)
 Ajka: Padragkút (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 91 – V.)
 Ajka: Sárcsikút (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Ajka: Szöke-kút (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Alsóörs (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)
 Alsóörs: Csere-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)
 Alsóörs: Köcsi-tó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 21 – I.1.)
 Aszófő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Aszófő: Öreg-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Badacsonytomaj: Badacsony (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 98 – I.1.)
 Badacsonytomaj: Kő-kapu (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 98 – I.1.)
 Bakonybél (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonybél: Fekete-séd (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonybél: Gerence (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonybél: Nagy-Som-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonybél: Somhegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonybél: Száraz-Gerence (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonybél: Szömörke (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonycsérnye (Bakonyalja; Fejér megye; BT 84 – II.4.)
 Bakonygyirót (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 15 – II.4.)
 Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 15 – II.4.)
 Bakonyjákó (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 93 – II.2.)

Bakonyjákó: Iharkút (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 93 – II.2.)
 Bakonyjákó: Laposok (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonyjákó: Pénz-lyuk (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 93 – II.2.)
 Bakonykoppány: Gerence (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 04 – II.4.)
 Bakonykúti (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 83 – II.3.)
 Bakonynána (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 24 – II.2.)
 Bakonynána: Gaja (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 23 – II.2.)
 Bakonynána: Római fürdő (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 23 – II.2.)
 Bakonyoszlop (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 24 – II.2.)
 Bakonyoszlop: Ördög-árok (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Bakonypölöske (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 83 – II.4.)
 Bakonysárkány (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; BT 85 – II.7.)
 Bakonyszentkirály (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Bakonyszentkirály: Hajmápuszta (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 25 – II.4.)
 Bakonyszentkirály: Kereszt-dűlő (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Bakonyszentkirály: Zörög-tető (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Bakonyszentlászló (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 15 – II.4.)
 Bakonyszentlászló: Cuha (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 15 – II.4.)
 Bakonyszentlászló: Halastó (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 04 – II.4.)
 Bakonyszentlászló: Hódos-ér (Északi-Bakony; Győr-Moson-Sopron megye; YN 14 – II.2.)
 Bakonyszombathely: Feketevízpuszta (Bakonyalja; Komárom-Esztergom megye; YN 25 – II.4.)
 Bakonyszücs (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 04 – II.4.)
 Bakonyszücs: Gerence (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Bakonyszücs: Kőris-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Bakonyszücs: Odvas-kő-barlang (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Balatonakali (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Balatonalmádi (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – I.2.)
 Balatonalmádi: Balaton (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – IV.)
 Balatonalmádi: Budatava (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – I.2.)
 Balatonalmádi: Káptalanfüred (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – I.2.)
 Balatonalmádi: Lozsánta (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – IV.)
 Balatoncsicsó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Balatoncsicsó: Erdészlak (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Balatoncsicsó: Herendi-kút (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Balatoncsicsó: Kő-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Balatonederics (Keszthelyi-hegység; Veszprém megye; XM 88 – I.3.)
 Balatonederics: Kongó (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 88 – IV.)
 Balatonfüred (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonfüred: Arács (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonfüred: Balaton (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – IV.)
 Balatonfüred: Kéki-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonfüred: Koloska-forrás (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonfüred: Koloska-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)

Balatonfüred: Nagy-mező (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonfüred: Sárkány-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatongyörök (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Balatongyörök: Apró-hegyek (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Balatongyörök: Bodor-hálás-tető (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Balatongyörök: Garga-hegy (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Balatongyörök: Pad-kői-erdő (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Balatongyörök: Pap-hegy (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Balatonhenye: Monostori-tó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 [Balatonkenese (Mezőföld; Veszprém megye; BT 81 – Alföld)]
 Balatonszepezd: Öreg-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Balatonszőlős (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonszőlős: Bagó-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonszőlős: Szőlősi-séd (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Balatonudvari: Kiliántelep (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 [Balatonvilágos (Mezőföld; Veszprém megye; BT 80 – Alföld)]
 Balinka (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 84 – II.3.)
 Balinka: Gaja (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 84 – II.3.)
 Balinka: Kisgyónbánya (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 84 – II.3.)
 Bánd (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 [Berhida (Mezőföld; Veszprém megye; BT 82 – Alföld)]
 Bodajk (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 94 – II.3.)
 Bodajk: Gaja (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 94 – II.3.)
 Bodajk: Széles-árok (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 94 – II.3.)
 Borzavár (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csabrendek: Nagytárkánypuszta (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 80 – I.3.)
 Csákberény: Bucka (Vértes; Fejér megye; BT 94 – II.6.)
 Csákberény: Csípő (Vértes; Fejér megye; BT 94 – II.6.)
 Csákvár (Vértes; Fejér megye; CT 05 – II.6.)
 Csákvár: Csíkvarpai-rét (Zámolyi-medence; Fejér megye; CT 14 – VI.)
 Csatka (Bakonyalja; Komárom-Esztergom megye; YN 25 – II.4.)
 Csatka: Szent-kút (Bakonyalja; Komárom-Esztergom megye; YN 25 – II.4.)
 Csehbánya (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 02 – II.2.)
 Cseszegtomaj (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 68 – I.3.)
 Csesznek (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Aranyos-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Cuha (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Cuha-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Cuha-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Gézaháza (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Kő-árok (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Kő-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csesznek: Porva–Csesznek vasútállomás (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Csetény (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 24 – II.4.)

Csupak (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)
 Csupak: Kerekedi-öböl (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – IV.)
 Csupak: Nosztori-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)
 Devecser (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 81 – V.)
 Devecser: Széki-erdő (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 82 – V.)
 Doba: Somló (Marcal-medence; Veszprém megye; XN 82 – I.3.)
 Doba: Somlóhegy (Marcal-medence; Veszprém megye; XN 82 – I.3.)
 Döbrönte (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 93 – II.4.)
 Döbrönte: Szarvaskő vára (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 93 – II.4.)
 Dörgicse (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Dörgicse: Bán-kút (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Dudar (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 24 – II.2.)
 Dudar: Ördög-árok (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 24 – II.2.)
 Dudar: Sűrű-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Eplény (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 23 – II.2.)
 Eplény: Malom-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 23 – II.2.)
 Farkasgyepű (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 93 – II.2.)
 Farkasgyepű: Vas-rét (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 93 – II.2.)
 Fehérvárcsurgó (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 94 – II.3.)
 Fehérvárcsurgó: Gaja (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 94 – II.3.)
 Felsőörs (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 21 – I.1.)
 Felsőörs: Malom-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 21 – I.1.)
 Fenyőfő (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 04 – II.4.)
 Fenyőfő: Kék-hegy (Északi-Bakony; Győr-Moson-Sopron megye; YN 04 – II.2.)
 Fenyőfő: Kisszépalmapuszta (Északi-Bakony; Győr-Moson-Sopron megye; YN 04 – II.2.)
 Fenyőfő: Kuruc-erdő (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 04 – II.4.)
 Fenyőfő: Mély-árok-fenyves (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 04 – II.4.)
 Fenyőfő: Ósfenyves (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 04 – II.4.)
 Gánt (Vértes; Fejér megye; CT 05 – II.6.)
 Gánt: Kőhányás (Vértes; Fejér megye; CT 05 – II.6.)
 Gánt: Marburg-kereszt (Vértes; Fejér megye; CT 05 – II.6.)
 Gánt: Vérteskozma (Vértes; Fejér megye; CT 05 – II.6.)
 Gyenesdiás (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Gyenesdiás: Büdös-kúti-völgy (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Gyulakeszi: Csobánc (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Hajmáskér (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 72 – II.2.)
 Hajmáskér: Séd (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 72 – II.2.)
 Hárskút (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Hárskút: Augusztintanya (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Hárskút: Csab-berek (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Hárskút: Felső-Nagy-erdő (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Hárskút: Gerence (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Hárskút: Középső-Hajag (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Hárskút: Ráktanya (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)

Hegyesd (Déli-Bakony; Veszprém megye; XM 99 – II.1.)
 Herend: Aranyos-patak (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 02 – II.2.)
 Herend: Mogyorós-domb (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 02 – II.2.)
 Herend: Rakottya-patak (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 [Hévíz (Balatoni-medence; Zala megye; XM 68 – Dunántúli-dombság)]
 Hidegkút: Zsellér-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Homokbödöge (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 94 – II.4.)
 Homokbödöge: Bödögei-erdő (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 94 – II.4.)
 Isztimér (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 84 – II.3.)
 Isztimér: Burok-völgy (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 83 – II.3.)
 Isztimér: Hárs-hegy (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 83 – II.3.)
 Isztimér: Hétházpuszta (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 83 – II.3.)
 Isztimér: Királyszállás (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 83 – II.3.)
 Isztimér: Tűzkő-árok (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 83 – II.3.)
 Jásd: Gaja (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 74 – II.2.)
 Kapolcs: Eger-víz (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XN 90 – I.1.)
 Kapolcs: Kálomisz-tó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XN 90 – I.1.)
 Káptalanóti: Cseres-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Kékkút (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Keszthely (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 [Keszthely: Kis-Balaton (Balatoni-medence; Zala megye; XM 77 – Dunántúli-dombság)]
 Kincsesbánya (Északi-Bakony; Fejér megye; BT 93 – II.3.)
 Királyszentistván: Ugri-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – I.2.)
 Kisapáti: Szent György hegy (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 89 – I.1.)
 Kisdörgicse: Kopasz-tető (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Kislőd (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 92 – II.2.)
 Kislőd: Csojányos-völgy (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 01 – II.1.)
 Kővágóörs (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Kővágóörs: Kornyi-tó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Kővágóörs: Vörös-domb (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Köveskál: Felső-erdő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Kup: Bittva (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 83 – II.4.)
 Kup: Kupi-erdő (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 83 – II.4.)
 Lesencefalu: Hajag-hegy (Keszthelyi-hegység; Veszprém megye; XM 79 – I.3.)
 Lesenceistván (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 79 – IV.)
 Lesenceistván: Uzsa-Erdésztelep (Déli-Bakony; Veszprém megye; XM 79 – I.3.)
 Litér (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – I.2.)
 Litér: Bendola-patak (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – I.2.)
 Litér: Mogyorós-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 72 – I.2.)
 Litér: Sikáros (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 71 – I.2.)
 Lókút: Papod (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Lovas (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)
 Lovas: Király-kút (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 21 – I.1.)
 Lovas: Király-kút-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)

Lovas: Malom-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)
 Magyarpolány: Borsodpuszta (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 92 – II.2.)
 Márkó (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Márkó: Esztergáli-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Márkó: Menyeke (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.1.)
 Márkó: Som-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Mindszentkál (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Mindszentkál: Felső-erdő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Mindszentkál: Hajagos (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Mindszentkál: Kő-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Mindszentkál: Öreghegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Monostorapáti (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XN 90 – I.1.)
 Monostorapáti: Doma-hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 90 – II.1.)
 Monoszló: Hegyes-tű (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Monoszló: Tar orra (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Mór (Bársonyos; Fejér megye; BT 94 – II.7.)
 Nagygörbő: Kovácsi-hegy (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 69 – I.3.)
 Nagytevel: Uzsálpuszta (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 94 – II.4.)
 Nagyvázsony (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 00 – II.1.)
 Nagyvázsony: Dagonya-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Gellért-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Kab-hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Kis-Veréb-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Nagy-Veréb-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Nyír-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Rekesztő-rét (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Semlyékes-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyvázsony: Szentés-rét (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 91 – II.1.)
 Nagyveleg (Bakonyalja; Fejér megye; BT 84 – II.4.)
 Nemesgulács (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 89 – I.1.)
 Nemesgulács: Gulács (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 98 – I.1.)
 Nemesvámos (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 11 – I.1.)
 Németbánya (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Nyirád (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 80 – V.)
 Nyirád: Darvas-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 80 – I.3.)
 Nyirád: Felső-Nyirádi-erdő (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 80 – V.)
 Olaszfalu (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 23 – II.2.)
 Olaszfalu: Alsóperepuszta (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 23 – II.2.)
 Oroszlány (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; BT 96 – II.7.)
 Oroszlány: Gesztési-patak (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Oroszlány: Kaloda-vágás (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Oroszlány: Kis Ferenc erdészház (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Oroszlány: Labanc-dűlő (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; BT 95 – II.7.)
 Oroszlány: Majki-hegy (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)

Oroszlány: Majki-tavak (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Oroszlány: Majkpuszta (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Oroszlány: Mindszentpuszta (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 05 – II.6.)
 Oroszlány: Pénzes-forrás (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Oroszlány: Puszta-tó (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Öcs (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 90 – II.1.)
 Öcs: Nagy-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 90 – II.1.)
 Öskü (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 72 – II.2.)
 Paloznak: Tücsök-kút (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 20 – I.1.)
 Pannonhalma (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 07 – II.5.)
 Pannonhalma: Francia-pagony (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 07 – II.5.)
 Pannonhalma: Jánosháza (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 07 – II.5.)
 Pannonhalma: Üрге-völgy (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 07 – II.5.)
 [Pápa (Marcal-medence; Veszprém megye; XN 84 – Kisalföld)]
 Pápa: Gyulamajori-patak; Veszprém megye; XN 93 – II.4.)
 Pápa: Kalapács-ér (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 93 – II.4.)
 Pápa: Tapolcafő (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 93 – II.4.)
 Pápakovácsi: Attyapuszta (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 83 – II.4.)
 Pápateszér (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 05 – II.4.)
 Pápateszér: Zsörk (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 05 – II.4.)
 Pécsely (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Pécsely: Ágas-magas (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Pécsely: Jábod-dűlő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Pécsely: Körtvélyes (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Pénzesgyőr (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Pénzesgyőr: Gerence (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Porva (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Porva: Felső-erdő (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Porva: Generál-erdő (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Porva: Hódos-ér (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Porva: Pálháláspuszta (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Porva: Szépalmapuszta (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Pula (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 00 – II.1.)
 Pula: Kinizsi-forrás (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Pula: Kis-Sás-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 00 – II.1.)
 Pula: Náci-hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 00 – II.1.)
 Pula: Nagy-Sás-tó (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 00 – II.1.)
 Pula: Tálodi-erdő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Pusztamiske (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 80 – V.)
 Ravazd: Gencse-kúti-erdő (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 06 – II.5.)
 Ravazd: Kecse-kő (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 06 – II.5.)
 Ravazd: Kis-kút (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 06 – II.5.)
 Ravazd: Macskalik-tető (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 06 – II.5.)
 Ravazd: Rekettyés (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 06 – II.5.)
 Révfülöp (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 98 – I.1.)

Révfülöp: Fülöp-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Rezi (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 69 – I.3.)
 Rezi: Pörkölt-tető (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 79 – I.3.)
 Salföld (Balaton-felvidék; Veszprém megye; XM 99 – I.1.)
 Sáska (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 80 – II.1.)
 Sáska: Agár-tető (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 90 – II.1.)
 Sokorópátka: Bő-torok-völgy (Sokoró; Győr-Moson-Sopron megye; YN 06 – II.5.)
 Sóly (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 72 – I.2.)
 Sóly: Sólyi-erdő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 72 – I.2.)
 Somlóvásárhely: Somló (Marcal-medence; Veszprém megye; XN 82 – I.3.)
 Súr (Bakonyalja; Komárom-Esztergom megye; BT 75 – II.4.)
 Sümeg (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 70 – I.3.)
 Sümeg: Csúcsos-hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 70 – I.3.)
 Sümeg: Lesence-völgy (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 70 – I.3.)
 Sümeg: Mogyorós-domb (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 70 – I.3.)
 Sümeg: Sarvaly (Keszthelyi-hegység; Veszprém megye; XN 70 – I.3.)
 Sümeg: Vár (Déli-Bakony; Veszprém megye; XN 70 – I.3.)
 Szápár (Bakonyalja; Veszprém megye; BT 74 – II.4.)
 Szápár: Sánc-hegy (Bakonyalja; Veszprém megye; BT 74 – II.4.)
 Szár (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 16 – II.6.)
 Szár: Fáni-völgy (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 15 – II.6.)
 Szár: Nagy-Szállás-hegy (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 16 – II.6.)
 Szár: Tamás-árok (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 16 – II.6.)
 Szentantalfa: Cserkúti-patak (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Szentgál (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 02 – II.1.)
 Szentgál: Balog-szeg-hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 11 – II.1.)
 Szentgál: Miklós Pál hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.1.)
 Szentgál: Tiszta-víz-forrás (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Szentkirályszabadja: Vörösgödör (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 21 – I.2.)
 Szigliget (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 88 – I.1.)
 Szigliget: Alkotóház (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 88 – I.1.)
 Szigliget: Várhegy (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 88 – I.1.)
 Tapolca (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 89 – I.3.)
 Tapolca: Fenyős-domb (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 89 – I.3.)
 Tapolca: Halastópuszta (Déli-Bakony; Veszprém megye; XM 89 – I.3.)
 Tapolca: Hegyesdi vár (Déli-Bakony; Veszprém megye; XM 99 – II.1.)
 Tapolca: Szent György hegy (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 89 – I.1.)
 Tapolca: Tapolca-patak (Tapolcai-medence; Veszprém megye; XM 89 – IV.)
 Tapolca: Viszló (Déli-Bakony; Veszprém megye; XM 89 – I.3.)
 Tatabánya: Mária-szakadék (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 16 – II.6.)
 Tés (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 73 – II.3.)
 Tés: Hegyes-berek (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 73 – II.3.)
 Tés: Öreg Futóné (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 73 – II.3.)
 Tés: Szúnyog-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 73 – II.3.)
 Tés: Tési-fennsík (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 73 – II.3.)

Tihany (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Akasztó-domb (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Aranyház (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Balaton (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 29 – IV.)
 Tihany: Bázisai-öböl (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – IV.)
 Tihany: Belső-tó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Csúcs-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Gejzír-mező (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Hármashegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Kis-erdő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Külső-tó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Levendulás (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Sajkod (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tihany: Szarkádi-erdő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 19 – I.1.)
 Tótvázsony: Róka-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 10 – I.1.)
 Ugod (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 94 – II.4.)
 Ugod: Diópuszta (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 94 – II.4.)
 Ugod: Elő-erdő (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 94 – II.4.)
 Ugod: Gerence (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Ugod: Gerencepuszta (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Ugod: Gerence-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Ugod: Hubertlak (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Ugod: Huszárokölőpuszta (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Ugod: Irtáspuszta (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 04 – II.4.)
 Ugod: Királykapu (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Ugod: Köves-tető (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 94 – II.2.)
 Ugod: Öreg-séd (Bakonyalja; Veszprém megye; XN 94 – II.4.)
 Ugod: Som-berek-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 04 – II.2.)
 Ugod: Szár-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; XN 94 – II.2.)
 Ugod: Szőlőhegy (Bakonyalja; Veszprém megye; YN 94 – II.4.)
 Ugod: Vörös János séd (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 03 – II.2.)
 Urkút (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 01 – II.1.)
 Urkút: Zsófiapuszta (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 01 – II.1.)
 Vállus (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 79 – I.3.)
 Vállus: Büdöskút (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Vállus: Csetény-erdő (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Vállus: Láz-tető (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Várgesztes (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 05 – II.6.)
 Várgesztes: Lófő (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 05 – II.6.)
 Várgesztes: Lófő-völgy (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 05 – II.6.)
 Várgesztes: Vadász-dombok (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 05 – II.6.)
 Városlőd (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 02 – II.2.)
 Várpalota (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 83 – II.3.)
 Várpalota: Badacsony (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 83 – II.3.)
 Várpalota: Inota (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 83 – II.3.)

Várpalota: Pétfürdő (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 82 – II.3.)
 Várpalota: Vaskapu-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; BT 83 – II.3.)
 Várvölgy (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 79 – I.3.)
 Vászoly (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Vászoly: Nyelő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Vértesboglár: Boglártanya (Vértes; Fejér megye; CT 15 – II.6.)
 Vértessomló (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Vértessomló: Gesztesi-patak (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Vértessomló: Itató-dűlő (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Vértessomló: Nagy-Somlyó (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Vértessomló: Szarvas-kút (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.6.)
 Vértessomló: Szép Ilonka forrás (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.6.)
 Vértessomló: Új-Osztás (Vértes; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.6.)
 Vértessomló: Vértessomló-tó (Bársonyos; Komárom-Esztergom megye; CT 06 – II.7.)
 Veszprém (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 21 – I.2.)
 Veszprém: Betekints-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 12 – I.2.)
 Veszprém: Büdöskútpuszta (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Veszprém: Csatár-hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.1.)
 Veszprém: Esztergáli-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Veszprém: Gulya-domb (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 11 – I.2.)
 Veszprém: Gyökeres-árok (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 22 – II.2.)
 Veszprém: Halastó (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 22 – II.2.)
 Veszprém: Jutas (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 22 – II.2.)
 Veszprém: Jutas-erdő (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.2.)
 Veszprém: Kádárta (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 22 – I.2.)
 Veszprém: Kálvária-domb (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 22 – II.2.)
 Veszprém: Miklád (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 22 – II.2.)
 Veszprém: Séd (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 22 – I.2.)
 Veszprém: Séd (Déli-Bakony; Veszprém megye; YN 12 – II.1.)
 Veszprém: Tekeres-völgy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 11 – I.2.)
 Veszprém: Városi-Alsó-erdő (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 21 – I.2.)
 Veszprém: Vidámparki-tó (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 11 – I.2.)
 Veszprémfajsz: Kálvária-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 11 – I.1.)
 Veszprémvarsány (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 15 – II.4.)
 Veszprémvarsány: Keresztúri-rét (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 15 – II.4.)
 Veszprémvarsány: Malom-hegy (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 15 – II.4.)
 Veszprémvarsány: Újmajor (Bakonyalja; Győr-Moson-Sopron megye; YN 15 – II.4.)
 Vigántpetend (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 00 – I.1.)
 Vilonya (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YN 22 – I.2.)
 Vilonya: Külső-hegy (Balaton-felvidék; Veszprém megye; BT 72 – I.2.)
 Vonyarcvashegy (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 78 – I.3.)
 Zalahaláp (Déli-Bakony; Veszprém megye; XM 89 – I.3.)
 Zalahaláp: Csilla-hegy (Déli-Bakony; Veszprém megye; XM 89 – I.3.)

Zalaszántó: Síkostói-víztározó (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 69 – I.3.)
 Zalaszántó: Tátika (Keszthelyi-hegység; Zala megye; XM 79 – I.3.)
 Zámoly: Zámolyi-legelő (Zámolyi-medence; Fejér megye; CT 04 – V.)
 Zánka (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Zánka: Balaton (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – IV.)
 Zánka: Cserkúti-patak (Balaton-felvidék; Veszprém megye; YM 09 – I.1.)
 Zirc (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Zirc: Akli (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Zirc: Arborétum (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Zirc: Bocskor-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Zirc: Cigány-domb (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Zirc: Cuha (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Zirc: Cuha-völgy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Zirc: Gerence (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Zirc: Kakas-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Zirc: Kardosrét (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Zirc: Pintér-hegy (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)
 Zirc: Rókalyukas-árok (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 14 – II.2.)
 Zirc: Szarvaskút (Északi-Bakony; Veszprém megye; YN 13 – II.2.)

A FAJOK FELSOROLÁSA

Az alábbi felsorolás – tekintettel a számítógépes adatfeldolgozás, illetve a természetvédelmi célú tevékenység (állapotfelmérés, élőhely-minősítés) által támasztott követelményekre – tartalmaz minden lényeges adatot. Ezen kívül törekedtünk a korábbi közleményekben, a lelőhelycédulákon stb. előforduló meglehetősen nagyszámú hiba, következetlenség kijavítására is. A téves meghatározásokat, elírásokat stb. azonban nem mindig tudtuk biztonsággal felismerni, mert az eredeti példányokat sokszor nem sikerült megtalálni, illetve a közölt adatok alapján egyértelműen azonosítani.

A gyűjtési adatok pusztán felsorolásán túl, igyekeztünk papírra vetni és rendszerbe foglalni az ismereteket az egyes fajok elterjedéséről, élőhelyéről, életmódjáról stb. is. Ezek a megállapítások mindenekelőtt a Kárpát-medencében, illetve a Magyarországon uralkodó környezeti feltételek között érvényesek.

A felsorolásba (szögletes zárójelben) felvettünk néhány érdekesebb holyvafajt. Ezek előfordulása a vizsgált területen biztosra vehető, egyelőre azonban még csak a szomszédos tájakról ismertek. Szögletes zárójelben szerepelnek azok a holyvafajok is, melyeket irodalmi források említenek, előfordulásuk azonban a vizsgált területen valószínűtlen, illetve valamilyen ok miatt kétséges, ellenőrzésre, megerősítésre szorul.

Az irodalmi forrásokban – különösen a korábbiakban – gyakran előfordul, hogy egy fajt nem azon a néven említenek, amelyet ma általában, illetve ebben a munkában alkalmazunk. Ez esetben a faj neve után a korábban használt, illetve a jobban ismert társneve(ek)et is közöljük. Az eltérő kombinációkra (a faji nevek összekapcsolása különböző nemi nevekkkel), illetve a helytelen betűzésekre és más hibákra nem voltunk tekintettel. A társneveket mindenütt eredeti alakjukban idézzük: úgy ahogyan első ízben köz-

zétették őket. Az idézett forrásokban az egyes fajok így is különösebb nehézség nélkül azonosíthatók.

E helyen igyekeztünk a fajok nagyobb részét magyarul is megnevezni, hogy a sokak számára semmitmondó tudományos elnevezések egyhangúságát valamelyest ellensúlyozzuk. A korábban közzétett magyar neveket lehetőség szerint megtartottuk, néhányat közülük azonban kiigazítottunk, illetve megváltoztattunk (a régi neveket ez esetben szögletes zárójelbe tettük).

A gyűjtők nevét – a helykímélés szándékával – rövidítettük: Ács Zoltán (ÁZ), Ádám László (ÁL), Bali József (BaJ), Balogh János (BIJ), Bankovics Attila (BA), Bezilla László (BeL), Biczók Ferenc (BF), Biró Lajos (BiL), Bokor Elemér (BE), Csellényi József (CsJ), Csiby Mária (CsM), Csiki Ernő (CsE), Dietzel Gyula (DGy), Ehmann Ferenc (EF), Endrődy-Younga Sebestyén (EYS), Entz Géza (EG), Erdős József (EJ), Fabulya P. (FP), Fazekas Magda (FMa), Földvári Mihály (FMi), Frivaldszky János (FJ), Gebhardt Antal (GA), Györfly György (GyGy), Györfly Jenő (GyJ), Harmat Beáta (HB), Havasi Istvánné (HI), Horváth Géza (HG), Horváth Henrietta (HH), Horváth Lajos (HL), Horvatovich Sándor (HS), Huszár Mária (HM), Ilosvay György (IGy), Jaczó Imre (JI), Kalivoda Béla (KB), Kasper Ágota (KÁ), Kaszab Zoltán (KZ), Kaufmann Ernő (KaE), Kecskeméti István (KeI), Kondorosy Előd (KoE), Kontschán Jenő (KJ), Kovács István (KoI), Kovácsné Murai Éva (KMÉ), Kovács Tibor (KoT), Kölös Gábor (KG), Kötél Antal (KA), Kriskó Tamás (KrT), Kutasi Csaba (KCs), Kuthy Dezső (KD), Lenci Rudolf (LR), Lendvai Mária (LM), Lichtneckert Ferenc (LF), Lukács ? (L?), Magyar Miklós (MaM), Medvegy Mihály (MeM), Merkl Ottó (MeO), Mihályi Ferenc (MF), Mihók Ottó (MiO), Molnár Orsolya (MoO), Murányi Dávid (MD), Németh Lajos (NL), Neruzsil István (NI), Orosz András (OA), Palánkai Péter (PnP), Papp Jenő (PaJ), Pátkay I. (PáI), Paulovics Péter (PvP), Pável János (PáJ), Peregı István (PI), Pinter László (PL), Podlussány Attila (PA), Révy Dezső (RD), Rézbányai László (RL), Rozner Augusztina (RA), Rozner György (RGy), Rozner István (RI), Sággy Zsolt (SZs), Sár József (SJ), Sáringer Gyula (SGy), Sinkovics Ilona (SnI), Sipos Imre (SpI), Siroki Zoltán (SZ), Stiller Viktor (SV), Streda Rezső (SR), Szabóky Csaba (SzCs), Szalay László (SzL), Szalóki Dezső (SzD), Székessy Vilmos (SzV), Szeőke Kálmán (SzK), Szilády Zoltán (SzZ), Takács András (TA), Tapfer Dezső (TD), Tollárné Romhányi Zsuzsanna (TRZs), Tóth László (TL), Tóth Sándor (TS), Uhl József (UJ), Vargáné ? (V?), Veszelszky Zoltán (VZ), Vig Károly (VK), Wachsmann Ferenc (WF), Wéninger Tibor (WT), Zombori Lajos (ZL). Az ismeretlen gyűjtők nevét két kérdőjellel (??) helyettesítettük.

Staphylinidae (Latreille, 1802) – holyvák

Staphylininae (Latreille, 1802) – holyvák

Staphylinini (Latreille, 1802) – holyvák

Creophilus maxillosus (Linnaeus, 1758) – dögész holyva (kép a borító előlapján)

–. Bakony, WF. (Tóth 1985).

I.1. Balatonfüred, LF. (Tóth 1985); Monoszló: Hegyes-tű, 1977. V. 1., RI.; Tihany, 1934. X. 12., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

- I.2. Veszprém, 1954. IX., MaM.
 I.3. Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1985).
 II.2. Eplény, 1965. VIII., TL. (Tóth 1985); Eplény, 1977. III. 26., 1977. III. 27., RI.; Eplény, kutyadögről, 1977. III. 26., ÁL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1984. VII. 21., RI.
 II.3. Várpalota: Inota, 1965. VIII. 10., SzK.; Várpalota: Vaskapu-völgy, 1965. V. 21., VZ.
 II.4. Nagytevel: Uzsalpuszta, 1972. V. 23., BaJ.; Ugod, 1977. VII. 24., BaJ.
 II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, rókadögről, 1996. IV. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Gyepekben és erdőkben egyaránt megtalálható, a sötét, hűvös, illetve a vizes-nedves élőhelyeket azonban kerüli. Rendszerint nagy testű állatok oszló tetemén fordul elő, kivételesen azonban rothadó növényi maradványokon, illetve trágyában is ráakadhatunk.

Emus hirtus (Linnaeus, 1758) – bundás holyva

- I.1. Badacsonytomaj: Badacsony (Kuthy 1897; Tóth 1985).

- I.3. Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1985).

- II.2. Lókút: Papod, LR. (Tóth 1985).

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Leggyakoribb száraz pusztagyeppekben (főleg száraz legelőkön), egyébként nedves-üde gyepekben, kivételesen üde-száraz erdőkben, cserjésekben is előfordul. Nagy testű növényevő állatok (többnyire a marha) terjedelmesebb trágyakupacaiban él, kivételesen azonban fák kifolyó nedvén, rothadó növényi anyagokon is megtalálható.

Dinothenarus pubescens (De Geer, 1774) – ezüsthajú holyva

- I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, 1969. VII. 9–10., PaJ.; Tihany, 1934. IV. 13., MF. (Tóth 1985).

- I.3. Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1985).

- II.1. Sáska, legelő, 1978. V. 6., RI.

- II.2. Bakonyoszlop, 1973. IV. 6., TS.; Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1973. VIII. 1., SnI. és TS.; Herend: Aranyos-patak, 1962. V. 17., PaJ.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) rendszerint a nagyobb folyók ligeteiben fordul elő, de nagyon ritka, csupán egy-két lelőhelye ismert. Elsősorban zárt erdőkben él, de a magasabb régiókban gyakran megtalálható nedves-üde gyepekben is. Legtöbbször trágyában, ritkábban dögön vagy gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb. akadhatunk rá.

Ontholestes haroldi (Eppelsheim, 1884) – sárgatérdű holyva

- I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, 1982. VIII. 24., SzD.; Felsőörs: Malom-völgy, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Kékkút, 1976. VI. 13., ÁL.; Kisapáti: Szent György hegy, 1998. IV. 26., KCs.; Mindszentkál: Öreghegy, 1992. IV. 4–6., RI.; Tihany, tájvédelmi őrház, 1983. IV. 24., TS.

- I.2. Litér: Bendola-patak, nedves rét, talajcsapdázás, 1996. VI. 6., KCs.

- I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Zalaszántó: Tátika, 1954. V., LR. (Tóth 1985); Zalaszántó: Tátika, egyelés, 2000. VI. 27., SZs.

- II.1. Szentgál, 1957. V. 22., PaJ.

II.2. Bakonyoszló: Ördög-árok, 1983. V. 11., PA.; Bakonyszücs: Gerence, 1957. IV. 18., PaJ.; Veszprém: Jutas, 1962. IV. 29., CsJ.

II.3. Balinka, 1979. VIII. 25., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., 2000. VIII. 24., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 1., KCs.; Csátka, 1963. VII. 26., PaJ.; Fenyőfő: Ősfenyves, 1975. VIII. 16–17., MeM.

II.5. Pannonhalma: Ürge-völgy, talajcsapdázás, 1997. VI. 4–VII. 1., KCs.; Ravazd: Macskalik-tető, 1997. VII. 31–IX. 1., KCs.

II.6. Vértessomló: Új-Osztás, bükkös, 2000. VIII. 25., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 1993. VII. 1., 1993. VIII., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, parttaposás, 1994. VII. 23., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, talajcsapdázás, 1995. VII. 28., 1998. VII. 6–25., KCs.; Vértessomló: Nagy-Somlyó, 1998. IV. 11., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Nedves-üde, illetve üdeszáraz élőhelyeken, elsősorban zárt erdőkben fordul elő, nedvesebb környezetben azonban néha gyepekben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (pl. dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Ontholestes murinus (Linnaeus, 1758) – márványos holyva

– Bakony, ?? (Tóth 1985).

I.1. Dörgicse, 1978. IX. 7., RI.; Kővágóörs: Kornyi-tó, 1984. IV. 15., PA.; Pécsely: Körtvélyes, 1977. IV. 19., RI.; Tihany, 1934. V. 7., 1939. VI. 17., SzV. (Tóth 1985); Tihany, 1934. VI. 15., MF. (Tóth 1985); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.; Vászoly, 1978. IV. 24., PA.

I.3. Balatongyörök, 1954. VI., LR. (Tóth 1985); Gyenesdiás, 1948. VIII. 21., SzV. (Tóth 1985); Keszthely, lucernaföld, hálózás, 1995. V. 2–27., SZs.; Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1985).

II.1. Sáska, legelő, 1978. IV. 23., 1978. V. 6., RI.; Urkút, 1979. IV. 16., RI.; Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 30., PaJ.; Bakonyszücs: Körös-hegy, 1984. VII. 21., RI.; Csesznek: Cuha, 1957. VI. 27., PaJ.; Eplény: Malom-völgy, 1974. VI. 8., KÁ.; Zirc, 1956. X. 8., LR. (Tóth 1985); Zirc, bükkös, 1994. VII. 22., KCs.; Zirc: Cigány-domb, 1975. VII. 29., LM.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Várpalota, 1925. VI., SR. (Tóth 1985).

II.4. Fenyőfő, 1983. IV. 30., PA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Nedves, üde és száraz élőhelyeken egyaránt előfordul. Elsősorban gyepekben, különösen legelőkön gyakori, megtalálható azonban erdőkben is. Legtöbbször trágyában, ritkán dögön vagy rothadó növényi maradványokon stb. akadhatunk rá.

Ontholestes tessellatus (Fourcroy, 1785) [*Staphylinus nebulosus* Fabricius, 1793, nec Fourcroy, 1785] – cifra holyva

I.3. Nagygörbő: Kovácsi-hegy, fűhálózás, 1961. VI. 23., KZ. (Tóth 1985); Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1985).

II.2. Dudar: Sűrű-hegy, 1973. VIII. 12., GyGy.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 1., RI.

A hegyvidék erdős tájainak lakója, országunk hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati részében azonban a dombvidékre is leereszkedik. Nedves-üde erdőkben, nedves-üde gyepekben (hegyi réteken, hegyi legelőkön) fordul elő. Elsősorban trágyában található, gyűjtötték azonban dögről, fák kifolyó nedvéről, gombák rothadó termőtestéről, rothadó növényi maradványokról stb. is.

Abemus chloropterus (Panzer, 1796) – ékes holyva

I.3. Zalaszántó: Tátika, 1953. IX. 3., LR. (Tóth 1985); Zalaszántó: Tátika, 1998. VI. 16., SZs.

II.1. Ajka: Sárscsikút, dögcsapda, 1963. V. 14–17., PaJ.; Nagyvázsony: Gellért-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1955. IV. 28–30., HL. (Tóth 1985); Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1970. V. 17–VI. 23., TL.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Veszprémvarsány, egyelés, 1994. VII. 21., KCs.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1970. VI. 28–VII. 4., RI.

A hegyvidék és a dombvidék zárt lomboserdeinek jellemző állata. A síkságon ritka, az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén (pl. a Dráva-melléken) ismert egy-két lelőhelye. Elsősorban nedves-üde erdőkben gyakori, megtalálható azonban vizes-nedves, illetve üde-száraz erdőkben, néha nedves-üde gyepekben is. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, elhalt fák korhadó anyagában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Platydracus chalconcephalus (Fabricius, 1801) [*Staphylinus chalconcephalus* Fabricius, 1801, nec Gmelin, 1790] – rezes holyva

I.1. Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Csopak: Nosztori-völgy, 1976. VII. 5–30., BaJ.; Csopak: Nosztori-völgy, talajcsapdázás, 1976. V. 6–25., BaJ.; Dörgicse: Bán-kút, 1999. III. 29–V. 3., KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Kisdörgicse: Kopasz-tető, talajcsapdázás, 1998. V. 13–VI. 25., KCs.; Lovas: Malom-völgy, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 25–VI. 13., 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Lovas: Malom-völgy, gyertyános, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. IV. 9–VII. 4., TL.; Pécsely: Körtvélyes, 1977. V. 22., RI.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., KCs.

I.2. Soly: Solyi-erdő, molyhos tölgyes, talajcsapdázás, 1996. V. 15., KCs.

I.3. Sümeg: Sarvaly, dögcsapda, 1968. VI. 4–8., PaJ.

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, talajcsapdázás, 1965. IV. 17–V. 15., 1965. V. 15–VII. 13., 1965. VII. 13–VIII. 18., 1965. VIII. 18–IX. 26., TL. (Tóth 1985); Nagyvázsony: Nyír-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.; Nagyvázsony: Semlyékes-tó, 2002. VI. 13., KCs.; Sáska, 1985. VI. 22–28., RGy.; Szentgál: Miklós Pál hegy, talajcsapdázás,

1968. VI. 23–VIII. 17., TL.; Veszprém: Csatár-hegy, mészkedvelő tölgyes, talajcsapdázás, 1997. V. 28–VII. 9., KCs.

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1969. VII. 4–IX. 11., 1970. VI. 23–VII. 20., 1970. VII. 20–VIII. 31., TL.; Bakonyszücs: Gerence, 1957. VI. 20., PaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. V. 9–VII. 10., 1975. VI. 9–VII. 10., 1975. VII. 10–VIII. 11., 1975. VIII. 11–IX. 11., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VI. 25–VII. 23., 1976. VII. 23–IX. 5., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VI. 6–VII. 8., 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. VIII. 8–X. 12., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VI. 9–IX. 27., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1979. V. 25–VII. 12., 1979. VI. 12–VII. 14., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1979. VI. 25–VII. 23., 1979. VII. 23–IX. 5., TL. (Tóth 1985); Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Magyarpolány: Borsodpuszta, 1964. V. 7., PaJ.; Veszprém: Jutas, 1962. IV. 29., CsJ.; Zirc: Pintér-hegy, talajcsapdázás, 2000. V. 26., KCs.

II.3. Isztimér: Burok-völgy, 1980. VII. 6., PA.; Isztimér: Tüzkő-árok, talajcsapdázás, 1995. VII. 21., KCs.

II.4. Fenyőfő, 1984. VII. 1., RGy.; Veszprémvarsány, 1994. VI. 11., KCs.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

II.5. Pannonhalma: Francia-pagony, 1997. VI. 4., KCs.; Ravazd: Gencse-kúti-erdő, 1997. VI. 4–VII. 1., KCs.; Ravazd: Gencse-kúti-erdő, vegyes tölgyes, talajcsapdázás, 1997. V. 16–VI. 4., KCs.; Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1991. VII. 20., KCs.

II.6. Várgesztes, 1993. VII. 22., KCs.; Vértessomló: Új-Osztás, bükkös, talajcsapdázás, 2000. IX. 23., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1975. VI. 21–22., RI.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben él. A magasabb régiókban gyakori (itt néha gyepekben is megtalálható), az erdős puszták övében szórványosan fordul elő a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén (többnyire nedvesebb erdőkben, tölgy-köris-szil ligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb.). Bomló szerves anyagokon él; avarban, dögön, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, hullott gyümölcsön, komposztban, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb. található.

Platydracus fulpiper (Scopoli, 1763) – fémkék holyva

II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, talajcsapdázás, 2002. VIII. 16., KCs.

II.2. Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, talajcsapdázás, 2003. V. 30–VI. 20., 2003. VI. 22–VII. 20., KCs.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VI. 1., 2000. VI. 15., 2000. VII. 13., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, akácos, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.; Fenyőfő: Ösfenyves, talajcsapdázás, 2001. VII. 15–XI. 9., KCs.

II.5. Pannonhalma: Francia-pagony, 1997. VI. 4–VII. 1., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. V. 27–VI. 17., KCs. és MoO.

III. Balatonederics: Kongó, nádas, talajcsapdázás, 1999. V. 27–VII. 15., 1999. VII. 15–VIII. 18., HB. és KÁ.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Rendszerint vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő, néha azonban üde-száraz erdőkben, illetve vizes-nedves gyepekben is ráakadhatunk. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) többnyire láp- és ligeterdők, gyertyános kocsányos tölgyesek stb. lakója. Általában sehol sem gyakori. Bomló szerves anyagokon fordul elő; korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, nedves avarban, víz által partra sodort uszadéokban stb. él.

Platydracus latebricola (Gravenhorst, 1806) – érces holyva

II.2. Pénzesgyőr, 1974. V. 21., TS.

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföld és a Kisalföld száraz, erdőtelen területein bizonyára hiányzik. Nálunk mindenütt nagyon ritka. Legtöbbször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban nedves-üde gyepekben is. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, hullott gyümölcsön, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Platydracus stercorarius (Olivier, 1795) – trágyatúró holyva

I.1. Aszföld: Öreg-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1998. VIII. 4–XII. 3., KCs.; Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyepprét, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Balatonfüred: Koloska-völgy, 1978. IX. 10., RL.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 4–IX. 11., TL.; Révfülöp, 1989. IX. 20., L?; Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. VI. 26–VIII. 10., KCs.

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1963. VIII. 25., NI.; Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1964. X. 28., PaJ.

I.3. Keszthely, 1998. VI. 15., SZs.; Sümeg, gimnázium, 1990. X. 1., NL.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. V. 9–VII. 10., TL. (Tóth 1985); Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, talajcsapdázás, 2003. IX. 30., KCs..

II.4. Ugod: Elő-erdő, 1973. VII. 6., BaJ.

II.7. Vértessomló: Itató-dűlő, talajcsapdázás, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Leggyakoribb száraz pusztagyepekben (főleg száraz legelőkön), egyébként nedves-üde gyepekben, kivételesen száraz erdőkben, cserjésekben is előfordul. Bomló szerves anyagokon, többnyire trágyában található, gyűjtötték azonban hullott gyümölcstről, kövek, fadarabok alól, rothadó növényi maradványokról stb. is.

Staphylinus caesareus Cederhielm, 1798 – aranyujtásos holyva (1. kép)

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, 1963. IV. 12., PaJ.; Révfülöp, 1976. IV. 19., L?; Tihany, 1934. V. 9., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b); Tihany: Külső-tó, 1969. IV. 9., TL.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2001. III. 14–IV. 25., 2001. VI. 26., KCs.; Zánka, 1976. IV. 11., PnP.

I.2. Litér: Bendola-patak, nedves rét, talajcsapdázás, 1996. VI. 15–VII. 17., KCs.

I.3. Rezi, 1963. VII. 16., PaJ.; Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1985); Tapolca: Fenyősdomb, 1991. V. 11., NL.

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, 1965. VII. 13., TL. (Tóth 1985); Nagyvázsony: Nyír-tó, 2002. V. 13., KCs.; Nagyvázsony: Rekesztő-rét, 2002. IV. 16., 2002. V. 13., KCs.; Nagyvázsony: Szentés-rét, 2002. V. 13., 2002. VI. 13., KCs.; Nagyvázsony: Szentés-rét, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.; Öcs, 1962. VIII. 18., TL. (Tóth 1985); Pula: Kis-

Sás-tó, 2002. VI. 13., KCs.; Pula: Kis-Sás-tó, talajcsapdázás, 2002. VIII. 16., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, lejtősztyepp, 1997. IX. 3–X. 21., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. IV. 10., 1997. V. 28., KCs.

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1907. VI., CsE. (Tóth 1985); Farkasgyepű, 1978. VIII. 10., KÁ.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Herend: Aranyos-patak, 1962. V. 17., PaJ.; Veszprém: Büdöskútpuszta, 1968. IV. 26., PaJ.; Veszprém: Jutas-erdő, 1976. IV. 22., BaJ.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonypölöske, 1955. III., LR. (Tóth 1985); Pápa: Gyulamajori-patak, talajcsapdázás, 1999. VI. 8–VII. 8., KCs.; Pápakovácsi: Attyapuszta, füves, 1999. VI. 8., KCs.; Ugod: Diópuszta, 1973. IV. 28., BaJ.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 1995. V. 26., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, 1998. IV. 4., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, szántóföld széle, 1998. IV. 4–11., KCs.

III. Balatonederics: Kongó, nádas, talajcsapdázás, 1999. V. 27–VII. 15., 1999. VII. 15–VIII. 18., HB. és KÁ.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájakon gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul, a melegebb, szárazabb éghajlatú vidékeken jobbra csak erdőkben található. Az Alföld és a Kisalföld erdőtlen területein kifejezetten ritka vagy hiányzik. Bomló szerves anyagokon él; dögről, köveken, fadarabok alól, rothadó növényi maradványokról, trágyából stb. gyűjtötték.

Staphylinus dimidiaticornis Gemminger, 1851 [*Staphylinus parumtomentosus* Stein, 1903] – aranydíszes holyva

I.1. Tihany, 1934. V. 9., 1939. IV. 15., SzV. (Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 2000. X. 13., KCs.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. VIII. 2–IX. 14., 2001. III. 14–IV. 25., 2001. IV. 25–VI. 2., KCs.

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. V. 28., KCs.; Litér: Mogyorós-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1998. III. 26., HB.; Veszprém, 1936. IV. 10., KZ. (Tóth 1985).

I.3. Somlónásárhely: Somló, 1963. V. 7–8., PaJ.

II.1. Nagyvázsony: Szentés-rét, 2002. VI. 13., KCs.

II.2. Porva: Generál-erdő, 1967. III. 27., TL.; Porva: Hódos-ér, 2001. V. 22–VI. 22., MD.; Ugod: Gerencepuszta, 1973. V. 9., BaJ.; Ugod: Hubertlak, 1979. V. 8., IGy.; Ugod: Köves-tető, 1973. IV. 2., BaJ.; Ugod: Szár-hegy, 1972. V. 1., BaJ.; Zirc, Bakonyi Természettudományi Múzeum udvara, 1996. IX. 30., KCs.

II.4. Pápakovácsi: Attyapuszta, nádas, talajcsapdázás, 1999. VI. 8–VII. 8., KCs.

III. Balatonederics: Kongó, nádas, talajcsapdázás, 1999. V. 27–VII. 15., 1999. VII. 15–VIII. 18., HB. és KÁ.

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz nagyon hasonló. A két faj többnyire együtt fordul elő, a *Staphylinus dimidiaticornis* azonban általában ritkább.

Staphylinus erythropterus Linnaeus, 1758 – aranypajzsú holyva [vörösszárnyú holyva]

I.1. Balatonszőlős, tsz melletti tó, 1998. V. 13., KCs.; Szigliget, 1998. IX. 13–X. 26., KÁ.; Tihany: Külső-tó, 2000. X. 13., KCs.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. VIII. 2–IX. 14., 2001. III. 14–IV. 25., 2001. VI. 26., KCs.

II.1. Nagyvázsony: Nyír-tó, 2002. V. 13., KCs.; Nagyvázsony: Nyír-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.

II.4. Pápa: Tapolcafü, láprét, talajcsapdázás, 1999. VI. 8–VII. 8., KCs.

IV. Zánka: Balaton, 1996. V. 3., KCs.

Előfordul az Alföldön és a Kisalföldön, a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken. Szélesebb völgyekben, nagyobb patakok mentén a dombsági, illetve az alacsonyabb hegyvidéki tájakon is megtalálható. A pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött, homokos, iszapos, agyagos vagy tözezes talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek (láperdők, keményfaligetek) jellemző állata. Vizes-nedves erdőkön kívül megtalálható mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Bomló szerves anyagokon (pl. dögön, rothadó növényi maradványokon, trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Ocypus (Pseudocypus) aeneocephalus (De Geer, 1774) – bronzos holyva

I.1. Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.3. Balatonederics (Tóth 1984); Balatonederics, WF. (Tóth 1985).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban nedves-üde gyepekben él, előfordul azonban erdőkben is, különösen a szárazabb éghajlatú vidékeken. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, korhadó fában, korhadó, rothadó növényi maradványokon), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Ocypus (Pseudocypus) fulvipennis Erichson, 1840 [*Staphylinus vagans* Heer, 1839] – vörösszárnú holyva

I.1. Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyepprét, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. V. 6., RI.; Monoszló: Tar orra, 1969. IV. 9–VII. 4., 1969. XI. 21., TL.; Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Tóth 1985); Tihany, 1940. IX. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1955. IX. 4., MaM.

I.2. Királyszentistván: Ugri-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1998. VI. 10–24., KCs.; Soly (Kuthy 1897); Veszprém: Gulya-domb, kő alól egyelve, 1962. IV. 10., PaJ.

II.1. Szentgál: Miklós Pál hegy, 1963. IV. 7., PaJ.

II.2. Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, talajcsapdázás, 2003. IX. 30., KCs.; Zirc: Pintér-hegy, 1973. VIII. 4., SnI. és TS.

II.3. Balinka: Gaja, talajcsapdázás, 2001. IX. 26., KJ.; Kincsesbánya, 1996. X. 1., KCs.

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 19., KCs.; Fenyőfő, vízmosás, talajcsapdázás, 2002. X. 9., KCs.; Ugod, 1973. IV. 2., BaJ.

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. V. 27., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. A száraz gyepek jellegzetes faja; néha gyepes aljnövényzetű, üde-száraz tölgyesekben is előfordul. Bomló szerves anyagokon él; legtöbbször avarban, korhadó fában, kövek, fadarabok stb. alatt, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb. található.

Ocypus (Pseudocypus) fuscatus (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus crassicollis* Gravenhorst, 1802] – fémeshátú holyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, 1971. XI. 9., TS.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Zirc, GyJ. (Tóth 1985).

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban nedves-üde gyepekben él, előfordul azonban erdőkben is, különösen a szárazabb éghajlatú vidékeken. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Ocypus (Pseudocypus) mus (Brullé, 1832) – egérszínű holyva

I.1. Alsóörs, 1977. IX. 25., BaJ.; Alsóörs: Csere-hegy, tölgyes, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Badacsonytomaj: Badacsony, kőbánya, 2003. VIII. 26., KCs.; Badacsonytomaj: Kő-kapu, talajcsapdázás, 2003. VIII. 26–IX. 13., KCs.; Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyeppré, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Csopak: Nosztori-völgy, 1981. IX. 5., RI.; Felsőörs: Malom-völgy, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Hiddegkút: Zsellér-hegy, 1996. VIII. 22., KCs.; Lovas: Malom-völgy, erdő, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 4–IX. 11., 1969. XI. 21., TL.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. X. 13–2001. III. 14., 2001. IX. 26–X. 21., KCs.; Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. IX. 26., 2001. X. 21., KCs.

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1963. X. 7., TL. (Tóth 1985); Balatonalmádi: Káptalanfüred, kő alól, 1965. IX. 14., TL. (Tóth 1968); Balatonalmádi: Káptalanfüred, talajcsapdázás, 1963. X. 7., TL. (Tóth 1968); Litér: Mogyorós-hegy, telepített fenyves, talajcsapdázás, 1996. VI. 15–VII. 17., 1996. VII. 15–VIII. 24., 1997. VIII. 20–IX. 3., KCs.; Soly: Solyi-erdő, fenyves, talajcsapdázás, 1996. VIII. 24–X. 7., KCs.; Soly: Solyi-erdő, mészkedvelő tölgyes, talajcsapdázás, 1996. VII. 15–VIII. 24., 1996. VIII. 27–X. 7., KCs.; Veszprém: Tekeres-völgy, 1977. X. 23., SpI. és WT.; Vilonya: Külső-hegy, fenyves, talajcsapdázás, 2000. VIII. 31., KCs.; Vilonya: Külső-hegy, mészkedvelő tölgyes, talajcsapdázás, 1996. VIII. 26–27., KCs.

II.1. Pula: Kis-Sás-tó, talajcsapdázás, 2002. VIII. 16., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, 1997. V. 28–VII. 9., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, bükkös, talajcsapdázás, 1997. VIII. 4–IX. 3., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, gyertyános, 1997. V. 28–VII. 9., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. VII. 13., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, rét, talajcsapdázás, 1997. VII. 9–VIII. 4., KCs.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 27., PaJ.; Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1985).

II.3. Balinka: Gaja, talajcsapdázás, 2001. VIII. 28., KJ.; Fehérvárcsurgó: Gaja, talajcsapdázás, 2001. VII. 23., KJ.

II.4. Fenyőfő: Kuruc-erdő, talajcsapdázás, 2002. IX. 2., KCs.; Pápa: Gyulamajoripatak, talajcsapdázás, 1999. VI. 8–VII. 8., KCs.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, gyertyános, 1996. IV. 9., KCs.

II.5. Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1991. VII. 20., 1995. VII–VIII., KCs.

II.6. Gánt: Kőhányás, tölgyes, talajcsapdázás, 1998. VII. 26–31., KCs.; Vértessomló: Új-Osztás, bükkös, 2000. IX. 23., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, erdő, 1993. IX. 3., 1994. X. 5., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, erdő, talajcsapdázás, 1994. IX. 13., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, talajcsapdázás, 2000. VIII. 25–IX. 23., KCs. és MoO.; Vértessomló: Nagy-Somlyó, 1994. IX. 5., 1998. IV. 11., KCs.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság ordeinek lakója. Melegkedvelő faj. A hegyvidéken és a dombvidéken jobbára csak száraz tölgyesekben, bokorerdőkben stb. található, míg az Alföldön és a Kisalföldön vizes, nedves, üde és száraz erdőkben egyaránt előfordul. Bomló szerves anyagokon (pl. dögön, gombák rothadó termőtestén,

komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Ocypus (Pseudocypus) picipennis (Fabricius, 1793) [*Staphylinus penetrans* O. F. Müller, 1776] – szurtos holyva

I.1. Hidegkút: Zsellér-hegy, 1996. VIII. 22., KCs.; Tihany, 1935. IX., SZ. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Veszprém-fajsz: Kálvária-hegy, 1996. VIII. 27., KCs.; Zánka, LR. (Tóth 1985).

I.2. Veszprém, 1954. XI. 16., MaM.; Veszprém: Kádárta, 1956. IX., LR. (Tóth 1985).

I.3. Sümeg: Vár, 1960. X. 31., NI.

II.1. Monostorapáti: Doma-hegy, *Festucetum glaucae* [*Sesleleo-Festucetum pallentis*], kő alól egyelve, 1962. VII. 17., PaJ.; Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1954. XI. 3., MaM.

II.2. Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Ugod: Köves-tető, 1973. IV. 2., BaJ.; Zirc, LR. (Tóth 1985).

II.4. Döbrönte: Szarvaskő vára, kő alól egyelve, 1962. IX. 27., PaJ.; Fenyőfő: Ösfenyves, 1975. X. 29., TS.

Előfordul a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban ritka (itt főleg a szárazabb mikroklímájú napsütötte gerincek, tetők, délies fekvésű hegyoldalak lakója), az alacsonyabb területeken elterjedt és gyakori. A száraz gyepek jellemző állata; néha nedves-üde gyepekben, illetve gyepek aljnövényzetű, üde-száraz tölgyesekben is ráakadhatunk. Bomló szerves anyagokon él; legtöbbször avarban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb. található.

Ocypus (Ocypus) biharicus (J. Müller, 1926) [*Staphylinus olens* auct., nec O. F. Müller, 1764; *S. tenebricosus* auct., nec Gravenhorst, 1847] – nehézszagú holyva

I.1. Badacsonytomaj: Badacsony, 1968. VII. 14., TL.; Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyeppré, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Lovas: Király-kút, 1976. VI. 19., RI.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 4–IX. 11., TL.; Pécsely: Ágas-magas, 1977. V. 22., RI.

I.2. Soly: Solyi-erdő, mészkevelő tölgyes, talajcsapdázás, 1996. V. 15–VI. 13., 1996. VII. 15–VIII. 24., 1996. VIII. 27–X. 7., KCs.

II.1. Szentgál: Miklós Pál hegy, talajcsapdázás, 1968. VI. 23–VIII. 17., TL.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1960. VIII. 20–IX. 26., 1970. VII. 20–VIII. 31., 1970. VIII. 20–IX. 26., TL.; Bakonyszücs: Körös-hegy, 1974. VIII. 4., BaJ.; Bakonyszücs: Körös-hegy, 1977. VII. 31., RI.; Borzavár, 1973. VIII. 8., GyGy.; Farkasgyepű, 1977. VI. 16., SpI. és WT.; Farkasgyepű, bükkös, 1981. VIII. 1., BaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. V. 9–VI. 9., 1975. V. 9–VII. 10., 1975. VI. 9–VII. 10., 1975. VII. 10–VIII. 11., 1975. VIII. 11–IX. 11., 1975. IX. 11–X. 13., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VI. 25–VII. 23., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. IX. 5–X. 11., 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. VIII. 8–X. 12., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1979. V. 12–VII. 14., 1979. V. 25–VII. 12., 1979. VI. 12–VII. 14., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IV. 19–V. 24.,

1977. VI. 6–VII. 8., 1978. IX. 27–X. 27., 1979. V. 25–VI. 12., 1979. V. 25–VII. 14., TL. (Tóth 1985); Hárskút: Gerence, kő alól egyelve, 1963. IV. 17., PaJ.; Hárskút: Középső-Hajag, kő alól egyelve, 1967. IV. 28., PaJ.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Márkó: Esztergáli-völgy, 1958. V. 1., PaJ.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, 1964. VIII. 26–28., PaJ.; Porva, 1968. VII. 18–19., TL.; Porva: Szépalmapuszta, 1976. VII. 12., BaJ.; Ugod: Som-berek-hegy, 1977. V. 8., RI.

II.3. Isztimér: Hárs-hegy, 1980. VI. 14., RI.; Isztimér: Tüzkő-árok, talajcsapdázás, 1995. VII. 21., KCs.

II.4. Fenyőfő, 1977. VII. 30–31., RI.; Homokbödöge: Bödögei-erdő, 1977. V. 8., RI.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

II.5. Pannonhalma: Francia-pagony, 1997. IV. 24–VI. 4., 1997. VI. 4–VII. 1., KCs.; Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1991. VII. 20., 1995. VII–VIII., KCs.

II.6. Szár, 1975. VIII. 10., RI.; Várgesztes, 1966. IV. 10., PA.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, talajcsapdázás, 1994. VII., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1975. VII. 5., RI.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Zárt erdőkben él, a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain azonban előfordul bokorerdőkben, cserjésekben, sőt néha gyepekben is. Az Alföldön és a Kisalföldön a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén és a turjánvidékeken (nedvesebb erdőkben, pl. láperdőkben, tölgy-kőris-szil ligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben) található nagyon szórványosan. Bomló szerves anyagokon él; avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, hullott gyümölcsön, komposztban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb. található.

Ocypus (Ocypus) nitens (Schrank, 1781) [*Staphylinus similis* auct., nec Paykull, 1789; *S. nero* Faldermann, 1835; *S. similis semialatus* J. Müller, 1904] – fekete holyva

I.1. Alsóörs, 1977. IX. 25., BaJ. (Tóth 1985); Kisdörgicse: Kopasz-tető, cseres tölgyes, talajcsapdázás, 1998. VIII. 4–XII. 3., KCs.

I.2. Soly: Solyi-erdő, fenyves, 1996. V. 15–VI. 13., KCs.; Soly: Solyi-erdő, fenyves, talajcsapdázás, 1996. VIII. 24–X. 7., KCs.; Veszprém, Hóvirág-telep, 1960. VIII. 16., NI. és PaJ.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.; Sümeg: Csúcsos-hegy, egyelés, 1962. IV. 18., PaJ.

II.1. Hegyesd, kő alól egyelve, 1962. VII. 18., PaJ.; Veszprém: Csatár-hegy, 1978. VI. 30., SpI. és WT.

II.2. Bakonybél: Nagy-Som-hegy, 1997. VII. 16., PvP.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1970. V. 17–VI. 23., 1970. VIII. 20–IX. 26., TL.; Farkasgyepű, 1976. VIII. 14., BaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., 1975. V. 9–VI. 9., 1975. V. 9–VII. 10., 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. IX. 3–X. 11., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1976. XII. 9–1977. III. 23., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. X. 19–XI. 24., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., TL.; Ugod: Köves-tető, 1973. IV. 2., BaJ.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1982.

IV. 25., PA.; Veszprém: Halastó, 1976. VI. 4., BaJ.; Veszprém: Jutas-erdő, 1976. VI. 1., BaJ.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, 1998. III. 15., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1975. VI. 21–22., RI.

Elterjedt a hegyvidéken (elsősorban az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Melegkedvelő faj, más ökológiai tényezőkkel szemben azonban meglehetősen közömbösen viselkedik. A nedves élőhelyektől a szélsőségesen szárazakig mindenütt megtalálható. Gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul (az Alföld és a Kisalföld erdőtlen vidékein azonban ritka vagy hiányzik). Általában bomló növényi anyagokon (pl. avarban, szénatörmelékben), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Ocypus (Ocypus) olens (O. F. Müller, 1764) – bűzös holyva

I.1. Alsóörs, 1977. IX. 25., 1981. IX. 20., BaJ.; Aszófő: Öreg-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1998. V. 29–VIII. 4., 1998. VIII. 4–XII. 3., KCs.; Badacsonytomaj: Kőkapu, talajcsapdázás, 2003. VIII. 26–IX. 13., KCs.; Balatonfüred, LF. (Tóth 1985); Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyepprét, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Balatonudvari: Kiliántelep, 1976. VII. 18., BaJ.; Csopak: Nosztori-völgy, 1981. IX. 5., RI.; Kapolcs: Kálomisz-tó, 1968. V. 7., PaJ.; Kővágóörs, 1978. IV. 23., PA.; Lovas: Malom-völgy, erdő, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 4–IX. 11., TL.; Révfülp, 1989. IX. 20., L?; Szigliget, 1955. VIII. 7., MaM.; Tihany (Székessy 1936); Tihany, 1930. IX. 25., BiL. (Tóth 1985); Tihany, 1930. X. 15., SzZ. (Tóth 1985); Tihany, 1934. IV. 12., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1934. V. 8., 1934. V. 16., 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1964. VI. 5., TL. (Tóth 1985); Tihany, talajcsapdázás, 1964. VI. 5., TL. (Tóth 1968); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VIII. 2–IX. 14., 2001. VI. 26., KCs.; Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. VI. 26., 2001. IX. 26., 2001. X. 21., KCs.; Tihany: Levendulás, 1983. IV. 17., RI.

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1967. IX. 24., TS.; Litér: Mogyorós-hegy, sziklagyp, talajcsapdázás, 1996. VIII. 24–X. 7., KCs.; Szentkirályszabadja: Vörösgödör, 1996. VII. 24., KCs.; Veszprém, 1936. IV. 10., KZ. (Tóth 1985); Veszprém, 1978. VII. 5., BaJ.

I.3. Doba: Somló, 1998. IV. 7., ÁZ.; Tapolca, 1990. III. 24., NL.; Zalaszentő: Tátika, 1984. IX. 30., VK.

II.1. Nagyvázsony: Szentés-rét, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.; Szentgál: Miklós Pál hegy, 1963. IV. 7., PaJ.; Veszprém: Csatár-hegy, 1997. V. 28–VII. 9., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, rét, talajcsapdázás, 1997. VII. 9–VIII. 4., KCs.

II.2. Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], 1965. V. 25–31., PaJ.; Veszprém: Jutas-erdő, 1978. V. 17., BaJ.; Veszprém: Kálváriadomb, 1976. X. 4., BaJ.

II.4. Fenyőfő, 1976. VII. 12., BaJ.; Fenyőfő: Ösfenyves, talajcsapdázás, 2001. VII. 15., KCs.; Ugod, 1973. V. 14., 1977. VII. 20–22., BaJ.; Ugod: Elő-erdő, 1972. V. 22., BaJ.

II.5. Ravazd: Gencse-kúti-erdő, vegyes tölgyes, talajcsapdázás, 1997. V. 16–VI. 4., KCs.; Ravazd: Kis-kút, 1997. IV. 3., KCs.

II.6. Szár: Nagy-Szállás-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1997. V. 17., KCs.; Várgesztes, fenyves, 1993. VIII. 12., KCs.

II.7. Vértessomló: Nagy-Somlyó, 1994. X. 30., 1994. XI. 15., KCs.; Vértessomló: Nagy-Somlyó, talajcsapdázás, 1994. IX. 5., KCs.

V. Ajka: Padrag, 1926. IX., SR. (Tóth 1985); Devecser, 1990. IX. 15., FMa.

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőinek lakója, az itt tenyésző gyepes aljnövényzetű, üde-száraz erdők jellegzetes faja. A Villányi-hegység, a Mecsek, a Zselic, illetve a Dunántúli-középhegység mediterrán jellegű melegkedvelő erdeiben elterjedt és elég gyakori, az Északi-középhegység kontinentális jellegű melegkedvelő erdeiben szórványosan fordul elő és rendkívül ritka (megbízható adataink csak a Naszály, a Gödöllői-dombság és a Bükk területéről vannak). Szórványosan előfordul még a Dunántúl dombvidékein, a Kőszegi- és a Soproni-hegységben, illetve a Kisalföldön (pl. a Szigetközben) és az Alföldön (Szigetcsép, Ócsa) is. Inkább erdei állat – főleg melegkedvelő tölgyesekben, bokorerdőkben stb. él –, megtalálható azonban keményfaligetekben, illetve száraz pusztagyepekben, száraz legelőkön stb. is. Bomló szerves anyagokon él; legtöbbször avarban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. található.

Ocypus (Ocypus) ophthalmicus (Scopoli, 1763) – kék holyva (2. kép)

I.1. Tihany, 1935. IX., SZ. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.2. Királyszentistván: Ugri-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1997. V. 14–28., KCs.; Királyszentistván: Ugri-hegy, sziklagyp, talajcsapdázás, 1997. V. 7–14., 1997. VIII. 20–IX. 3., KCs.; Litér: Mogyorós-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1997. VI. 26–VII. 9., KCs.; Litér: Mogyorós-hegy, sziklagyp, talajcsapdázás, 1997. X. 15–29., KCs.; Vilonya: Külső-hegy, sziklagyp, talajcsapdázás, 1996. V. 15–VI. 13., KCs.

I.3. Tapolca (Rédli 1894; Tóth 1985).

II.2. Ugod: Királykapu, 1976. VII. 15., BaJ.; Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Kincsesbánya, meddőhányói-hegy, tölgyes, 1996. VI. 1., KÁ.

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VII. 13., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., 2001. IX. 15., KCs.; Fenyőfő, 1955. VI. 4., PaJ.; Fenyőfő: Ősfenyves, 1974. VII. 2., BaJ.; Fenyőfő: Ősfenyves, 1975. VII. 9., HM.

II.5. Pannonhalma: Ürge-völgy, 1997. VII. 31–IX. 1., KCs.; Ravasz: Macskalik-tető, 1997. VII. 31–IX. 1., KCs.; Ravasz: Macskalik-tető, talajcsapdázás, 1997. V. 16–VI. 4., KCs.

II.6. Csákberény: Bucka, dolomitgyp, talajcsapdázás, 2003. VII. 8., 2003. IX. 23., KCs.; Csákberény: Bucka, sziklagyp, talajcsapdázás, 2003. VII. 8., KCs.; Oroszlány: Mindszentpuszta, 1972. VII. 9., PA.; Várgesztes, 1993. VII. 20., KCs.

II.7. Vértessomló: Itató-dűlő, talajcsapdázás, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

V. Devecser: Széki-erdő, 1979. VII. 13., PA.

A hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőinek lakója, az itt tenyésző pusztai növényzet (száraz gyepek, cserjések, gyepes aljnövényzetű, üde-száraz erdők) jellegzetes állata. Szórványosan megtalálható az Alföldön és a Kisalföldön is, elsősorban a peremvidékek löszös területein és a homokhátságokon. A zárt erdőket és a nyílt, erdőlen vidékeket egyaránt kerüli. A hegyvidéken és a dombvidéken főleg melegkedvelő tölgyesekben, bokorerdőkben (a magasabb régiókban sziklai sztyepperdőkben, rekettés

tölgyesekben stb.) él; a síkságon leginkább nyílt pusztai tölgyesekben, borókás nyárasokban, homoki fenyérekben stb. fordul elő. Pusztai és sziklai cserjésekben, néha hegyi réteken, hegyi legelőkön, száraz gyepekben stb. is ráakadhatunk. Bomló szerves anyagokon él. Rendszerint korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb. található.

Tasgius (Tasgius) ater (Gravenhorst, 1802) – füstös holyva

I.3. Tapolca (Rédl 1894; Kuthy 1897; Tóth 1985).

Elszórta fordul elő az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. Mindentűn nagyon ritka. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes, nedves vagy üde, nyáron kiszáradó – élőhelyeken (egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, réteken, szikeseken, nedves legelőkön stb.) akadhatunk rá. Bomló, rothadó növényi maradványokon (komposztban, szárazodó trágyában szénatörmelékben stb.), illetve kövek, fadarabok alatt található.

Tasgius (Tasgius) brunnipes (Fabricius, 1781) – ártéri holyva

I.1. Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.2. Vilonya: Külső-hegy, fenyves, talajcsapdázás, 2000. IX. 14., KCs.

I.3. Vonyarcvashegy, talajcsapdázás, 1999. VIII. 18., HB. és KÁ.

II.2. Bakonyszentkirály, 1980. VII. 13., RI.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VII. 13., 2000. VIII. 24., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., 2001. IX. 15., KCs.; Bakonyszentlászló, 1979. IV. 25., RI.; Bakonyszentlászló, kövek alól, 1955. IV. 28–30., HL. (Tóth 1985); Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.; Fenyőfő, 1957. VII. 6–7., PaJ.; Fenyőfő: Ősfenyves, talajcsapdázás, 2001. VI. 9–VII. 15., KCs.

II.5. Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1991. VII. 20., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

V. Nyirád, 1980. IV. 12., PA.

Szórványosan fordul elő az Alföld és a Kisalföld nagyobb folyói mentén. Szélesebb völgyekben, nagyobb patakok mentén a dombsági és az alacsonyabb hegyvidéki tájakon is megtalálható. Az időnként friss vízzel elöntött, homokos, iszapos, agyagos talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, keményfaligetek jellemző állata. Vizes-nedves erdőkön kívül megtalálható üde-száraz erdők, illetve mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Bomló szerves anyagokon (pl. korhadó fában, rothadó növényi maradványokon), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Tasgius (Tasgius) pedator (Gravenhorst, 1802) – kékes holyva

I.1. Tihany, 1936. VI., SZ. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Tóth 1985); Tihany, 1997. VII. 10., PP.

II.3. Várpalota: Badacsony, 1969. VI. 28., PaJ.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. IV. 23., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön szórványosan – többnyire a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók ligeteiben – fordul elő. Elsősorban zárt er-

dőkben él, megtalálható azonban gyepekben (mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain) is. Bomló szerves anyagokon (legtöbbször avarban, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Tasgius (Rayacheila) melanarius (Heer, 1839) [*Staphylinus globulifer* auct., nec Fourcroy, 1785; *S. similis* Paykull, 1789, nec Herbst, 1784; *S. edentulus* auct., nec Block, 1799; *Goërius kirbii* Stephens, 1832] – kormos holyva

I.1. Alsóörs, 1977. IX. 25., BaJ.; Lovas: Király-kút-völgy, 1983. IV. 4., RI.; Tihany: Külső-tó, 2000. X. 13., KCs.

I.2. Litér: Sikáros, vízpart, parttaposás, 1996. IV. 23., KCs.

I.3. Gyenesdiás, talajcsapdázás, 1999. VII. 6., HB. és KÁ.; Vonyarcvashegy, talajcsapdázás, 1999. VIII. 18., HB. és KÁ.

II.2. Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IV. 27., KCs.; Fenyőfő, 1957. VIII. 7., PaJ.; Pápa: Gyulamajori-patak, talajcsapdázás, 1999. VI. 8–VII. 8., KCs.

II.5. Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1991. VII. 20., 1995. VI. 9., KCs.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.

A hegyvidéki, a dombvidéki és a síksági erdős tájak lakója; a zárt erdők jellemző faja. Általában vizes, nedves és üde erdőkben (láp- és ligeterdőkben, bükkösökben, gyertyános tölgyesekben stb.), ritkábban száraz tölgyesekben stb. fordul elő. Elvértve gyűjtötték vizes, nedves és üde gyepekben is. Bomló szerves anyagokon él; legtöbbször avarban, komposztban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. található.

Tasgius (Rayacheila) morsitans (Rossi, 1790) [*Staphylinus compressus* Marsham, 1802, nec Fourcroy, 1785] – vöröslábú holyva

I.1. Badaacsonytomaj: Kő-kapu, talajcsapdázás, 2003. VIII. 26–IX. 13., KCs.; Balatonszepezd: Öreg-hegy, talajcsapdázás, 1999. VIII. 15–21., KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Lovas: Malom-völgy, gyertyános, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 4–IX. 11., 1969. XI. 21., TL.; Monoszló: Tar orra, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], 1969. XI. 15., TL.; Szigliget: Alkotóház, 1964. VI. 30., PaJ.

I.2. Litér: Mogyorós-hegy, fenyves, talajcsapdázás, 2000. VIII. 17., KCs.

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, talajcsapdázás, 1965. VIII. 18–IX. 26., TL. (Tóth 1985); Nagyvázsony: Nyír-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., 2002. VIII. 16., KCs.; Öcs: Nagy-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1960. VIII. 20–IX. 26., 1969. VII. 4–IX. 11., 1970. IV. 12–V. 16., 1970. VII. 20–VIII. 21., 1970. VIII. 20–IX. 26., TL.; Bakonyszücs: Körös-hegy, 1974. VIII. 4., BaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. VIII. 11–IX. 11., 1975. IX. 11–X. 13., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. X. 11–XI. 9., 1977. VIII. 8–X. 12., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 12–VII. 14., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. IX. 27–XI. 24., 1979. VI. 12–VII. 14., TL. (Tóth 1985); Hárskút:

Ráktanya, felhagyott almáskert, talajcsapdázás, 2003. IX. 30., KCs.; Szentgál: Tiszta-víz-forrás, talajcsapdázás, 2001. VI. 22–VIII. 8., MD.

II.3. Fehérvárcsurgó: Gaja, talajcsapdázás, 2001. VII. 23., KJ.; Isztimér: Burok-völgy, 1969. VII. 11., TL.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 1999. IX. 21., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., 2001. IX. 15., 2001. IX. 30., KCs.

II.5. Ravazd: Macskalik-tető, 1997. VII. 31–IX. 1., KCs.; Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1991. VII. 20., 1995. VII–VIII., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön szórványosan – elsősorban a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók ligeteiben – fordul elő. Zárt erdőkben él; cserjésekben, gyepekben csak elvétve gyűjtötték. Bomló szerves anyagokon (legtöbbször avarban, korhadó fában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Tasgius (Rayacheila) winkleri (Bernhauer, 1906) [*Staphylinus morio* Gravenhorst, 1802; *Ocypus picipes* Stephens, 1832] – sarlós holyva

II.4. Pápateszér: Zsörk, 1973. V. 29., BaJ.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, sáscsomókból, 1995. III. 4., KCs.

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló. A két faj sokszor együtt fordul elő, a *Tasgius winkleri* azonban általában ritkább.

Philonthini (Kirby, 1837) – ganajholyvák

Philonthus (Philonthus) intermedius (Lacordaire, 1835) [*Philonthus chalceus* Stephens, 1832; *Ph. aeratus* Stephens, 1832] – zöldecs ganajholyva

I.1. Tapolca: Szent György hegy, 1965. VIII. 13., TL (Tóth 1985).

II.1. Sáska, 1985. VI. 22–28., RGy.

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

II.4. Fenyőfő, legelő, 1980. VII. 13., RI.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Jellemző és gyakori faj a magasabb régiók nedves-üde gyeptársulásaiban (hegyi réteken, hegyi legelőkön), míg az alacsonyabb régiókban csak szórványosan található. Az Alföldön és a Kisalföldön kifejezetten ritka. Néha erdőkben, cserjésekben, elvétve száraz gyepekben is előfordul. Elsősorban trágyában él, néha azonban rothadó növényi maradványokon, ritkán döngön is megtalálható.

Philonthus (Philonthus) laminatus (Creutzer, 1799) [*Staphylinus aeneus* De Geer, 1774] – fémszöld ganajholyva (3. kép)

I.1. Balatonszőlős, 1980. III. 28., RI.; Lovas: Malom-völgy, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 25–VI. 13., HB. és KCs.; Mindszentkál: Öreghegy, 1993. V. 2., RI.; Mindszentkál: Öreghegy, rókadögről, 1993. V. 2., RI.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2001. IV. 25–VI. 2., 2001. VI. 26., KCs.

- I.2. Veszprém, Pajta u., 1963. IV. 22., V?.
- I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, lucerna-föld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.
- II.1. Urkút, 1979. IV. 16., RI.; Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.
- II.2. Bakonyoszlop, 1973. IV. 6., TS.; Veszprém: Jutas-erdő, 1976. IV. 20., BaJ.; Zirc, Cuha, talajcsapdázás, 2000. VII. 13., KCs.
- II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Fehérvárcsurgó: Gaja, talajcsapdázás, 2001. VI. 26., 2001. VII. 23., KJ.
- II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., 2001. IX. 30., KCs.; Ugod, erdősél, egyelés, 1979. IV. 14., ÁL.; Ugod: Szőlőhegy, 1973. IV. 19., BaJ.
- II.5. Pannonhalma: Ürge-völgy, 1997. IV. 24–VI. 4., KCs.
- II.6. Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGY.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, 1997. V. 17., KCs.
- II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1991. VII., KCs.
- IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Leginkább üde-száraz gyepekben (különösen legelőkön) gyakori, nem ritka azonban melegkedvelő, üde-száraz erdőkben (gyepes aljnövényzetű tölgyesekben) sem. A sötét, hűvös, vizes-nedves élőhelyeket kerüli. Elsősorban trágyában él, de rothadó növényi maradványokon, ritkán dögön stb. is megtalálható.

Philonthus (Philonthus) splendens (Fabricius, 1793) [*Staphylinus niger* O. F. Müller, 1764] – bronzfényű ganajholyva

–. Bakony (Tóth 1984).

II.2. Eplény: Malom-völgy, 1979. VI. 19., CsM.; Zirc: Pintér-hegy, 1976. V. 16., TS.

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak, magashegységek lakója. Hegyvidéki erdeink felső régióiban (különösen a magashegységi bükkösök övében) helyenként elég gyakori, az alacsonyabb területeken azonban már csak elvétve található. A hegyi rétek, hegyi legelők jellemző állata. Főleg trágyában fordul elő, megtalálható azonban rothadó növényi maradványokon, elvétve dögön, fák kifolyó nedvén stb. is.

Philonthus (Bisnius) addendus Sharp, 1867 – ércfényű ganajholyva

–. Vértessomló (Tóth 1984).

II.1. Szentgál, 1957. V. 22., PaJ.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak jellemző faja, az alacsonyabb régiókba azonban inkább csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken ereszkedik le. Zárt erdőkben él, néha azonban előfordul gyepes élőhelyeken is. Bomló szerves anyagokon (leginkább dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában, ritkán fák kifolyó nedvén, korhadó fában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Philonthus (Bisnius) albipes (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus simplex* Marsham, 1802] – mezei ganajholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1973. VII. 5., TS.

II.2. Pénzesgyőr, 1979. IX. 10., RI.; Zirc, LF. (Tóth 1985).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Különböző gyeptársulásokban (réteken, nedves legelőkön, száraz pusztagyepéken, száraz le-

gelőkön stb.) sokfelé előfordul, de sehol sem gyakori. Elsősorban szárazodó trágyában él, gyűjtötték azonban rothadó növényi maradványokról stb. is.

Philonthus (Bisnius) atratus (Gravenhorst, 1802) – mocsári ganajholyva

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.

I.3. Tapolca (Rédli 1894; Tóth 1985).

II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, egyelés, 2002. VI. 18., KCs.; Pula: Nagy-Sás-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1972. VIII. 11., TL.; Hárskút, faluszéle, 1983. IV. 30., BaJ.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.; Veszprém: Büdöskútpuszta, 1968. IV. 26., PaJ.

II.4. Bakonyzentkirály: Hajmáspusztá, halastavak, 1972. V. 19., TS.; Ugod: Előerdő, 1976. VI. 28., BaJ.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.; Pannonhalma: Jánosháza, tómeder, 1997. VI. 4., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1997. VIII. 24., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság álló- és folyóvizei mentén. A vizes-nedves talajok jellemző állata (különösen kedveli a friss vízzel időnként elöntött, sűrű növényzettel benőtt élőhelyeket). Mocsarakban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. él. Korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, vizes-nedves növényi törmelékben stb. található.

[Philonthus (Bisnius) caeruleus] (Lacordaire, 1835) – fémkék ganajholyva]

–. Pápa, MiO. (Tóth 1985).

Szórványosan fordul elő a magasabb hegyvidék erdős tájainak folyóvizei mentén. A Kárpátokban, illetve Horvátország magashegységeiben helyenként elég gyakori, Magyarország középhegységeiben azonban minden bizonnyal hiányzik. Pápáról közölt adata valószínűleg téves cédulázáson alapszik. Folyóvizek friss vízzel átitatott, legfeljebb gyér növényzettel benőtt, durva (kavicsos-homokos), nyers hordalékain fordul elő. Kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékban stb. él.

Philonthus (Bisnius) carbonarius (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus varius* Gyllenhal, 1810] – réti ganajholyva

–. Bakony, BE. (Tóth 1985).

I.1. Kapolcs: Kálomisz-tó, 1968. V. 7., 1969. V. 7., PaJ.

I.2. Balatonalmádi, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., KeI.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. IV. 1–15., RL.; Csesznek: Cuha-völgy, 1955. V. 14., MaM.; Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 8., TS.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. V. 12–VI. 9., TL.; Városlőd, lenföld, 1982. VIII. 15., RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., 2000. IV. 20., 2000. IX. 21., 2000. X. 5., 2001. VI. 6., KCs.; Fenyőfő: Ösfenyves, 1970. VII. 7., TS.

II.6. Csákberény: Csípő, 200 m, *Chrysopogono-Caricetum humilis*, kövek alól, 1992. IV. 19., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. XI. 1., KCs.; Vértessomló: Nagy-Somlyó, 1998. III. 29., KCs.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Leginkább a vizes, nedves és üde élőhelyeket kedveli. Többnyire álló- és folyóvizek partján, mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, vizes, nedves és üde erdőkben stb. akadhatunk rá, megtalálható azonban szárazabb helyeken is. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, korhadó fában, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékbán), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Philonthus (Bisnius) cognatus Stephens, 1832 [*Staphylinus politus* auct., nec Linnaeus, 1758; *S. fuscipennis* Mannerheim, 1830, nec Block, 1799] – fémek ganajholyva

I.1. Badacsonytomaj: Badacsony, 1968. VII. 14., TL.; Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. IV. 4., RI.; Kaposcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kővágóörs: Kornyi-tó, ürgelyukból, 1982. III. 29., PA.; Nemesvámos, lenföld, 1982. VIII. 14., RI.; Révfülöp, 1984. VII. 9., L?.; Tapolca: Szent György hegy, 1965. IX. 14., TL. (Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGY.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2001. VI. 26., KCs.; Zánka, 1976. IV. 11., FP.

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., KeI.; Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1965. III. 29., PaJ.; Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1965. VIII. 13., TL. (Tóth 1985); Balatonalmádi: Káptalanfüred, kő alól, 1965. IV. 14., TL. (Tóth 1968); Veszprém, 1954. IV., MaM.; Vilonya: Külső-hegy, 1996. IV. 10., KCs.; Vilonya: Külső-hegy, lejtősztyepp, 2000. IV. 27., KCs.

I.3. Csabrendek: Nagytárkánypuszta, 1979. VII. 31., RI.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, lucernaföld, hálózás, 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Nagyvázsony: Nyír-tó, 2002. IV. 16., KCs.; Nagyvázsony: Nyír-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., 2002. VIII. 16., KCs.; Öcs: Nagy-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.; Urkút, 1979. IV. 16., RI.; Veszprém: Csatár-hegy, 1978. VIII. 20., SpI. és WT.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. VII. 1–15., RL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1965. V. 17., TL.; Csesznek: Cuha-hegy, 1957. IV. 30., PaJ.; Csesznek: Cuha-völgy, 1955. V. 14., MaM.; Dudar, lenföld, 1981. VIII. 8., RI.; Dudar: Ördög-árok, 1971. V. 9., TS.; Ep-lény, 1975. IX. 15., BaJ.; Farkasgyepű, 1976. VIII. 14., BaJ.; Farkasgyepű: Vas-rét, 1964. IV. 28., PaJ.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, talajcsapdázás, 2003. IX. 30., KCs.; Porva, 1983. I. 15., PA.; Porva: Generál-erdő, 1967. III. 27., TL.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TS.; Porva: Pálháláspuszta, 1968. VII. 16–17., PaJ.; Ugod: Köves-tető, 1973. IV. 2., BaJ.; Városlőd, lenföld, 1982. VIII. 15., RI.; Zirc: Akli, 1973. XI. 1., TL.; Zirc: Gerence, 1983. IV. 9., TS.; Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1985).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Kincsesbánya, 1996. X. 1., KCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 1., 1999. VII. 13., 2000. IV. 6., 2000. IV. 20., 2001. IV. 27., KCs.; Bakonyszentkirály: Hajmáspuszta, 1973. VI. 5., TS.; Fenyőfő: Ősfenyves, 1973. IV. 1., BA. és ZL.; Fenyőfő:

Ősfenyves, 1982. VIII. 13., KB.; Nagytevel: Uzsalpuszta, 1972. VI. 3., BaJ.; Ugod, 1973. IV. 27., BaJ.; Ugod, erdőszél, egyelés, 1979. IV. 14., ÁL.

II.5. Pannonhalma: Ürge-völgy, 1997. IV. 24–VI. 4., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, rostálás, 1995. II. 25., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. IV. 20., KCs.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt előfordul: az erdős tájakon egyike a gyakori holyvafajoknak, a száraz, erdőtlen vidékeken ritka vagy hiányzik. Inkább erdei állat, és elsősorban a nedves-üde, árnyas, párás környezetet kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékbán), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Philonthus (Bisnius) concinnus (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus ochropus* Gravenhorst, 1802] – közönséges ganajholyva

I.1. Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1965. IV. 16., TL. (Tóth 1985); Tihany, növényi törmelékből, 1965. IV. 16., TL. (Tóth 1968); Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., TS.; Balatonalmádi, Tulpán u. 15, 1967. VI. 18., PaJ.; Litér, 1978. IX. 9., RI.; Veszprém, 1936. IV. 10., KZ. (Tóth 1985); Veszprém, 1954. IX., MaM.

I.3. Balatongyörök: Bodor-hálás-tető, 1978. IV. 3., RI.; Keszthely, 1996. V. 13., KoT.; Zalahaláp, LR. (Tóth 1985).

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, 1979. V. 20., RA.; Sáska: Agár-tető, 1968. IV. 5., TL.; Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. X. 5., 2000. IX. 7., KCs.; Bakonyzúcs, 1983. V. 10., PA.; Pápa: Tapolcafé, 1976. VII. 11., BaJ.

III. Tapolca: Tapolca-patak, rétek, 1991. III. 23., NL.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban a nedves-üde talajokat és a gyepes élőhelyeket kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt ráakadhatunk. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, emlősök fészkeiben és föld alatti járataiban, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékbán), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Philonthus (Bisnius) confinis A. Strand, 1941 – keskenyfejű ganajholyva

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., TS.; Veszprém, 1954. VIII., MaM.

II.1. Veszprém: Csátár-hegy, 1978. VIII. 20., SpI. és WT.

Szórványosan fordul elő a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A gyepes élőhelyek, elsősorban a legelők jellemző állata. Szárazodó trágyában él, de néha komposztban és egyéb bomló szerves anyagokon is megtalálható.

Philonthus (Bisnius) corruscus (Gravenhorst, 1802) – vörösszárnyú ganajholyva

I.1. Pécsely: Körtvélyes, 1979. IV. 14., RI.; Tihany, 1934. V. 22., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.

I.3. Gyenesdiás, fenyves erdő, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Tapolca (Kuthy 1897; Tóth 1985); Tapolca: Halastópuszta, 1955. V. 26–VI. 4., KA. (Tóth 1985).

II.1. Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.

II.2. Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.

II.4. Bakonyszentkirály: Hajmápuszta, halastavak, 1972. V. 19., TS.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban kifejezetten ritka, illetve hiányzik. Különböző gyeptársulásokban (réteken, nedves legelőkön, száraz pusztagyepekben, száraz legelőkön stb.) sokfelé előfordul, de sehol sem gyakori. Bomló szerves anyagokon él; dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb., valamint kisemlősök (pl. *Citellus*, *Cricetus*, *Talpa*) fészkeiben és föld alatti járataiban található.

Philonthus (Bisnius) cruentatus (Gmelin, 1790) – vörösfoltos ganajholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, 1978. IX. 10., RI.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.

I.3. Sümeg: Mogyorós-domb, marhatrágyából, 1963. VI. 3., PaJ.; Tapolca (Kuthy 1897; Tóth 1985).

II.1. Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Isztimér: Burok-völgy, 1980. VII. 6., PA.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt megtalálható. A gyepek élőhelyek lakója – legelőkön különösen gyakori –, erdőkben csak elvétve fordul elő. Szárazodó trágyában él, ritkán azonban dögön, rothadó növényi anyagokon stb. is megtalálható.

Philonthus (Bisnius) debilis (Gravenhorst, 1802) – kis ganajholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1994. III. 13–15., RI.

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1964. VIII. 20., PaJ.

I.3. Keszthely, GyJ. (Tóth 1985); Keszthely, HG. (Tóth 1985).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 11., SzCs.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 15., 1998. VI. 30., 1998. VII. 14., 1998. VII. 28., 2000. VII. 13., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Inkább a gyepek élőhelyek lakója, de erdőkben is előfordul. Bomló növényi anyagokon (gombák rothadó termőtestén, komposztban, szénatörmelékben stb.) él. Ritkán fakéreg alatt, korhadó fában, szárazodó trágyában stb. is megtalálható.

Philonthus (Bisnius) decorus (Gravenhorst, 1802) – érces ganajholyva (4. kép)

I.1. Csopak, fénycsapdázás, 1977. VI. 20., HS.; Felsőörs: Malom-völgy, patakpart, parttaposás, 2000. VI. 6., KCs.; Lovas: Malom-völgy, erdő, talajcsapdázás, 2000. V.

25–VI. 13., 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. XI. 21., TL.

I.2. Veszprém, 1955. VI., MaM.

I.3. Zalaszentmárton: Tátika, egyelés, 2000. VI. 27., SZs.

II.1. Nagyvázsony: Szentés-rét, 2002. V. 13., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, bükkös, talajcsapdázás, 1997. VIII. 4–IX. 3., KCs.

II.2. Bakonybél: Szömörke, 1968. VII. 5., PaJ.; Bakonyháza: Gaja, 2001. VIII. 28., KJ.; Bakonyháza: Gaja, talajcsapdázás, 2001. V. 25., 2001. V. 25–VI. 26., 2001. IX. 26., KJ.; Bakonyoszló: Ördög-árok, 1983. V. 11., PA.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1965. V. 17., 1971. VI. 23., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1970. IV. 12–V. 16., 1970. V. 17–VI. 23., 1970. VI. 23–VII. 20., 1970. VII. 20–VIII. 21., 1970. VIII. 20–IX. 26., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, sziklás patakpart, talajcsapdázás, 1970. IX. 26–X. 31., TL.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 600 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, korhadt bükkből, 1992. IV. 18., ÁL.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Csesznek: Kő-hegy, 1976. VIII. 22., KrT.; Farkasgyepű, 1977. VI. 16., SpI. és WT.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., 1975. V. 9–VI. 9., 1975. V. 9–VII. 10., 1975. VII. 10–VIII. 11., 1975. VIII. 11–IX. 11., 1975. IX. 11–X. 13., 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. IX. 3–X. 11., 1977. III. 23–V. 3., 1977. III–VI. 6., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VI. 6–VII. 8., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VI. 9–IX. 27., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1979. V. 25–VII. 12., 1979. VI. 12–VII. 14., TL.; Némethbánya, vadászház, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], dögcsapda, 1963. VII. 22–26., PaJ.; Porva: Generál-erdő, 1967. III. 27., TL.; Porva: Hódos-ér, talajcsapdázás, 2001. V. 22., MD.; Porva: Pálhá-lápuszta, 1968. VII. 16–17., PaJ.; Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.; Szentgál: Tiszta-víz-forrás, talajcsapdázás, 2001. V. 9–VI. 22., 2001. VI. 22–VIII. 8., MD.; Ugod: Hubertlak, dögcsapda, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1982. IV. 25., PA.; Zirc: Arborétum, 1977. VI. 15., PL., SpI. és WT.; Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. V. 23–VI. 25., 2000. IX. 7., KCs.; Zirc: Pintér-hegy, talajcsapdázás, 2000. V. 26., KCs.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Iszti-mér: Tüzkő-árok, talajcsapdázás, 1995. VII. 21., KCs.

II.4. Ugod: Diópuszta, 1973. V. 31., BaJ.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

II.5. Pannonhalma: Francia-pagony, 1997. IV. 24–VI. 4., KCs.; Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1995. VI. 9., 1995. VII–VIII., KCs.

II.6. Várgesztes, 1967. IV. 2., 1978. IV. 9., PA.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VI. 17–VII. 22., 2000. VII. 22–VIII. 25., 2000. VIII. 25–IX. 23., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, 1997. V. 17., KCs.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, gyertyános, talajcsapdázás, 2000. VII. 22., KCs. és MoO.; Vértessomló: Új-Osztás, bükkös, 2000. VIII. 25., KCs.

II.7. Vértessomló: Gesztesi-patak, 1998. IV. 4., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeinek jellemző állata. A hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájakon a síkság vizes-nedves erdeiben (láperdőkben, keményfajligetekben stb.) is előfordul. A magasabb régiókban a leggyakoribb holyvák közé tartozik: itt minden erdőtársulásban megtalálható, sőt cserjésekben, vágásokon, vizes, nedves és üde gyepekben stb. is fellelhető. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, fakéreg alatt, gombák rothadó termőtestén, hullott gyümölcsön, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Philonthus (Bisnius) discoideus (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus suturalis* Marsham, 1802] – szegélyes ganajholyva

I.3. Balatonederics (Tóth 1984); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1985).

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója, de mindenütt nagyon ritka. Elsősorban száraz gyepekben él, megtalálható azonban gyepes aljnövényzetű üdeszáraz erdőkben is. Komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb. fordul elő.

Philonthus (Bisnius) diversiceps Bernhauer, 1901 [*Philonthus armeniacus* Bernhauer, 1900, nec Hochhuth, 1851] – gödörkés ganajholyva

I.1. Balatonszőlős, tsz melletti tó, 1998. V. 28., KCs.; Tihany (Smetana 1955).

I.3. Gyenesdiás (Tóth 1984); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Tapolca (Tóth 1984); Tapolca, 1918. V. 24., SV. (Tóth 1985).

II.2. Zirc (Tóth 1984); Zirc, LF. (Tóth 1985).

A síkságon elterjedt és gyakori, szórványosan megtalálható azonban a dombvidéken és a hegyvidék alacsonyabb régióiban is. Álló- és folyóvizek partján fordul elő, legtöbbször friss vízzel átitatott vagy időnként friss vízzel öntözött nyers üledékeken és hordalékokon. Kövek, kavicsok között, vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Philonthus (Bisnius) ebeninus (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus brevicornis* Gravenhorst, 1802] – szénfekete ganajholyva [tavaszi ganajholyva]

I.1. Tihany, 1934., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. IX. 3., KCs.

II.2. Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1957. V. 22., PaJ.

II.4. Fenyőfő, legelő, 1980. VII. 13., RI.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Gyepekben és erdőkben egyaránt megtalálható, a sötét, hűvös, illetve a vizes-nedves élőhelyeket azonban kerüli. Elsősorban trágyában él, gyűjtötték azonban bomló növényi anyagokról is.

Philonthus (Bisnius) fimetarius (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus rigidicornis* Gravenhorst, 1802] – erdei ganajholyva

I.3. Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

II.2. Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1957. V. 22., PaJ.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Csesznek: Kő-árok, 1957. V. 21., PaJ.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, öztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.; Zirc, LF. (Tóth 1985); Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1983. IV. 30., RI.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ről, 1992. X. 27., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. VIII. 15., KCs.

A hegyvidéki és a dombvidéki erdős tájak lakója, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú országrészekben azonban helyenként a síkságon is megtalálható. Az alacsonyabb vidékeken jobbra az erdők védelmére szorul (nedves-üde erdőkben a leggyakoribb), míg a magasabb régiókban gyakran vágásokon, gyepekben is előfordul. Bomló szerves anyagokon él; avarban, fakéreg alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb. található.

[**Philonthus (Bisnius) frigidus** Märkel et Kiesenwetter, 1848 – havasi ganajholyva]

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1965. V. 17., TL. (Tóth 1985).

A Kárpát-medencében csak a magasabb hegyvidéken – rendszeren az erdőhatár fölötti havasi gyepekben – található. Előfordulását Magyarországról (Bakonyszentlászló, Bükkzsérc, Kerecsend, Sződ) is közzétették, ezek az adatok azonban a *Philonthus carbonarius* tévesen meghatározott példányaira vonatkoznak. Bomló szerves anyagokon, leginkább trágyában akadhatunk rá.

Philonthus (Bisnius) mannerheimi Fauvel, 1869 [*Staphylinus lucens* auct., nec Mannerheim, 1830] – érdes hátú ganajholyva

–. Bakony (Tóth 1984).

I.1. Csupak: Nosztori-völgy, talajcsapdázás, 1976. VII. 5–30., BaJ.

I.2. Veszprém, 1955. VI. 7., MaM.

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1985).

II.2. Zirc: Arborétum, 1973. IV. 6., ZL.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2000. VI. 1., 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., 2000. VII. 13., 2000. VII. 27., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, országunk hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati felében azonban a síkságra is leereszkedik. A nedves-üde, árnyas, párás környezetet kedveli; gyepekben és erdőkben egyaránt megtalálható. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Philonthus (Bisnius) nigriventris Thomson, 1867 – feketés ganajholyva

I.2. Soly (Tóth 1984).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

Szórványosan található a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A zárt erdőket kerüli, egyébként gyepek és fás élőhelyeken egyaránt előfordul. Bomló szerves

anyagokon (dögön, istállók alomjában, komposztban, madarak fészkében, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) él.

Philonthus (Bisnius) nitidicollis (Lacordaire, 1835) [*Staphylinus bimaculatus* Gravenhorst, 1802, nec Schrank, 1798] – kétfoltos ganajholyva

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Mindenütt nagyon ritka. A száraz pusztagyepék, száraz legelők jellemző faja. Elsősorban trágyában él, elvéve azonban rothadó növényi anyagokról is gyűjthető.

Philonthus (Bisnius) politus (Linnaeus, 1758) – dögész ganajholyva [bronzos ganajholyva]

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1971. IV. 12., 1993. V. 2., RI.; Mindszentkál: Öreghegy, rókadögről, 1993. V. 2., RI.; Tihany, 1940. V. 25., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1969. IV. 8., TL.; Veszprém, 1954. VIII., MaM.; Veszprém: Gulya-domb, kő alól egyelve, 1962. IV. 10., PaJ.

II.1. Urkút, 1979. IV. 16., RI; Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.

II.2. Eplény, 1964. V. 2., TL. (Tóth 1985).

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1984. VI. 3., TS.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban zárt erdők lakója (különösen tölgyesekben gyakori), de gyepekben is előfordul. Főleg dögön él, néha azonban gombák rothadó termőtestén, komposztban, ragadozó és dögevő madarak, illetve emlősök fészkében, rothadó növényi maradványokon stb. is megtalálható.

Philonthus (Bisnius) pseudoparcus Brunne, 1976 – szurdoklakó ganajholyva

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

Hazánkban egyelőre csak a Vértesből, az Aggteleki-karsztról (Kelemér, Szin) és a Zempléni-hegységből (Telkibánya) ismerjük, előkerülésére azonban minden bizonnyal másutt is számíthatunk. Elsősorban a hegyvidék magasabb régióit, a magashegységi bükkösök övének nedves-üde erdeit lakja, az alacsonyabb hegyvidéken, illetve az itt tenyésző nedves-üde erdőkben csak elvéve található. Vizes-nedves erdőkben (kőris- és égerligetekben stb.), kivételesen nedves-üde gyepekben is ráakadhatunk. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Nálunk elsősorban mélyen bevágódott, szűk völgyekben, szurdokokban, északra néző sziklafalak, meredek lejtők alján, nedves, humuszban gazdag talajokon fordul elő. Bomló szerves anyagokon él; avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. található.

Philonthus (Bisnius) quisquiliarius (Gyllenhal, 1810) – zöldfényű ganajholyva

I.1. Alsóörs: Köcsi-tó, fűhálózás, 1984. VII. 1., SzD.; Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. IV. 3., 1977. V. 20., 1977. VII. 2., 1977. VII. 3., 1977. VII. 21., HS.; Balatonszőlős, tsz melletti tó, 1998. V. 28., KCs.; Csopak, fénycsapdázás, 1977. VI. 20., 1977. VII. 10., HS.; Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.; Kápolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kápolcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.; Kővágóörs, 1976. VIII. 7., ÁL.; Kővágóörs: Kornyi-tó, 1983. V. 15., RI.; Kővágóörs: Kornyi-tó, parttaposás, 2000. VI. 10., KCs.; Monostorapáti, tópart, 1967. VIII. 22., TL.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 9., TL.; Monoszló: Tar orra, tópart, 1969. VII. 9., PaJ.; Paloznak:

Tücsök-kút, 1996. VII. 4., KCs.; Salföld, fénycsapdázás, 1982. VIII., SzCs.; Salföld, kő alól egyelve, 1967. IV. 24., PaJ.; Tihany, 1934., 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1936. VII., EG. (Székessy 1943b); Tihany, 1936. VII. 4., EG. (Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, fénycsapdázás, 1983. V–VI., PA.; Tihany: Belső-tó, 2000. VI. 4., KCs.; Tihany: Külső-tó, 2000. VII. 24., KCs.

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1966. VII. 17., PaJ.; Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1963. VII. 17., TL. (Tóth 1985); Balatonalmádi: Káptalanfüred, növényi törmelékből, 1963. VII. 17., TL. (Tóth 1968); Veszprém, Rákóczi u. 8, 1966. VI. 12., PaJ.; Veszprém: Séd, 1957. VI. 4., PaJ.

I.3. Balatongyörök: Bodor-hálás-tető, 1978. IV. 3., RI.; Gyenesdiás, fenyves erdő, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Keszthely, 1904., UJ. (Tóth 1985); Keszthely, 1911., HG. (Tóth 1985); Rezi, fénycsapdázás, 1977. VII. 3., PA.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, 1968. VI. 23., TL.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. VI. 1–15., RL.; Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1968. VI. 10–20., 1968. VI. 21–30., RL.; Csesznek: Cuha-hegy, 1957. IV. 30., PaJ.; Csesznek: Cuha-völgy, 1972. VIII. 15–31., RL.; Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI–VII., PA.; Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 13., TL.; Hárskút: Ráktanya, lámpázás, 2003. VI. 21., KCs.; Márkó, tópart, 1997. VIII. 5., KCs.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, fénycsapdázás, 1977. V. 29., HS.; Veszprém: Gyökeres-árok, *Festucetum glaucae* [*Sesileo-Festucetum pallentis*], kő alól, 1967. V. 4., PaJ.; Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 1., 1999. VII. 4., 1999. VII. 5., 1999. VII. 6., 1999. VII. 13., 1999. VII. 21., 1999. VII. 29., 1999. VII. 30., 1999. VIII. 2., 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 12., 1999. VIII. 14., 1999. VIII. 15., 1999. VIII. 17., 1999. VIII. 19., 1999. VIII. 21., 1999. IX. 16., 1999. IX. 18., 1999. IX. 25–26., 2000. IV. 20., 2000. IV. 23., 2000. IV. 29., 2000. V. 12., 2001. VI. 6., 2001. VI. 9., 2001. VI. 29., 2001. VII. 7., 2001. VII. 10., 2001. VII. 12., 2001. VII. 13., 2001. VII. 14., 2001. VII. 19., 2001. VII. 28., 2001. VII. 29., 2001. VIII. 1., 2001. VIII. 2., 2001. VIII. 3., 2001. VIII. 4., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 8., 2001. VIII. 14., 2001. VIII. 16., 2002. V. 18., 2002. V. 28., 2002. VI. 14., 2002. VI. 15., 2002. VI. 19., 2002. VI. 20., 2002. VI. 21., 2002. VI. 23., 2002. VI. 28., 2002. VII. 1., 2002. VII. 3., 2002. VII. 5., 2002. VII. 7., 2002. VII. 11., 2002. VII. 23., 2002. VII. 26., 2002. VII. 31., 2002. IX. 26., SzCs.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1985).

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.; Fenyőfő, 270 m, 1968. IV. 20–30., RL.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, parttaposás, 2000. VI. 17., KCs.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, egyelés, 2000. V. 13., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1997. VIII. 24., KCs.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság álló- és folyóvizei mentén. Pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözeges, sűrű növényzet-

tel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) többnyire igen közönséges. A magasabb régiók állandóan friss vízzel öntözött élőhelyein (köves-kavicsos medrű források, patakok mentén, gyér növényzettel benőtt nyers hordalékokon stb.) ritka vagy hiányzik. Néha előfordul szárazabb élőhelyek időszakosan felázott vagy elöntött talajain is. Vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Philonthus (Bisnius) rectangulus Sharp, 1874 – szögletesfejű ganajholyva

I.1. Monostorapáti, 1979. IX. 8., RI.; Pécsely: Körtvélyes, 1980. IV. 19., RI.; Salföld, fénycsapdázás, 1982. VIII., SzCs.

I.3. Csabrendek: Nagytárkánypuszta, 1979. VII. 31., RI.; Gyenesdiás, nádas, lámpa-fényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

II.1. Sáska: Agár-tető, 1954. V., LR. (Tóth 1985); Veszprém: Csatár-hegy, lámpázás, 1997. VIII. 4–6., KCs.

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 6., 1999. VII. 7., 2001. VIII. 20., SzCs.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Bakonypölöske, 1954. VIII., LR. (Tóth 1985); Fenyőfő, 1957. VIII. 30., PaJ.

II.6. Gánt: Kőhányás, turistaház, lámpázás, 1998. VII. 26–31., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Különböző nedves, üde és száraz gyepekben él, de inkább csak legelőkön gyakori. Kivételesen erdőkben is megtalálható. Elsősorban szárazodó trágyában fordul elő, gyűjtötték azonban dögről, komposztból, maradarak fészkeinek törmelékéből, rothadó növényi maradványokról stb. is.

Philonthus (Bisnius) rotundicollis (Ménétries, 1832) – kerekhatú ganajholyva

–. Vértess (Tóth 1984).

Hazánkban egyelőre csak néhány lelőhelye ismert a Hernád völgyében, a Zempléni-hegységben és az Alföld északkeleti felében, a Tisza és mellékfolyói mentén. (Előfordulását korábban Esztergom környékéről, illetve a Vértessből is jelezték, ezek az adatok azonban újabb megerősítésre szorulnak.) A vizes-nedves talajok jellemző állata (különösen kedveli a friss vízzel időnként elöntött, sűrű növényzettel benőtt élőhelyeket). Mocsarakban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. él. Korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, vizes-nedves növényi törmelékben stb. található.

Philonthus (Bisnius) rufipes Stephens, 1832 [*Staphylinus immundus* auct., nec Gravenhorst, 1806; *Philonthus fumigatus* Erichson, 1839] – füstös ganajholyva

I.1. Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.3. Doba: Somlóhegy, 1953. XI., LR. (Tóth 1985); Keszthely, GyJ. (Tóth 1985).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Inkább a gyepek élőhelyek lakója, de erdőkben is megtalálható. Bomló növényi anyagokon (gombák rothadó termőtestén, komposztban, szénatörmelékben stb.) él. Ritkán fakéreg alatt, korhadó fában, szárazodó trágyában stb. is ráakadhatunk.

Philonthus (Bisnius) sanguinolentus (Gravenhorst, 1802) – foltos ganajholyva

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1967. VI. 18., PaJ.

II.4. Pápa: Tapolcafő, 1976. VII. 11., BaJ.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A gyepek élőhelyek, mindenekelőtt a száraz pusztagyeppek, száraz legelők jel-

lemző faja. Szárazodó trágyában él; ritkán rothadó növényi anyagokon stb. is megtalálható.

Philonthus (Bisnius) scribae Fauvel, 1867 [*Philonthus varipennis* W. Scriba, 1864] – hosszúlábú ganajholyva

I.1. Kővágóörs: Kornyi-tó, ürgelyukból, 1982. III. 29., PA.

Előfordul az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A száraz pusztagyepék, száraz legelők jellegzetes állata. Az ürge (*Citellus citellus*) és a hörcsög (*Cricetus cricetus*) fészkeiben, föld alatti járataiban él, néha azonban a szabadban (többnyire juhtrágyában, elvétve dögön, rothadó növényi maradványokon) is megtalálható.

Philonthus (Bisnius) sordidus (Gravenhorst, 1802) [*Philonthus nigripes* Stephens, 1832; *Ph. pachycephalus* Nordmann, 1837] – busafejű ganajholyva

I.1. Balatonfüred, camping, 1973. VII. 5., TS.

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., TS.; Balatonalmádi, Tulián u. 15, 1964. VIII. 20., PaJ.; Sóly (Kuthy 1897); Veszprém, 1954. VI., MaM.

II.2. Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Tés, LR. (Tóth 1985).

II.4. Bakonyszücs, 1983. V. 10., PA.

III. Lesenceistvánd, 1974. IV. 10., TS.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Fás és fátlan élőhelyeken egyaránt előfordul, a zárt erdőket azonban kerüli. Gyakori az ember környezetében is, sőt a magasabb régiókban jobbra csak települések, emberi lakóhelyek környékén található. Bomló szerves anyagokon (dögön, gombák rothadó termőtestén, istállók alomjában, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) él.

Philonthus (Bisnius) spermophili Ganglbauer, 1897 – ürgevendég ganajholyva

I.1. Kővágóörs: Kornyi-tó, ürgelyukból, 1982. III. 29., PA.

II.2. Öskü, legelő, 1980. IV. 20., RI.

Előfordul az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A száraz pusztagyepék, száraz legelők jellegzetes állata. Az ürge (*Citellus citellus*) fészkeiben, föld alatti járataiban él, elvétve azonban a szabadban (többnyire juhtrágyában) is megtalálható.

Philonthus (Bisnius) spinipes Sharp, 1874 – töviseslábú ganajholyva

I.1. Balatoncsicsó: Herendi-kút, patakpart, 1999. VIII. 9., KCs.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.

II.6. Csákberény: Csípő, 200 m, *Chrysopogono-Caricetum humilis*, juhtrágyából, 1982. IV. 19., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 1993. IV. 18., KCs.

Kelet-ázsiai eredetű faj. Hazánkban először a nyolcvanas évek elején gyűjtötték az Alföldön. Faunaterületünkön ma már szinte mindenütt megtalálható: számos lelőhely ismert a hegyvidéken (beleértve még az erdőhatár fölötti havasi régiókat is), a dombvidéken és a síkságon. Nedves, üde és száraz gyepekben fordul elő; erdőkben csak elvétve található. Nagy testű növényevő állatok (ló, marha) terjedelmesebb trágyakupá-

caiban él; néha más állatok trágyájából, illetve rothadó növényi maradványokról stb. is gyűjthető.

Philonthus (Bisnius) succicola Thomson, 1860 [*Philonthus chalceus* auct., nec Stephens, 1832; *Staphylinus nigrinus* Runde, 1835; *Philonthus proximus* auct., nec Kraatz, 1859] – érceszöld ganajholyva

I.1. Kisdörgicse: Kopasz-tető, cseres tölgyes, talajcsapdázás, 1998. VIII. 4–XII. 3., KCs.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.; Tihany: Külső-tó, 2000. VI. 4., KCs.; Tótvázsony: Róka-hegy, 1977. V. 22., RI.

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., KeI.; Veszprém, 1954. XI., MaM.; Veszprém: Tekeres-völgy, 1965. VIII. 19., BeL.

I.3. Balatongyörök, 1954. VII. 2., LR. (Tóth 1985); Gyenesdiás, fenyves erdő, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Sümeg: Sarvaly, dögcsapda, 1968. VI. 4–8., PaJ.; Tapolca: Halastópuszta, 1955. V. 26., KA. (Tóth 1985).

II.1. Veszprém: Csátár-hegy, 1977. V. 1., SpI. és WT.

II.2. Csesznek: Porva–Csesznek vasútállomás, 1974. V. 27., KÁ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VII. 8–VIII. 8., TL.; Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. V. 23–VI. 25., KCs.

II.3. Isztimér: Burok-völgy, 1965. VII. 13., PaJ.; Várpalota: Inota, 1965. VIII. 10., SzK.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 18., 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., 2000. VII. 13., 2000. VIII. 10., 2000. VIII. 24., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., KCs.; Fenyőfő, 1983. IV. 30., PA.

II.5. Pannonhalma: Ürge-völgy, 1997. VII. 1., KCs.

II.6. Szár, 1986. VI. 15., RGy.; Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, rókadögről, 1996. IV. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Zárt erdőkben, különösen tölgyesekben gyakori; néha gyepekben is előfordul. Főleg dögön él, megtalálható azonban fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is.

Philonthus (Bisnius) tenuicornis Mulsant et Rey, 1853 [*Staphylinus carbonarius* auct., nec Gravenhorst, 1802] – bronzos ganajholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, 1976. IV. 4., 1978. IX. 10., RI.; Dörgicse, 1978. IX. 7., RI.; Felsőörs: Malom-völgy, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.; Tihany: Külső-tó, 2000. VI. 4., KCs.

II.2. Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1957. V. 21., PaJ.; Bakonyszentkirály, 1978. IX. 8., RI.; Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Csesznek, 1978. IX. 8., RI.; Csesznek: Kő-árok, 1957. V. 21., PaJ.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, öztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Márkó, 1954. X. 28., MaM.; Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.; Veszprém: Jutas, 1962. IV. 29., CsJ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, rókadögről, 1996. IV. 30., ÁL.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A magasabb régiókban leginkább nedves-üde gyepekben fordul elő, az alacsonyabb területeken pedig elsősorban zárt erdőkben található. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) él.

Philonthus (Bisnius) umbratilis (Gravenhorst, 1802) – nagyszemű ganajholyva

I.1. Felsőörs: Malom-völgy, patakpart, parttaposás, 1996. VII. 4., KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 9., TL.; Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., KeI.

II.2. Hárskút: Ráktanya, lámpázás, 1997. IV. 28., KCs.; Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 14., 2001. VII. 19., SzCs.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 2., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság álló- és folyóvizei mentén. Pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él. A magasabb régiók állandóan friss vízzel öntözött élőhelyein (köves-kavicsos medrű források, patakok mentén, gyér növényzettel benőtt nyers hordalékokon stb.) ritka vagy hiányzik. Többnyire vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Philonthus (Bisnius) varians (Paykull, 1789) – változékony ganajholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1973. VII. 5., TS.; Pécsely: Körtvélyes, 1980. IV. 19., RI.; Tihany: Kis-erdő, 1983. IV. 17., RI.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.; Tihany: Levendulás, 1983. IV. 17., RI.

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., TS.; Balatonalmádi, Tulián u. 15, 1967. VI. 18., PaJ.

I.3. Gyenesdiás, fenyves erdő, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

II.1. Veszprém: Csátár-hegy, 1978. VIII. 20., SpI. és WT.

II.2. Zirc, 1979. IX. 10., RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Gyepes élőhelyeken – különösen legelőkön – elég gyakori; néha erdőkben is előfordul. Bomló szerves anyagokon él; leginkább szárazodó trágyában, ritkábban dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. található.

Philonthus (Bisnius) ventralis (Gravenhorst, 1802) – posványlakó ganajholyva

I.3. Gyenesdiás (Tóth 1984); Gyenesdiás, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Nálunk mindenütt rendkívül ritka. A pangóvizes élőhelyek jellemző állata. Rendszerint árnyas, párás környezetben, kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján, egész évben vizes-nedves, tözeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon, mocsarakban, lápokban fordul elő. Elvétve vizes-nedves erdőkben is ráakadhatunk. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban található, irodalmi

források szerint azonban komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában is fellelhető.

Philonthus (Bisnius) viridipennis Fauvel, 1875 – alföldi ganajholyva

I.1. Tihany, Smetana (Tóth 1985); Tihany, 1930. VIII. (Smetana 1955).

I.3. Gyenesdiás (Tóth 1984); Gyenesdiás, fenyves erdő, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

Az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombosági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön fordul elő igen szórványosan. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Mindenütt rendkívül ritka. Álló- és folyóvizek partján – legtöbbször friss vízzel átitatott vagy időnként friss vízzel öntözött nyers üledékeken és hordalékokon – akadhatunk rá. Kövek, kavicsok között, vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Philonthus (Spatulonthus) coprophilus Jarrige, 1949 [*Philonthus longicornis* var. *rubromaculatus* Bernhauer, 1915, nec Blanchard, 1842] – szegélyesszárnyú ganajholyva

I.1. Tihany: Külső-tó, 1972. VII. 12., TS.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, 1957. VI. 4., PaJ.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A száraz gyepek, száraz legelők jellemző faja; elvéve megtalálható nedves-üde gyepekben is. Erdőkben legfeljebb véletlenszerűen fordul elő. Főleg szárazodó trágyában él, de ritkán komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is fellelhető.

Philonthus (Spatulonthus) longicornis Stephens, 1832 – sárgacsípőjű ganajholyva

I.2. Soly (Kuthy 1897).

II.4. Ugod, 1963. V. 29., PaJ.

A hegyvidéken és a dombvidéken elterjedt (bár gyakorinak itt sem mondható), a síkságon csupán néhány lelőhelye ismert. Az erdős vidékek nedves-üde gyepeinek jellemző állata; nagyobb számban többnyire legelőkön gyűjthető. Szárazodó trágyában él, de néha dögön, istállók alomjában, komposztban, madarak fészkeiben, rothadó növényi maradványokon stb. is előfordul.

Philonthus (Spatulonthus) parvicornis (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus agilis* Gravenhorst, 1806] – rövidcsápú ganajholyva

II.1. Urkút, 1979. IV. 16., RI.; Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.; Veszprém: Csatár-hegy, 1957. VII. 4., PaJ.

II.6. Csákvár: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, juhtrágyából, 1994. III. 31., ÁL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon; a magasabb régiókban ritka, az alacsonyabb területeken gyakori. Nedves, üde és száraz gyepekben egyaránt megtalálható, nagyobb számban azonban csak legelőkön gyűjthető. Erdőkben legfeljebb véletlenszerűen fordul elő. Főleg szárazodó trágyában él, néha azonban dögön, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is előfordul.

Philonthus (Paragabrius) fumarius (Gravenhorst, 1806) – kormos ganajholyva

I.1. Balatonszőlős, tisz melletti tó, 1998. V. 28., KCs.; Tihany, 1939. IV. 15., KZ. és SzV. (Tóth 1985); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. VIII. 2–IX. 14., KCs.

II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, egyelés, 2002. V. 13., KCs.

II.4. Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, sáscsomókból, 1995. III. 4., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. VI. 1., KCs.

IV. Tihany: Bázisai-öböl, Malaise-csapda, 1983. V. 15., TS.

A hegyvidéken jobbra csak széles völgyekben, a dombvidékkal, illetve a síksággal határos alacsonyabb területeken fordul elő; a dombvidéken, de különösen a síkságon elterjedt és gyakori. Leginkább a pangóvizes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött) élőhelyeket kedveli. Kiterjedtebb állóvizek (ritkán folyóvizek), holtágak, tavak partján, mocsarakban, lápokban stb. él. Néha vizes-nedves erdőkben is megtalálható. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben fordul elő.

Philonthus (Paragabrius) micans (Gravenhorst, 1802) – selyemfényű ganajholyva

I.1. Balatonszőlős, tsz melletti tó, 1998. V. 28., KCs.; Kővágóörs, 1973. IV. 7., TS.; Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1964. V. 3., TL. (Tóth 1985).

I.2. Soly (Kuthy 1897).

I.3. Gyenesdiás, fenyves erdő, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 7., 2002. VI. 21., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1985).

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Philonthus (Paragabrius) nigrita (Gravenhorst, 1806) – tőzegkedvelő ganajholyva]

I.1. Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b).

A Kárpát-medencében szórványosan található a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú területeken, a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Magyarországon biztosan csak a Nyugat-Dunántúlon (Magyarszombatfa, Szőce) fordul elő. (A hazánkból korábban közzétett lelőhelyadatok – bizonyára a tihanyiak is – a *Philonthus fumarius* fajra vonatkoznak.) Pangóvizes, tőzeges talajokon, árnyas, párás élőhelyeken (lápokban, lápréteken, láperdőkben stb.) él. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben fordul elő.

Philonthus (Paragabrius) rubripennis Stephens, 1832 [*Staphylinus fulvipes* Fabricius, 1793] – sárgalábú ganajholyva [sárgahátú ganajholyva]

II.2. Farkasgyepű: Vas-rét, 1964. IV. 28., PaJ.; Kislőd, 1964. VII. 18., PaJ.; Márkó, tópart, 1997. VIII. 5., KCs.; Zirc, LF. (Tóth 1985); Zirc, 1955. VI. 12., MaM.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1997. VI. 1., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, 1994. V. 14., KCs.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak vízfolyásai mentén. A zárt erdők övében elterjedt és gyakori, az erdős puszták övében csak a nagyobb folyók árterületén (pl. a Dráva-melléken) ismert egy-két lelőhelye. A friss vízzel öntözött, homokos-iszapos talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, égerligetek jellemző állata. Vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. él.

Philonthus (Paragabrius) salinus Kiesenwetter, 1844 – sziki ganajholyva

I.1. Balatonszőlős, tsz melletti tó, 1998. V. 28., KCs.; Szigliget, 1959. VIII. 10., TL. (Tóth 1985); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 2000. VI. 4., KCs.

I.3. Balatonederics, EF. (Tóth 1985); Gyenesdiás, fenyves erdő, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VI. 27., 2002. VI. 21., SzCs.

VI. Csákvár: Csíkvarsai-rét, 1996. V. 18., KCs.

Előfordul az erdős puszták övében, az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú vidékein. Egy-két helyen – az alföldekkel határos dombsági tájakon – a Dunántúlon is megtalálható. A homokos-iszapos, sókban, bázisokban gazdag üledékek, szikes talajok jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes, nedves és üde, nyáron kiszáradó – élőhelyeken (árterületeken, szikes tavak, pocsolyák partján és szárazodó medrénben, szikes mocsarakban, szikes réteken stb.) fordul elő. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Philonthus (Onychophilonthus) marginatus (O. F. Müller, 1764) [*Staphylinus marginatus* Ström, 1768, nec O. F. Müller, 1764; *S. marginatus* Fabricius, 1775, nec O. F. Müller, 1764] – szegélyeshátú ganajholyva

II.1. Szentgál, 1979. IX. 9., RI.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak jellemző faja, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati országrészben azonban síkvidéki lelőhelye is ismert (Mosonmagyaróvár: Magyaróvár). Nálunk mindenütt nagyon ritka. A magasabb régiókban leginkább nedves-üde erdőkben, nedves-üde gyepekben, hegyi réteken, hegyi legelőkön fordul elő. A síkságon valószínűleg keményfaligetekben él. Elsősorban trágyában található, gyűjtötték azonban dögről, gombák rothadó termőtestéről is.

Philonthus (Gefyrobius) lepidus (Gravenhorst, 1802) – rövidszárnyú ganajholyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. V. 4., 2000. VI. 15., KCs.; Pápateszér, homokgyep, talajcsapdázás, 2002. IX. 2., KCs.

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja a következő fajéhoz hasonló.

Philonthus (Gefyrobius) nitidulus (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus nitidulus* Gravenhorst, 1802, nec Fabricius, 1781; *S. denigrator* Gravenhorst, 1806] – kurtaszárnyú ganajholyva

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1964. IV. 20., PaJ.

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. V. 27., KCs.

II.7. Oroszlány: Labanc-dűlő, legelő, 1999. IV. 25., KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A fátlan élőhelyek, elsősorban a száraz gyepek, száraz legelők jellegzetes faja. Bomló növényi anyagokon él; legtöbbször korhadó, rothadó növényi maradványokon, kövek, fadarabok stb. alatt található.

Philonthus (Paralionthus) punctus (Gravenhorst, 1802) – sokpontos ganajholyva

I.1. Balatonszőlős, tisz melletti tó, 1998. V. 28., KCs.; Tihany, 1935., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1936. VII., EG. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. IV. 23., KCs.

I.3. Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Keszthely, HG. (Tóth 1985).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 5., 1999. VIII. 17., 2001. VII. 7., 2001. VII. 10., 2001. VII. 14., 2002. VI. 14., 2002. IX. 26., SZCs.

VI. Csákvár: Csíkvarpai-rét, 1996. V. 18., KCs.

A hegyvidéken nagyon ritka (csak az alacsonyabb régiókban található), a dombvidéken szórványosan fordul elő, a síkságon elterjedt és gyakori. Többnyire kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján (ritkán folyóvizek mentén), pangóvizes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött), iszapos, agyagos vagy tözezes, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön stb.) fordul elő. Elvértve vizes-nedves erdőkben is ráakadhatunk. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben található.

Rabigus pullus (Nordmann, 1837) – szurkoshátú ganajholyva

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes-nedves, nyáron azonban kiszáradó – élőhelyeken (pl. egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, réteken, szikeseken, nedves legelőkön) fordul elő. Fügyökerek között, kövek, fadarabok stb. alatt, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb. él.

Gabrius breviventer (Sperk, 1835) [*Philonthus coxalus* Hochhuth, 1872; *Gabrius pennatus* Sharp, 1910] – berki ganajholyva

I.1. Kapolcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója, az Alföldön és a Kisalföldön azonban csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert néhány lelőhelye. Árnyas, párás, időnként friss vízzel elöntött élőhelyeken, többnyire ligeterdőkben található, előfordul azonban mocsarakban, lápokban, láperdőkben stb. is. Vizes-nedves növényi törmelékben (avarban, korhadó fában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

[**Gabrius exspectatus** Smetana, 1952 – magashegyi ganajholyva]

–. Vértess (Tóth 1984).

Hazánkban egyelőre csak a Bükkből és a Zempléni-hegységből ismerjük, előkerülésére azonban minden bizonnyal másutt is számíthatunk (legvalószínűbben az Északi-középhegység magasabb régióiban). Tóth (1984) a Bükkből és a Vértessből említi, adatai azonban téves meghatározáson alapulnak (a bizonyító példányok a *Gabrius splendidus* fajt képviselik). Nedves-üde erdőkben, elsősorban magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben stb. él. Rendszerint elhalt lombosfák (pl. *Acer pseudoplatanus*, *Fagus*

sylvatica) leváló nedves kérge alatt található. Ritkábban a korhadó fa belsejében vagy a fára nőtt taplóknak, a fában, illetve a taplóban élő rovarok járataiban akadhatunk rá.

Gabrius femoralis (Hochhuth, 1851) – ligeti ganajholyva

I.1. Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A zárt erdők övében elég gyakori, az erdős puszták övében ritka (itt többnyire csak a nagyobb folyók árterületén található). A friss vízzel időnként elöntött talajú, árnyas, párás, erdei élőhelyek, keményfaligetek jellemző állata. Néha (elsősorban áradásokat vagy tartós esőzéseket követően) bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek, esetleg tölgyesek felázott talaján is előfordul. Elvértve vizes-nedves gyepekben is megtalálható. Avarban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. él.

Gabrius nigrutilus (Gravenhorst, 1802) – fekete ganajholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1976. VII. 16., ??; Salföld, kő alól, 1967. IV. 24., PaJ.; Szigliget, 1959. VIII. 10., TL. (Tóth 1985); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RI.

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1964. VIII. 20., PaJ.

I.3. Balatonederics, 1976. VI. 28., TS.; Keszthely, 1962. VII. 23., TL. (Tóth 1985); Vállus, 1978. IV. 3., 1978. V. 21., PA.

II.1. Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ.

II.2. Csesznek: Cuha, 1957. V. 13., PaJ.; Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI–VII., ??; Eplény: Malom-völgy, 1976. V. 10., TS.; Veszprém: Miklád, 1967. VIII. 16., PaJ.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 20., 1999. VII. 24., 2001. VII. 11., 2001. VII. 13., 2001. VII. 18., 2001. VIII. 6., 2001. VIII. 9., 2002. VI. 14., 2002. VI. 23., 2002. VII. 23., SzCs.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 16., 1998. VI. 30., 1998. VII. 14., 1998. VII. 28., 1999. VII. 27., 2000. VII. 13., 2001. IV. 27., 2001. VI. 22., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1983. IV. 30., RI.; Bakonyszücs, 1983. V. 10., PA.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.

II.6. Vértessomló: Szép Ilonka forrás, egyelés, 2000. V. 13., KCs.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 28., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, 1997. VIII. 16., KCs.; Vértessomló, bányató partja, 1997. VIII. 31., KCs.

III. Szigliget, hajóállomás, 1976. VI. 30., KeI.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. A magasabb régiókban ritka, az alacsonyabb vidékeken közönséges. Elsősorban vizes-nedves talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, ritkán vizes-nedves erdőkben stb.) fordul elő, de néha megtalálható szárazabb élőhelyek időszakosan felázott vagy elöntött talaján is. Bomló, vizes-nedves növényi anyagokon (pl. avarban, korhadó fában, szénatörmelék-

ben, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él, elvértve azonban komposztban, szárazodó trágyában stb. is ráakadhatunk.

Gabrius osseticus (Kolenati, 1846) [*Staphylinus vernalis* Gravenhorst, 1806, nec O. F. Müller, 1776; *Gabrius suaveolens* Stephens, 1833] – barnás ganajholyva

I.1. Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

I.3. Keszthely, 1996. V. 13., KoT.; Zalaszántó: Tátika, 1954. V., LR. (Tóth 1985).

II.2. Bakonybél, 1898., WF. (Tóth 1985); Csesznek: Cuha-völgy, LR. (Tóth 1985); Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Ugod: Gerence-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.

II.3. Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Isztimér: Hárs-hegy, 1980. VI. 14., RI.

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. V. 4., 2000. V. 18., 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., 2000. VII. 13., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., 2000. IV. 6., 2000. IV. 20., 2000. V. 18., 2000. VI. 15., 2001. IV. 6., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., KCs.; Fenyőfő, talajcsapdázás, 2001. V. 5–VI. 9., KCs.; Fenyőfő, *Pinetum sylvestris dicranetosum* [*Dicrano-Pinetum sylvestris*], mohából egyelve, 1957. VIII. 7., PaJ.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, rostálás, 1995. II. 26., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt megtalálható. A vízi, illetve a nagyon száraz élőhelyek kivételével szinte mindenütt előfordul. Vizes, nedves és üde gyepekben, erdőkben egyike a közönséges holyvafajoknak; száraz élőhelyeken ritka. Bomló, nedves növényi anyagokon (pl. avarban, korhadó fában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él, elvértve azonban komposztban, szárazodó trágyában stb. is megtalálható.

Gabrius piliger Mulsant et Rey, 1876 – vaskos ganajholyva

– Vértessomló (Tóth 1984).

Bár előfordulása Magyarországon biztosra vehető, eddig közölt lelőhelyadatai mégis ellenőrzésre, megerősítésre szorulnak. Nálunk valószínűleg a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain fordul elő, de bizonyára rendkívül ritka. Életmódja a *Gabrius nigrifolius* fajéhoz hasonló.

Gabrius splendidulus (Gravenhorst, 1802) – kéreglakó ganajholyva

I.1. Lovas: Király-kút, 1976. V. 1., RI.; Vigántpetend, 1979. IV. 8., RI.

I.3. Keszthely, 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, 1999. VII. 16., KoE.; Lesence-istvánd: Uzsa-Erdésztelep, *Calluno-Genistetum germanicae* [*Luzulo-Callunetum vulgaris*], nyírkéreg alól, 1975. IV. 4., TL.; Lesence-istvánd: Uzsa-Erdésztelep, *Calluno-Genistetum germanicae* [*Luzulo-Callunetum vulgaris*], *Pinus sylvestris* kérge alól, 1975. IV. 4., TL.; Várköly, *Pinus nigra* kérge alól, 1971. X. 16., TL.; Zalaszántó: Tátika, 1953., LR. (Tóth 1985); Zalaszántó: Tátika, 1965. IX. 27., TL. (Tóth 1985).

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, 1982. IV. 25., PA.; Urkút: Zsófiapuszta, 1982. IV. 24., RI.

II.2. Bakonybél: Fekete-séd, 1971. V. 8., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1965. V. 17., TL. (Tóth 1985); Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Eplény, rostálás, 1982. I. 30., PA.; Eplény,

rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, fakéreg alól, 1991. V. 5., ÁL.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.; Ugod: Hubertlak, *Sambucus ebulus*, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Zirc, LF. (Tóth 1985); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1985).

II.3. Bodajk: Széles-árok, kéreg alól, 1979. V. 22., SzD.; Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.5. Ravazd: Macskalik-tető, 1997. IV. 3., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, kéreg alól, 1996. III. 30., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. IV. 23., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, 1998. IV. 4., KCs. V. Nyirád, 1979. IV. 15., RI.

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben gyakori, a síkságon ritka, az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) többnyire csak a nagyobb folyók mentén, nedvesebb erdőkben (égerlápokban, tölgy-kőris-szil ligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb.) található nagyon szórványosan. Különböző lombos- és tűlevelű fák leváló nedves kérge alatt él; ritkábban a korhadó fa belsejében, szuvak és más farontó rovarok járataiban, néha taplók vagy kalapos gombák termőtestén, illetve avarban, kövek, fadarabok alatt stb. található.

Gabrius suffragani Joy, 1913 – turjáni ganajholyva

I.1. Kővágóórs: Kornyi-tó, fűhálózás, 1988. X. 16., PA.; Tihany: Külső-tó, 2000. VII. 24., KCs.

I.3. Keszthely, 2000. VII. 5., KoE.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.1. Nagyvázsöny: Nyír-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 4., 1999. VII. 6., 2001. VII. 10., 2001. VII. 11., 2001. VIII. 6., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 16., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. III. 23., KCs.

IV. Tihany: Balaton, 1976. VI. 14., KG.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt megtalálható, de csak a síkságon gyakori. Elsősorban vizes, nedves és üde gyepekben, erdőkben él, előfordul azonban szárazabb élőhelyeken is. Bomló, nedves növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Gabrius toxotes Joy, 1913 – mocsárjáró ganajholyva

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1983. IV. 30., RI.

Magyarországon egyelőre csak Bakonyszentlászlóról ismert, hazai elterjedését ezért még nem tudjuk körvonalazni. Árnyas, párás, időnként friss vízzel elöntött élőhelyeken, többnyire ligeterdőkben található, előfordul azonban mocsarakban, lápokban, láperdőkben stb. is. Vizes-nedves növényi törmelékben (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Hesperus rufipennis (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus rufipennis* Gravenhorst, 1802, nec Fabricius, 1801] – pompás ganajholyva

–. Vértés (Tóth 1984).

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lomboserdeinek jellemző állata. Elsősorban az alacsonyabb régiókban, a tölgyesek övében fordul elő, nálunk azonban mindenütt nagyon ritka. Többnyire elhalt lombosfák odvában, korhadékában és leváló kérge alatt akadhatunk rá. Ritkábban megtalálható avarban, fák kifolyó nedvén, hangyák (*Lasius* fajok) társaságában stb. is.

Erichsonius (Parerichsonius) signaticornis (Mulsant et Rey, 1853) – patakparti ganajholyva

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, kis tó, 1996. IV. 21., KCs.

Valószínűleg a Dunántúl hegy- és dombvidékeinek erdős tájain fordul elő, hazánkban azonban egyelőre még csak egyetlen lelőhelye ismert. A friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, égerligetek jellemző állata. Vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadéokban, ritkábban vízben ázó vagy vízzel permetezett mohában, kövek, fadarabok alatt stb. található.

Erichsonius (Erichsonius) cinerascens (Gravenhorst, 1802) – hamuszínű ganajholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1978. V. 1., TS.; Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

II.1. Nagyvázsöny: Nyír-tó, egyelés, 2002. VI. 14., KCs.

IV. Zánka: Balaton, 1996. V. 3., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság álló- és folyóvizei mentén. A vizes-nedves talajok jellemző állata (különösen kedveli a friss vízzel időnként elöntött, sűrű növényzettel benőtt élőhelyeket). Mocsarakban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. él. Korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, vizes-nedves növényi törmelékben stb. található.

Neobisnius procerulus (Gravenhorst, 1806) – kétszínű ganajholyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VII. 2., HS.; Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b).

I.3. Gyenesdiás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985).

II.2. Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1968. VI. 20–30., RL.; Herend: Mogyorós-domb, 1966. IV. 27., PaJ.; Veszprém: Büdöskútpuszta, 1968. IV. 26., PaJ.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 11., 2001. VI. 16., 2001. VI. 27., 2001. VII. 10., 2001. VIII. 2., 2001. VIII. 3., 2001. VIII. 4., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 14., 2001. VIII. 16., 2001. VIII. 18., 2002. V. 18., 2002. VII. 1., 2002. IX. 26., SzCs.

II.4. Fenyőfő, 270 m, 1968. IV. 20–30., RL.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, tómeder, 1997. VI. 4., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, parttaposás, 2000. VI. 17., KCs.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. V. 1., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban ritka, az alacsonyabb területeken gyakori. Álló- és folyóvizek mentén, pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él, de néha előfordul szárazabb élőhelyek időszakosan felázott vagy elöntött talaján is. Leginkább vizes-nedves növényi törmelékben található.

Neobisnius villosulus (Stephens, 1833) [*Staphylinus palmula* Gravenhorst, 1802] – vöröses ganajholyva

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TS.; Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

Elterjedt a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság nagyobb folyóvizei mentén. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) is megtalálható a hüvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, de itt már nagyon ritka. Állandóan friss vízzel öntözött, kavicsos-homokos, nyers hordalékokon (kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Quediini (Kraatz, 1857) [*Platycnemidiformes* Nordmann, 1837] – mohaholyvák

Velleius dilatatus (Fabricius, 1787) – széles mohaholyva [lódarázsholyva] (5. kép)

I.1. Lovas: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros–banános csapda, 2000. VI. 13–VII. 12., KCs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 29., SzCs.

II.6. Várgesztes: Lófő-völgy, út széléről, 2000. IX. 23., MoO.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lomboserdeinek lakója. Elsősorban az alacsonyabb régiókban, a tölgyesek övében fordul elő, nálunk azonban mindenütt meglehetősen ritka. Rendszerint elhalt lombosfák odvában, lódarazsak fészkének törmelékében akadhatunk rá, ahol a hulladékon fejlődő legyek lárváira vadászik. Előfordul fák kifolyó nedvén is. Jobbára alkonyatkor és éjszaka mozog.

Astrapaeus ulmi (Rossi, 1790) – pirosöves mohaholyva [nagy korhóholyva]

I.1. Tihany (Székessy 1936); Tihany, 1934. V. 4., 1934. V. 5., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.2. Veszprém, 1954. X. 2., MaM.; Vilonya: Külső-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1997. V. 14–28., KCs.

II.2. Csesznek: Kő-árok, 1957. V. 22., PaJ.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Gyepekben és erdőkben egyaránt megtalálható (néha még kertekben, szántóföldeken stb. is előfordul), de mindenütt meglehetősen ritka. Avarban, komposztban, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. él.

Quedius (Microsaurus) brevicornis (Thomson, 1860) – odúlakó mohaholyva

I.1. Lovas: Malom-völgy, boros–banános csapda, 2000. VI. 6–13., KCs.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

A hegyvidék és a dombvidék lomboserdeinek jellemző állata. Elsősorban nedves-üde erdőkben gyakori, megtalálható azonban vizes-nedves és üde-száraz erdőkben, néha nedves-üde gyepekben is. Elhalt lombosfák (*Cerasus*, *Fagus*, *Populus*, *Quercus*, *Salix* stb.) odvában, korhadékában és leváló kérge alatt, farontó rovarok járataiban, társas redősszárnnyú darazsak fészkének törmelékében stb. él. Ritkábban előfordul fák kifolyó nedvén, rothadó növényi maradványokon stb. is.

Quedius (Microsaurus) cruentus (Olivier, 1795) – gombakedvelő mohaholyva

I.1. Balatonfüred, Malaise-csapda, 1973. V. 29., Kel.; Lovas: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros–banános csapda, 2000. VI. 13–VII. 12., KCs.; Nemesgulács: Gulács, nedvező tölgyről, 1992. VI. 25., MeO.

- I.2. Veszprém, 1955. VI. 17., MaM.
 I.3. Keszthely, 2002. VI. 4., KoE.
 II.1. Tapolca: Hegyesdi vár, 1990. IX. 8., NL.
 II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI. (Tóth 1985); Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.; Porva: Generál-erdő, 1975. VIII. 9., BaJ.
 II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VI. 21., SzCs.
 II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., AL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. VI. 6., AL.
 II.7. Oroszlány: Majkpuszta, kéreg alól, 1994. X. 25., KCs.
 Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Általában gombák termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), ritkán fák kifolyó nedvén, komposztban stb. található.
 [Quedius (*Microsaurus*) **fulgidus** (Fabricius, 1793) [*Staphylinus fulgidus* Fabricius, 1793, nec Fabricius, 1787; *S. fuscipennis* Block, 1799; *S. rufitarsis* Marsham, 1802; *Philonthus assimilis* Nordmann, 1837] – fényes mohaholyva]
 – Berhida, 1955. VIII., LR. (Tóth 1985); Pápa, 1897. III., WF. (Tóth 1985).
 Előfordul a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain. Nálunk – a korábbi megállapításokkal ellentétben – meglehetősen ritka; elterjedési adatai is részben megbízhatatlannak. Többnyire emlősök (pl. *Microtus*, *Mus*, *Meles*, *Oryctolagus*, *Talpa*) fészkeiben és föld alatti járataiban található, a szabad természetben azonban nagyon ritka. Leginkább települések, emberi lakóhelyek környékén fordul elő, ahol egér- és pocokjárta szalmakazlak, szénaboglyák alján, istállók alomjában, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. él.
Quedius (*Microsaurus*) *lateralis* (Gravenhorst, 1802) – sárgaszegélyes mohaholyva
 I.1. Balatoncsicsó: Kő-hegy, talajcsapdázás, 1999. VII. 6., KCs.; Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyepprét, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyepprét, talajcsapdázás, 2000. X. 18., KCs.; Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 9., 1969. XI. 21., TL.; Tihany, 1937. III. 12., CsE. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1965. IV. 16., TL. (Tóth 1985).
 I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1966. IV. 8., TL. (Tóth 1985); Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1968. VII. 14., NI.; Balatonalmádi: Káptalanfüred, avarból, 1966. IV. 8., TL. (Tóth 1968).
 II.1. Ajka: Sárcsikút, *Potentillo-Quercetum* [*Quercetum petraeae-cerris*], farönk alól, 1963. V. 14–17., PaJ.; II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, talajcsapdázás, 2002. X. 1., KCs.; Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.; Öcs: Nagy-tó, talajcsapdázás, 2002. VIII. 16., KCs.; Szentgál: Miklós Pál hegy, 2002. V. 25., KCs.
 II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. X. 11–XI. 9., 1978. IX. 27–X. 27., TL.; Márkó, 1954. X. 28., MaM.; Ugod: Gence-völgy, gombából, 1958. IX. 30., PaJ.
 II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1985).
 A hegyvidéki és a dombvidéki nedves-üde erdők lakója. A Dunántúlon gyakori, az Északi-középhegység területén meglehetősen ritka. Gombákon és gombásodó növényi

anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él, néha azonban dögön, rothadó növényi maradványokon stb. is megtalálható.

Quedius (Microsaurus) maurus (C. R. Sahlberg, 1830) – szénfekete mohaholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VI. 9–IX. 27., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 300 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, fakéreg alól, 1991. V. 5., ÁL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, *Talpa europaea* dögről egyelve, 1965. V. 25–31., PaJ.

A hegyvidék jellemző állata, országunk hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati, délnyugati, illetve északkeleti felében azonban megtalálható az alacsonyabb régiókban is. Vizes, nedves és üde erdőkben (hegyvidéki égerligetekben, bükkösökben, szurdokerdőkben, lucosokban, ritkábban gyertyános tölgyesekben stb.) él. Nedvességigényes; árnyék-, illetve sötétségkedvelő. Nedves, bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb.) található. Elvértve hangyafészkek törmelékében, madarak és emlősök fészkeiben stb. is előfordul.

[Quedius (Microsaurus) mesomelinus (Marshall, 1802) [*Staphylinus fuscipennis* auct., nec Block, 1799] – üregi mohaholyva]

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. X. 11–XI. 9., 1978. VI. 9–IX. 27., TL. (Tóth 1985).

Magyarországon a Bükkből, az Aggteleki-karsztról és a Zempléni-hegységből mutatták ki, valószínű azonban, hogy az Északi-középhegységben másutt is megtalálható. Az Aggteleki-karszton elég gyakori, a Bükkből és a Zempléni-hegységből azonban eddig mindössze néhány példánya került elő. (Az Alföldön, a Kisalföldön, illetve a Dunántúlon ez a faj szinte bizonyosan nem fordul elő. A Bakonyból közölt adatai a nagyon hasonló *Quedius skoraszewskyi* fajra vonatkoznak.) A hűvös, csapadékos hegyvidéki éghajlatot, a sötét, nedves környezetet kedveli. Jellegzetes erdei állat; elsősorban a nedves-üde erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb.) lakója, másutt csak véletlenszerűen fordul elő. Bomló szerves anyagokon (pl. dögön, gombák rothadó termőtestén, korhadó fában, nedves avarban, rothadó növényi maradványokon, trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él. Szívesen húzódik be üregekbe, barlangokba is, ahol denevérek tetemén, denevérguanón, emberi ürüléken stb. található.

Quedius (Microsaurus) microps Gravenhorst, 1847 – vaksi mohaholyva

–. Vértés (Tóth 1984).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben. Elvértve a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú síksági tájak (pl. a Bodrogek, Szigetköz) ártéri erdeiben is megtalálható. Elhalt lombosfák odváiban, korhadékában és leváló kérge alatt, farrontó rovarok járataiban stb. él. Ritkábban előfordul hangyák (*Lasius* fajok) társaságában, madarak és emlősök fészkeiben, elvértve gombák rothadó termőtestén stb. is.

Quedius (Microsaurus) ochripennis (Ménétries, 1832) – vörösszárný mohaholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1973. VII. 5., TS.; Felsőörs: Malomvölgy, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Kővágóörs: Kornyi-tó, ürgelyukból, 1982. III. 29., PA.

I.2. Veszprém, 1954. IV., MaM.; Vilonya: Külső-hegy, sziklagyep, talajcsapdázás, 1997. X. 15–29., KCs.

- I.3. Cserszegtomaj, 1973. X. 6., TS.
- II.1. Szentgál, 2001. VI. 18., KoE.; Urkút: Zsófiapuszta, 2001. VI. 16., KoE.
- II.2. Bakonybél, pincéből, 1973. XI. 14., TS.
- II.3. Várpalota: Inota, 1965. VII. 10., SzK.
- II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 19., KCs.; Döbrönte, 1982. X. 24., TS.; Pápateszér: Zsörk, 1973. V. 29., BaJ.
- II.6. Csákberény: Bucka, sziklagyep, talajcsapdázás, 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Csákberény: Csípő, 200 m, *Chrysopogono-Caricetum humilis*, ürgelyukból, 1992. IV. 19., ÁL.
- Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója, az Alföld és a Kisalföld erdőtlen vidékein azonban ritka vagy hiányzik. Melegkedvelő faj, más ökológiai tényezőkkel szemben azonban meglehetősen közömbösen viselkedik. Nedves, üde és száraz élőhelyeken – gyepekben és erdőkben – egyaránt előfordul. Általában bomló növényi anyagokon (pl. egérjárta avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, szalma- és szénakazlak alján), kisemlősök (pl. *Cricetus*, *Microtus*, *Mus*, *Talpa*) föld alatti fészkében, járataiban stb. található.
- Quedius (Microsaurus) scitus** (Gravenhorst, 1806) [*Staphylinus analis* Fabricius, 1787] – vöröses mohaholyva
- I.3. Zalasántó: Tátika, 1965. IX. 17., TL. (Tóth 1985).
- II.1. Ajka: Szőke-kút, 1979. III. 11., RI.
- Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Általában gombák termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák vörösen korhadó anyagában és leváló kérge alatt stb.) található.
- Quedius (Microsaurus) skoraszewskyi** Korge, 1961 [*Staphylinus mesomelinus* auct., nec Marsham, 1802] – erdei mohaholyva
- II.2. Bakonyjókó: Pénz-lyuk, 1989. I. 6., PA.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. X. 11–XI. 9., TL.; Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.
- A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeinek lakója, az Alföldön és a Kisalföldön azonban jobbra csak a nagyobb folyók ligeteiben fordul elő igen szóróányosan. A nedves-üde erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb.) jellemző állata, megtalálható azonban ligeterdőkben, elvélve száraz tölgyesekben stb. is. A sötét, hűvös, nedves környezetet kedveli. Bomló szerves anyagokon (elhalt fák gombás kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, korhadó fatörzsekben, tuskókban, kövek, fadarabok alatt, nedves avarban, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb.) él. Szívesen húzódik be üregekbe, barlangokba is, ahol denevérguanón, denevérek tetemén, emberi ürüléken stb. található. Elvélve emlősök fészkében, istállók alomjában, pincékben stb. is előfordul.
- Quedius (Microsaurus) truncicola** Fairmaire et Laboulbène, 1856 [*Staphylinus ventralis* Aragona, 1830, nec Gravenhorst, 1802] – barnás mohaholyva
- I.1. Tihany, 1965. IV. 16., TL. (Tóth 1968).
- II.2. Porva: Szépalmapuszta, 1976. VII. 12., BaJ.; Zirc (Kuthy 1897; Tóth 1984); Zirc, 1886., PáJ. (Tóth 1985).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék és a dombvidék lomboserdeiben, országunk hüvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati felében azonban a síkságra is leereszkedik. Többnyire elhalt lombosfák (pl. *Betula*, *Quercus*, *Ulmus*) odvában, korhadékában és leváló kérge alatt akadhatunk rá. Ritkábban megtalálható avarban, fák kifolyó nedvén, hangyák (*Lasius* fajok) társaságában, madarak fészkeiben stb. is.

Quedius (Microsaurus) xanthopus Erichson, 1839 – kéreglakó mohaholyva

I.3. Lesenceistvánd: Uzsá-Erdésztelep, *Calluno-Genistetum germanicae* [*Luzulo-Callunetum vulgaris*], bükk-kéreg alól, 1975. IV. 4., TL.

II.1. Sáska: Agár-tető, 1978. IV. 19., ÁL.

II.2. Bakonybél: Szömörke, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Eplény, 1975. IX. 17., BaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. XI. 9–1977. III. 23., TL.; Márkó, 1968. IV. 17., TL.; Porva, 1954. III., LR. (Tóth 1985); Porva: Pálháláspuszta, 1968. VII. 16–17., PaJ.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde lomboserdeinek jellemző állata. Bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben, ritkábban ligeterdőkben, lucosokban stb. fordul elő. Gombásodó növényi anyagokon, leginkább elhalt lombos- vagy tülevelű fák leváló kérge alatt, taplók rovarrágtá termőtestében, ritkán gombás avarban, elvétve gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, esetleg vadtrágyában stb. található.

Quedius (Distichalius) cinctus (Paykull, 1790) [*Staphylinus flavescens* Linnaeus, 1758; *S. flavicornis* Gmelin, 1790] – szegélyes mohaholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-forrás, 2000. V. 24., KCs.; Balatonfüred: Koloska-völgy, 1976. IV. 4., RI.; Felsőörs: Malom-völgy, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

II.1. Nagyvázsony: Kis-Veréb-tó, egyelés, 2002. VI. 5., KCs.

II.2. Herend: Mogorós-domb, 1966. IV. 27., PaJ.

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.6. Szár: Tamás-árok, 1997. V. 17., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájain elterjedt és gyakori, a síkságon szórványosan fordul elő és ritka. A hegyvidéken és a dombvidéken leginkább nedves-üde erdőkben található, de ritkán előfordul száraz erdőkben, elvétve nedves-üde gyepekben is. Az Alföldön és a Kisalföldön általában a nagyobb folyók mentén, láp- és ligeterdőkben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb. él. Bomló szerves anyagokon (elhalt fák kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, nedves avarban, rothadó növényi maradványokon, szénatörmelékben, trágyában stb.) fordul elő.

Quedius (Quedius) balticus Korge, 1960 – mocsári mohaholyva

I.1. Balatonfüred, LR. (Tóth 1985); Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.; Lovas: Király-kút, 1976. VI. 5., RI.; Tihany: Külső-tó, 2000. X. 13., KCs.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. VIII. 2–IX. 14., 2000. X. 13–2001. III. 14., 2001. IX. 26–X. 21., KCs.; Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. VI. 26., KCs.

II.1. Öcs: Nagy-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., 2002. VIII. 16., KCs.

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. VI. 24., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 28., KCs.; Oroszlány: Pusztató, nádas, 1997. XII. 25., KCs.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.

Szórványosan fordul elő az Alföldön és a Kisalföldön, a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken. Szélesebb völgyekben, nagyobb patakok mentén a dombsági, illetve az alacsonyabb hegyvidéki tájakon is megtalálható. A pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött, homokos, iszapos, agyagos vagy tőzeges talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek (láperdők, keményfaligetek) jellemző állata. Vizes-nedves erdőkön kívül megtalálható mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talaján is. Nedves növényi anyagok között (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Quedius (Quedius) curtipennis Bernhauer, 1908 – füstös mohaholyva

I.3. Keszthely, 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Nagyvázsony: Rekesztő-rét, 2002. V. 13., KCs.

II.2. Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RI.

II.4. Pápateszér: Zsörk, 1973. V. 8–12., BaJ.

II.6. Várgesztes, 1967. IV. 3., PA.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1996. X. 15., KCs.; Oroszlány: Pusztató, nádas, 1997. XII. 25., KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Környezeti igénye és életmódja a következő fajéhoz hasonló.

Quedius (Quedius) fuliginosus (Gravenhorst, 1802) – kormos mohaholyva

I.1. Pécsely, 1982. III. 29., PA.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Pécsely: Körtvélyes, 1980. IV. 19., RI.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RI.

I.2. Veszprém, LR. (Tóth 1985).

I.3. Gyenesdiás, talajcsapdázás, 1999. VII. 6., HB. és KÁ.

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyháza: Gaja, talajcsapdázás, 2001. V. 25–VI. 26., 2001. IX. 26, KJ.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. V. 24–VI. 25., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14–15., PA.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Zirc, KD. (Tóth 1985); Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. V. 23–VI. 25., KCs.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. V. 18., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2000. V. 18., 2000. VI. 15., 2001. IV. 27., 2001. VI. 22., KCs.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, sásos, 1996. VII. 13., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, nyáras, 1996. III. 30., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban zárt erdőkben fordul elő (az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú vidékein csak vizes-nedves erdőkben gyakori), megtalálható azonban cserjésekben, vizes, nedves és üde gyepekben stb. is. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadt anyagában és leváló

kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Quedius (Quedius) levicollis (Brullé, 1832) [*Staphylinus tristis* auct., nec Fabricius, 1793] – dunántúli mohaholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, 1978. IX. 10., RI.; Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. IV. 4., RI.; Hidegkút: Zsellér-hegy, 1996. VIII. 22., KCs.; Kisdörgicse: Kopasz-tető, cseres tölgyes, talajcsapdázás, 1998. VIII. 4–XII. 3., KCs.; Monoszló: Tar orra, 1969. XI. 21., TL.; Pécsely, 1979. IV. 8., RI.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VIII. 2–IX. 14., 2001. VI. 26., KCs.; Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. X. 21., KCs.

I.2. Királyszentistván: Ugri-hegy, sziklagyep, talajcsapdázás, 1997. VI. 25–VII. 9., KCs.; Litér: Mogyorós-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2000. VI. 8., KCs.

I.3. Keszthely, 2002. VI. 4., KoE.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 19., 2000. X. 5., 2000. XI. 2., KCs.; Pápateszér, gyepp, talajcsapdázás, 2002. IX. 2., KCs.

II.7. Oroszlány: Pénzes-forrás, 1998. IV. 4., KCs.

Melegkedvelő faj. Magyarországon a Dél-Dunántúlon (Mecsek, Villányi-hegység, Zselic stb.) és a Dunántúli-középhegységben (Bakony, Vértes) fordul elő, megtalálható azonban az Alföld déli részén (Dráva-mellék) is. Elsősorban az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék lakója, helyenként azonban a síkság erdős vidékeire is leereszkedik. Nálunk vizes, nedves, üde és száraz élőhelyeken – erdőkben és gyepekben – egyaránt megtalálható. Legtöbbször bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadó anyagában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt akadhatunk rá.

Quedius (Quedius) meridiocarpaticus Smetana, 1958 – alföldi mohaholyva

I.1. Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. IV. 4., RI.; Csopak, 1955. IV. 7., MaM.; Tihany, 1934. V. 4., SzV. (Tóth 1985); Tihany, 1936. VI., SZ. (Tóth 1985); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VIII. 2–IX. 14., KCs.

I.2. Litér: Sikáros, 1996. IV. 23., KCs.; Vilonya: Külső-hegy, 1996. IV. 20., KCs.

II.1. Veszprém: Csátár-hegy, parlag, 1997. VII. 9., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, szántó, 1996. XII. 8., KCs.

Elsősorban a síkság lakója, szórványosan azonban a dombsági, illetve az alacsonyabb hegyvidéki tájakon is megtalálható. A melegebb éghajlatú vidékeken elég gyakori, a hűvösebb területeken csak elvétve található. Többnyire álló- és folyóvizek mentén, friss vízzel időnként elöntött, sűrű növényzettel benőtt talajokon található, előfordul azonban változó vízjárású, időnként kiszáradó élőhelyeken is. Nedves növényi anyagok között (avarban, korhadó fában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Quedius (Quedius) molochinus (Gravenhorst, 1806) [*Staphylinus laticollis* Gravenhorst, 1802] – sokalakú mohaholyva [vörösnakú mohaholyva]

I.1. Tihany (Székessy 1936); Tihany, 1934. V. 4., 1940. IX. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1936. VI., SZ. (Székessy 1943b); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

II.1. Öcs: Nagy-tó, 2002. VI. 13., KCs.; Öcs: Nagy-tó, talajcsapdázás, 2002. VIII. 16., 2002. X. 1., KCs.

II.2. Ugod: Királykapu, 1976. VII. 15., BaJ.

II.4. Fenyőfő, vízmosás, talajcsapdázás, 2002. IX. 2., KCs.; Ugod, kaszáló, 1972. V. 8., BaJ.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban vizes, nedves vagy üde gyepekben és erdőkben fordul elő; száraz élőhelyeken ritka. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadó anyagában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Quedius (Quediops) lucidulus Erichson, 1839 – zöldfényű mohaholyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1985); Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1985).

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon biztosan csak a Bükkből (Nagyvisnyó) ismert, hazai elterjedését ezért még nem tudjuk körvonalazni. Előfordulása a Bakonyban megerősítésre szorul. (Korábban közzétett adatai valószínűleg a következő fajra vonatkoznak.) Magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben, lucosokban stb. fordul elő. Bomló szerves anyagokon (avarban, gombák rothadó termőtestén, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, vadtrágyában stb.) található.

Quedius (Quediops) scintillans (Gravenhorst, 1806) – szivárványos mohaholyva

I.2. Soly (Kuthy 1897).

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

Szivárványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban üde-száraz erdők lakója, nedvesebb, párásabb környezetben azonban fátlan élőhelyeken is megtalálható. Főleg avarban és más növényi eredetű törmelékben él, de nem ritka elhalt fák korhadékában, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. sem.

[**Quedius (Raphirus) auricomus** Kiesenwetter, 1850 – aranyszőrű mohaholyva]

–. Vértes (Tóth 1984).

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző faja. Faunaterületünkön – irodalmi források szerint – a Kárpátok vonulatain fordul elő, honossága azonban nagyon kétséges, újabb megerősítésre szorul. (A Vértesből közölt adat talán a *Quedius umbrinus* fajra vonatkozik.) Hideg vizű erdei források, gyors folyású patakok, vízesések friss vízzel fröcskölt, hűvös, vízpárával telített környezetében fordul elő. Vízben ázó vagy vízzel permetezett kövek között, friss vízzel átitatott közettörmeléken, vízimohákon vagy a víz által szállított durvább növényi törmelékben stb. fordul elő.

Quedius (Raphirus) boops (Gravenhorst, 1802) – apró mohaholyva [nagyszemű mohaholyva]

I.3. Balatonederics, EF. (Tóth 1985); Zalaszentő: Tátika, 1956. IX. 5., LR. (Tóth 1985).

II.2. Zirc, 1955. IX. 11., LR. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., KCs.

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. VIII. 12., KCs.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Vizes, nedves és üde (ritkán száraz) élőhelyeken – gyepekben és erdőkben – egyaránt előfordul. Bomló növényi anyagokon (avarban, korhadó fában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Quedius (Raphirus) fumatus (Stephens, 1833) – hamvas mohaholyva

II.2. Csesznek: Kő-árok, avarból, 1957. XI. 1., PaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XI. 10–XII. 9., TL. (Tóth 1985); Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, *Talpa europaea* dögről, 1965. V. 26–31., PaJ.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

A hegyvidék és a dombvidék friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás élőhelyeinek jellemző állata. Források, patakok mentén fordul elő, elsősorban égerligetekben, ritkábban égeres mocsárerdőkben, ritkán patakmenti magaskórósokban stb. A magasabb régiókban nedves-üde erdők (pl. magashegységi bükkösök, szurdokerdők) vízszivárgásos helyein, esőtől felázott talaján stb. is megtalálható. Vízbe vagy vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, víz által partra sodort uszadékokban, vízzel átitatott korhadó fatörzsekben, tuskókban stb. akadhatunk rá.

[**Quedius (Raphirus) haberfelneri** Eppelsheim, 1891 – bronzos mohaholyva]

I.3. Zalaszántó: Tátika, 1953. IX., LR. (Tóth 1985).

II.6. Szár: Fáni-völgy (Tóth 1984).

A magasabb hegyvidék friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás élőhelyeinek jellemző állata. Faunaterületünkön biztosan csak a Kárpátok vonulatairól ismert. Magyarországi előfordulása nagyon kétséges, újabb megerősítésre szorul. (A Bakonyból és a Vértesből közölt adatok talán a *Quedius limbatus* fajra vonatkoznak.) Források, patakok, vízesések környezetében (égerligetekben, forráslápokban, patakmenti magaskórósokban stb.) fordul elő. Néha nedves-üde erdők (pl. lucosok, magashegységi bükkösök, szurdokerdők) vízszivárgásos helyein, esőtől felázott talaján stb. is megtalálható. Vízbe vagy vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, víz által partra sodort uszadékokban, vízzel permetezett mohában stb. akadhatunk rá.

Quedius (Raphirus) limbatus (Heer, 1839) [*Staphylinus attenuatus* Gravenhorst, 1802; *Quedius limbatooides* Coiffait, 1963] – közönséges mohaholyva [magashegyi mohaholyva]

I.1. Tihany, 1934., SzV. (Székessy 1943b).

I.3. Zalaszántó: Tátika, 1953. XI., LR. (Tóth 1985); Zalaszántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1985).

II.2. Bakonyszentkirály: Zörög-tető, gombás gallyról kopogtatva, 1983. V. 14., SzD.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, avarból, 1957. VIII. 27., 1958. II. 14., PaJ.; Csesznek: Cuhavölgy, LR. (Tóth 1985); Eplény, rostálás, 1982. I. 31., 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976.

XI. 9–1977. III. 23., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Ugod: Gerence-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.

II.3. Isztimér: Burok-völgy, 1980. VII. 6., PA.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 26., KCs.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt előfordul; zárt erdőkben – különösen tölgyesekben – egyike a közönségesebb holyvafajoknak. Nedvesebb, párásabb környezetben néha fátlan élőhelyeken is megtalálható. Nagyobb tömegben avarban és más növényi eredetű törmelékben él, de nem ritka elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. sem.

Quedius (Raphirus) maurorufus (Gravenhorst, 1806) – ligeti mohaholyva

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

A hegyvidék és a dombvidék vizes-nedves erdeinek jellemző állata. A hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájak erdeiben, az Alföld és a Kisalföld nagyobb folyóinak ligeteiben talán a síkságon is előfordul (amint azt irodalmi adatok is valószínűsítik). Főleg a friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, ligeterdők lakója. A magasabb régiókban néha bükkösök, szurdokerdők stb. esőtől, szivárgó víztől felázott talaján is megtalálható. Vízbe vagy vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, víz által partra sodort uszadékban, vízzel átitatott korhadó fatörzsekben, tuskókban stb. él.

Quedius (Raphirus) nemoralis Baudi, 1848 [*Quedius oblitteratus* auct., nec Erichson, 1840] – foltosszárnyú mohaholyva

II.3. Isztimér: Hárs-hegy, 1980. VI. 14., RI.

II.4. Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Zárt erdőkben (elsősorban tölgyesekben) fordul elő. Avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. él. (A Bakony területéről *Quedius suturalis* név alatt korábban közzétett adatok egy része valószínűleg – a tihanyi szinte bizonyosan – erre az állatra vonatkozik.)

Quedius (Raphirus) nigriceps Kraatz, 1857 [*Raphirus ruficollis* Stephens, 1833] – homoki mohaholyva

I.3. Zalaszentmária: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1985).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.4. Fenyőfő, *Pinetum sylvestris dicranetosum* [*Dicrano-Pinetum sylvestris*], mohából, 1957. VIII. 7., PaJ.; Fenyőfő, vízmosság, talajcsapdázás, 2002. X. 9., KCs.; Fenyőfő: Ősfenyves, 2001. VI. 9–VII. 15., KCs.

Magyarországon elsősorban a Dél- és a Délnyugat-Dunántúlon, Somogy és Zala homokvidékein fordul elő, de a Dunántúli-középhegységben (Keszthelyi-hegység, Bakony, Bakonyalja) is megtalálható. Elsősorban az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék lakója, valószínű azonban, hogy helyenként a síkság erdős vidékeire is leereszkedik. Nálunk mindenekelőtt kilúgozott, üde-száraz homoktalajokon fordul elő; kötött talajokon csak elvétve akadhatunk rá. Jellemző élőhelyei a savanyú homokon tenyésző

cseres kocsányos tölgyesek, mészkerülő erdeifenyvesek ritkás állományai, de megtalálható homoki fenyérekben, elvétve vágásokon, sőt kivételesen lápokban, láperdőkben stb. is. Bomló növényi anyagok között (avarban, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében, esetleg gombák rothadó termőtestén stb.) fordul elő.

Quedius (Raphirus) nitipennis (Stephens, 1833) [*Staphylinus attenuatus* auct., nec Gravenhorst, 1802; *S. quadripunctatus* Zetterstedt, 1828; *Raphirus nitipennnis* Stephens, 1833 [sic!]; *R. nitipennis* Stephens, 1833] – kecses mohaholyva

I.2. Vilonya: Külső-hegy, sziklagyep, talajcsapdázás, 2000. V. 25–VI. 8., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, de sehol sem gyakori. Elsősorban vizes, nedves és üde gyepekben él, néha azonban előfordul erdőkben, illetve szárazabb élőhelyeken is. Bomló, nedves növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) található.

Quedius (Raphirus) ochropterus Erichson, 1840 – hegyi mohaholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. IX. 11–X. 13., TL. (Tóth 1985).

II.4. Ugod, 1978. III. 19., PA. (Tóth 1985).

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak, magashegységek jellemző faja. Nálunk csak a Dunántúl hegyvidékeiről (Kőszegi-hegység, Mecsek, Bakony) ismert. A hegyvidéki erdők felső régióiban (a törpefenyvesek, a lucosok és a magashegységi bükkösök övében) helyenként elég gyakori, az alacsonyabb területeken azonban már csak elvétve található. A nedves-üde erdők jellemző állata, előfordul azonban vizes-nedves erdőkben, cserjésekben, vágásokon, vizes, nedves és üde gyepekben is. Bomló növényi anyagokon él; legtöbbször avarban, gombák rothadó termőtestén, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. akadhatunk rá.

Quedius (Raphirus) picipes (Mannerheim, 1830) – avarlakó mohaholyva

I.2. Veszprém: Tekerés-völgy, 1977. X. 23., SpI. és WT.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. IX. 3–X. 11., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. IX. 30–XI. 16., KCs.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, talajcsapdázás, 2003. IX. 30., KCs.

II.6. Várgesztes, 1978. IV. 9., PA.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Elsősorban zárt erdőkben él, elvétve azonban nedves-üde gyepekben is előfordul. Az Alföldön és a Kisalföldön többnyire csak a nagyobb folyók mentén, nedvesebb erdőkben (pl. tölgy-kőris-szil ligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben) található szórványosan. Bomló növényi anyagokon fordul elő; legtöbbször avarban, gombák rothadó termőtestén, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon stb. akadhatunk rá.

Quedius (Raphirus) semiobscurus (Marsham, 1802) – sárgalábú mohaholyva

I.1. Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyeppré, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyeppré, talajcsapdázás, 2000. X. 18., KCs.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VIII. 2–IX. 14., KCs.; Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. X. 21., KCs.

I.2. Litér: Mogyorós-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1997. VI. 25–VII. 9., KCs.; Litér: Mogyorós-hegy, sziklagyep, talajcsapdázás, 1996. V. 15., 1996. VIII. 24–X. 7., KCs.

II.6. Csákberény: Bucka, dolomitgyep, 2003. VII. 8., KCs.; Csákberény: Bucka, dolomitgyep, talajcsapdázás, 2003. IX. 23., KCs.; Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. V. 27., 2003. IX. 23., KCs.; Csákberény: Bucka, sziklagyep, talajcsapdázás, 2003. V. 27., 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Csákberény: Bucka, sztyepp, talajcsapdázás, 2003. V. 27., KCs.

Elterjedése a Kárpát-medencében kevésbé ismert, korábban közzétett adatai ugyanis részben megbízhatatlanok. Horvátországban és Magyarországon bizonyosan előfordul, és talán a Bánságban, illetve Erdély déli részén is megtalálható. Hazánkban a Dunántúl hegyvidékeiről (Kőszegi-hegység, Bakony) ismert, de vannak hitelesnek tűnő (bár igen régi) adataink az Alföld déli részéről (Hajós, Kalocsa) is. Előkerülésére a Dél-Dunántúl hegy- és dombvidékein is számíthatunk. Elsősorban az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőinek lakója, úgy tűnik azonban, hogy helyenként a síkságra is leereszkedik. Száraz gyepekben, gyepes aljnövényzetű üde-száraz erdőkben él. Bomló növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) fordul elő.

[**Quedius (Raphirus) suturalis** Kiesenwetter, 1845 – forráslakó mohaholyva]

I.1. Tihany, 1934., SzV. (Tóth 1985).

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. X. 19–XI. 24., 1978. V. 12–VI. 9., TL. (Tóth 1985); Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1985).

Hazánkban (irodalmi források szerint) több helyen is gyűjtötték, biztos adataink azonban csak a Bükkből és a Mecsekéből vannak. (A korábban közzétett adatok nagyobb része bizonyára a *Quedius nemoralis* fajra vonatkozik.) A hűvös, csapadékos éghajlatú magasabb hegyvidék lakója. Árnyas, párás, szűk völgyek, szurdokok alján, vízszivárgásos helyeken, hideg vizű források, patakok közelében stb. fordul elő. Gyertyános égerligetekben, magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben stb. él. Bomló szerves anyagokon (rothadó növényi maradványokon, vadtrágyában, vizes avarban stb.) található.

Quedius (Raphirus) umbrinus Erichson, 1839 – nagyszemű mohaholyva

I.1. Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Szentantalfa: Cserkúti-patak, parttáposás, 1999. V. 19., KCs.

II.1. Nagyvázsony: Dagonya-tó, egyelés, 2002. VI. 18., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. V. 28., KCs.

II.2. Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RGy.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, avarból, 1958. II. 14., PaJ.; Csesznek: Aranyos-völgy, 2001. V. 26., KCs.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, öztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Hajmáskér: Séd, patakpart, parttáposás, 1996. IV. 23., KCs.; Hárskút, patakpart, 1997. VII. 23., KCs.; Ugod: Som-berek-hegy, 1967. VI. 26–29., TL.

II.4. Bakonycsernye: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, patakpart, 2000. IV. 20., KCs.; Csatka: Szent-kút, 1969. VII. 11., TL.; Szánpár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, patakpart, sáscsomókból, 1995. III. 4., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, erdei patak partja, 1994. IX. 20., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, erdei tó, 1994. IX. 20., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, patakpart, 1996. IV. 21., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 27.,

KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. V. 1., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, 1995. III. 10., 1997. VIII. 16., KCs.; Vértessomló: Gesztesi-patak, 1998. IV. 4., KCs.

IV. Zánka: Balaton, 1996. V. 3., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A hegyvidék és a dombvidék vizes, nedves és üde erdeiben gyakori, a síkságon szórványosan fordul elő (többnyire folyóvizek mentén), és meglehetősen ritka. Legtöbbször források, patakok közelében akadhatunk rá: vízimohák társulásaiban, ligeterdőkben, ritkábban patakmenti magas-kórósokban stb. A magasabb régiókban nedves-üde erdők esőtől, szivárgó víztől fel-ázott talaján is megtalálható. Vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, kövek, fadarabok alatt, vizes mohában, víz által partra sodort uszadéokban, vízzel átitatott korhadó fatörzsekben, tuskókban stb. él.

Acylophorini Scheerpeltz, 1968 – lápholyvák

Acylophorus glaberrimus (Herbst, 1784) [*Staphylinus glabricollis* Lacordaire, 1835] – térdescsapú lápholyva

I.1. Balatonszőlős, tsz melletti tó, 1998. V. 28., KCs.; Kővágóörs: Kornyi-tó, parttaposás, 2000. VI. 10., KCs.; Révfülöp, 1926. VI. 29., CsE. (Tóth 1985); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 2000. VII. 24., KCs.

II.1. Őcs: Nagy-tó, 1974. VI. 4., BA.

II.2. Hajmáskér: Séd, patakpart, parttaposás, 1996. IV. 23., KCs.

IV. Csopak: Kerekedi-öböl, nádas, parttaposás, 1996. IV. 29., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A pangóvizes élőhelyek jellemző állata. Rendszerint árnyas, párás környezetben, kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján, iszapos, tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon, mocsarakban, lápokban akadhatunk rá. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Heterothopini (Coiffait, 1978) – egérholyvák

Heterothops dissimilis (Gravenhorst, 1802) – keskenyfejű egérholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1994. III. 13–15., RI.

I.2. Vilonya: Külső-hegy, fenyves, talajcsapdázás, 1998. IV. 1–15., KCs.

I.3. Zalasántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1985).

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszücs: Kőris-hegy, 600 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, korhadó bükkből, 1992. IV. 18., ÁL.; Dudar, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.; Eplény, tölgyfa tövéből rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kiszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Fenyőfő: Kiszépalmapuszta, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, 1954. III., LR. (Tóth 1985); Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1985); Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. XI. 2., 2001. IV. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VII. 27., 2001. VI. 22., KCs.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Erdős területeken gyakori (a hegyvidék magasabb régióiban ritkább), erdőtlen vidékeken szórványosan fordul elő. A sötét, hűvös, vizes-nedves élőhelyeket kerüli; leginkább üde-száraz erdőkben, néha nedves-üde gyepekben található. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, hangyafészkek törmelékében, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában, elvétve istállók alomjában, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Heterothops niger Kraatz, 1868 – fekete egérholyva

I.1. Kővágóörs: Kornyi-tó, ürgelyukból, 1982. III. 29., PA.; Mindszentkál: Öreg-hegy, 1992. V. 13–18., 1993. IV. 18., RI.; Pécsely: Körtvélyes, 1979. IV. 14., RI.; Tihany, 1983. IV. 17., PA.

I.2. Veszprém: Tekeres-völgy, 1978. II. 25., SpI. és WT.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Különböző gyeptársulásokban (réteken, nedves legelőkön, száraz pusztagyepéken, száraz legelőkön stb.) sokfelé előfordul – néha erdőkben is megtalálható –, de sehol sem gyakori. Kisemlősök (pl. *Citellus*, *Microtus*, *Mus*, *Talpa*) fészkeiben és föld alatti járataiban él, elvétve azonban a szabadban is fellelhető.

Xantholininae (Erichson, 1839) – rovátkásholyvák

Othiini (Thomson, 1859) [*Atrecini* Hatch, 1957] – avarholyvák

Othius laeviusculus Stephens, 1833 – barna avarholyva

I.3. Keszthely (Tóth 1989); Keszthely, GyJ. (Tóth 1985).

II.2. Zirc (Tóth 1989); Zirc, LF. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VIII. 24., KCs.; Pápa: Kalapács-ér, égerliget, 1972. V. 23., TS.

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon biztosan a Kőszegi-hegységből és a Dunántúli-középhegységből (Bakony, Budai-hegység) ismert, de van egy (megerősítendő) lelőhelyadatunk a Somogyi-dombság területéről (Siófok) is. Rendszerint vizes-nedves erdőkben (pl. égerligetekben, égeres mocsárerdőkben) akadhatunk rá, néha azonban megtalálható mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, rothadó fában, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Othius punctulatus (Goeze, 1777) [*Paederus fulvipennis* Fabricius, 1793] – nagy avarholyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, 1977. V. 22., RI.; Csopak: Nosztori-völgy, talajcsapdázás, 1976. V. 6–25., 1976. VI. 5–30., BaJ.; Kapolcs: Kálomisz-tó, 1969. V. 7., PaJ.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Pécsely: Körtvélyes, 1977. IV. 3., RI.; Tihany, 1964. V. 31., TL. (Tóth 1985).

I.2. Veszprém: Tekeres-völgy, 1977. IV. 24., 1977. XI. 27., SpI. és WT.

I.3. Lesenceistvánd: Uzsa-Erdésztelep, *Calluno-Genistetum germanicae* [*Luzulo-Callunetum vulgaris*], nyírkéreg alól, 1975. IV. 4., TL.; Zalaszántó: Tátika, bükkfa kérge alól, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1985).

II.1. Ajka: Sárscsikút, dögcsapda, 1963. V. 14–17., PaJ.; Nagyvázsony: Kab-hegy, talajcsapdázás, 1965. IV. 17–V. 15., 1965. V. 15–VII. 13., 1965. VII. 13–VIII. 18., 1965. VIII. 18–IX. 26., TL. (Tóth 1985); Nagyvázsony: Kab-hegy, *Quercetum petraeae potentilletosum albae* [*Quercetum petraeae-cerris*], avarból, 1960. IV. 29., PaJ.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1970. V. 17–VI. 23., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Quercus-Carpinetum betuli* [*Carici-Carpinetum betuli*], 1957. XI. 16., PaJ.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Quercus-Carpinetum betuli* [*Carici-Carpinetum betuli*], avarból, 1957. XI. 16., 1958. II. 14., PaJ.; Csehbánya, 1970. IV. 11., TL.; Eplény, 1964. V., TL. (Tóth 1985); Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Farkasgyepű, MiO. (Tóth 1985); Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VI. 25–VII. 23., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. X. 27–XI. 24., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. X. 15., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, fakéreg alól, 1991. V. 5., ÁL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, *Talpa europaea* dögről, 1965. V. 25–31., PaJ.; Hárskút: Középső-Hajag, kő alól, 1967. IV. 28., PaJ.; Veszprém: Halastó, talajcsapdázás, 1976. IV. 6–21., BaJ.; Zirc, KD. (Tóth 1985); Zirc, LF. (Tóth 1985); Zirc, PáJ. (Tóth 1985); Zirc, 1956. X. 8., LR. (Tóth 1985); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1985); Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1985).

II.3. Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, 1980. VI. 14., RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Isztimér: Tűzkő-árok, *Melitti-Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], kéreg alól, 1995. X. 26., KCs.; Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., KCs.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

II.5. Sokorópátka: Bö-torok-völgy, talajcsapdázás, 1995. VI. 9., 1995. IX–X., KCs.

II.6. Szár, 1967. IV. 2., PA.; Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, avarból, 1992. X. 27., ÁL.

II.7. Oroszlány: Pénzes-forrás, szántó széle, 1998. IV. 4–11., KCs.; Vértessomló: Gesztesi-patak, 1998. IV. 4., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben egyike a legközönségesebb holyvafajoknak. Egyébként csaknem minden erdő- és cserjeterületen megtalálható (a nagyon vizes, illetve a szélsőségesen száraz helyeket azonban kerüli), sőt a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú erdős vidékeken néha gyepekben is előfordul. Legnagyobb tömegben avarban található, nem ritka azonban dögön, gombák rothadó termőtestén, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékokban stb. sem.

Atrecus affinis (Paykull, 1789) – kétszínű avarholyva

I.3. Vállus, 1978. IV. 3., PA. (Tóth 1985).

II.1. Ajka: Szőke-kút, 1978. III. 11., RI.

II.2. Bakonybél: Szömörke, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 600 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, korhadó bükkből, 1992. IV. 18., ÁL.; Farkasgyepű, erdő, 1997. IV. 13., PvP.; Porva, 1988. III. 19., 1989. III. 19., PA.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 26., RI.; Zirc, CsE. (Tóth 1985); Zirc, 1955. IX., LR. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. VIII. 10., KCs.; Fenyőfő: Ősfenyves, 1973. XI. 14., TS.

A hegyvidék és a dombvidék lakója, országunk hüvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati felében azonban a síkságra is leereszkedik. Nedves-üde erdőkben (leginkább lucosokban, magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben, fenyőelegyes mészkerülő lomboserdőkben stb.) fordul elő. Elhalt tűlevelű- (pl. *Abies*, *Picea*, *Pinus*), illetve lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Betula*, *Fagus*) vörösen korhadó tuskóján, törzsén, illetve leváló nedves kérge alatt, ritkán léglyárvák által benépesített gombán, gombás avarban, hangyafészkek gombás törmelékében stb. fordul elő.

Xantholinini Erichson, 1839 [*Gyrophynidae* Kirby, 1837] – rovátkásholyvák

Gauropterus fulgidus (Fabricius, 1787) – fényes rovátkásholyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.3. Keszthely, 1998. VII. 8., SZs.

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőin, valamint az Alföld és a Kisalföld erdős vidékein. Mindenütt meglehetősen ritka. Elsősorban üde-száraz gyepekben él, néha azonban melegkedvelő, üde-száraz erdőkben is megtalálható. Bomló növényi anyagokon (avarban, istállók alomjában, komposztban, szárazodó trágyában stb.) akadhatunk rá.

Gyrophynus angustatus Stephens, 1833 [*Xantholinus scoticus* Joy, 1913] – recés-hátú rovátkásholyva

I.1. Tihany, 1940. IV. 16., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1985).

II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, 2002. V. 13., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. IX. 3., KCs.

II.2. Bakonyszentkirály, 1978. IX. 8., PA. (Tóth 1985); Dudar, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA. (Tóth 1985); Dudar: Ördög-árok, 1971. V. 9., TS.; Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI. (Tóth 1985); Ugod: Huszárokélopusztá, MiO. (Tóth 1985); Ugod: Huszárokélopusztá, 1975. IV. 29., KÁ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Várpalota: Pétfürdő, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2001. VIII. 25., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 1998. VI. 30., 1998. VII. 28., 1999. VII. 27., 1999. X. 5., 1999. XI. 2., 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2000. V. 18., 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., 2001. IV. 6., 2001. VI. 6.,

2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., KCs.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA. (Tóth 1985); Fenyőfő, 1984. V. 3., PA.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, 1994. V. 14., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. A vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével szinte mindenütt megtalálható; elsősorban nedves-üde környezetben gyakori. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, gombák rothadó termőtestén, komposztban, madarak és emlősök fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

A korábban változatnak, illetve önállónak is tekintett *Gyrophypnus scoticus* fajt a legutóbbi időkben újra összevonják a *G. angustatus* fajjal. Az elterjedtebb, gyakoribb alak (scoticus) előháta sűrűn recézett, míg a ritkább (angustatus) sima, legfeljebb finoman pontozott. A két faj összevonása párzószervük hasonlósága, illetve az átmeneti jellegű formák alapján elfogadhatónak tűnik. Faunaterületünkön a recés hátú alak van túlsúlyban – a vizsgált területről csak ilyenek kerültek elő –, sima előhátú példányok jobbra csak az Alföld és a Kisalföld melegebb, szárazabb éghajlatú vidékeiről ismertek.

Gyrophypnus atratus (Heer, 1839) – hangyakedvelő rovátkásholyva

II.2. Bakonyzsűcs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Csesznek: Gézaháza, 1957. VI. 11., KZ. (Tóth 1985); Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1985).

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain fordul elő szórványosan. Elsősorban nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, de nedvesebb környezetben fátlan élőhelyeken is megtalálható. Bomló növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében stb.) fordul elő, legtöbbször hangyák (főleg *Formica* fajok, ritkábban a *Lasius fuliginosus* faj) társaságában.

Gyrophypnus fracticornis (O. F. Müller, 1776) [*Staphylinus punctulatus* Paykull, 1789, nec Goeze, 1777; *Xantholinus liebei* Scheerpeltz, 1926] – pontocskás rovátkásholyva [pontocskás holyva]

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Tóth 1985); Tihany: Gejzír-mező, 1983. V. 17., TS.

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1985); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1985); Keszthely, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Vállus, 1978. IV. 3., RI.

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1985); Zirc, PáJ. (Tóth 1985).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. V. 18., KCs.; Fenyőfő, 1976. VII. 15., RI.; Fenyőfő, 1979. V. 19–20., RGy.; Pápa: Tapolcafő, 1976. VII. 11., BaJ.

II.5. Pannonhalma: Ürge-völgy, 1997. VII. 1., KCs.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, szarvastrágyából, 1996. X. 17., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, fű közül, 1994. XI. 1., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, rostálás, 1995. II. 25., KCs.

VI. Zámoly: Zámolyi-legelő, 150 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, marhatrágyából, 1993. X. 13., ÁL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója, a magasabb régiókban azonban ritka. Elsősorban gyepekben fordul elő, néha azonban erdőkben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, istállók alomjában, komposztban, madarak és emlősök fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Egyes szakemberek véleménye szerint a kissé nagyobb termetű, hosszúkásabb fejű, kerekítettebb halántékú, kiterjedtebben és erőteljesebben pontozott fejtetejű, teljesen világos állkapcsi tapogatójú példányok önálló fajt – *Gyrophypnus liebei* (*Staphylinus punctulatus*) – képviselnek. (Nálunk az ilyen példányok a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken, illetve a hegyvidék magasabb régióiban gyakoriak.) Ennek a fajnak az önállóságát vizsgálataink nem erősítik meg: a nagy hasonlóság, de méginkább az átmeneti jellegű formák sokasága, elválasztását szinte lehetetlenné teszi. Párzószervények felépítésében sem találtunk jelentős és állandó különbségeket.

Leptophius flavocinctus (Hochhuth, 1849) [*Staphylinus relucens* auct., nec Gravenhorst, 1806] – alföldi rovátkásholyva

I.3. Keszthely, GyJ. (Tóth 1985).

VI. Zámoly: Zámolyi-legelő, 150 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, marhatrágyából, 1993. X. 13., ÁL.

Szórványosan fordul elő az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A száraz pusztagyepék, száraz legelők jellegzetes állata. Főleg szárazodó trágyában akadhatunk rá, előfordul azonban komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is.

Hypnogyra angularis (Ganglbauer, 1895) [*Staphylinus glaber* Gravenhorst, 1802, nec O. F. Müller, 1776; *Gyrophypnus rotundicollis* Stephens, 1833] – kéreglakó rovátkásholyva

–. Bakony, FJ. (Tóth 1985); Vértes, 1961. III. 24., EYS. (Bordoni 1973).

I.1. Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

I.3. Várvolgy, 1979. V. 21., PA.

II.2. Farkasgyepű, MiO. (Tóth 1985); Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, fakéreg alól, 1991. V. 5., ÁL.; Zirc (Kuthy 1897).

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA.; Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. IV. 23., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben, az Alföld és a Kisalföld legszárazabb éghajlatú vidékein azonban szórványosan fordul elő. Elhalt lombosfák (pl. *Alnus*, *Fagus*, *Quercus*, *Robinia*) – ritkán tülevelűek (pl. *Pinus*) – gombás korhadékában és leváló gombás kérge alatt él; ritkábban gombásodó avarban, szénatörmelékben stb. is megtalálható.

Xantholinus (Milichilinus) decorus Erichson, 1839 – díszes rovátkásholyva

–. Bakony, FJ. (Tóth 1985); Vértes, 1961. III. 24., EYS. (Bordoni 1973).

- I.1. Vigántpetend, 1979. IV. 8., RI.
- I.3. Zalaszántó: Tátika, 1999. V–VII., SZs.
- II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, kövek alól, 1955. IV. 28–30., HL. (Tóth 1985); Ugod: Gerence-völgy, 1958. IX. 30., PaJ. (Tóth 1985); Ugod: Hubertlak, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Zirc (Kuthy 1897); Zirc, 1956. X. 8., LR. (Tóth 1985).
- II.3. Balinka: Kisgyónbánya, korhadt cseresznyefából, 1989. IV. 3., PA.
- II.4. Ugod, 1978. III. 19., PA. (Tóth 1985).
- II.7. Oroszlány: Majkpuszta, kéreg alól, 1994. X. 25., KCs.
- Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, de helyenként – elsősorban a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú országrészekben – a síkságra is leereszkedik. A zárt erdők jellemző faja. A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeiben (bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb.) gyakori, a síkságon jobbra vizes-nedves erdők lakója, és meglehetősen ritka. Elhalt lombosfák (pl. *Alnus*, *Cerasus*, *Fagus*, *Quercus*) – ritkán tülevelűek (pl. *Pinus*) – gombás korhadékában és leváló gombás kérge alatt él.
- Xantholinus (Purrolinus) tricolor** (Fabricius, 1787) [*Xantholinus tricolor* a. *laeticeps* Reitter, 1908; *X. meyeri* Drugmand, 1994] – háromszínű rovátkásholyva
- . Vértess, 1961. VII. 7., KZ. (Bordoni 1973).
- II.1. Nagyvázsöny: Nyír-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.
- II.2. Bakonyháza: Gaja, talajcsapdázás, 2001. IX. 26, KJ.; Zirc, KD. (Tóth 1985); Zirc, LF. (Tóth 1985).
- II.3. Isztimér: Burok-völgy, 1980. VII. 6., PA.
- II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VII. 27., 2000. VIII. 10., 2000. X. 5., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., KCs.
- II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.
- II.7. Vértessomló: Itató-dűlő, talajcsapdázás, 2000. VIII. 25–IX. 23., KCs. és MoO.
- Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A nedves-üde lombos-erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb.) jellemző állata, de szinte valamennyi erdőtársulásban előfordul; nem ritkán vizes, nedves és üde gyepekben is megtalálható. Avarban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, ritkábban komposztban, rothadó növényi anyagokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban stb. él.
- [**Xantholinus (Typhlolinus) azuganus** Reitter, 1908 – kárpáti rovátkásholyva]
- . Vértess, 1961. IV. 11., EYS. és KZ. (Bordoni 1973).
- Ez a faj a Keleti-Kárpátok bennszülött állata. Hazánkban az Északi-középhegység területén (Aggteleki-karszt) gyűjtötték, előkerülésére azonban még a Zempléni-hegységben is számíthatunk. A Keleti-Kárpátok hegyvidékein elég gyakori, nálunk azonban már rendkívül ritka. A hűvös, nedves környezetet kedveli; életmódja a következő fajéhoz hasonló. Előfordulása a Dunántúli-középhegység területén valószínűtlen. Lehetséges, hogy a Vértessből említett adat hibás cídulázás eredménye, valószínűbb azonban, hogy téves meghatározáson alapul, és a következő fajra vonatkozik. (A Kárpát-medencében előforduló *Typhlolinus* fajok egymáshoz igen közel állnak, párházoszervük nagyon hasonló, az egyes fajok elkülönítése ezért meglehetősen nehéz.)

Xantholinus (Typhlolinus) laevigatus Jacobsen, 1849 – dunántúli rovátkásholyva
–. Vértes (Tóth 1989); Vértes, 1961. III. 24., EYS (Bordoni 1973).

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1966. VII. 17., PaJ.; Soly: Solyi-erdő, mészke-
velő tölgyes, talajcsapdázás, 1996. VII. 15–VIII. 24., KCs.

I.3 Balatongyörök: Pap-hegy, 1978. IV. 3., RI.

II.1. Pula: Náci-hegy, 1964. VII. 22., PaJ.; Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V.
30., PaJ.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 27., PaJ.; Bakonyszentlászló: Hódos-
ér, sziklás patakpart, talajcsapdázás, 1970. IX. 26–X. 31., TL.; Bakonyszücs: Kőrish-
hegy, 600 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, korhadt bükkből, 1992. IV. 18., ÁL.; Far-
kasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. VII.
23–IX. 5., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978.
VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-
Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IX. 5–X. 11., TL. (Tóth 1985); Ugod: Geren-
ce-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.; Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. VII. 13., KCs.; Zirc: Pin-
tér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1985).

II.3. Isztimér: Hárs-hegy, 1980. VI. 14., RI.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdá-
zás, 2000. VI. 15., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. XI. 2., 2001. IV. 27.,
2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., 2001. VIII.
25., 2001. IX. 15., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999.
VIII. 24., 1999. IX. 7., 2000. VII. 27., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10.,
KCs.; Fenyőfő, *Pinetum sylvestris dicranetosum* [*Dicrano-Pinetum sylvestris*], mohá-
ból egyelve, 1957. VIII. 7., PaJ.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., 2000. VII.
22–VIII. 25., KCs. és MoO.

Magyarországon elsősorban a Dél-Dunántúl hegy- és dombvidékein fordul elő, de
megtalálható a Dunántúli-középhegység területén (Bakony, Vértes), illetve az Alföld
déli, délnyugati részén (Dráva-mellék, Csepel–Mohácsi-síkság) is. Elsősorban nedves-
űde erdőkben gyakori, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével
szinte mindenütt ráakadhatunk. Főleg bomló növényi anyagokon (pl. avarban, kom-
posztban, korhadó fában, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok
alatt fordul elő, de néha dögről, gombák rothadó termőtestéről stb. is gyűjthető.

Xantholinus (Paraphallus) coiffaiti Franz, 1966 [*Xantholinus sublinearis* Coiffait,
1969] – pusztai rovátkásholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert,
talajcsapdázás, 1999. IX. 21., KCs.

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki
és dombsági tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A fátlan
élőhelyek, elsősorban a száraz gyepek, száraz legelők jellegzetes faja. Korhadó, rothadó
növényi anyagokon él.

Xantholinus (Paraphallus) linearis (Olivier, 1795) – bronzfényű rovátkásholyva
[bronzfényű holyva]

–. Bakony, BE. (Tóth 1985); Bakony, WF. (Tóth 1985).

I.1. Mindszentkállya: Öreghegy, 1984. IV. 24–26., 1990. V. 25–26., RI.; Tihany, 1940. IX. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Tóth 1985).

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1966. IV. 10., TL. (Tóth 1985); Balatonalmádi: Káptalanfüred, avarból, 1966. IV. 10., TL. (Tóth 1968); Litér: Mogyorós-hegy, telepített fenyves, talajcsapdázás, 1997. V. 28–VI. 11., KCs.

I.3. Balatonederics, EF. (Tóth 1985); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1985); Zalaszántó: Tátika, 1965. IX. 17., TL. (Tóth 1985).

II.1. Nagyvázsöny: Gellért-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 25., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. V. 28., KCs.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1965. V. 17., TL. (Tóth 1985); Eplény, 1964. V. 2., TL. (Tóth 1985); Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI. (Tóth 1985); Eplény: Malom-völgy, 1974. IV. 23., KÁ.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. X. 15., PA.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

II.3. Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1985).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. V. 18., 2001. IX. 30., KCs.; Bakonyszentlászló, 1965. IX. 15., TL. (Tóth 1985).

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. VII. 8., 2003. IX. 23., 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Gánt: Kőhányás, erdő, 1997. II. 22., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. XI. 4., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, rostálás, 1995. II. 25., 1995. II. 26., KCs.; Vértes-somló: Nagy-Somlyó, 1998. IV. 11., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban nedves-üde erdőkben gyakori, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével szinte mindenütt megtalálható. Avarban, hangyafészkek törmelékében, kisémlősök fészkeiben és föld alatti járataiban, komposztban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. fordul elő.

Xantholinus (Paraphallus) longiventris Heer, 1839 – fényeshátú rovátkásholyva

I.1. Aszófő, erdő széle, 1971. I. 26., TS.; Lovas, 1978. XI. 6., PA. (Tóth 1985); Tihany, 1941. V. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985); Tihany: Külső-tó, 1976. IV. 19., TS.

I.2. Soly: Solyi-erdő, fenyves, talajcsapdázás, 1996. VIII. 24–X. 7., KCs.

I.3. Keszthely, 1996. IV. 18., KoT.; Keszthely, 2001. IX. 20., KoE.; Keszthely, búza-föld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Öcs: Nagy-tó, talajcsapdázás, 2002. VIII. 16., KCs.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IX. 3–X. 11., TL.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1983. V. 13., PA.

II.3. Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. VIII. 24., 2000. III. 23., 2000. IV. 6., 2000. V. 18., 2000. VI. 15., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VIII. 25., 2001. IX. 30., KCs.; Homokbödöge, 1982. X. 24., TS.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

II.6. Csákberény: Csípő, 200 m, *Chrysopogono-Caricetum humilis*, kövek alól, 1992. IV. 19., ÁL.

II.7. Oroszlány: Kaloda-vágás, 1997. XII. 27., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. VI. 1., KCs.

A hegyvidék alacsonyabb régióit, a dombvidéket és a síkságot lakja. Inkább erdei állat, és elsősorban a nedves-üde, árnyas, párás környezetet kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt előfordul. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, kisméltők fészkeiben és föld alatti járataiban, komposztban, szárazodó trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Xantholinus (Meneidophallus) dvoraki Coiffait, 1955 [*Xantholinus roubali* Coiffait, 1956] – közönséges rovátkásholyva

I.2. Litér: Sikáros, 1996. IV. 23., KCs.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Keszthely, 1996. IV. 18., KoT.

II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, 2002. V. 13., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 18., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2000. IV. 20., 2000. VI. 29., 2000. VII. 13., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1995. III. 24., 1996. X. 15., KCs.; Oroszlány: Kis Ferenc erdészház, tópart, 1999. V. 8., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, kéreg alól, 1996. III. 30., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Inkább erdei állat, és elsősorban a nedves-üde, árnyas, párás környezetet kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt előfordul. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, kisméltők fészkeiben és föld alatti járataiban, komposztban, szárazodó trágyában, szénatörmelékben), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Metoponcini (Casey, 1906) – rovátkoltholyvák

Leptacinus intermedius Donisthorpe, 1936 [*Gyrophypnus sulcifrons* auct., nec Stephens, 1833] – barázdáshomlokú rovátkoltholyva

I.3. Keszthely, 2000. VII. 5., KoE.

II.1. Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 25., KCs.

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. X. 24., PA.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 7., 2001. VII. 11., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 16., 2002. VI. 14., SzCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VII. 28., KCs.; Pápa: Tapolcafé, 1976. VII. 11., BaJ.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Fás és fátlan élőhelyeken egyaránt megtalálható. Bomló szerves anyagokon (leginkább szárazodó trágyában, gyakran avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, rothadó növényi maradványokon, ritkán víz által partra sodort uszadékokban stb.) fordul elő.

Leptacinus pusillus (Stephens, 1833) [*Gyrophypnus sulcifrons* auct., nec Stephens, 1833] – szurkos rovátkoltholyva

I.1. Tihany, 1934. V. 9., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1985).

A hegyvidéken és a dombvidéken (a zárt erdők övében) szórványosan fordul elő és ritka, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombvidéki tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) elterjedt és gyakori. A fátlan élőhelyek, kiváltképpen a száraz gyepek jellemző állata. Nagyobb számban általában legelőkön (különösen száraz legelőkön) található, ahol rothadó növényi anyagokon, szárazodó trágyában stb. él. Fellelhető az ember környezetében (istállók alomjában, komposztban, szénatörmelékben stb.) is.

Leptacinus sulcifrons (Stephens, 1833) [*Leptacinus othioides* auct., nec Baudi, 1870] – recés rovátkoltholyva

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1985).

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Fás és fátlan élőhelyeken egyaránt megtalálható, a zárt erdőket azonban kerüli. Bomló szerves anyagokon (avarban, istállók alomjában, komposztban, madarak fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, szalmakazlak, szénaboglyák alján, szárazodó trágyában stb.) él. Nagyobb számban elsősorban az ember környezetében fordul elő.

Phacophallus parumpunctatus (Gyllenhal, 1827) – kevés pontos rovátkoltholyva

I.3. Balatonederics (Tóth 1989); Balatonederics, CsE. (Tóth 1985).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1985).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A fátlan élőhelyek, elsősorban a száraz gyepek, száraz legelők jellegzetes faja. Általában nagy számban fordul elő szárazodó trágyában. Néha az ember környezetében, istállók alomjában, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is megtalálható.

Paederinae (Fleming, 1821) – partiholyvák

Paederini (Fleming, 1821) – partiholyvák

Paederidus ruficollis (Fabricius, 1777) – vöröshátú partiholyva [vörösnakú partiholyva]

I.3. Keszthely (Székessy 1943a; Tóth 1982a).

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős hegyvidéki tájak lakója, a nagyobb folyóvizek mentén azonban a dombvidékre és a síkságra is leereszkedik. Magyarországon elsősorban a Dunántúl délnyugati felében, illetve a Kisalföld délnyugati peremvidékén, a Dráva, a Mura és a Rába mentén, valamint az Alföld északkeleti részén, a Tisza felső szakaszán fordul elő. Megtalálható még a Dunántúli- és az Északi-középhegység területén is, itt azonban rendkívül ritka: csak egy-két helyhez kötött, kis létszámú populációja ismert. Folyóvizek friss vízzel átitatott, legfeljebb gyér növényzettel benőtt, durva (kavicsos-homokos) nyers hordalékain él. Leginkább a párás, nedves környezetet kedveli; fás és fátlan élőhelyeken (égerligetekben, patakmenti mocsarakban, magaskórós réteken stb.) egyaránt előfordul. A magasabb régiókban néha (többnyire áradásokat vagy tartós esőzéseket követően) bükkösök, szurdokerdők, elvétve hegyi rétek stb. felázott, agyagos talaján is megtalálható. Rendszerint kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, durvább növényi törmelékben, ritkán vizes avarban, mohában stb. fordul elő.

Paederus balcanicus Koch, 1938 – alföldi partiholyva (6. kép)

I.1. Paloznak: Tücsök-kút, 1996. VII. 4., KCs.; Pécsely: Jábod-dűlő, sásos, 1998. V. 28., KCs.; Révfülöp, 1926. VI. 21., CsE. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany: Külső-tó, 2000. VI. 4., KCs.; Tihany: Külső-tó, egyelés, 2001. VIII. 10., KCs.; Vászoly: Nyelő, sásos, 1998. VI. 10., KCs.

I.3. Keszthely, GyJ. (Tóth 1982a).

II.1. Nagyvázsöny: Nyír-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Öcs: Nagy-tó, 1974. VI. 4., BA.; Pula: Nagy-Sás-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

II.2. Csesznek: Porva–Csesznek vasútállomás, 1954. VI. 20., MaM.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 7., 2001. VII. 12., SzCs.

II.4. Csátka: Szent-kút, 1969. VII. 11., TL.

II.5. Pannonhalma, 1973. VIII. 20., GyGy.; Pannonhalma: Jánosháza, tómeder, 1997. VII. 1., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1997. VIII. 24., KCs.; Oroszlány: Gesztesi-patak, sáscsomókból, 1995. III. 4., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, 1997. VI. 24., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, parttáposás, 1994. IX. 16., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, égeres, 1995. I. 26., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1997. VI. 8., KCs.

IV. Balatonalmádi: Balaton, 2000. V. 16., KCs.

A hegyvidéken csak elvétve fordul elő az alacsonyabb régiókban, a dombvidéken szórványosan található, míg a síkságon elterjedt és gyakori, csupán az Alföld északkeleti szögletében ritka. Állóvizek, ritkábban folyóvizek mentén – pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon –, mocsarakban, magassásosokban, lápokban, ritkábban láp- és ligeterdőkben stb. fordul elő. Legtöbbször vizes-nedves növényi törmelékben található.

Paederus fuscipes Curtis, 1826 – kis partiholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.1. Balatonfüred, Malaise-csapda, 1973. V. 30., KeI.; Balatonfüred: Koloska-völgy, 1978. IV. 5., PA.; Csopak, fénycsapdázás, 1964. VIII. 17., ?? (Tóth 1982a); Csopak, fénycsapdázás, 1976. VII. 9–10., 1976. VII. 15–16., 1976. VII. 16–17., ??; Csopak, fénycsapdázás, 1977. VI. 20., 1977. VII. 10., HS.; Kapos: Kálomsz-tó, 1971. VII. 9., TL.; Kővágóörs, 1976. VIII. 7., ÁL.; Kővágóörs, 1978. IV. 5., PA. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Kővágóörs: Kornyi-tó, 1977. VII. 4., TS.; Monostorapáti, tópart, 1967. VIII. 22., TL.; Pécsely, 1982. III. 29., PA.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Pécsely, tópart, 1998. V. 29., KCs.; Révfülöp (Székessy 1943a; Tóth 1982a); Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1934. IV. 27., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1934. V. 4., 1940. IV. 16., 1940. V. 25., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1936. IV. 10., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1940. V. 16., SzV. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, fénycsapdázás, 1983. VIII. 7., ??; Tihany: Külső-tó, 2000. VII. 24., KCs.; Vászoly, 1978. IV. 24., PA.

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1971. VII. 10., TL.; Veszprém (Székessy 1943a); Veszprém, 1936. IV. 10., KZ. (Tóth 1982a).

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Balatonederics, 1976. VI. 28., TS.; Balatongyörök, 1954. V., LR. (Tóth 1982a); Balatongyörök, 1956. VIII., LR. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Gyenesdiás, fenyves erdő,

1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.1. Nagyvázsony: Dagonya-tó, egyelés, 2002. VI. 18., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, 1977. III. 15., 1978. I. 22., Spl. és WT.

II.2. Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1968. V. 11–25., 1968. VI. 10–20., 1968. VI. 21–30., RL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1974. V. 3., ZL.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény: Malom-völgy, 1972. V. 5., 1974. V. 13., TS.; Hajmáskér: Séd, patakpart, parttaposás, 1996. IV. 23., KCs.; Hárskút: Csab-berek, 1967. IV. 13., PaJ.; Hárskút: Ráktanya, lámpázás, 1997. IV. 28., KCs.; Kislőd, 1964. VII. 18., PaJ.; Márkó, tópart, 1997. VIII. 5., KCs.; Márkó: Som-hegy, 1967. IV. 13., PaJ.; Olaszfalu: Alsópe-repuszta, 1977. V. 9., 1977. V. 29., HS.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., PaJ.; Zirc (Székessy 1943a); Zirc, PáJ. (Tóth 1982a); Zirc, erdőszélen hálózva, 1970. VI. 9., TS.; Zirc: Arborétum, 1974. VI. 4., TS.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 6., 1999. VII. 13., 1999. VIII. 12., 1999. VIII. 17., 1999. IX. 7., 1999. IX. 8., 1999. IX. 9., 1999. IX. 14., 1999. IX. 17., 1999. IX. 19., 1999. IX. 25–26., 2000. IV. 29., 2001. VII. 7., 2001. VII. 27., 2001. VIII. 3., 2001. VIII. 4., 2001. VIII. 8., 2001. VIII. 14., 2001. VIII. 16., 2001. VIII. 17., 2001. VIII. 18., 2001. VIII. 20., 2002. VI. 14., 2002. VI. 15., 2002. VII. 3., 2002. VII. 26., 2002. IX. 26., SzCs.; Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.

II.4. Fenyőfő, 270 m, 1968. IV. 20–30., RL.; Nagyveleg, 1968. VIII. 5., PaJ.; Pápa: Kalapács-ér, láprét, 1999. VII. 15., KCs.; Szápár: Sánc-hegy, 1980. V. 25., RI.; Ugod: Elő-erdő, 1976. VI. 28., BaJ.

II.5. Ravazd: Kecse-kő, szántó, 1997. VI. 4., KCs.

II.6. Szár (Székessy 1943a).

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1996. IV. 7., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, lámpázás, 2000. V. 27., KCs.

III. Lesenceistvánd, 1974. IV. 10., KÁ.

IV. Balatonalmádi: Balaton, 1976. VII. 13., KG.; Balatonalmádi: Balaton, 2000. V. 16., KCs.; Balatonfüred: Balaton, 1973. IX. 9., TS.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban nem tartozik a gyakori fajok közé, az alacsonyabb területeken azonban egyike a legközönségesebb holyváknek. Gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul. A vizes, nedves és üde talajokat kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Avarban, fűgyökerek között, kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. él; gyakran az alacsonyabb növényzeten is vadászik.

Paederus littoralis Gravenhorst, 1802 [*Staphylinus gregarius* auct., nec Scopoli, 1763] – réti partiholyva [gömbnyakú partiholyva]

–. Bakony (Székessy 1943a); Bakony, BE. (Tóth 1982a).

I.1. Balatonfüred, 1978. IV. 5., PA.; Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. V. 6., RI.; Kápolcs: Kálomisz-tó, 1968. V. 7., 1969. V. 7., PaJ.; Kővágóörs, 1978. IV. 4., 1978. IV. 23., PA.; Lovas: Király-kút, 1976. VI. 5., RI.; Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Pécsely: Körtvélyes, 1980. III. 28., RI.; Révfülöp (Székessy 1943a; Tóth 1982a); Szigliget, 1998. IX. 13–X. 26., KÁ.; Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Ti-

hany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. X. 13–2001. III. 14., KCs.; Zánka: Cserkúti-patak, 1996. V. 3., KCs.

I.2. Litér: Sikáros, 1996. IV. 23., KCs.; Veszprém, 1954. V., 1954. VI., MaM.; Veszprém: Gulya-domb, kő alól, 1962. IV. 10., PaJ.

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Balatongyörök, 1955. IX., LR. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Csabrendek: Nagytárkánypuszta, 1979. IX. 8., RI.; Keszthely (Székessy 1943a); Keszthely, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Zalahaláp: Csilla-hegy, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. IV. 23., ÁL.

II.1. Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1954. XI. 3., MaM.; Szentgál: Miklós Pál hegy, 1963. IV. 7., PaJ.; Urkút, 1967. VIII. 10–11., PaJ.; Veszprém: Csatár-hegy, 1977. III. 15., SpI. és WT.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. V. 28., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.; Veszprém: Séd, egyelés, 1997. V. 14., KCs.

II.2. Bakonyjákó, fűzkéreg alól, 1975. IV. 5., TL.; Bakonyszentkirály: Kereszt-dűlő, 250 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, nedves talajról, 1994. IV. 29., ÁL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1970. V. 16., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Quercus-Carpinetum betuli* [*Carici-Carpinetum betuli*], avarból, 1958. XI. 16., PaJ.; Dudar, lenföld, 1981. VIII. 8., RI.; Hárskút: Augusztintanya, 1983. IV. 30., BaJ.; Hárskút: Csab-berek, 1964. II. 12., DGy.; Herend: Mogyorós-domb, 1966. IV. 27., PaJ.; Herend: Rakottya-patak, 1963. V. 26., PaJ.; Márkó, 1954. X. 28., MaM.; Pénzesgyőr, 1997. XI. 29., PP.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 28–29., PaJ.; Veszprém: Büdöskútpuszta, 1968. IV. 26., PaJ.; Veszprém: Halastó, Ferenc-forrásból eredő patak, 1996. V. 9., KCs.; Zirc, LR. (Tóth 1982a); Zirc: Akli, 1973. XI. 1., TL.; Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., Kol. és SzL. (Tóth 1982a).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonyszentlászló, 1979. II. 25., RI.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1998. IV. 12., KCs.; Oroszlány: Gesztesi-patak, rostálás, 1996. X. 27., KCs.; Oroszlány: Labanc-dűlő, legelő, 1999. IV. 25., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, szántó széle, 1998. II. 16., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, 1998. I. 6., KCs.

V. Nyirád, 1979. IV. 16., RI.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A nedves-üde talajokat, a félárnyékos helyeket kedveli. Legtöbbször mocsarakban, réteken, nedves legelőkön, vágásokon stb. gyűjtötték, előfordul azonban vizes, nedves és üde erdőkben, elvétve száraz gyepekben is. Avarban, fűgyökerek között, kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben, szárazodó trágyában stb. él.

Paederus riparius (Linnaeus, 1758) – közönséges partiholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, vízpart, 2000. V. 24., KCs.; Balatonszőlős, tsz melletti tó, 1998. V. 13., KCs.; Balatonudvari: Kiliántelep, 1969. VII. 2., TL.; Kővágóörs, 1978. IV. 4., PA.; Kővágóörs, 1978. IV. 4., RI.; Lovas: Király-kút, 1977. IV. 19., RI.; Révfülöp (Székessy 1943a); Révfülöp, 1926. X. 4., CsE. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Révfülöp: Fülöp-hegy, 1983. V. 15., RI.; Szentantalfa: Cserkúti-patak, parttaposás, 1999. V. 19., KCs.; Tapolca: Szent György hegy, 1979. VII. 12., CsM.; Tihany (Székessy 1943a);

Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1940. IV. 16., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998).

I.2. Veszprém (Székessy 1943a; Tóth 1982a).

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Keszthely (Székessy 1943a; Tóth 1982a); Tapolca (Rédli 1894; Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.1. Nagyvázsony: Nyír-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 12., 2002. VI. 25., KCs.

II.2. Zirc (Székessy 1943a; Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. IV. 28., SzCs.

II.4. Csatka: Szent-kút, 1969. VII. 11., TL. (Tóth 1982a); Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Szár (Székessy 1943a).

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. VI. 24., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 28., KCs.

IV. Balatonalmádi: Balaton, 2000. V. 16., KCs.; Csopak: Kerekedi-öböl, nádas, parttáposás, 1996. IV. 29., KCs.; Zánka: Balaton, 1996. V. 3., KCs.

V. Nyírad, 1979. IV. 16., RI.

Előfordul a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A jó vízellátású talajokat kedveli; többnyire vizes, nedves és üde gyepekben (mocsarakban, lápokban, réteken stb.), vizes-nedves erdőkben él. Avarban, fűgyökerek között, kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. található; gyakran az alacsonyabb növényzeten is vadászik.

Paederus schoenherri Czwalina, 1889 [*Paederus baudii* auct., nec Fairmaire, 1859] – vaskos partiholyva

–. Bakony (Székessy 1943a); Bakony, BE. (Tóth 1982a); Bakony, BiL. (Tóth 1982a).

I.1. Balatoncsicsó, 1969. VII. 8–10., TL.; Balatonfüred: Koloska-völgy, 1976. VI. 6., RI.; Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. V. 20., RI.; Lovas: Király-kút, 1976. V. 1., RI.; Lovas: Király-kút, 2000. VI. 6., KCs.; Mindszentkál, 1997. VI. 8., RGy.; Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1996. VII. 6., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Öreg-hegy, 1989. VII. 8–9., 1992. V. 30–31., 1994. III. 13–15., RI.; Pécsely, 1982. III. 29., PA.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Pécsely: Körtvélyes, 1980. IV. 19., RI.; Tapolca: Szent György hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Tótvázsony: Róka-hegy, 1977. V. 1., RI.

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. IV. 11., KCs.; Veszprém, 1955. VI. 11., MaM.; Veszprém: Betekints-völgy, 1971. V. 7., TL.; Veszprém: Tekeres-völgy, 1978. I. 22., 1978. II. 25., SpI. és WT.

I.3. Lesenceistvánd: Uzsa-Erdésztelep, 1969. VII. 3., TL.; Nyírad: Darvas-tó, 1980. IV. 19., PA.; Sümeg: Lesence-völgy, 1977. VIII. 28., OA.; Vállus, 1978. IV. 3., PA.; Vállus, 1978. VII. 21., RI.

II.1. Ajka: Szőke-kút, 1979. III. 11., RI.; Márkó: Menyeke, 1963. V. 12., PaJ.; Nagy-vázsony: Kab-hegy, 1965. VII. 13., TL. (Tóth 1982a); Pula: Kis-Sás-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, 1968. VI. 23., TL.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Bakonybél: Fekete-séd, 1971. V. 8., TL.; Bakonyjókó, fűzkéreg alól, 1975. IV. 5., TL.; Bakonynána: Gaja, 1969. VII. 11., TL.; Bakonyszentkirály, 1979. IX. 8., RI.;

Bakonyszentkirály, 1980. VII. 13., RI.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1983. IV. 30., 1984. VII. 11., RI.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 27., PaJ.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1965. V. 17., 1969. VII. 24., 1970. V. 17–VI. 23., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1979. II. 25., RI.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1970. V. 17–VI. 23., 1970. IX. 26–X. 31., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, sziklás patakpart, talajcsapdázás, 1970. IX. 26–X. 31., TL.; Csesznek: Cuha-völgy, 1955. V. 14., MaM.; Csesznek: Kő-árok, 1957. V. 27., PaJ.; Csesznek: Porva–Csesznek vasútállomás, 1954. VI. 20., MaM.; Eplény, 1979. X. 14., RI.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Eplény: Malom-völgy, 1976. V. 10., TS.; Eplény: Malom-völgy, 1977. III. 26., 1979. III. 10., RI.; Farkasgyepű, 1964. IV. 28., PaJ.; Farkasgyepű, 1979. V. 20., RI.; Farkasgyepű, 1982. VII. 19., BaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. III. 23–V. 3., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VI. 9–VII. 17., TL. (Tóth 1982a); Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Hárskút: Középső-Hajag, kő alól, 1967. IV. 28., PaJ.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Herend: Rakottya-patak, 1963. V. 26., PaJ.; Márkó: Som-hegy, 1967. IV. 13., PaJ.; Németbánya, vadászház, 1964. VI. 11–13., PaJ.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, 1964. VIII. 26–28., PaJ.; Porva, 1954. III., LR. (Tóth 1982a); Porva, 1988. III. 19., PA.; Porva, erdei úton fűhálózva, 1971. VII. 2., TS.; Ugod: Gerence, 1957. VI. 19., PaJ.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., PaJ.; Ugod: Som-berek-hegy, 1977. VI. 5., RI.; Veszprém: Halastó, Ferec-forrásból eredő patak, 1996. V. 9., KCs.; Zirc (Kuthy 1897; Székessy 1943a; Tóth 1982a); Zirc, LF. (Tóth 1982a); Zirc, SzV. (Tóth 1982a); Zirc, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1982a); Zirc, 1956. X. 8., LR. (Tóth 1982a); Zirc, erdőszélen hálózva, 1970. VI. 7., TS.; Zirc: Szarvaskút, 1983. III. 24., TS.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, 1980. V. 25., RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Bodajk, 1969. VI. 15., 1969. VII. 15., TL.; Isztimér: Burok-völgy, 1969. VII. 11., TL.

II.4. Bakonykoppány: Gerence, 1977. VII. 20., BaJ.; Bakonyszentlászló, 1979. II. 25., RI.; Bakonyszentlászló, kövek alól, 1955. IV. 28–30., HL. (Tóth 1982a); Bakonyszentlászló, *Dicrano-Pinetum sylvestris*, 1957. VI. 14., PaJ.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1984. VII. 1., RI.; Bakonyszombathely: Feketevízpuszta, 1969. VI. 11., TL.; Bakonyszombathely: Feketevízpuszta, 1974. VI. 5., KÁ.; Fenyőfő, 1979. II. 25., RI.; Homokbödöge: Bödögei-erdő, 1978. III. 29., RI.; Kup: Kupi-erdő, 1966. III. 29., PaJ.; Ugod, 1977. IV. 23., RI.; Ugod, 1978. III. 19., PA.; Ugod: Elő-erdő, kaszáló, fűhálózás, 1972. VI. 19., BaJ.

II.5. Pannonhalma: Francia-pagony, fiatal gyertyános, talajcsapdázás, 1997. IV. 24–VI. 4., KCs.; Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1995. VI. 9., KCs.

II.6. Gánt: Kőhányás, erdő, 1997. II. 22., KCs.; Szár (Székessy 1943a); Szár, 1977. VI. 4., RI.; Szár, 1986. VI. 15., RGy.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, avarból, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, talajról, 1996. X. 24., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 1992. III. 7., 1997. III. 22., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, szántó, 1996. XII. 8., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, nyáras, 1996. III. 9., KCs.; Oroszlány: Pusztató, nádas, 1997. XII. 25., KCs.; Vértessomló, tavak előtti patak, 1996. XII. 8., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1977. III. 11., 1979. V. 20., RI.; Nyírad, 1979. IV. 16., RI.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájain igen elterjedt, a csapadékosabb éghajlatú vidékeken helyenként a síkság zárt erdeiben is előfordul, az Alföld és a Kisalföld erdőlen területein azonban hiányzik. Leginkább a hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás erdei környezetet kedveli. A magasabb régiókban a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható; vizes, nedves és üde gyepekben, erdőkben igen közönséges. Az alacsonyabb dombvidéki, de méginkább a síksági tájakon nagyobb számban többnyire csak álló- és folyóvizek mentén (leginkább mocsarakban, lápokban, vizes-nedves erdőkben) fordul elő. Avarban, komposztban, korhadt fában, kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. él; gyakran az alacsony növényzeten is vadászik.

Astenini (Hatch, 1957) – köviholyvák

Astenus (Astenognathus) bimaculatus (Erichson, 1840) – sziki köviholyva
–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

Szórványosan található az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú vidékein. A homokos-iszapos, sókban, bázisokban gazdag üledékek, szikes talajok jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes-nedves, nyáron azonban kiszáradó – élőhelyeken (árterületeken, szikes tavak, pocsoltyák partján és szárazodó medrében, szikes mocsarakban, szikes réteken stb.) fordul elő. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Astenus (Astenognathus) procerus (Gravenhorst, 1806) [*Paederus filiformis* Latreille, 1806, nec Fabricius, 1793] – karcú köviholyva

–. Bakony (Székessy 1943a); Bakony, BE. (Tóth 1982a); Bakony, SzV. (Tóth 1982a).

I.1. Révfülöp (Székessy 1943a); Révfülöp, 1926. VI. 26., CsE. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany (Székessy 1943a; Tóth 1982a); Tihany, 1934. V. 3., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998).

I.2. Soly (Kuthy 1897; Székessy 1943a).

I.3. Tapolca (Székessy 1943a); Tapolca, HG. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Zirc: Kakas-hegy, 1997. IV. 23., KCs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2002. VI. 21., SzCs.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, vágás, 1997. XII. 27., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Leggyakrabban nedves-üde élőhelyeken fordul elő; gyepekben és erdőkben egyaránt megtalálható. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák laza kérge alatt, fűgyökerek között, komposztban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Astenus (Astenognathus) pulchellus (Heer, 1839) – kecses köviholyva

I.3. Gyenesdiás (Tóth 1983); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.6. Csákvár (Tóth 1983).

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes-nedves, nyáron azonban kiszáradó – élőhelyeken (pl. egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, réteken, szikeseken, nedves legelőkön) fordul elő. Fügyökerek között, komposztban, kövek, fadarabok alatt, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb. él.

Astenus (Astenognathus) uniformis Jacquelin du Val, 1852 – sötét köviholyva

II.2. Zirc (Tóth 1983); Zirc, 1955. II., LR. (Tóth 1982a).

Ez a faj a Földközi-tenger nyugati felének partvidékein fordul elő. Hitelesnek tűnő adatait ismerjük Dalmáciából, és talán jelen van faunaterületünkön is, az Adria partvidékén. Erdélyből és Magyarországról közzétett adatai felülvizsgálatra, megerősítésre szorulnak. Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőinek lakója, az itt tenyésző száraz gyepek, gyepes aljnövényzetű üde-száraz erdők jellegzetes állata. Bomló növényi anyagokon, többnyire avarban, fügyökerek között, kövek, fadarabok alatt stb. akadhatunk rá.

Astenus (Astenus) immaculatus Stephens, 1833 – ligeti köviholyva

II.1. Nagyvázsöny: Nyír-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Leginkább a nedves üde talajokat kedveli, átmenetileg elviseli azonban a túlzott vízbőséget és a kiszáradást is. Árnyas, párás élőhelyeken, láp- és ligeterdőkben, ritkábban mocsarakban, réteken, nedves legelőkön stb. fordul elő. Különböző bomló növényi anyagokon, pl. avarban, komposztban, korhadó fában, víz által partra sodort uszadékokban él.

Astenus (Astenus) lyonesius (Joy, 1908) [*Staphylinus angustatus* auct., nec Paykull, 1789; *Astenus longelytratus* Palm, 1936; *A. longelytrata* var. *brevelytrata* Coiffait, 1960] – közönséges köviholyva

– Bakony (Székessy 1943a); Bakony, BE. (Tóth 1982a); Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.1. Kővágóörs: Kornyi-tó, 1988. X. 16., PA.; Kővágóörs: Kornyi-tó, fűhálózás, 1988. X. 16., PA.; Mindszentkál: Öreghegy, 1994. VI. 3–6., RI.

I.3. Gyenesdiás (Székessy 1943a); Keszthely (Székessy 1943a); Keszthely, HG. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Farkasgyepű, MiO. (Tóth 1982a); Porva, 1954. III., LR. (Tóth 1982a); Ugod: Huszárokölőpuszta, MiO. (Tóth 1982a); Zirc (Székessy 1943a); Zirc, LF. (Tóth 1982a); Zirc, PáJ. (Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VIII. 9., SzCs.; Fehérvárcsurgó (Székessy 1943a); Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1982a); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1982a).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. VII. 27., 2000. VI. 1., 2000. X. 19., 2000. XI. 1–2001. III. 22., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. X. 5., KCs.; Pápateszér, homokgyep, talajcsapdázás, 2002. X. 9., KCs.

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Csákberény: Bucka, sziklagyep, talajcsapdázás, 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Csákberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. III. 31., ÁL.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A nedves-üde talajokat, a félárnyékos helyeket kedveli. Legtöbbször réteken, nedves legelőkön, vágásokon, nedves-üde erdőkben gyűjtötték, előfordul azonban száraz gyepekben és erdőkben is. Avarban, elhalt fák laza kérge alatt, fűgyökerek között, komposztban, kövek, fadarabok alatt stb. él.

Stilicini (Casey, 1905) – cérnanyakúholyvák

Rugilus erichsonii (Fauvel, 1867) – karcsú cérnanyakúholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1994. III. 13–15., RI.

I.3. Várvolgy, *Pinus nigra* kérge alól, 1971. X. 16., TL. (Tóth 1982a; Horváth 1998) [ez az adat a *Rugilus mixtus* fajra vonatkozik].

II.2. Városlőd, 1963. IV. 16., TL. (Tóth 1982a).

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak jellemző faja. Megtalálható az alacsonyabb hegyvidéki régiókban és a dombvidéken, a nagyobb folyóvizek mentén azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. Hazánkban a Dunántúlon (különösen annak délnyugati részében), a Kisalföld peremvidékein, az Alföld északkeleti szögletében, valamint a Dunántúli- és az Északi-középhegység területén fordul elő, de mindenütt nagyon ritka. (A Bakonyból korábban közölt két adat megbízhatatlan. A Várvolgyon gyűjtött példány a *Rugilus mixtus* fajt képviseli, és a városlődi is valószínűleg oda tartozik.) Vizes-nedves, legalább időnként friss vízzel elöntött talajú élőhelyeken (főleg friss vizű tavak homokos-iszapos partján), mocsarakban, iszaplakó növénytársulásokban, nedves réteken, nedves legelőkön, elvétve lápokban, lápréteken, vizes-nedves erdőkben stb. fordul elő. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Rugilus fragilis (Gravenhorst, 1806) [*Staphylinus angustatus* Fourcroy, 1785, nec Schrank, 1781; *Paederus fragilis* Gravenhorst, 1806, nec Latreille, 1804; *P. sanguinicornis* Stephens, 1833; *Rugilus scutellatus* Motschulsky, 1858] – vöröshátú cérnanyakúholyva

I.3. Keszthely (Székessy 1943a); Keszthely, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.

II.4. Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt előfordul. Többnyire zárt erdőkben él. Bomló növényi anyagokon (avarban, szénatörmelékben stb.) található.

Rugilus mixtus (Lohse, 1956) – hegyi cérnanyakúholyva

I.1. Mindszentkál: Felső-erdő, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998).

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Várvolgy, *Pinus nigra* kérge alól, 1971. X. 16., TL.

II.2. Bakonyzúcs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Porva: Szépalmapuszt, 1988. VI. 11., RI.

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős hegyvidéki tájak jellemző állata. Országunk nyugati részében az alacsonyabb régiókba is leereszkedik, a keleti országrészben azonban csak a magasabb hegyvidéken fordul elő. Hazánkban egyelőre csak a Bakonyból, a Bükkből és a Vasi-Hegyhátról (Szakonyfalu) mutatták ki. Az árnyas, párás erdei kör-

nyezetet kedveli. Nedves-üde erdőkben (leginkább magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben, fenyőelegyes mészkerülő lomboserdőkben, természetes lucosokban stb.) fordul elő, megtalálható azonban ezek cserjés és magaskórós szegélyén, ritkán tisztásain, irtásain is. Elvértve üde-száraz erdőkben is rálelhetünk. Nedves növényi törmelékben (avarban, fakorhadékban stb.) él.

Rugilus orbiculatus (Paykull, 1789) – kis cérnanyakúholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.1. Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.

I.3. Keszthely (Székessy 1943a); Keszthely, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Várköly, *Pinus nigra* kérge alól, 1971. X. 16., TL. (Tóth 1982a; Horváth 1998) [ez az adat a *Rugilus mixtus* fajra vonatkozik].

II.2. Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Zirc (Székessy 1943a).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1982a); Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertésti-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., 2000. III. 23., KCs.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban nedves-üde élőhelyek lakója; erdőkben, ritkábban gyepekben is megtalálható; elvértve száraz élőhelyeken is előfordul. Különböző bomló növényi anyagokon, pl. avarban, fűgyökerek között, komposztban, korhadó fában, víz által partra sodort uszadékban él.

Rugilus rufipes Germar, 1836 [*Rugilus immunis* Stephens, 1833] – nagy cérnanyakúholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-forrás, 2000. V. 24., KCs.; Gyulakeszi: Csobánc, 1998. IV. 26., KCs.; Káptalanfő: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VIII. 13., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Öreghegy, 1994. III. 13–15., RI.; Nemesvámos, korhadékból, 1963. VI. 14., TL. (Tóth 1968); Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Tapolca: Szent György hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2001. IX. 26–X. 21., KCs.

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Zalaszentmárton: Tátika, 1956. IX. 5., LR. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Zalaszentmárton: Tátika, avarból rostálva, 1954. IX. 13., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.1. Nagyvázsony: Gellért-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Nagyvázsony: Semlyékes-tó, 2002. V. 13., KCs.

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszentkirály: Kereszt-dűlő, 250 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, nedves talajról, 1994. IV. 29., ÁL.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Bakonyszücs: Odvas-kő-barlang, 1992. III. 8., PA.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 13., TS. (Tóth 1982a) [ez az adat a *Rugilus similis* fajra vonatkozik]; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VI. 9–VII. 17., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. I. 16., SzD.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. X. 15., PA.; Fe-

nyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, 1954. III., LR. (Tóth 1982a); Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Zirc (Székessy 1943a); Zirc, KD. (Tóth 1982a); Zirc, PáJ. (Tóth 1982a); Zirc, 1956. X. 8., LR. (Tóth 1982a); Zirc: Pintér-hegy, talajcsapdázás, 2000. V. 26., KCs.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 4., 2000. VI. 15., 2001. IV. 27., KCs.; Fenyőfő, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, tómeder, 1997. VII. 1., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. V. 27–VI. 17., 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1996. X. 15., KCs.; Oroszlány: Gesztesi-patak, patakpart, sáscsomókból, 1995. III. 4., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, rostálás, 1995. II. 26., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, 1997. VI. 24., 1997. X. 10., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 27., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. VI. 1., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, 1998. IV. 4., KCs.

IV. Balatonalmádi: Balaton, 2000. V. 16., KCs.; Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Zánka: Balaton, 1996. V. 3., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Zárt erdőkben – különösen tölgyesekben – a leggyakoribb holtyák közé tartozik. Néha nedves-üde gyepekben stb. is előfordul. Legnagyobb tömegben avarban található, de más növényi anyagokon (komposztban, korhadó fában, szénatörmelékben stb.) sem ritka.

Rugilus similis (Erichson, 1839) – sárgalábú cérnanyakúholtyva

I.1. Káptalan-tó: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998); Tihany: Belső-tó, 2000. VI. 4., KCs.

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1943a); Keszthely, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.1. Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. V. 15., KCs.; Pula: Kis-Sás-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

II.2. Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 13., TS.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A vizes, nedves és üde talajokat kedveli, és inkább a gyepes élőhelyek jellemző állata. Mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön stb. él; ritkán vágásokon, erdőkben is fellelhető. Fügőkerek között, komposztban, nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. fordul elő.

Rugilus subtilis (Erichson, 1840) – kecses cérnanyakúholyva

I.1. Tapolca: Szent György hegy, 1965. VIII. 13., TL. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tapolca: Szent György hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 1., HH. (Horváth 1998); Tihany, 1940. IV. 16., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Bakonybél (Székessy 1943a); Bakonybél, 1878. IV., 1898. IV., WF. (Tóth 1982a); Dudar, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.; Veszprém: Halastó, Ferenc-forrásból eredő patak, 1996. V. 9., KCs.; Zirc, LF. (Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2002. VII. 3., SzCs.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IV. 27., 2001. VI. 22., KCs.; Fenyőfő, talajcsapdázás, 2001. V. 5–VI. 9., KCs.; Fenyőfő: Ósfenyves, 2001. VI. 9–VII. 15., KCs.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, kastélypark, kő alól, 1996. IV. 6., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. VI. 1., KCs.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben él. Növényi anyagokon, pl. avarban, komposztban, korhadó fában, szénatörmelékben található.

Medonini (Casey, 1905) – lombholyvák

Medon brunneus (Erichson, 1839) – barna lombholyva

– Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. X. 15., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Felső-erdő, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a).

II.2. Bakonybél (Székessy 1943a); Bakonybél, 1898., WF. (Tóth 1982a); Bakony-szücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, kövek alól, 1994. IV. 30., ÁL.; Bakony-szücs: Odvas-kő-barlang, 1992. III. 8., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Ugod: Huszárokölőpuszta, MiO. (Tóth 1982a); Zirc (Székessy 1943a); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1982a).

II.3. Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Avarban, kisemlősök fészkeiben és föld alatti járataiban, komposztban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben, szárazodó trágyában stb. található.

Medon dilutus (Erichson, 1839) – fakó lombholyva

II.1. Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ. (Tóth 1982a) [ez az adat a *Medon fuscus* fajra vonatkozik].

II.6. Csákvár (Tóth 1983); Csákvár, tölgyes, egyelés, 1961. III. 24., EYS. (Tóth 1982a); Csákvár: Hajdú-vágás, rostálás, 1961. IV. 26., KZ. (Tóth 1982a).

Ez a faj a Földközi-tenger medencéjének tágabb környezetében honos. Elterjedési területe magában foglalja a Kárpát-medencét is, faunaterületünkről közzétett adatai azonban részben kétesek. Hazai előfordulása még megerősítésre szorul (az általunk megvizs-

gált anyagban e név alatt csak a *Medon fuscus* példányait találtuk). Elsősorban az árnyas, párás erdei környezetet kedveli, de talán gyepekben is előfordul. Bomló növényi anyagok között (avarban, korhadó fában, szénatörmelékben stb.) él. Megtalálható emlősök (pl. *Talpa*, *Vulpes*) fészkeiben és föld alatti járataiban stb. is.

Medon ferrugineus (Erichson, 1840) – vöröses lombholyva

I.1. Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1939. IV. 15., 1940. IX. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1941. VII., ?? (Tóth 1982a).

I.3. Zalaszentmárton: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 7., 2001. VII. 11., 2002. IX. 26., SzCs.; Fehérvárcsurgó (Székessy 1943a); Fehérvárcsurgó, 1923. VII. 23., BiL. (Tóth 1982a).

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydalis-Aceretum pseudoplatani*, avarból, 1992. X. 27., ÁL.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Vizes, nedves és üde erdőkben (elvétve vizes, nedves és üde gyepekben) csaknem mindenütt megtalálható, legtöbbször azonban keményfaligetekben (elsősorban tölgy-köris-szil ligetekben) akadhatunk rá. Avarban, kisemlősök fészkeiben és föld alatti járataiban, kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. fordul elő.

Medon fuscus (Mannerheim, 1830) – barnás lombholyva

I.1. Tihany, 1940. IV. 16., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.1. Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban az árnyas, párás környezetet kedveli – vizes, nedves és üde erdőkben néha nagy számban található –, egyébként a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt előfordul. Bomló növényi anyagok között (avarban, korhadó fában, szénatörmelékben stb.) él. Megtalálható kisemlősök fészkeiben és föld alatti járataiban stb. is.

[**Sunius bicolor** (Olivier, 1795) – kétszínű lombholyva]

– Bakony, WF. (Tóth 1982a).

Ez a faj elsősorban Nyugat-Európa lakója. Elterjedési területe a Kárpát-medencét is eléri, hitelesnek tekinthető (bár meglehetősen régi) adatai azonban csak Szlovákiából ismertek. Környezeti igénye és életmódja lényegesen nem különbözik a következő fajokétól.

Sunius fallax (Lokay, 1919) – sötétfárú lombholyva

I.1. Kővágóörs, 1978. IV. 23., PA.; Pécsely, 1979. IV. 8., RI.

II.3. Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Várpalota: Pétfürdő, szalma-kazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Szárpár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A magasabb régiókban ritka, az alacsonyabb területeken közönséges. A vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt előfordul; melegkedvelő, üde-száraz erdőkben, pl. tölgyesekben egyike a leggyakoribb holtyáknak. Bomló növényi anyagokon

(avarban, fűgyökerek között, komposztban, korhadó fában, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb.) él. Néha megtalálható hangyafészkek törmelékében, istállók alomjában, kismérsők fészkeiben és föld alatti járataiban, víz által partra sodort uszadékban stb. is.

Sunius melanocephalus (Fabricius, 1793) – feketefarú lombholyva [feketefarkú lombholyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.1. Kővágóörs, 1978. IV. 23., PA. (Tóth 1982a) [ez az adat a *Sunius fallax* fajra vonatkozik]; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Tihany, 1940. IV. 16., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a).

I.3. Keszthely (Székessy 1943a; Tóth 1982a).

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Fehérvárcsurgó (Székessy 1943a); Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1982a); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1982a); Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója, az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú vidékein azonban inkább csak folyók mentén, vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő szórványosan. Életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Lithocharini (Casey, 1905) – rétiholyvák

Lithocharis nigriceps Kraatz, 1859 – sárgás rétiholyva

–. Vértessomló (Tóth 1983).

I.1. Salföld, fénycsapdázás, 1982. VIII., SzCs.

I.3. Gyenesdiás (Tóth 1983); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1979, 1982a; Horváth 1998).

II.2. Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI. 7., ??.; Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI–VII., PA.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 1., 1999. VII. 4., 1999. VII. 6., 1999. VII. 9., 1999. VII. 13., 1999. VII. 19., 1999. VII. 21., 1999. VII. 25., 1999. VII. 29., 1999. VIII. 12., 1999. VIII. 17., 1999. IX. 9., 2001. VI. 27., 2001. VII. 13., 2002. VI. 15., 2002. VI. 21., 2002. VII. 1., 2002. VII. 3., 2002. VII. 26., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.6. Szár, 1953. VIII. 20., RD. (Tóth 1979); Tatabánya: Mária-szakadék, szalmakazal alól rostálva, 1961. III. 24., EYS. (Tóth 1979).

A hegyvidéken csak elvétve fordul elő az alacsonyabb régiókban, a dombvidéken szórványosan található, a síkságon elterjedt és gyakori. Álló- és folyóvizek mentén, pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözeget, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él, de néha előfordul szárazabb élőhelyek időszakosan felázott vagy elöntött talaján is. Elsősorban vizes-nedves növényi törmelékben, néha szárazodó trágyában stb. található.

Lithocharis ochracea (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus tricolor* Marsham, 1802, nec Fabricius, 1787] – vöröses rétiholyva

I.1. Tihany, fénycsapdázás, 1983. IX. 1., PA.

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 4., 1999. VII. 19., 1999. VII. 30., 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 17., 1999. VIII. 19., 1999. VIII. 29., 1999. IX. 4., 1999. IX. 10., 1999. IX. 16., 1999. IX. 17., 1999. IX. 20., 2001. VII. 19., 2001. VIII. 18., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1982a) [ez az adat a *Lithocharis nigriceps* fajra vonatkozik].

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombosági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes-nedves, nyáron azonban kiszáradó – élőhelyeken (pl. egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, réteken, szikésen, nedves legelőkön) fordul elő. Fügyökerek között, kövek, fadarabok alatt, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb. él.

Pseudomedon obsoletus (Nordmann, 1837) – egyszínű rétiholyva

I.1. Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998).

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, EF. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Gyenesdiás, fenyves erdő, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 10., SzCs.

II.6. Csákberény: Bucka, sziklagyep, talajcsapdázás, 2003. V. 27., KCs.

A hegyvidéken jobbra csak széles völgyekben, a dombvidékkel, illetve a síksággal határos alacsonyabb területeken fordul elő, a dombvidéken, de méginkább a síkságon elterjedt és gyakori. Leginkább a pangóvizes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött) élőhelyeket kedveli. Kiterjedtebb állóvizek (ritkán folyóvizek), holtágak, tavak partján, mocsarakban, lápokban stb. él. Néha vizes-nedves erdőkben is megtalálható. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben fordul elő.

Scopaeini (Mulsant et Rey, 1878) – turzasholyvák

Scopaeus bicolor Baudi, 1848 [*Scopaeus pusillus* auct., nec Kiesenwetter, 1843] – kétszínű turzasholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. VII. 27., KCs.

Szórványosan fordul elő a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság nagyobb folyói mentén, az Alföld legszárazabb éghajlatú középső területein azonban nagyon ritka. Rendszerint folyóvizek kavicspadjain, friss vízű, mélyebb tavak partján található, rábukkanhatunk azonban még homokos talajok száraz gyepeiben is, ahol a laza homok sajátos vízháztartása (a felszín könnyen kiszárad, az alsó rétegek azonban tartósan nedvesek) teszi lehetővé előfordulását. A Nap által erősen besugárzott helyeket, a friss vízzel átitatott, homokos (el nem iszapolódtott), legfeljebb gyér növényzettel benőtt nyers üledékeket kedveli. Legtöbbször kavicsok között, más rovarok

által összeturkált homokban, növények levelei alatt, illetve gyökerei között, turzás által partra vetett vizes-nedves növényi törmelékben stb. akadhatunk rá.

Scopaeus debilis Hochhuth, 1851 [*Scopaeus scitulus* Baudi, 1857] – pusztai turzásholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 13., 2001. VII. 10., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 14., 2001. VIII. 18., SzCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., KCs.

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes, nedves vagy üde, nyáron azonban kiszáradó – élőhelyeken (egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, réteken, szikeseken, nedves legelőkön stb.) fordul elő. Fügyökerek között, kövek, fadarabok stb. alatt, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb. él.

Scopaeus laevigatus (Gyllenhal, 1827) – közönséges turzásholyva

I.1. Lovas: Király-kút-völgy, patakpart, 2000. VI. 6., KCs.; Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a); Tihany, fénycsapdázás, 1983. V. 6., ??.; Tihany, fénycsapdázás, 1983. VIII. 10., PA.

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, EF. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Gyenesdiás, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Vállus, 1978. IV. 3., PA.

II.2. Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1963. VI. 1–10., RL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 17., 2002. V. 28., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1982a).

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. II. 2., KCs.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TS.

Előfordul az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság vizes-nedves élőhelyein: álló- és folyóvizek homokos-iszapos partján, időszakosan felázott, elöntött réteken stb. Nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. él.

Scopaeus minimus (Erichson, 1839) [*Scopaeus furcatus* Binaghi, 1935] – apróska turzásholyva

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Keszthely, 1909., GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon, de csak az Alföldön és a Kisalföldön gyakori. Álló- és folyóvizek homokos-iszapos partján, időszakosan felázott, elöntött talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él. Leginkább vizes-nedves növényi törmelékben fordul elő.

Scopaeus minutus Erichson, 1840 [*Lathrobium pumilum* Heer, 1839; *Scopaeus didymus* auct., nec Erichson, 1840] – apró turzásholyva [cérnanyakú turzásholyva]

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.

Elterjedése hazánkban kevésbé ismert, korábban közzétett adatai ugyanis részben megbízhatatlanok. Hiteles lelőhelyeit – Villányi-hegység, Mecsek, Bakony, Hernád-völgy,

Zempléni-hegység, Taktaköz – tekintetbe véve úgy tűnik, hogy elsősorban az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőin él, helyenként azonban a síkságra is leereszkedik. Leginkább száraz gyepekben fordul elő, de megtalálható időnként átnedvesedő talajokon, pl. szikes pusztákban is. Rendszerint fűgyökerek között, kövek alatt, növényi törmelékben stb. akadhatunk rá.

Scopaeus pusillus Kiesenwetter, 1843 – kis turzasholyva

I.3. Balatonederics, EF. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

Szórványosan fordul elő az erdős puszták övében, az Alföldön és a Kisalföldön. Elvértve a dombsági, illetve az alacsonyabb hegyvidéki tájakon is megtalálható, de itt már kifejezetten ritka. Elsősorban egykori árterületeken, tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, ritkábban réteken, szikésen, nedves legelőkön stb.) akadhatunk rá, de néha szárazabb élőhelyek időszakosan felázott vagy elöntött talajain is előfordul. Nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. él.

[**Scopaeus ryei** Wollaston, 1872 [*Lathrobium minimum* auct., nec Erichson, 1839] – kicsiny turzasholyva]

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a; Tóth 1982a; Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1943a; Tóth 1982a; Horváth 1998).

Faunaterületünkön biztosan csak Szlovákiából ismert, de talán Magyarországon is megtalálható. Környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló. (A hazánkból *Scopaeus minimus* név alatt közzétett adatok részben valószínűleg erre a fajra vonatkoznak, a bakonyi példányok azonban biztosan nem ide, hanem a korábban *S. furcatus* néven említett fajhoz tartoznak.)

Scopaeus sulcicollis (Stephens, 1833) [*Scopaeus cognatus* Mulsant et Rey, 1855] – hegyi turzasholyva [cérnanyakú turzasholyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1943a; Tóth 1982a; Horváth 1998).

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak lakója. Leginkább félárnyékos helyeken, erdőszéleken, gyeses aljnövényzetű, üde-száraz erdőkben, vágásokon stb. fordul elő. Ritkábban megtalálható gyeses élőhelyeken (pl. üde réteken) is. Avarban, fűgyökerek között, kövek, fadarabok alatt, ritkán szárazodó trágyában stb. él.

Lathrobiini (Laporte de Castelnau, 1835) – mocsárholyvák

Domene scabricollis (Heer, 1839) [*Rugilus scabricollis* Heer, 1839; *Lathrobium scabricolle* Erichson, 1840] – érdes hátú mocsárholyva

II.2. Zirc (Tóth 1983); Zirc, LF. (Tóth 1982a).

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon egyelőre csak a Kőszegi-hegység, a Bakony és az Aggteleki-karszt területéről ismert. Nedves üde erdőkben, elsősorban magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben stb. él. Rendszerint elhalt lombosfák leváló nedves kérge alatt található, de ráakadhatunk a korhadó fa belsejében, illetve avarban, ritkábban kövek, fadarabok alatt stb. is.

Lobrathium multipunctum (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus testaceus* Paykull, 1789] – sokpontos mocsárholyva

II.1. Szentgál: Miklós Pál hegy, 1968. VIII. 17., TL.

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz területeinek jellemző állata. Mindenütt szórványosan fordul elő és meglehetősen ritka. Elsősorban a nedves-üde élőhelyeket kedveli, elviseli azonban környezetének átmeneti vízbőségét és időszaki kiszáradását is. Leginkább mocsarakban, réteken, nedves legelőkön fordul elő, néha azonban száraz gyepekben is megtalálható. Fügőkerek között, kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. él. Ritkán emlősök föld alatti építményeiben is ráakadhatunk.

Lathrobium brunnipes (Fabricius, 1793) [*Staphylinus punctatus* auct., nec Fourcroy, 1785] – nagy mocsárholyva [sárlakó holyva]

I.1. Pécsely, 1982. III. 29., PA.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. XII. 24–1978. IV. 1., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Zirc, LF. (Tóth 1982a).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. VI. 22., KCs.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

IV. Zánka: Balaton, 1996. V. 3., KCs.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A magas talajvízű élőhelyek jellemző állata: mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. él. Elsősorban vizes-nedves növényi törmelékben (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékban stb.), ritkán kisemlősök fészkeiben, komposztban stb. található.

Lathrobium castaneipenne Kolenati, 1846 – feketevörös mocsárholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

I.1. Pécsely, 1982. III. 29., PA.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Ugod: Hubertlak, patakmenti kő alól egyelve, 1962. VI. 26–29., PaJ.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. IV. 27., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1996. X. 15., 2001. III. 16., KCs.; Oroszlány: Gesztesi-patak, patakpart, sáscsomókból, 1995. III. 4., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Vizes, nedves vagy ritkábban üde élőhelyeken, mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, láp- és ligeterdőkben, ritkábban bükkösökben, gyertyános tölgyesekben stb. él. Vizes-nedves avarban és korhadt fában, víz által partra sodort uszadékban, ritkán komposztban stb. található.

Lathrobium elegantulum Kraatz, 1857 – vörösfoltos mocsárholyva

I.1. Kővágóörs, 1978. IV. 4., PA.; Kővágóörs: Kornyi-tó, 1978. IV. 4., RI.; Tihany, tájvédelmi őrház, fénycsapdázás, 1983. VIII., ??.

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, EF. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, lámpázás, 1997. VIII. 16., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Országunk délnyugati felében elég gyakori, másutt azonban meglehetősen ritka. Az Alföld és

a Kisalföld fátlan vidékein szórványosan fordul elő, az Északi-középhegység területén pedig hiányozni látszik. Vizes-nedves, legalább időnként friss vízzel elöntött talajú élőhelyeken (főleg folyók, friss vizű tavak homokos-iszapos partján), mocsarakban, iszaplakó növénytársulásokban, szikeseken, nedves réteken, nedves legelőkön, kivételesen ligeterdőkben stb. fordul elő. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Lathrobium elongatum (Linnaeus, 1767) – kétszínű mocsárholyva [erdei holyva]

I.1. Tihany, 1933. XI. 23., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1982a).

I.3. Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Zirc, ?? (Tóth 1982a).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Vizes, nedves és üde talajokon él; gyepek és fás élőhelyeken egyaránt előfordul. Vizes-nedves avarban és korhadt fában, víz által partra sodort uszadékokban, ritkán komposztban stb. található.

Lathrobium fovulum Stephens, 1833 – selymes mocsárholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertésti-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.

II.7. Vértessomló, tópart, 1997. X. 11., KCs.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Magas talajvizű élőhelyeken (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él. Elsősorban vizes-nedves növényi törmelékben (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) található.

Lathrobium fulvipenne (Gravenhorst, 1806) [*Staphylinus fulvipennis* Gravenhorst, 1806, nec Turton, 1802; *Lathrobium punctulatum* Mannerheim, 1830] – közönséges mocsárholyva [földi holyva]

I.1. Csopak, fénycsapdázás, 1976. VII. 9–10., 1976. VII. 15–16., ??; Lovas: Királykút, 1976. VI. 5., RI.; Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1943. XI. 23., SzV(?). (Tóth 1982a; Horváth 1998).

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, CsE. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Balatonederics, EF. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1943a; Tóth 1982a); Tapolca (Kuthy 1897; Székessy 1943a; Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1983. IV. 3., PA.; Ugod: Gerence-völgy, 1957. IV. 19., PaJ.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 7., 2001. VII. 11., 2001. VIII. 3., 2001. VIII. 9., 2001. VIII. 14., 2002. VI. 14., 2002. VII. 23., SzCs.; Tés: Öreg Futóné, 1969. VII. 18., TD.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, lámpázás, 1997. VIII. 16., KCs.

Előfordul a hegyvidéken (inkább csak az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Vizes, nedves és üde élőhelyek – többnyire gyepek, ritkábban erdők – lakója. Vizes-nedves (ritkán szárazabb) növényi törmelékben (avarban, korhadt fában, szénatörmelékben stb.) él.

Lathrobium impressum Heer, 1841 [*Paederus filiformis* auct., nec Fabricius, 1793] – fényes mocsárholyva

I.1. Balatonfüred, 1977. V. 23., ÁL.

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a; Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2002. VII. 26., SzCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Magas talajvízű élőhelyeken (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él. Elsősorban vizes-nedves növényi törmelékben (avarban, korhadtt fában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) található.

Lathrobium laevipenne Heer, 1839 – hegyi mocsárholyva

II.4. Kup: Bittva, 1974. IX. 5., ??.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, nyáras, 1996. III. 9., KCs.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain. A friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek jellemző állata. Források, patakok mentén, égerligetekben, ritkábban égeres mocsárerdőkben fordul elő. Néha (elsősorban áradásokat vagy tartós esőzéseket követően) bükkösök, szurdokerdők stb. felázott talaján is megtalálható. Elvétve vizes-nedves gyepekben (patakmenti mocsarakban, magaskórósokban stb.) is ráakadhatunk. Friss vízzel átitatott, homokos-iszapos nyers áradmányokon él; legtöbbször kövek, fadarabok alatt vagy a víz által partra sodort durvább növényi törmelékben található.

Lathrobium longulum Gravenhorst, 1802 – apró mocsárholyva

I.1. Tihany, fénycsapdázás, 1983. V–VI., ??.

I.3. Balatonederics, CsE. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 29., SzCs.

Előfordul a hegyvidék (főleg az alacsonyabb régiók), a dombvidék és a síkság vizes, nedves és üde gyepeiben, erdeiben. Vizes-nedves, ritkábban szárazabb növényi törmelékben (avarban, komposztban, korhadtt fában stb.) található.

Lathrobium pallidum Nordmann, 1837 – halvány mocsárholyva

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a; Tóth 1983); Balatonederics, CsE. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Balatonederics, EF. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.2. Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.

Szórványosan fordul elő a dombvidéken és a síkságon. Állóvizek (ritkábban folyóvizek) mentén, pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, magassásosokban, lápokban, láp- és ligeterdőkben stb.) fordul elő. Legtöbbször vizes-nedves növényi törmelékben található.

Lathrobium rufipenne Gyllenhal, 1813 – tőzegkedvelő mocsárholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1982a).

Szórványosan fordul elő a hűvös, csapadékos éghajlatú területeken, a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) nagyon ritka, itt csupán egy-két élőhelye ismert. Árnyas, párás élőhelyeken, pangóvizes, tőzeges talajokon (lápokban, láperdőkben) található. Tőzeges iszapban, bomló növényi maradványokon él.

Lathrobium spadiceum Erichson, 1840 – folyóparti mocsárholyva

I.1. Tihany (Székessy 1943a; Tóth 1983); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998).

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak jellemző állata. A Kárpát-medencében szórványosan fordul elő a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék folyóvizei mentén, a nagyobb folyókat követve azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. Hazánkban csak egy-két lelőhelye ismert, és mindenütt nagyon ritka. Rendszerint folyóvizek és friss vizű, mélyebb tavak partján akadhatunk rá. A friss vízzel átitatott, homokos (el nem iszapolódott), legfeljebb gyér növényzettel benőtt nyers hordalékokat és üledékeket kedveli. Legtöbbször kavicsok között, más rovarok által összeturkált homokban, növények levelei alatt, illetve gyökerei között, turzás által partra vetett vizes-nedves növényi törmelékben stb. fordul elő, de nem ritkán kisemlősök föld alatti fészkében, járataiban is ráakadhatunk.

Lathrobium volgense Hochhuth, 1851 [*Lathrobium bicolor* Heer, 1839, nec Gravenhorst, 1802; *L. boreale* Hochhuth, 1851; *L. geminum* Kraatz, 1857] – változékony mocsárholyva

I.1. Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, avarból, 1958. II. 14., PaJ.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.; Ugod: Hubertlak, *Picea excelsa* kérge alól, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. V. 12., 2001. VII. 7., 2001. VIII. 2., 2002. VII. 3., SzCs.; Isztimér: Burok-völgy, 1969. VII. 11., TL.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., KCs.; Veszprémvarsány: Újmajor, erdészház, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. IV. 9., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.

A hegyvidék (elsősorban az alacsonyabb régiók), a dombvidék és a síkság lakója. Magas talajvizű élőhelyeken (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) fordul elő. Elsősorban vizes-nedves növényi törmelékben (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékokban stb.), ritkán kisemlősök fészkében, komposztban stb. található.

[**Tetartopeus quadratus** (Paykull, 1789) – turjáni mocsárholyva]

I.1. Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b).

Magyarországon csupán egyetlen hiteles lelőhelye ismert (Hercegszántó: Karapancsa), kiterjedtebb mocsár- és lápvidékeinken azonban bizonyára másutt is megtalálható. Környezeti igénye és életmódja a következő fajéhoz hasonló, a meleget és a kiszáradást azonban kevésbé tűri. Tihanyból közölt adata minden bizonnyal a következő fajra vonatkozik.

Tetartopeus rufonitidus (Reitter, 1909) [*Staphylinus quadratus* auct., nec Paykull, 1789; *Lathrobium fennicum* Renkonen, 1938] – mocsári mocsárholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. V. 20., HS.; Szentantalfa: Cserkúti-patak, 1999. V. 19., KCs.; Tihany, 1934., 1939. IV. 15., SzV. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tihany: Belső-tó, 2000. VI. 4., KCs.; Tihany: Külső-tó, 2000. VI. 4., 2000. VII. 24., KCs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 17., 2000. IV. 28., 2001. VII. 7., 2002. V. 18., 2002. VI. 20., 2002. VII. 1., 2002. VII. 11., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1982a).

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

II.7. Vértessomló: Itató-dűlő, bányató, 1998. V. 3., KCs.; Vértessomló: Vértessomlóitó, 1996. IV. 27., KCs.

IV. Balatonalmádi: Balaton, 2000. V. 16., KCs.

Megtalálható a hegyvidéken (inkább csak az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Állóvizek (ritkábban folyóvizek) mentén, pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözezes, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, magassásosokban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, láp- és ligeterdőkben stb.) fordul elő. Nedves növényi anyagok között (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Tetartopeus scutellaris (Nordmann, 1837) – réti mocsárholyva

I.1. Zánka (Székessy 1943a); Zánka, 1902. VII., CsE. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidéki, a dombvidéki és a síksági erdős tájakon. Nálunk mindenütt nagyon ritka. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert egy-két lelőhelye. Állóvizek (ritkábban folyóvizek) mentén, pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos vagy agyagos, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, magassásosokban, réteken, nedves legelőkön, ligeterdőkben stb.) fordul elő. Nedves növényi anyagok között él.

Tetartopeus terminatus (Gravenhorst, 1802) – lápi mocsárholyva

I.1. Csupak, fénycsapdázás, 1977. VII. 10., HS.; Nemesgulács, fénycsapdázás, 1977. V. 20., HS.

II.1. Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. V. 15., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. Árnyas, párás élőhelyeken, többnyire pangóvizes, tözezes talajokon (lápokban, lápréteken, láperdőkben stb.) fordul elő, de a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken időnként friss vízzel elöntött, homokos-iszapos talajú élőhelyeken, pl. ligeterdőkben is megtalálható. Az alacsony növényzeten vagy a talajon, vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Doliceonini (Casey, 1905) [*Gnatimenitos* Solier, 1849] – pocsolyaholyvák

Leptobium gracile (Gravenhorst, 1802) [*Lathrobium biguttulus* Lacordaire, 1835] – kétfoltos pocsolyaholyva [kétfoltos turzásholyva]

I.1. Kővágóörs, 1978. IV. 4., PA.; Tihany (Székessy 1943a); Tihany, 1934. V. 14., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1982a; Horváth 1998).

I.3. Lesenceistvánd: Uzsa-Erdésztelep, 1963. VI. 4., PaJ.

II.1. Nagyvázsony (Hopffgarten 1876; Tóth 1982a).

II.2. Zirc (Kuthy 1897; Székessy 1943a; Tóth 1982a).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes-nedves, nyáron azonban kiszáradó – élőhelyeken (pl. egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, réteken, szikéseken, nedves legelőkön) fordul elő. Fűgyökerek között, kövek, fadarabok stb. alatt, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb. él.

Achenium humile (Nicolai, 1822) – lapos pocsolyaholyva

I.3. Keszthely (Székessy 1943a); Keszthely, GyJ. (Tóth 1982a; Horváth 1998); Tapolca (Kuthy 1897); Tapolca, SzV. (Tóth 1982a; Horváth 1998).

II.1. Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

II.3. Fehérvárcsurgó (Tóth 1983); Fehérvárcsurgó, LF. (Tóth 1982a).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Vizes-nedves talajokon él; álló- és folyóvizek partján, gyepekben (mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön stb.) és erdőkben (láp- és ligeterdőkben stb.) egyaránt előfordul. Kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, talajrepedésekben, vizes-nedves avarban stb. található.

Cryptobiini (Casey, 1905) – posványholyvák

Cryptobium fracticorne (Paykull, 1800) [*Staphylinus glaberrimus* auct., nec Herbst, 1784] – közönséges posványholyva

I.1. Tihany, 1933. XI. 23., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1982a).

I.3. Balatonederics (Székessy 1943a); Balatonederics, EF. (Tóth 1982a); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1982a); Tapolca (Kuthy 1897; Székessy 1943a; Tóth 1982a).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VII. 7., SzCs.

VI. Csákvár: Csákvársai-rét, 1996. V. 18., KCs.

Előfordul a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Állóvizek (ritkábban folyóvizek) mentén, pangóvízes vagy friss vízzel időnként elöntött, iszapos, agyagos vagy tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, magassásosokban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, láp- és ligeterdőkben stb.) fordul elő. Nedves növényi anyagok között (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Euaesthetinae (Thomson, 1859) – tapogatósholyvák

Euaesthetini (Thomson, 1859) – tapogatósholyvák

Euaesthetus bipunctatus (Ljungh, 1804) – ráncos tapogatósholyva

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1940).

I.3. Balatonederics (Székessy 1940).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Leggyakrabban nedves-üde élőhelyeken fordul elő; gyepekben és erdőkben egyaránt megtalálható. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák laza kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Euaesthetus laeviusculus (Mannerheim, 1844) – rozsdaszínű tapogatósholyva

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1940).

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban vizes, nedves és üde erdőkben él, megtalálható azonban vizes, nedves és üde gyepekben is. Avarban, fűgyökerek között, korhadt fában, nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. fordul elő.

Euaesthetus ruficapillus (Lacordaire, 1835) – vörhenyes tapogatósholyva

I.1. Tihany (Székessy 1940); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b).

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1940).

Megtalálható az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Leginkább a nedves-üde talajokat kedveli, átmenetileg elviseli azonban a túlzott vízbőséget és a kiszáradást is. Árnyas, párás élőhelyeken, láp- és ligeterdőkben, ritkábban mocsarakban, réteken, nedves legelőkön stb. fordul elő. Bomló növényi anyagokon, pl. avarban, elhalt fák laza kérge alatt, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében, víz által partra sodort uszadékokban él.

Stenidae MacLeay, 1825 – szemesholyvák

Stenus (Stenus) ampliventris J. Sahlberg, 1890 – posványlakó szemesholyva

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LR.

A dombvidék és a síkság kiterjedtebb mocsár- és lápvidékein – rendszerint nagyobb tavak, feltöltődött holtágak stb. partján – fordul elő igen szórványosan. A pangóvízes talajok jellemző állata. Árnyas, párás élőhelyek (többnyire lápok, láperdők) lakója; mocsarakban, ligeterdőkben stb. nálunk csak elvétve található. Vizes-nedves avarban, víz által partra sodort uszadékokban él.

Stenus (Stenus) argus Gravenhorst, 1806 – békafejű szemesholyva

II.1. Pula: Kis-Sás-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

II.2. Márkó, tópart, 1997. VIII. 5., KCs.

II.4. Veszprémvarsány: Malom-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, agyagos útszél, 1995. IV. 7., KCs.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.; Pannonhalma: Jánosháza, tómeder, 1997. VI. 4., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken ismert néhány lelőhelye. A friss vízzel időnként elöntött, homokos-iszapos talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, ligeterdők jellemző állata. Megtalálható mocsarak, nedves rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Vizes-nedves avarban, víz által partra sodort uszadékokban stb. él.

Stenus (Stenus) ater Mannerheim, 1830 – fekete szemesholyva

I.1. Lovas: Király-kút-völgy, 2000. VII. 1., SZs.; Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

I.3. Balatonederics (Székessy 1940); Keszthely (Székessy 1940); Keszthely, 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, 1996. V. 3., KoT.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.2. Zirc (Székessy 1940).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VII. 13., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, egyelés, 2000. IV. 22., KCs.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, egyelés, 2000. V. 13., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Többnyire folyóvizek magasabb árterén, állóvizek partján, vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajú

gyepes élőhelyeken (mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, ritkán vizes-nedves erdőkben stb.) fordul elő. Leggyakrabban kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. akadhatunk rá.

Stenus (Stenus) aterrimus Erichson, 1839 – hangyakedvelő szemesholyva

I.1. Csopak: Nosztori-völgy, 1980. V. 31., PA.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak lakója, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. Legtöbbször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban fenyérekben, vágásokon, nedves-üde gyepekben is. Hangyák (*Formica pratensis*, *F. rufa*) fészkeiben él. Főleg a kisebb méretű, elsőéves fészkekben fordul elő. Néha avarban, fűgyökerek között stb. is rátalálhatunk.

Stenus (Stenus) biguttatus (Linnaeus, 1758) – kétpettyes szemesholyva [kispettyes szemesholyva]

–. Bakony (Székessy 1940).

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.

I.3. Keszthely (Székessy 1940).

II.1. Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ.

II.2. Bakonyjákó, fűzkéreg alól, 1975. IV. 5., TL.; Csesznek: Cuha-hegy, 1957. IV. 30., PaJ.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Farkasgyepű: Vas-rét, 1964. IV. 28., PaJ.; Ugod: Hubertlak, 1964. VI. 8–10., PaJ.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. VII. 27., KCs.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban és a dombvidéken, szórványosan megtalálható azonban a síkságon is, főleg a nagyobb folyók mentén. Nagy számban fordul elő folyóvizek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon. Friss vizű tavak partján és szárazodó medrében, homokos-iszapos nyers üledékeken, ritkán iszapos vagy agyagos réti talajokon stb. is gyűjtötték. Pangóvizes, rosszul átszellőzött talajokon, illetve árnyékos helyeken, pl. ligeterdőkben csak elvétve fordul elő. Többnyire nedves növényi törmelékben, növények levelei alatt, talajrepedésekben stb. található.

Stenus (Stenus) bimaculatus Gyllenhal, 1810 – kétfoltos szemesholyva (7. kép)

I.1. Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

I.2. Veszprém (Székessy 1940).

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1970. IX. 26–X. 31., TL.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Hárs-kút, patakpart, 1997. VII. 23., KCs.; Jásd: Gaja, talajcsapdázás, 2001. VII. 23., KJ.; Veszprém: Halastó, Ferenc-forrásból eredő patak, 1996. V. 9., KCs.

II.3. Balinka, 1979. VI. 14., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

II.4. Bakonyszentlászló, *Dicrano-Pinetum sylvestris*, 1957. VI. 14., PaJ.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, égeres, 1995. III. 24., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 27., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tó, 1997. VI. 8., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, 1997. VIII. 16., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak folyóvizei mentén. Az Alföldön és a Kisalföldön a nagyobb folyók mentén fordul elő szórványosan. A friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, ligeterdők jellemző állata. Árnyékos helyeken néha patakmenti mocsarakban, magaskórós réteken stb. is megtalálható. A parti zóna és az alacsony ártér áradmányos talajain él. Többnyire kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. akadhatunk rá.

Stenus (Stenus) boops Ljungh, 1810 [*Staphylinus buphthalmos* auct., nec Schrank, 1776; *Stenus boops* Ljungh, 1810, nec Gravenhorst, 1806; *S. angustatus* Stephens, 1833] – iszaplakó szemesholyva [ökörszemű holyva]

I.1. Révfülöp (Székessy 1940); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b); Tihany: Belső-tó, 2000. VI. 4., KCs.; Tihany: Külső-tó, 2000. VII. 24., KCs.

I.3. Balatonederics (Székessy 1940); Gyenesdiás (Székessy 1940).

II.1. Nagyvázsony: Gellért-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Nagyvázsony: Semlyékes-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. V. 15., 2002. VI. 12., KCs.

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert szegélye, parttáposás, 2000. IV. 20., KCs.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1997. VIII. 24., KCs.; Oroszlány: Kis Ferenc erdészház, tópart, 1999. V. 8., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, parttáposás, 1995. IV. 21., KCs.; Vértessomló, bányató partja, 1997. VIII. 31., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, bányató, 1998. V. 3., KCs.

IV. Balatonalmádi: Balaton, 2000. V. 16., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. Folyóvizek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon tömegesen fordul elő. Állóvizek partján és szárazodó medrében, homokos-iszapos nyers üledékeken is elég gyakori. Pangóvizes, rosszul átszellőzött, sűrű növényzettel benőtt talajokon, illetve árnyékos helyeken, erdőkben csak elvétve található. Többnyire növények levelei alatt, nedves növényi törmelékben, talajrepedésekben stb. akadhatunk rá.

Stenus (Stenus) canaliculatus Gyllenhal, 1827 – barázdáshátú szemesholyva

I.1. Tihany: Belső-tó, 2000. VI. 4., KCs.

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14–15., PA.

II.7. Vértessomló, bányató partja, 1997. VIII. 31., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, bányató, 1998. V. 3., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Álló- és folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének üledékein, áradmányain, illetve időszakosan felázott, elöntött talajain fordul elő. Gyakrabban gyepek élőhelyeken, mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, ritkábban vizes-nedves erdőkben stb. található. Kövek, fadarabok alatt, nedves mohában, nedves növényi törmelékben stb. él.

Stenus (Stenus) circularis Gravenhorst, 1802 – apró szemesholyva

– Bakony (Székessy 1940).

I.1. Tihany (Székessy 1940); Tihany, 1934. V. 14., SzV. (Székessy 1943b).

I.3. Balatonederics (Székessy 1940); Gyenesdiás (Székessy 1940); Keszthely, búza-föld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.

II.2. Bakonybél (Székessy 1940); Zirc (Székessy 1940).

II.3. Fehérvárcsurgó (Székessy 1940).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Álló- és folyóvizek vizes-nedves, homokos-iszapos üledékein, illetve áradmányain, mocsarak, rétek, ritkán ligeterdők iszapos, agyagos talajain fordul elő, elvértve azonban száraz gyepekben és erdőkben is megtalálható. Leginkább kövek, fadarabok alatt, nedves mohában, nedves növényi törmelékben stb. akadhatunk rá.

Stenus (Stenus) clavicornis (Scopoli, 1763) – réti szemesholyva

I.1. Balatonfüred: Nagy-mező, 1978. IV. 30., TS.; Pécsely, tópart, 1998. V. 29., KCs.

I.2. Soly (Kuthy 1897; Székessy 1940); Veszprém: Városi-Alsó-erdő, fűhálózás, 1967. V. 1., PaJ.; Vilonya: Külső-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1997. VII. 23–VIII. 6., KCs.

I.3. Keszthely, 2001. X. 3., KoE.; Zalaszentő: Tátika, 1978. V. 30., OA.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, 1997. IX. 3., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. VII. 9., 1997. IX. 3., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1983. IV. 21., TS.; Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1982. V. 16., PA.; Eplény: Malom-völgy, 1976. V. 10., TS.; Zirc (Székessy 1940); Zirc, erdő, 1972. V. 18., TS.; Zirc: Akli, 1973. IX. 6., TL.; Zirc: Akli, 1983. IV. 21., TS.; Zirc: Kardosrét, 1983. IV. 20., TS.

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.

II.4. Szánpár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, égeres, egyelés, 1995. IV. 21., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, 1996. V. 25., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Leggyakrabban vizes, nedves és üde élőhelyeken fordul elő (mocsarakban, lápokban, réteken, vágásokon, ligeterdőkben stb.), néha azonban száraz gyepekben és erdőkben is megtalálható. Avarban, komposztban, korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, nedves mohában, nedves növényi törmelékben stb. él.

Stenus (Stenus) comma Le Conte, 1863 [*Stenus bipunctatus* Erichson, 1839, nec Ljungh, 1804] – közönséges szemesholyva [nagy pettyes szemesholyva]

I.1. Monostorapáti, tópart, 1967. VIII. 22., TL.; Révfülöp (Székessy 1940); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b); Vászoly, 1978. IV. 24., PA.; Zánka (Székessy 1940).

I.3. Balatonederics (Székessy 1940); Keszthely (Székessy 1940); Keszthely, vasútállomás, 1968. VIII. 5., TL.; Zalaszentő: Síkos-tói-víztározó, egyelés, 2000. VIII. 8., SZs.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1972. VIII. 11., TL.; Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RGy.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 30., PaJ.; Németbánya, vadászház, 1964. VI. 11–13., PaJ.; Zirc, 1964. VII. 10., PaJ.

II.3. Fehérvárcsurgó, halastó, 1995. V. 24., KCs.

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1996. XI. 5., KCs.; Vértessomló, bányató partja, 1997. VI. 23., 1997. VIII. 31., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, bányató, 1998. II. 16., 1998. V. 3., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság homokos, iszapos vagy agyagos, friss vízzel öntözött áradmányos talajainak jellemző állata. Tömegesen fordul elő folyóvizek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon. Állóvizek partján és szárazodó medrében, homokos-iszapos nyers üledékeken, iszapos vagy agyagos réti talajokon is gyakori. Az árnyékos környezetet, a pangóvizet, rosszul átszellőzött, sűrű növényzettel benőtt talajokat kerüli, néha azonban ilyen helyeken is megtalálható. Többnyire nedves növényi törmelékben, növények levelei alatt, talajrepedésekben stb. akadhatunk rá.

Stenus (Stenus) europaeus Puthz, 1966 [*Stenus cautus* auct., nec Erichson, 1839] – kis szemesholyva

I.2. Soly (Kuthy 1897; Székessy 1940).

A hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú erdős tájak jellemző faja. Előfordul az alacsonyabb hegyvidéki régiókban és a dombvidéken, a nagyobb folyóvizek mentén azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. Az Alföldön és a Kisalföldön csak a peremvidékeken (pl. a Dráva-melléken) ismert egy-két lelőhelye. Mindenütt nagyon ritka. A friss vízzel időnként elöntött, homokos-iszapos talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek jellemző állata. Elvétve megtalálható mocsarak, nedves rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Vizes-nedves avarban, víz által partra sodort uszadékban stb. él.

Stenus (Stenus) excubitor Erichson, 1839 – ligeti szemesholyva

II.6. Vértessomló: Szép Ilonka forrás, egyelés, 2000. V. 13., KCs.

II.7. Oroszlány: Kis Ferenc erdészház melletti tó, parttaposás, 1998. V. 31., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak jellemző állata. A síkságon eddig még csak a Bodroghözben, a Rétközben, a Csepeli-síkon és a Szigetközben gyűjtötték. Nálunk mindenütt meglehetősen ritka. Patakmenti mocsarak, ligeterdők stb. időnként friss vízzel öntözött talaján él, ahol a felhalmozódott vizes-nedves növényi törmelékben található. Néha az alacsony növényzeten is vadászik.

Stenus (Stenus) fossulatus Erichson, 1840 – aranyszörű szemesholyva

II.2. Ugod: Hubertlak, 1964. VI. 8–11., PaJ.; Veszprém: Gyökeres-árok, *Festucetum glaucae* [*Sesleio-Festucetum pallentis*], kő alól, 1967. V. 4., PaJ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, 1980. X. 5., PA.

II.6. Vértessomló: Szép Ilonka forrás, egyelés, 2000. V. 27., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék keményfaligeteiben él. Források, patakok környezetében fordul elő, friss vízzel átitatott közettörmeléken, durvább vagy finomabb nyers áradmányokon, iszapos vagy agyagos ligeterdei talajokon. Néha (elsősorban áradásokat vagy tartós esőzéseket követően) nedves-üde gye- és erdőtársulások (hegyi rétek, bükkösök, gyertyános tölgyesek stb.) felázott, agyagos talaján is megtalálható. Vízbe vagy vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, kövek, fadarabok alatt, vizes mohában stb. fordul elő.

Stenus (Stenus) humilis Erichson, 1839 – avarlakó szemesholyva

I.1. Balatonfüred, 1977. V. 23., ÁL.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VIII. 2–IX. 14., 2001. IV. 25–VI. 2., KCs.

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. V. 28., KCs.

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Keszthely, 1996. IV. 24., KoT.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Vállus, 1978. IV. 3., PA.

II.1. Nagyvázsony: Dagonya-tó, egyelés, 2002. VI. 18., KCs.; Nagyvázsony: Rekesztő-rét, talajcsapdázás, 2002. V. 13., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. VIII. 5., KCs.

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Eplény, rostálás, 1982. I. 30., PA.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény, bükkerdő, rostálás, 1982. I. 31., PA.; Farkasgyepű (Székessy 1940); Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2000. V. 18., 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., 2000. VIII. 24., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.; Veszprémvarsány: Újmajor-erdészház, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. VII. 9., KCs.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, 1997. V. 17., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 2001. IV. 15., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, rostálás, 1997. X. 10., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, patakpart, 1996. IV. 21., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. V. 1., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken (a magasabb régiókban azonban ritka vagy hiányzik), a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban a nedves-üde talajokat kedveli, elviseli azonban környezetének átmeneti vízbőségét és időszaki kiszáradását is. Nedves-üde gyepekben és erdőkben közönséges, vizes, illetve száraz élőhelyeken valamivel ritkább. Leggyakrabban bomló növényi anyagok között (avarban, hangyafészkek törmelékében, komposztban, korhadt fában, szénatörmelékben stb.) akadhatunk rá.

Stenus (Stenus) incrassatus Erichson, 1839 – vaskos szemesholyva

I.1. Csopak, 1955. IV. 7., MaM.; Kővágóörs: Kornyi-tó, 1983. V. 15., RI.; Tihany: Belső-tó, 2000. VI. 4., KCs.

II.2. Veszprém: Halastó, névtelen forrás, 1996. V. 9., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1998. III. 15., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, rostálás, 1997. X. 10., KCs.

III. Lesenceistvánd, 1974. IV. 10., TS.

Előfordul a hegyvidéken (elsősorban az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Álló- és folyóvizek friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers üledékein, illetve áradmányain él. Pangóvizes, rosszul átszellőzött, sűrű növényzettel benőtt talajokon, illetve árnyékos helyeken, ligeterdőkben csak elvétve található. Leginkább nedves növényi törmelékben, növények levelei alatt, talajrepedésekben stb. fordul elő.

Stenus (Stenus) intricatus Erichson, 1840 – ráncos szemesholyva

II.2. Veszprém: Halastó, Ferenc-forrásból eredő patak, 1996. V. 9., KCs.; Veszprém: Halastó, névtelen forrás, 1996. V. 9., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajú élőhelyeken (főleg álló- és folyóvizek partján, illetve alacsony árterén), mocsarakban, iszaplakó növénytársulásokban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, ritkán vizes-nedves erdőkben stb. fordul elő. Kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. található.

Stenus (Stenus) junio (Paykull, 1789) – mocsári szemesholyva

I.1. Balatonszőlős: Szőlősi-séd, parttaposás, 1996. VII. 31., KCs.; Kővágóörs: Kornyitó, 1983. V. 15., RI.

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1940); Litér: Sikáros, 1996. IV. 23., KCs.

I.3. Balatonederics (Székessy 1940); Keszthely (Székessy 1940).

II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 25., KCs.

II.2. Hárskút, patakpart, 1997. VII. 23., KCs.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, patakpart, 2000. IV. 20., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, égeres, parttaposás, 1995. IV. 22., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, parttaposás, 1995. IV. 21., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 28., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. V. 1., KCs.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Rendszerint árnyas, párárs környezetben, a tenyészdíőszak nagyobb részében vizes-nedves talajokon fordul elő. Álló- és folyóvizek partján, illetve alacsony árterén, mocsarakban, magassásosokban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, láp- és ligeterdőkben stb. akadhatunk rá. Kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. él.

Stenus (Stenus) longitarsis Thomson, 1851 [*Stenus longitarsis* Thomson, 1857, nec Thomson, 1851] – hosszúlábú szemesholyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1964. VIII. 20., PaJ.

II.2. Zirc (Székessy 1940).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Legtöbbször folyóvizek magasabb árterén, állóvizek partján, vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajú gyepek élőhelyeken (mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, ritkán vizes-nedves erdőkben stb.) fordul elő. Kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. él.

Stenus (Stenus) lustrator Erichson, 1839 – zománcfényű szemesholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, vízpart, 2000. V. 24., KCs.

II.2. Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.

V. Ajka: Padragkút, 1979. V. 20., RI.

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős hegyvidéki tájak jellemző állata, országunk nyugati és északkeleti részében azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Árnyas, párárs élőhelyeken, többnyire pangóvizes, tőzeges talajokon (forráslápokban, átme-

neti lápokban, lápréteken, láperdőkben stb.) fordul elő, de megtalálható időnként friss vízzel elöntött, homokos-iszapos talajú élőhelyeken, pl. ligeterdőkben is. Nedves növényi törmelékben él.

Stenus (Stenus) maculiger Weise, 1875 – dunántúli szemesholyva

I.1. Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

II.2. Bakonybél, forrás, 1996. VII. 15., PvP.

Magyarországon csak a Dél-Dunántúlról (Mecsek) és a Dunántúli-középhegységből (Bakony) ismert. A hegyvidék és a dombvidék keményfaligeteinek jellemző állata. Források, patakok környezetében fordul elő, friss vízzel átitatott nyers áradmányokon, esetleg iszapos vagy agyagos ligeterdei talajokon. Néha (elsősorban áradásokat vagy tartós esőzéseket követően) nedves-üde gyepter- és erdőtársulások (hegyi rétek, bükkösök, gyertyános tölgyesek stb.) felázott, agyagos talaján is megtalálható. Vízbe vagy vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, kövek, fadarabok alatt, vizes mohában stb. fordul elő.

Stenus (Stenus) melanarius Stephens, 1833 – tőzegkedvelő szemesholyva

II.1. Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Nálunk elsősorban tőzegmohás lápokban fordul elő, másutt, pl. forráslápokban csak elvétve található. Kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. akadhatunk rá. Nem ritkán a sekély vízben gyökerező alacsony növényzeten is vadászik.

Stenus (Stenus) morio Gravenhorst, 1806 – ártéri szemesholyva

I.1. Tihany (Székessy 1940); Tihany, 1934. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b).

I.3. Balatonederics (Székessy 1940).

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1997. VIII. 24., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Megtalálható álló- és folyóvizek partján, mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők, vizes-nedves erdők stb. időszakosan felázott, elöntött talaján. Kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. él.

Stenus (Stenus) providus Erichson, 1839 [*Stenus rogeri* Kraatz, 1857] – szőröshasú szemesholyva

I.1. Alsóörs: Köcsi-tó, 1964. IV. 20., PaJ.; Balatoncsicsó: Herendi-kút, 1999. VII. 6., KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.; Kapolcs: Kálo-misz-tó, 1968. V. 7., PaJ.; Kővágóörs: Kornyi-tó, fűhálózás, 1988. X. 16., PA.; Pécsely: Jábod-dűlő, sásos, 1998. V. 28., KCs.; Révfülöp (Székessy 1940); Tihany, 1940. IV. 16., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b); Tihany: Külső-tó, 1976. IV. 19., TS.; Zánka: Cserkúti-patak, 1996. V. 3., KCs.

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. IV. 23., 1996. V. 28., KCs.; Litér: Sikáros, 1996. IV. 23., KCs.

I.3. Balatonederics (Székessy 1940); Gyenesdiás (Székessy 1940); Keszthely, 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.1. Nagyvázsony: Gellért-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. V. 15., 2002. VI. 25., KCs.; Pula: Nagy-Sás-tó, egyelés, 2002. V. 15., KCs.

II.2. Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1957. V. 22., PaJ.; Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1982. V. 16., PA.; Hajmáskér: Séd, patakpart, parttaposás, 1996. IV. 23., KCs.; Hárskút, patak-

part, 1997. VII. 23., KCs.; Veszprém: Büdöskútpuszta, 1968. IV. 26., PaJ.; Veszprém: Halastó, 1972. VIII. 8., TS.; Veszprém: Halastó, névtelen forrás, 1996. V. 9., KCs.

II.3. Fehérvárcsurgó (Székessy 1940).

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VII. 8., KCs.; Bakonygyirót: Sertés-tói-dűlő, almáskert szegélye, parttaposás, 2000. IV. 20., KCs.; Pápa: Kalapács-ér, égerliget, 1972. V. 23., TS.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Vértessomló: Szép Ilonka forrás, egyelés, 2000. V. 13., KCs.

III. Lesenceistvánd, 1974. IV. 10., TS.

IV. Csapak: Kerekedi-öböl, nádas, parttaposás, 1996. IV. 29., KCs.

VI. Csákvár: Csíkvarpai-rét, 1996. V. 18., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon; a magasabb régiókban ritkább, az alacsonyabb területeken gyakori. Álló- és folyóvizek partján, illetve alacsony árterén, vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajokon (mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, ritkán vizes-nedves erdőkben stb.) fordul elő. Legtöbbször kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. található.

Stenus (Stenus) pseudoboops Puthz, 1966 – gyíkszerű szemesholyva

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LR. (Puthz 1991).

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. Mindenütt meglehetősen ritka. Álló- és folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének üledékein, áradmányain, illetve időszakosan felázott, elöntött talajain fordul elő. Pangóvizes, rosszul átszellőzött, sűrű növényzettel benőtt talajokon, illetve árnyékos helyeken, vizes-nedves erdőkben csak kivételesen található. Többnyire növények levelei alatt, nedves növényi törmelékben, talajrepedésekben stb. akadhatunk rá.

Stenus (Stenus) pusillus Stephens, 1833 – törpe szemesholyva

II.4. Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.7. Vértessomló: Vértessomló-tó, 1996. IV. 27., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken (inkább csak az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Mindenütt meglehetősen ritka. Álló- és folyóvizek partján, vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajú gyepes élőhelyeken, mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, ritkán vizes-nedves erdőkben stb. fordul elő. Többnyire nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Stenus (Stenus) stigmula Erichson, 1840 [*Stenus maculipes* Heer, 1839] – foltocska szemesholyva

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, kis tó, 1996. IV. 21., KCs.; Vértessomló: Vértessomló-tó, 1996. IV. 27., KCs.

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak folyóvizei mentén. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagy folyók mentén található. Folyóvizek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon fordul elő. Friss vizű tavak partján és szárazodó medrében, homokos-iszapos nyers üledékeken is gyűjtötték. Többnyire kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. akadhatunk rá.

[**Stenus (Stenus) formicetorum** Mannerheim, 1843 – kicsiny szemesholyva]

–. Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 2000. IV. 3–12., 2000. VII. 27–VIII. 2., TA.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Megtalálható álló- és folyóvizek partján, mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők, vizes-nedves erdők stb. időszakosan felázott, elöntött talaján. Kövek, fadarabok alatt, nedves növényi törmelékben stb. él.

[**Stenus (Tesnus) nigritulus** Gyllenhal, 1827 – feketés szemesholyva]

– Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 2000. V. 5–12., TA.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Rendszerint árnyas, párás környezetben, kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján akadhatunk rá. Egész évben vizes-nedves – pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött –, iszapos, agyagos vagy tözezes, sűrű növényzettel benőtt talajokon, mocsarakban, lápokban él. Elvértve vizes-nedves erdőkben is előfordul. Többnyire vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. található.

Stenus (Hypostenus) cicindeloides (Schaller, 1783) – patakjáró szemesholyva [cingolányholyva]

I.1. Balatoncsicsó: Herendi-kút, 1999. VII. 6., KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, patakpart, parttaposás, 1996. VII. 11., KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.; Paloznak: Tücsök-kút, 1996. VII. 4., KCs.; Pécsely, tópart, 1998. V. 29., KCs.

I.2. Balatonalmádi, 1976. VI. 15., KG.

II.1. Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.; Pula: Kis-Sás-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

II.4. Szánpár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, tómeder, 1997. VI. 4., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1995. XII. 9., 1996. X. 15., 1997. V. 12., 1997. VIII. 24., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, 1997. VI. 24., KCs.

A hegyvidéken és a dombvidéken elterjedt és gyakori, a csapadékosabb éghajlatú országrészekben a síkságon is sok lelőhelye ismert, az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú területein azonban csak a nagyobb folyók mentén, illetve a kiterjedtebb mocsár- és lápvidékeken fordul elő igen szórványosan. A tápanyagokban szegény vagy közepesen gazdag (oligo- vagy mezotróf), tiszta, friss vizű tavak, tócsák, lassú folyású patakok jellemző állata. Patakmenti mocsarakban, magassásosokban, forráslápokban stb. él; kivételesen láp- és ligeterdők kevésbé árnyékolt, dús növényzettel benőtt vízfolyásai mentén is előfordul. A sekély vízben gyökerező alacsony növényzeten vadászik, a víz lepadása, kiszáradása esetén pedig a talajon felhalmozódott vizes-nedves növényi törmelékben található.

Stenus (Hypostenus) fornicatus Stephens, 1833 – kételtű szemesholyva

I.3. Gyenesdiás (Székessy 1940).

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1995. III. 24., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú erdős tájain. Az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú területein jobbra csak a nagyobb folyók mentén, illetve a kiterjedtebb mocsár- és lápvidékeken fordul elő igen szórványosan. Nem viseli el sem a kiszáradást, sem a túlzott felmelegedést. A mi éghajlati viszonyaink között többnyire pangóvizes, tözezes talajok, árnyas, párás élőhelyek (lápok, láprétek, láperdők stb.) lakója; mocsarakban, réteken, ligeterdőkben stb. nálunk

csak elvétve található. Az alacsony vízínövényzeten, a víz alá merülő hínáron, illetve vízzel átitatott avarban, növényi törmelékben, tőzegmohában stb. él.

Stenus (Hypostenus) kiesewetteri Rosenhauer, 1856 – lápi szemesholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, vízpart, 2000. V. 24., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. VI. 24., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 28., KCs.

A Kárpát-medencében a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú erdős tájakon fordul elő. Megtalálható a hegyvidéken (jobbára csak az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Magyarországon csupán néhány lelőhelye (Balatonfüred, Bátorliget, Oroszlány, Romonya) ismert. Mindenütt nagyon ritka. Árnyas, párás élőhelyeken, többnyire pangóvízes, tőzeges talajokon (lápokban, lápréteken, láperdőkben stb.) fordul elő, de megtalálható időnként friss vízzel elöntött, homokos-iszapos talajú élőhelyeken, pl. ligeterdőkben is. Az alacsony növényzeten vagy a talajon, vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Stenus (Hypostenus) latifrons Erichson, 1839 – széleshomlokú szemesholyva

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1940).

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájainak lakója. Az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú területein jobbára csak a nagyobb folyók mentén, illetve a kiterjedtebb mocsár- és lápvidékeken fordul elő igen szóróányosan. Álló- és folyóvizek partján, pangóvízes vagy friss vízzel öntözött, iszapos, agyagos vagy tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, magaskórósokban stb.) él. Rendszerint a sekély vízben gyökerező alacsony növényzeten vadászik, a víz leapadása, kiszáradása esetén pedig a talajon felhalmozódott vizes-nedves növényi törmelékben található.

Stenus (Hypostenus) similis (Herbst, 1784) – selymes szemesholyva

II.2. Bakonybél: Gerence, 1976. V. 11., TS.; Bakonybél: Száraz-Gerence, 1971. V. 6., TL.; Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1982. V. 16., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14–15., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. XI. 2., RI.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., 1988. VI. 26., RI.; Ugod: Gerence, 1957. VI. 19., PaJ.; Ugod: Hubertlak, 1961. VI. 26–29., TL.

II.4. Fenyőfő, 1983. IV. 30., RI.

Elsősorban a hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak, magashegységek lakója, helyenként azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon a Nyugat-Dunántúl hegy- és dombvidékein, a Dél-Dunántúl hegyvidékein, valamint a Dunántúli-középhegységben, a Bakony területén elég gyakori. Megtalálható az Északi-középhegység területén (Aggteleki-karszt) is, itt azonban rendkívül ritka. Tápanyagokban szegény vagy közepesen gazdag, tiszta, friss vizű tavak, tócsák, lassú folyású patakok partján – patakmenti mocsarakban, magassásosokban, forráslápokban stb. – fordul elő. Életmódja a rokon fajokéhoz hasonló.

Stenus (Hypostenus) solutus Erichson, 1840 – selyemfényű szemesholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, egyelés, 2000. V. 24., KCs.; Balatonfüred: Koloska-völgy, vízpart, 2000. V. 24., KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.; Pécsely, tópart, 1998. V. 29., KCs.; Pécsely: Jábod-dűlő, sásos, 1998. V. 28., KCs.; Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Tihany: Külső-tó, 2000. VI. 4., 2000. VII. 24., 2001. IV. 25., KCs.

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1940).

I.3. Vonyarcvashegy, 1976. VI. 28., TS.

II.1. Nagyvázsony: Nyír-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Öcs: Nagy-tó, egyelés, 2002. V. 15., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. VI. 24., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 28., KCs.

III. Lesenceistvánd, láprét, 1973. V. 4., TS.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt megtalálható, az Alföldön és a Kisalföldön azonban – több rokonához hasonlóan – szórványosan fordul elő. Elsősorban tápanyagokban szegény vagy közepesen gazdag, ritkábban eutróf, tiszta, friss vizű élőhelyek (tavak, tócsák, lassú folyású patakok, holtágak, vízlevezető árkok stb.) lakója. Eutróf állóvízi és mezotróf patakmenti mocsarakban, magassásosokban, forráslápokban stb. él; kivételesen láp- és ligeterdők kevésbé árnyékolt, dús növényzettel benőtt vízfolyásai mentén is megtalálható. Életmódja a *Stenus latifrons* fajéhoz hasonló.

Stenus (Metatesnus) binotatus Ljungh, 1804 – szélestalpú szemesholyva

I.2. Balatonalmádi (Székessy 1940).

II.1. Nagyvázsony: Semlyékes-tó, egyelés, 2002. V. 28., 2002. VI. 18., KCs.; Pula: Kis-Sás-tó, egyelés, 2002. V. 15., KCs.

A hegyvidéken és a dombvidéken elterjedt és gyakori, a síkságon szórványosan fordul elő (az erdőtlen vidékeken ritka). Legtöbbször tápanyagokban szegény vagy közepesen gazdag, ritkábban eutróf, tiszta, friss vizű tavak, tócsák, lassú folyású patakok, holtágak, vízlevezető árkok stb. partján fordul elő. Eutróf állóvízi és mezotróf patakmenti mocsarakban, magassásosokban, forráslápokban stb. él, ahol a sekély vízben gyökerező alacsony növényzeten vadászik, a víz leapadása, kiszáradása esetén pedig a talajon felhalmozódott vizes-nedves növényi törmelékben található.

Stenus (Metatesnus) flavipes Stephens, 1833 – sárgalábú szemesholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, 1983. IV. 16., PA.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, 1997. V. 13., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú területein azonban jobbára csak a nagyobb folyók mentén, illetve a kiterjedtebb mocsár- és lápvidékeken található. Álló- és folyóvizek mentén, pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, magassásosokban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, láp- és ligeterdőkben stb.) fordul elő. Rendszerint a sekély vízben gyökerező alacsony növényzeten vadászik (felmászik azonban cserjékre, alacsonyabb fákra is), a víz leapadása, kiszáradása esetén pedig a talajon felhalmozódott vizes-nedves növényi törmelékben található.

Stenus (Metatesnus) pallitarsis Stephens, 1833 [*Stenus plantaris* Erichson, 1839] – fehérkezü szemesholyva

I.1. Balatonszőlős: Szőlősi-séd, patakpart, parttáposás, 1996. VII. 31., KCs.

II.2. Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 13., TS.

Szórványosan fordul elő a hegyvidéken és a dombvidéken; a síkságon csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájakon található. Legtöbbször tápanyagokban szegény vagy közepesen gazdag, ritkábban eutróf, tiszta, friss vizű tavak, tócsák, lassú folyású patakok, holtágak, vízlevezető árkok stb. partján fordul elő. Eutróf állóvízi és mezotróf

patakmenti mocsarakban, magassásosokban, forráslápokban stb. él, ahol a sekély vízben gyökerező alacsony növényzeten vadászik, a víz lepadása, kiszáradása esetén pedig a talajon felhalmozódott vizes-nedves növényi törmelékben található.

Stenus (Metatesnus) picipennis Erichson, 1840 – szurkoshátú szemesholyva

I.1. Felsőörs: Malom-völgy, sásos, parttaposás, 2000. VI. 13., KCs.

I.2. Veszprém (Székessy 1940).

II.2. Veszprém: Halastó, Ferenc-forrásból eredő patak, 1996. V. 28., KCs.

Előfordul a hegyvidéken és a dombvidéken. Magyarországon csak néhány helyről (Bakony, Bükk, Gödöllői-dombság, Hernád völgye) ismerjük. Tápanyagokban szegény vagy közepesen gazdag, tiszta, friss vizű tavak, tócsák, lassú folyású patakok partján – patakmenti mocsarakban, magassásosokban, forráslápokban stb. – fordul elő. Életmódja a rokon fajokéhoz hasonló.

Stenus (Hemistenus) flavipalpis Thomson, 1860 – hegyi szemesholyva

II.2. Herend: Rakottya-patak, 1963. V. 26., PaJ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

II.4. Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős hegyvidéki tájak jellemző állata, országunk nyugati és északkeleti részében azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Leginkább a nedves-üde, gyengén kötött talajokat kedveli. Többnyire félárnyékos helyeken (nedves-üde erdők szegélyén, tisztásain, vágásain; erdei utak mentén, erdei gyomtársulásokban; stb.) fordul elő. Fügyökerek között, nedves mohában, nedves növényi törmelékben stb. él.

Stenus (Hemistenus) ludyi Fauvel, 1886 [*Stenus coarcticollis* auct., nec Eppelsheim, 1890] – érces szemesholyva

I.1. Köveskál: Felső-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. V. 1., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1995. V. 1., HH. (Horváth 1998).

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VI. 6., KCs.

Elterjedt a hegyvidéki, a dombvidéki és a síksági erdős tájakon. A jó vízellátású, gyengén kötött talajokat kedveli. Legtöbbször nedves és üde réteken, nedves-üde erdőkben fordul elő, néha azonban száraz gyepekben, száraz erdőkben, cserjésekben is megtalálható. Bomló növényi anyagok között (avarban, komposztban, szénatörmelékben stb.) akadhatunk rá.

Stenus (Hemistenus) ochropus Kiesenwetter, 1858 [*Stenus flavipes* Erichson, 1839, nec Stephens, 1833; *S. erichsoni* Rye, 1864] – fényes szemesholyva

– Bakony (Székessy 1940).

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998); Káptalanfő: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Felső-erdő, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Kö-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Öreghegy, 1984. III. 13–15., RI.; Tihany (Székessy 1940); Tihany, 1934. V. 23., SzV. (Székessy 1943b); Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. VIII. 10–IX. 26., KCs.

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. X. 3., 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998).

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. IX. 3., KCs.

II.3. Balinka: Gaja, talajcsapdázás, 2001. IX. 26., KJ.; Fehérvárcsurgó (Székessy 1940).

II.4. Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. X. 17., KCs.; Fenyőfő: Mély-árok-fenyves, 250 m, *Festuco-Pinetum sylvestris*, fűhálózás, 1994. IV. 30., ÁL.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.5. Ravazd: Rekettyés, rostálás, 1995. XII. 2., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, rostálás, 1997. X. 10., KCs.; Vértessomló: Nagy-Somlyó, 1998. III. 29., KCs.

A csapadékosabb, kiegyenlítettebb éghajlatú alacsonyabb hegyvidéki, dombvidéki és síksági erdős tájak jellemző állata. Az Alföld és a Kisalföld száraz, kontinentális éghajlatú területein kiterjedtebb mocsár- és lápvidékek, folyómenti ligetek, ritkábban zárt tölgyesek lakója. A jó vízellátású, gyengén kötött talajokat kedveli. Leginkább nedves és üde réteken, ligeterdők tisztásain, magaskórós vagy cserjés szegélyén stb. fordul elő, elvétve azonban száraz gyepekben, száraz erdőkben, cserjésekben is megtalálható. Bomló növényi anyagok között (avarban, hangyafészkek törmelékében, komposztban, nedves mohában, szénatörmelékben stb.) él.

Stenus (Hemistenus) pallipes Gravenhorst, 1802 – mocsárjáró szemesholyva

I.1. Révfülöp (Székessy 1940); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2001. III. 14–IV. 25., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidéken, a dombvidéken és síkságon. Megtalálható álló- és folyóvizek partján, mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők, vizes-nedves erdők stb. időszakosan felázott, elöntött talaján. Nedves avarban, nedves nádtörmelékben stb. él.

Aleocharidae Fleming, 1821 – fürkészsholyvák

Aleocharinae (Fleming, 1821) – fürkészsholyvák

Aleocharini (Fleming, 1821) – fürkészsholyvák

Aleochara (Aleochara) curtula (Goeze, 1777) [*Staphylinus fuscipes* auct., nec Linnaeus, 1758] – nagy fürkészsholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1973. VII. 5., TS.; Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. V. 6., RI.; Mindszentkál: Öreghegy, 1993. V. 2., RI.; Mindszentkál: Öreghegy, rókadögről, 1993. V. 2., RI.; Tihany, 1934. VI. 16., 1934. VI. 20., MF. (Székessy 1943b); Tihany, 1939. IV. 10., JI. (Székessy 1943b); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b).

I.3. Keszthely, 1995. IV. 19–V. 2., SZs.; Sümeg: Sarvaly, 1968. VI. 4–8., PaJ.

II.1. Öcs: Nagy-tó, talajcsapdázás, 2002. VIII. 16., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, forrás melléke, 1977. V. 3., SpI. és WT.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. VII. 8–VIII. 8., TL.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, talajcsapdázás, 2003. IX. 30., KCs.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.; Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. V. 23–VI. 25., KCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VIII. 10., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VIII. 10., 2001. VII. 25., KCs.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, rókadögről, 1996. IV. 30., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány, park, 1994. V. 16., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, a magasabb régiókban azonban ritka vagy hiányzik. Gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul, a sötét, hűvös, illetve a vizes-nedves élőhelyeket azonban kerüli. Főleg dögön él, de ritkán komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is megtalálható.

Aleochara (Aleochara) lateralis Heer, 1839 [*Aleochara crassicornis* Lacordaire, 1835, nec Gyllenhal, 1827; *A. rufipennis* Erichson, 1839, nec Stephens, 1832; *A. haemaptera* Kraatz, 1858; *A. rufipennis* var. *ripicola* Mulsant et Rey, 1874] – partlakó fürkészholyva [vastagsápú trágyaholyva]

I.1. Lovas: Király-kút-völgy, patakpart, 2000. VI. 6., KCs.; Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b); Zánka: Cserkúti-patak, 1996. V. 3., KCs.

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 1., RI.

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. VII. 8., KCs.; Bakonyszentlászló, *Pinetum sylvestris dicranetosum* [*Dicrano-Pinetum sylvestris*], 1957. VI. 14., PaJ.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1997. VIII. 24., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság álló- és folyóvizei mentén. Pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, többnyire sűrű növényzettel benőtt helyeken (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él, megtalálható azonban kavicsos-homokos, gyér növényzettel benőtt áradmányokon is. Többnyire kavicsok között, vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. fordul elő.

Aleochara (Aleochara) laticornis Kraatz, 1856 – vöröscsápú fürkészholyva

II.2. Németbánya, vadászház, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], dögcsapda, 1963. VIII. 22–25., PaJ.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Elsősorban üde-száraz gyepekben él, néha azonban melegkedvelő, üde-száraz erdőkben is megtalálható. Leginkább dögökön akadhatunk rá.

Aleochara (Euryodma) brevipennis Gravenhorst, 1806 [*Aleochara carnivora* auct., nec Gravenhorst, 1802] – mocsári fürkészholyva

I.1. Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. VIII. 2–IX. 14., KCs.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VII. 8., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon, de mindenütt csak szórványosan található. Többnyire kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján (ritkábban folyóvizek mentén), pangóvizes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött), iszapos, agyagos vagy tözezes, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, vizes-nedves erdőkben stb.) fordul elő. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Aleochara (Heterochara) spissicornis Erichson, 1839 – orsócsápú fürkészhollyva

I.1. Tihany: Kis-erdő, 1983. IV. 17., RI.

Az alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájak meleg, száraz lejtőinek lakója, az itt tenyésző pusztai vegetáció (száraz gyepek, cserjések, gyepek aljnövényzetű, üde-száraz erdők) jellegzetes állata. Szórványosan megtalálható az Alföldön és a Kisalföldön is, elsősorban a peremvidékek löszös területein és a homokhátságokon. Kisemlősök (legtöbbször a vakond) fészkeiben, föld alatti járataiban él; a szabadban ritka.

Aleochara (Arybodma) intricata Mannerheim, 1830 [*Staphylinus bipunctatus* auct., nec Olivier, 1795] – reszelős fürkészhollyva [reszelős trágyahollyva]

I.1. Pula: Tálodi-erdő, 1978. VIII. 12., RI.

II.1. Sáska: Agár-tető, 1967. V. 11., PaJ.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban ritka vagy hiányzik, az alacsonyabb területeken elég gyakori. Nedves, üde és száraz gyepeken él, nagyobb számban azonban csak legelőkön gyűjthető. Főleg szárazodó trágyában található, előfordul azonban komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is.

Aleochara (Baryodma) bipunctata (Olivier, 1795) [*Aleochara tristis* Gravenhorst, 1806] – érdes fürkészhollyva

I.1. Lovas: Király-kút-völgy, 1981. IX. 5., RI.; Tihany, 1934. V. 5., 1934. V. 15., 1935., SzV. (Székessy 1943b); Vászoly, 1978. IV. 24., PA.

I.3. Tapolca (Kuthy 1897).

II.2. Csesznek: Cuha-hegy, 1958. IV. 30., PaJ.

II.4. Fenyőfő, legelő, 1980. VII. 13., RI.

V. Pusztamiske, 1980. IV. 20., PA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban ritka vagy hiányzik, az alacsonyabb területeken közönséges. Nedves, üde és száraz gyepeken él, nagyobb számban azonban csak legelőkön gyűjthető. Főleg szárazodó trágyában fordul elő, néha azonban rothadó növényi anyagokon is megtalálható.

Aleochara (Baryodma) moesta Gravenhorst, 1802 [*Aleochara tristis* auct., nec Gravenhorst, 1806] – kétszínű fürkészhollyva [kétszínű trágyahollyva]

I.1. Nemesvámos, 1979. IX. 8., RI.

I.3. Csabrendek: Nagytárkánypuszt, 1979. VII. 31., RI.

II.1. Sáska, legelő, 1978. IV. 23., 1978. V. 6., RI.

II.2. Pénzesgyőr, 1979. IX. 10., RI.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon, de általában sehol sem gyakori. Környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Aleochara (Polychara) inconspicua Aubé, 1850 – fényes fürkészhollyva

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, szántó széle, 1998. II. 16., KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Inkább erdei állat, de fátlan élőhelyeken is megtalálható (elsősorban nedves-üde, árnyas, párás környezetben). Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, madarak és emlősök fészkeinek törmelékében, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb.) él.

Aleochara (Polychara) laevigata Gyllenhal, 1810 [*Aleochara bisignata* Erichson, 1837] – sima fürkészzholyva [sima trágyaholyva]

I.1. Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 1., TS.

II.6. Csákkberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, juhtrágyából, 1994. III. 31., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Gyep-társulásokban (réteken, nedves legelőkön, száraz pusztagepekben, száraz legelőkön stb.) él; erdőkben csak kivételesen fordul elő. Főleg szárazodó trágyában található, előfordul azonban dögön, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is.

Aleochara (Polychara) lanuginosa Gravenhorst, 1802 – gyapjas fürkészzholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1992. III. 1., RI.

I.3. Keszthely (Kuthy 1897).

II.2. Bakonybél: Gerence, 1974. IV. 29., TS.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, öztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Különböző nedves, üde és száraz gyepekben él, de csak legelőkön gyakori. Elvértve erdőkben is megtalálható. Elsősorban szárazodó trágyában fordul elő, gyűjtötték azonban rothadó növényi maradványokról is.

Aleochara (Polychara) sparsa Heer, 1839 [*Baryodma succicola* Thomson, 1867] – közönséges fürkészzholyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, száraz tölgyről, 1992. VI. 22., MeO.; Felsőörs: Malom-völgy, illatcsapdázás, 2000. VII. 24., HB. és KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros–banános csapda, 2000. VII. 12–VIII. 16., 2000. VIII. 16–IX. 5., KCs.; Lovas: Malom-völgy, boros–banános csapda, 2000. VI. 6–13., KCs.; Lovas: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros–banános csapda, 2000. VI. 13–VII. 12., 2000. VII. 12–24., KCs.; Tihany, fénycsapdázás, 1983. IX. 12., PA.

I.3. Balatongyörök: Apró-hegyek, 250 m, *Cotino-Quercetum pubescentis*, nedvező fáról, 1991. VI. 30., ÁL.; Keszthely, 2001. VI. 28., KoE.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Zirc (Kuthy 1897).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 4., 2002. VI. 29., SzCs.

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 1998. VI. 9., 1998. VII. 14., 2000. IV. 6., 2000. VIII. 10., 2000. XI. 2., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. V. 18., 2000. XI. 2., KCs.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Inkább erdei állat, de fátlan élőhelyeken is megtalálható (mindenütt elsősorban nedves-üde, árnyas, párás környezetben). Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, elhalt fák gombás tuskóján, tör-

zsén és leváló kérge alatt, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, komposztban, madarak és emlősök fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Aleochara (Coprochara) binotata Kraatz, 1856 [*Aleochara verna* auct., nec Say, 1836] – komposztlakó fürkészholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. X. 24., PA.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Erdei és fátlan élőhelyeken egyaránt előfordul, inkább azonban a gyepes területeken gyakori. Rothadó növényi maradványokon él.

Aleochara (Coprochara) bipustulata (Linnaeus, 1761) – kétfoltos fürkészholyva [kétfoltos trágyaholyva]

I.1. Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. V. 6., RI.; Kővágóörs: Kornyi-tó, 1978. IV. 4., RI.; Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b); Tihany, 1983. IV. 17., PA.

I.2. Litér: Mogyorós-hegy, sziklagyep, talajcsapdázás, 1998. IV. 15–29., KCs.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Urkút, 1979. IV. 16., RI.

II.2. Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Ugod: Hubertlak, dögcspadából egyelve, 1964. VI. 8–10., PaJ.

II.3. Isztimér, 1979. VI. 18., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 13., 1998. V. 19., 1998. VI. 2., 1998. VI. 16., 1998. VI. 30., 1998. VII. 14., 1998. VII. 28., 1998. VIII. 11., 1999. VII. 27., 1999. VIII. 10., 1999. XI. 2., 2000. IV. 20., 2000. V. 18., 2000. VI. 1., 2000. VII. 13., 2000. VII. 27., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., 2001. X. 15., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. VI. 15., KCs.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.

II.6. Csákberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, juhtrágyából, 1994. III. 31., ÁL.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon mindenütt megtalálható. A gyepes élőhelyek lakója – legelőkön különösen gyakori –, néha azonban erdőkben is előfordul. Elsősorban szárazodó trágyában él, de ritkábban dögön, rothadó növényi maradványokon stb. is megtalálható.

Aleochara (Coprochara) verna Say, 1836 [*Baryodma pauxilla* Mulsant et Rey, 1874] – délvidéki fürkészholyva

II.6. Vértesboglár: Boglártanya, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, juhtrágyából, 1992. VI. 23., ÁL.

Magyarországon biztosan csak a Vértesből ismert, valószínű azonban, hogy megtalálható még a Dél-Dunántúlon, illetve a Bakonyban is. A meleg, száraz éghajlatú vidékek lakója. Nálunk valószínűleg a hegyvidék alacsonyabb régióiban, illetve a dombvidéken fordul elő. A száraz pusztagyeppek, száraz legelők jellegzetes állata. Életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Aleochara (Ceranota) erythroptera Gravenhorst, 1806 – vörösszárnyú fürkészholyva

I.1. Kővágóörs, 1973. IV. 7., TS.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájait lakja. Inkább erdei állat, de fátlan élőhelyeken is megtalálható. Általában kisemlősök (*Microtus*, *Mus*, *Talpa* stb.) fészkében, járataiban él, de bomló szerves anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb.) is előfordul.

Aleochara (Ceranota) ruficornis Gravenhorst, 1802 – vörös fürkészhollyva

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 600 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, kövek alól, 1992. IV. 18., ÁL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. V. 9–VI. 9., 1977. VI. 6–VII. 8., 1978. V. 12–VI. 9., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 18., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

A hegyvidék nedves-üde erdeinek jellemző állata. Országunk hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékein – többnyire nagyobb folyók mentén – az alacsonyabban fekvő területekre is leereszkedik, a dombvidéken, illetve a síkságon azonban már nagyon ritka. Bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben, keményfaligetekben stb. él. Rendszerint kisemlősök (*Microtus*, *Mus*, *Talpa* stb.) fészkében, járataiban fordul elő, de bomló szerves anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb.) is megtalálható.

Oxypodini (Thomson, 1859) – pudvaholyvák

Haploglossa marginalis (Gravenhorst, 1806) – odúlakó pudvaholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 6., 1999. VII. 21., SZCs.

Előfordul az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeiben. Elsősorban fák odvában fészkelő madarak és emlősök fészkének hulladékain él, ráakadhatunk azonban a szabadban is (leginkább ragadozó, hal- vagy dögevő madarak fészkében, fészkelőtelepeinek környékén). Néha kisemlősök föld alatti fészkében, járataiban is megtalálható.

Haploglossa puncticollis (Stephens, 1832) [*Aleochara pulla* auct., nec Gravenhorst, 1802; *A. villosula* Stephens, 1832] – fészeklakó pudvaholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. IV. 17., SZCs.

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Crataraea suturalis (Mannerheim, 1830) – szegélyes pudvaholyva

I.2. Sóly (Kuthy 1897).

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. V. 14., 2001. VIII. 8., SZCs.

II.4. Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon mindenütt megtalálható, a magasabb régiókban azonban ritkább. Inkább erdei állat, de néha fátlan élőhelyeken is előfordul. Bomló növényi anyagokon (avarban, istállók alomjában, kisemlősök fészkében és föld alatti járataiban, komposztban, szénatörmelékben stb.) él.

Stichoglossa semirufa (Erichson, 1839) – fanedvkedvelő pudvaholyva

II.1. Nagyvázsöny (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897).

Szórványosan található az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lomboserdeiben. Elsősorban az üde-száraz erdők, a zárt tölgyesek lakója, de előfordul – főleg az Alföld és a Kisalföld száraz éghajlatú területein – nedvesebb erdőkben (pl. keményfaligetekben, sziki tölgyesekben) is. Elhalt fák gombás korhadékában és leváló gombás kérge alatt, gombásodó nedves avarban stb. él. Ritkábban megtalálható fák kifolyó nedvén, hangyák (*Lasius fuliginosus*) társaságában, kivételesen erjedő gyümölcsön stb. is.

Dexiogyia corticina (Erichson, 1837) – kéreglakó pudvaholyva

II.6. Oroszlány: Mindszentpuszta, 1974. IV. 13–15., PA.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben él. A hegyvidéken és a dombvidéken szinte minden erdőtársulásban megtalálható, a síkságon azonban többnyire csak nedvesebb erdőkben fordul elő. Elhalt lombosfák – ritkábban tűlevelűek – gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, kivételesen taplók, kalapos gombák termőtestén, illetve gombás avarban stb. fordul elő.

Oxypoda (Oxypoda) acuminata (Stephens, 1832) [*Oxypoda lividipennis* auct., nec Mannerheim, 1830] – közönséges pudvaholyva

I.1. Lovas: Király-kút-völgy, patakpart, egyelés, 1999. IV. 29., SZs.; Pula: Kinizsi-forrás, 1973. X. 29., TS.

I.2. Veszprém: Séd, 1957. VI. 4., PaJ.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1954. XI. 3., MaM.

II.2. Bakonyháza: Római fürdő, 2000. X. 14., KCs.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XI. 10–XII. 9., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. X. 19–XI. 24., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. XI. 1., PA.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. V. 16., SzCs.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. XI. 2., 2001. X. 31., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., 2000. III. 23., 2000. XI. 2., 2000. XI. 1–2001. III. 22., 2001. X. 15., KCs.; Fenyőfő: Ősfenyves, 1973. X. 28., TS.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, talajról, 1996. X. 24., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, talajcsapdázás, 1995. X. 7–XI. 4., KCs.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Zárt erdőkben – különösen nedves-üde talajokon – egyike a közönségesebb holylvafajoknak. Nedves, párás környezetben néha fátlan élőhelyeken is megtalálható. Legnagyobb tömegben avarban és más növényi eredetű törmelékben fordul elő, de nem ritka dögön, gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb. sem.

Oxypoda (Oxypoda) longipes Mulsant et Rey, 1861 – hosszúlábú pudvaholyva

I.1. Balatonfüred, Malaise-csapda, 1973. V. 29., KeI.; Kővágóörs: Kornyi-tó, ürge-lyukból, 1982. III. 29., PA.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. X. 13–2001. III. 14., KCs.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.7. Vértessomló: Itató-dűlő, bányató, 1998. II. 16., KCs.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság vizes, nedves és üde erdeiben. Avarban, dögön, elhalt fák korhadékában, gombák rothadó termőtestén, kisemlősök fészkeiben és föld alatti járataiban, rothadó növényi maradványokon stb. fordul elő.

Oxypoda (Oxypoda) opaca (Gravenhorst, 1802) – sötét pudvaholyva

I.1. Ábrahámhegy, 1979. VI. 5., RI.; Mindszentkál: Öreghegy, 1992. III. 1., RI.; Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva: Szépalmapuszta, 1984. VI. 11., 1988. VI. 11., RI.

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IV. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. IV. 6., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság nedves-üde erdeinek lakója. A magasabb régiókban, illetve a száraz éghajlatú, erdőten vidékeken ritkább, az alacsonyabb területeken közönséges. Néha megtalálható gyepekben is. Bomló szerves anyagokon, elsősorban növényi törmelékben (avarban, elhalt fák korhadékában, komposztban stb.) él.

Oxypoda (Oxypoda) spectabilis Märkel, 1844 – termetes pudvaholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XI. 10–XII. 9., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., TL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Leginkább nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban vizes-nedves, illetve üde-száraz erdőkben, néha nedves-üde gyepekben is. Többnyire borz- és rókavárakban, egérjárta avarban, kisemlősök fészkeiben, járataiban stb. fordul elő, de bomló, rothadó szerves anyagokon (dögön, elhalt fák korhadékában, gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb.) is gyűjthető.

Oxypoda (Oxypoda) vittata Märkel, 1842 – sujtásos pudvaholyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. V. 24–VI. 25., 1976. X. 11–XI. 9., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., TL.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő. Avarban és más növényi eredetű törmelékben, illetve dögön, gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb. él.

Oxypoda (Sphenoma) abdominalis (Mannerheim, 1830) – vöröses pudvaholyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2000. V. 18., 2000. X. 5., 2000. XI. 2., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. X. 17., 2001. X. 31., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 1998. VI. 2., 1998. VI. 9., 1998. X. 19., 1998. X. 20., 1999. XI. 2., 2000. III. 23., 2000. V. 4., 2000. V. 18., 2000. VIII. 10., 2000. IX. 21., 2000. X. 19., 2000. XI. 2., 2000. XI. 1–2001. III. 22., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. IX. 15., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. X. 30., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban nedves-üde erdők lakója, megtalálható azonban vizes-nedves, illetve üde-száraz erdőkben, néha nedves-üde gyepekben is. Rendszerint avarban, illetve más növényi eredetű anyagokon (elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) él.

Oxypoda (Sphenoma) rufa Kraatz, 1856 – dunántúli pudvaholyva

II.2. Ugod: Gerence-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.

Magyarországon elsősorban a Dél- és a Délnyugat-Dunántúl lakója, előfordul azonban a Dunántúli-középhegységben, a Bakony területén is. Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban és a dombvidéken. A vizes-nedves erdők jellemző faja, előfordul azonban üde erdőkben, illetve vizes, nedves és üde gyepekben is. Nagyobb számban elsősorban vizes-nedves avarban található, nem ritka azonban más növényi eredetű törmelékben sem.

Oxypoda (Sphenoma) togata Erichson, 1837 – barnás pudvaholyva

I.2. Soly (Kuthy 1897).

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban nedves-üde gyepekben él, megtalálható azonban erdőkben is, különösen a szárazabb éghajlatú vidékeken. Főleg bomló növényi anyagokon (pl. avarban, fűgyökerek között, szénatörmelékben), illetve kövek, fadarabok stb. alatt akadhatunk rá.

Oxypoda (Podoxya) brevicornis (Stephens, 1832) [*Aleochara umbrata* auct., nec Gravenhorst, 1802] – penészkedvelő pudvaholyva

I.1. Vászoly, 1978. IV. 24., PA.

I.2. Soly (Kuthy 1897); Vilonya: Külső-hegy, fenyves, talajcsapdázás, 1998. IV. 1–15., KCs.

I.3. Tapolca (Kuthy 1897).

II.2. Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, helyenként azonban – elsősorban a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú országrészekben – a síkságra is leereszkedik. A zárt erdők lakója. A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeiben (bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb.) gyakori; a síkságon jobbra vizes-nedves erdők lakója, és meglehetősen ritka. Elhalt lombosfák gombás korhadékában és leváló gombás kérge alatt él; ritkábban gombásodó avarban, szénatörmelékben stb. is megtalálható.

Oxypoda (Podoxya) carbonaria (Heer, 1841) [*Oxypoda sericea* Heer, 1839, nec Lacordaire, 1835] – selymes pudvaholyva

I.2. Sóly (Kuthy 1897).

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben él. A hegyvidék és a dombvidék erdeiben elég gyakori; a síkságon többnyire csak nedvesebb erdőkben (tölgy-kőris-szil ligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb.) található szórványosan. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, gombák rothadó termőtestén, komposztban, trágyában stb.) fordul elő.

Oxypoda (Podoxya) vicina Kraatz, 1858 [*Oxypoda humidula* Kraatz, 1866] – erdei pudvaholyva

I.1. Dörgicse, 1978. IX. 24., PA.

I.3. Zalahaláp: Csilla-hegy, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. IV. 23., ÁL.

II.2. Bakonyszentkirály: Kereszt-dűlő, 250 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, nedves talajról, 1994. IV. 29., ÁL.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 18., KCs.; Bakonygyirót: Sertés-tói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. VII. 27., 1999. XI. 2., 2000. III. 23., 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2000. VI. 15., 2000. X. 19., 2000. XI. 2., 2001. IV. 6., 2001. VI. 6., 2001. X. 15., KCs.

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. V. 27., KCs.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A magasabb hegyvidéken ritka, az alacsonyabb területek zárt erdeiben (különösen nedves-üde talajokon) gyakori. Elvértve megtalálható vizes, nedves és üde gyepekben is. Bomló szerves anyagokon, elsősorban növényi törmelékben (avarban, elhalt fák korhadékában, komposztban stb.) él.

Oxypoda (Mycetodrepa) alternans (Gravenhorst, 1802) – tarka pudvaholyva

I.2. Litér: Mogyorós-hegy, telepített fenyves, talajcsapdázás, 1997. V. 28–VI. 11., KCs.

II.2. Farkasgyepű, *Macrolepiota procera*-ról, 1996. X. 5., FMI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. V. 1–VI. 6., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., TL.; Némethbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, gombából, 1994. X. 18., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek jellemző faja. A síkságon kevés lelőhelye ismert; az Alföldön és a Kisalföldön jobbra vizes, nedves és üde erdők (többnyire folyómenti ligetek) lakója. Elsősorban nedves-üde erdőkben fordul elő. Gombák termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él. Bomló, erős szagú anyagok (pl. hús, sajt) is vonzzák.

Oxypoda (Mycetodrepa) formosa Kraatz, 1856 – kecses pudvaholyva

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájain elterjedt és elég gyakori. (Elsősorban a tölgyesek lakója; a magasabb régiók sötét, hűvös erdeiben csak elvértve található.) Helyen-

ként a síkságon is előfordul, itt azonban már kifejezetten ritka. Az Alföldön és a Kisalföldön jobbra csak vizes, nedves és üde erdőkben (többnyire folyómenti ligetekben) él. Életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Oxypoda (Baeoglana) praecox Erichson, 1839 – berki pudvaholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban vizes, nedves és üde erdőkben gyakori, megtalálható azonban szárazabb erdőkben, néha vizes-nedves gyepekben is. Bomló szerves anyagokon (avarban, kismérsékű fészkekben és föld alatti járataiban, szénatörmelékben stb.) él.

Oxypoda (Demosoma) annularis (Mannerheim, 1830) [*Oxypoda cingulata* Mannerheim, 1830] – öves pudvaholyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1976. IV. 9., 1977. III. 23–V. 3., 1977. X. 19–XI. 24., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, rostálás, 1983. I. 15., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. XI. 2., KCs.

A hegyvidék jellemző állata. Helyenként – elsősorban az ország hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati felében – a dombvidékre, sőt a síkságra is leereszkedik, az alacsonyabb területeken azonban mindenütt nagyon ritka. Inkább erdei állat – rendszerint köves, sziklás hegyoldalak, gerincek, tetők, karsztos fennsíkok erdeiben (sziklai bükkösökben, szurdokerdőkben, sziklai sztyepperdőkben, ritkábban gyertyános tölgyesekben, kivételesen bokorerdőkben stb.) fordul elő –, a magasabb régiókban azonban hegyi réteken, sziklagyepekben (ritkán pusztagyeppekben) stb. is megtalálható. Főképpen bomló növényi anyagokon (pl. avarban, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Oxypoda (Demosoma) flavicornis Kraatz, 1856 [*Oxypoda amoena* Fairmaire et Laboulbène, 1856] – rövidcsápú pudvaholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], 1975. XII. 9–1976. IV. 9., TL.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban többnyire ritka. Az erdős vidékek állata, de nem kifejezetten erdőlakó faj. Fás és fátlan élőhelyeken egyaránt megtalálható (mindenütt elsősorban nedves-üde, árnyas, párás környezetben). Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében, humuszban, komposztban stb.) él.

Oxypoda (Demosoma) haemorrhoea (Mannerheim, 1830) – rozsdaszínű pudvaholyva

I.2. Soly (Kuthy 1897).

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Eplény, tölgyfa tövéből rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Elsősorban gyepekben fordul elő, de megtalálható erdőkben is (a sötét, hűvös, illetve a vizes-nedves élőhelyeket azonban kerüli). Bomló növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között, komposztban, szénatörmelékben stb.) él. Néha megtalálható hangyafészkek törmelékében, istállók alomjában stb. is.

Ocyusini (Mulsant et Rey, 1874) – fenyérholyvák

Ocyusa (Deubelia) picina (Aubé, 1850) – szurokszínű fenyérholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, vízpart, 2000. V. 24., KCs.

II.4. Szánpár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. V. 1., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Többnyire álló- és folyóvizek mentén, friss vízzel időnként elöntött, sűrű növényzettel benőtt talajon található, előfordul azonban változó vízjárású, időnként kiszáradó élőhelyeken is. Erdőlakó állat, de néha gyepekben (mocsarakban, nedves réteken, nedves legelőkön stb.) is ráakadhatunk. Nedves növényi anyagokról (pl. avarból, elhalt fák korhadékából, víz által partra sodort uszadékból), illetve kövek, fadarabok stb. alól gyűjthető.

Meoticini (Seevers, 1978) – televényholyvák

Meotica exilis (Gravenhorst, 1806) – közönséges televényholyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

I.2. Soly (Kuthy 1897).

Magyarországon ez a leggyakoribb *Meotica* faj. Elterjedése, környezeti igénye és életmódja a következő fajéhoz nagyon hasonló.

Meotica filiformis (Motschulsky, 1860) [*Meotica capitalis* Mulsant et Rey, 1873; *M. apicalis* G. Benick, 1954; *M. clavata* G. Benick, 1954; *M. bucephala* Scheerpeltz, 1954] – busafejű televényholyva

I.1. Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.

A hegyvidéken ritka (a magasabb régiókban többnyire hiányzik), a dombvidéken, illetve a síkságon elterjedt és gyakori. Nedves-üde erdők bomló növényi maradványokban gazdag talaján gyakori, humuszban szegény talajokon, száraz erdőkben ritka. Elvértve nedves-üde gyepekben is előfordul. Avarban, elhalt fák korhadékában, fűgyökerek között, humuszban, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Ocaleini (Thomson, 1859) – partfutóholyvák

Ocalea badia Erichson, 1837 – közönséges partfutóholyva

I.1. Kékkút, 1968. IV. 15., TL.

I.2. Soly (Kuthy 1897).

II.2. Bakonyjókó: Laposok, 1965. X. 25–29., PaJ.; Bakonyzücs: Kőris-hegy, 1992. III. 8., PA.; Csesznek: Kő-árok, avarból futtatva, 1957. XI. 1., PaJ.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Farkasgyepű, őserdő, 1975. III. 21–V. 9., 1975. VI. 10–XII. 9., 1975. X. 13–XI. 12., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvati-*

cae], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., 1975. V. 9–VII. 10., 1975. VI. 9–VII. 10., 1975. VII. 10–VIII. 11., 1975. VIII. 11–IX. 11., 1975. IX. 11–X. 13., 1975. X. 13–XI. 10., 1975. XI. 10–XII. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VI. 25–VII. 23., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. IX. 3–X. 11., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VI. 6–VII. 8., 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. X. 19–XI. 24., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VI. 9–IX. 27., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 17., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 12–VII. 14., 1979. V. 23–VII. 12., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Ugod: Gerence-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.; Isztimér: Burok-völgy, 1980. VII. 6., PA.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban ritkább, az alacsonyabb területeken egyike a legközönségesebb holyvafajoknak. Álló- és folyóvizek mentén, friss vízzel időnként elöntött, sűrű növényzettel benőtt talajokon általában tömegesen található, de változó vízjárású, időnként kiszáradó élőhelyeken sem ritka. Erdei állat, előfordul azonban gyepekben (mocsarakban, nedves réteken, nedves legelőkön stb.) is. Nedves növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában, víz által partra sodort uszadékbán), illetve kövek, fadarabok stb. alatt található.

Ocalea rivularis Miller, 1852 – hegyi partfutóholyva

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, avarból rostálva, 1958. II. 14., PaJ.; Csesznek: Cuhah-hegy, avarból futtatva, 1957. IV. 30., PaJ.; Hárskút, patakpart, 1997. VII. 23., KCs.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, erdei patak, 1994. VII. 9., KCs.; Oroszlány: Pénzes-forrás, 1994. VII. 9., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék égerligeteinek jellemző állata. Friss vízzel öntözött élőhelyeken, források, patakok közelében fordul elő. Vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékbán stb. található.

Parocyusa longitarsis (Erichson, 1839) [*Aleochara attenuata* Stephens, 1832; *Homalota femoralis* Heer, 1839] – szúnyoglábu partfutóholyva

I.1. Balatonfüred, 1977. V. 23., ÁL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója, az Alföldön és a Kisalföldön azonban csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert néhány lelőhelye. Árnyas, párás élőhelyeken, többnyire ligeterdőkben akadhatunk rá. Általában nagy számban található folyóvizek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon. Kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, durvább növényi törmelékben, ritkán vizes avarban, mohában stb. fordul elő.

Parocyusa rubicunda (Erichson, 1837) – vöröses partfutóholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 19., KCs.

II.6. Gánt: Vértessomló, 1980. VI. 15., PA.

Elsősorban a hegyvidék és a dombvidék lakója, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú erdős tájakon azonban a síkságra is leereszkedik. Szórványosan – pl. a nagyobb folyók mentén – az Alföld és a Kisalföld száraz éghajlatú területein is előfordul. Folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének homokos-iszapos áradmányain él. A ligeterdők jellemző állata. Árnyékos helyeken patakminti mocsarakban, magaskórós réteken stb. is megtalálható. Életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Caloderini (Mulsant et Rey, 1874) – vastagsápúholyvák

Ilyobates bennetti Donisthorpe, 1914 [*Ilyobates subopacus* Palm, 1935] – alföldi vastagsápúholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. IV. 6., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájain szórványosan fordul elő és meglehetősen ritka, az Alföld és a Kisalföld melegebb, szárazabb éghajlatú vidékein elterjedt és elég gyakori. Elsősorban pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött talajú erdőkben él, megtalálható azonban nedves-üde erdők felázott talaján, illetve vizes-nedves gyepekben is. Életmódja a következő fajéhoz hasonló.

Ilyobates nigricollis (Paykull, 1800) – természetes vastagsápúholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. V. 9–VI. 9., 1976. V. 24–VI. 25., TL.; Ugod: Gerence, 1957. VI. 19., PaJ.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., 2000. VII. 13., 2000. VIII. 24., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. VI. 6., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain elterjedt és gyakori, az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú területein azonban csak a kiterjedtebb mocsár- és lápvídékeken, illetve a nagyobb folyók mentén fordul elő szórványosan. Pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött talajú erdőkben él. A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős vidékeken a vizektől távolabb (pl. nedves-üde erdők esőtől, szivárgó víztől felázott talaján) is gyűjthető, sőt néha vizes-nedves gyepekben is megtalálható. Nedves növényi anyagok között (avarban, elhalt fák korhadékában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Calodera aethiops (Gravenhorst, 1802) – apró vastagsápúholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., KCs.

Megtalálható az alacsonyabb területek álló- és folyóvizei mentén. Az Alföldön és a Kisalföldön elterjedt és gyakori, a dombvidéken már csak szórványosan fordul elő. A vizes-nedves talajok jellemző állata; különösen kedveli a friss vízzel időnként elöntött, sűrű növényzettel benőtt élőhelyeket. Mocsarakban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. él; a legszárazabb éghajlatú alföldi területeken legtöbbször ligeterdőkben fordul elő. Korhadó fában, kövek, fadarabok alatt, vizes-nedves növényi törmelékben stb. található.

Amarochara (Mniobates) forticornis (Lacordaire, 1835) – fészeklakó vastagsápú-holyva

I.1. Balatonfüred, 1977. V. 23., ÁL.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Leginkább vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő, szórványosan azonban nedves-üde gyepekben is ráakadhatunk. Rendszerint kisemlősök fészkében és járataiban él, megtalálható azonban egér- és pocokjárta avarban, szénatörmelékben stb. is.

Amarochara (Lasiochara) bonnairei Fauvel, 1865 – hangyakedvelő vastagsápú-holyva

I.1. Salföld, 1995. V. 1., HH.

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék erdős tájain fordul elő szórványosan. Valószínű, hogy helyenként a síkságra is leereszkedik, az Alföld és a Kisalföld száraz, erdőtlen területein azonban bizonyára hiányzik. Elsősorban nedves-üde erdők lakója, néha azonban megtalálható üde-száraz erdőkben, illetve nedves-üde gyepekben is. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), illetve kövek, fadarabok stb. alatt fordul elő. Jobbára hangyák (*Lasius* fajok) társaságában akadhatunk rá.

Phloeoporini (Thomson, 1859) – szúvadásholyvák

Phloeopora corticalis (Gravenhorst, 1802) [*Phloeopora angustiformis* auct., nec Baudi, 1870] – tölgyes szúvadásholyva

I.3. Keszthely, 1999. V. 13., KoE.

II.6. Oroszlány: Mindszentpuszta, 1974. IV. 13–15., PA.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Elhalt lombosfák (pl. *Castanea*, *Fagus*, *Juglans*, *Platanus*, *Populus*, *Quercus*, *Salix*) – néha tűlevelűek (pl. *Abies*, *Picea*, *Pinus*) – leváló kérge alatt él; ritkábban a korhadó fa belsejében, szuval és más farontó rovarok járataiban található.

Phloeopora teres (Gravenhorst, 1802) [*Aleochara corticalis* auct., nec Gravenhorst, 1802; *Phloeopora latens* auct., nec Erichson, 1839; *Ph. major* Kraatz, 1856] – közönséges szúvadásholyva

I.3. Zalaszentő: Tátika, bükkös, kéreg alól, 2000. III. 15., SZs.

II.1. Sáska: Agár-tető, 1967. V. 11., PaJ.; Veszprém: Csatár-hegy, 1998. III. 26., SpI. és WT.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, kéreg alól, 1996. III. 30., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Elhalt lombosfák (pl. *Alnus*, *Fagus*, *Platanus*, *Populus*, *Quercus*, *Salix*, *Ulmus*) – ritkán tűlevelűek (pl. *Pinus*) – leváló kérge alatt él; néha a korhadó fa belsejében, szuval és más farontó rovarok járataiban (kivételesen gombák termőtestén) is megtalálható.

Myrmedoniini (Thomson, 1867) – hangyásholyvák

Drusilla canaliculata (Fabricius, 1787) – közönséges hangyásholyva

I.1. Alsóörs: Csere-hegy, tölgyes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Aszófő, 1962. V. 9., PaJ.; Aszófő: Öreg-hegy, 1998. IV. 29.,

KCs.; Balatonfüred, 1977. V. 23., ÁL.; Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyeppré, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.; Csopak, 1955. IV. 7., MaM.; Tihany, 1934. V. 2., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. VIII. 2–IX. 14., KCs.

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. IV. 11., KCs.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. V. 28., KCs.

II.2. Bakonyzentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 27., PaJ.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. V. 23–VI. 25., 2000. VII. 13., 2000. IX. 7., KCs.

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, 1980. VI. 24., RI.; Isztimér: Burok-völgy, 1980. VII. 6., PA.; Isztimér: Hárs-hegy, 1980. V. 25., 1980. VI. 14., RI.

II.4. Ugod, 1978. III. 19., PA.

II.6. Várgesztes: Lófő, egyelés, 2000. VI. 17., KCs.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, rostálás, 1997. X. 10., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tópart, 1997. V. 1., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.; Vértessomló: Itató-dűlő, talajcsapdázás, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.; Vértessomló: Vértessomló-tó, 1996. IV. 27., KCs.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VIII. 16–IX. 14., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban ritkább, az alacsonyabb területeken közönséges. Elsősorban a nedves-üde talajokat kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Meleg, száraz éghajlatú vidékeken leginkább erdőkben vagy vizes-nedves gyepekben akadhatunk rá. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, víz által partra sodort uszadéokban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él. Legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* és *Myrmica* fajok) társaságában fordul elő.

Zyras (Zyras) collaris (Paykull, 1789) – vöröshátú hangyászhollyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, 1997. IX. 3., KCs.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1982. V. 16., PA.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VII. 13., KCs.; Bakonygyirót: Sertés-tói-dűlő, akácos, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.

Előfordul az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban a nedves-üde talajokat kedveli. Legtöbbször erdőkben akadhatunk rá, de vizes-nedves környezetben fátlan élőhelyeken is megtalálható. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), illetve kövek, fadarabok stb. alatt fordul elő, legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* és *Myrmica* fajok) társaságában.

Zyras (Zyras) fulgidus (Gravenhorst, 1806) – fényes hangyászhollyva

II.1. Nagyvázsöny (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897).

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőinek lakója, az itt tenyésző pusztai vegetáció (száraz gyepek, gyepes aljnövényzetű üde-száraz erdők) jellegzetes állata. Bomló növényi anyagokon fordul elő, legtöbbször hangyák (*Camponotus* és *Lasius* fajok) társaságában.

Zyras (Zyras) haworthi (Stephens, 1832) – termetes hangyászhollyva

II.2. Ugod: Gerence, 1957. VI. 19., PaJ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Pápa: Kalapács-ér, égerliget, 1972. V. 23., TS.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Mindenekelőtt a nedves-üde talajokat kedveli. Legtöbbször erdőkben akadhatunk rá, de vizes-nedves környezetben fátlan élőhelyeken is megtalálható. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), illetve kövek, fadarabok stb. alatt fordul elő, legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* és *Myrmica* fajok) társaságában.

Zyras (Pella) cognatus (Märkel, 1842) – bóbítás hangyászhollyva

I.1. Lovas: Malom-völgy, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 25–VI. 13., HB. és KCs.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain él. Elsősorban a nedves-üde talajokat kedveli. Erdei állat, de nedvesebb környezetben fátlan élőhelyeken is megtalálható. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), illetve kövek, fadarabok stb. alatt fordul elő, legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* fajok) társaságában.

Zyras (Pella) funestus (Gravenhorst, 1806) – füstös hangyászhollyva

I.1. Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. VIII. 2–IX. 14., KCs.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, gyertyános tölgyes, egyelés, 1997. IV. 10., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban a nedves-üde talajokat kedveli. Többször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban vizes-nedves gyepekben is. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él. Legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* fajok) társaságában fordul elő.

Zyras (Pella) humeralis (Gravenhorst, 1802) – érdes hangyászhollyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdézlak, 1977. V. 22., RI.

I.2. Soly: Solyi-erdő, mészkedvelő tölgyes, talajcsapdázás, 1996. VII. 15–VIII. 24., KCs.; Soly: Solyi-erdő, molyhos tölgyes, talajcsapdázás, 1996. V. 15., KCs.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, forrás melléke, 1997. V. 1., SpI. és WT.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. V. 9–VII. 10., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VI. 6–VII. 8., 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1979. V. 25–VII. 12., TL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájait lakja. Általában nedves-üde talajokon fordul elő. Többször erdőkben, néha pedig vizes, nedves és üde gyepekben akad

hatunk rá. Bomló növényi anyagokon található, legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* fajok) társaságában.

Zyras (Pella) limbatus (Paykull, 1789) – szegélyes hangyászhollyva

I.1. Vászoly, 1978. IV. 24., PA.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 2001. III. 16., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Mindezekelőtt a nedves-üde talajokat kedveli. Legtöbbször erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban (elsősorban vizes-nedves környezetben) fátlan élőhelyeken is. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), illetve kövek, fadarabok stb. alatt fordul elő, legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* fajok) társaságában.

[Zyras (Pella) lugens (Gravenhorst, 1802) – fakó hangyászhollyva]

–. Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 2000. V. 24–VI. 1., TA.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A nedves-üde talajokat kedveli, és többnyire erdőkben fordul elő. Bomló növényi anyagokon található, legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* fajok) társaságában.

Zyras (Pella) similis (Märkel, 1844) – kis hangyászhollyva

I.2. Veszprém: Gulya-domb, taplóból, 1962. IV. 10., PaJ.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Elsősorban nedves-üde erdőkben él, de nedvesebb környezetben fátlan élőhelyeken is megtalálható. Bomló növényi anyagokon fordul elő, legtöbbször hangyák (főleg *Lasius* fajok) társaságában.

Zyras (Pellochromonia) ruficollis (Grimm, 1845) – ékes hangyászhollyva

I.1. Salföld, 1995. V. 1., HH.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain fordul elő szóróványosan. Az Alföld és a Kisalföld száraz, erdőtlen területein valószínűleg hiányzik. Elsősorban nedves-üde erdők lakója, megtalálható azonban nedves-üde gyepekben is. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él. Jobbára hangyák (*Liometopum microcephalum*) társaságában fordul elő.

Lomechusini (Fleming, 1821) – pamacsoshollyvák

Lomechusa emarginata (Paykull, 1789) – dudoros pamacsoshollyva

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., ??.

II.4. Fenyőfő: Mély-árok-fenyves, 250 m, *Festuco-Pinetum sylvestris*, hangyabolyból, 1994. IV. 30., ÁL.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Elsősorban a nedves-üde talajokat kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Meleg, száraz éghajlatú vidékeken leginkább erdőkben vagy nedves-üde gyepekben akadhatunk rá. Tavasszal és nyáron rendszerint a *Formica fusca*, ősszel és télen pedig *Myrmica* fajok (pl. *M. scabrinodis*) fészkeiben fordul elő, néha azonban más hangyák (*Formica sanguinea*, *Polyergus rufescens*, *Lasius* fajok) társaságában is megtalálható. Hangyafészkek környékén nem egyszer avarban, kövek, fadarabok stb. alatt is ráakadhatunk, rajzó példányai pedig az alacsony növényzetre is felmásznak.

Lomechusa paradoxa Gravenhorst, 1806 – furcsa pamacsosholyva [hangyász holyva]

I.3. Várköly, 1978. VII. 24., PA.

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló. Tavasszal és nyáron rendszerint a *Formica rufibarbis*, ősszel és télen pedig a *Myrmica rubra* fészékben fordul elő, néha azonban a *Formica fusca* társaságában is megtalálható.

Thamiaracini Fenyves, 1921 – fanedvholyvák

Thamiaraea cinnamomea (Gravenhorst, 1802) – fahéjszínű fanedvholyva

II.2. Zirc (Kuthy 1897).

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság nedves, üde és száraz erdeiben. Pusztuló vagy elhalt lombosfák – leginkább tölgyek (*Quercus*), néha azonban más fafajok (*Salix* stb.) – leváló kérge alatt, illetve a korhadó fa belsejében, farontó rovarok (cincérek, szuvak, lepkék stb.) járataiban él, megtalálható azonban fák kifolyó nedvén, kivételesen erjedő gyümölcsön stb. is.

Thamiaraea hospita (Märkel, 1844) – dohányszínű fanedvholyva

I.1. Felsőörs: Malom-völgy, illatcsapdázás, 2000. VII. 24., HB. és KCs.; Lovas: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros-banános csapda, 2000. VI. 13–VII. 12., 2000. VIII. 16–IX. 5., KCs.; Nemesgulács: Gulács, nedvező tölgyről, 1992. VI. 26., MeO.

II.2. Zirc (Kuthy 1897).

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja minden tekintetben az előző fajéhoz hasonló.

Strigotini (Casey, 1910) – komposztholyvák

Hemitropia lividipennis (Mannerheim, 1830) [*Staphylinus sordidus* Marsham, 1802, nec Gravenhorst, 1802] – orsócsápú komposztholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1976. VII. 16., ??.; Kaposcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.; Monoszló: Tar orra, 1969. VII. 9., TL.; Szigliget, Malaise-csapda, 1976. VII. 2., ??.; Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b).

I.2. Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1964. VIII. 20., PaJ.

II.2. Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI–VII., ??.; Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 1., 1999. VII. 4., 1999. VII. 6., 1999. VII. 7., 1999. VII. 25., 1999. VII. 30., 1999. VIII. 17., 1999. IX. 18., 1999. IX. 27–28., 1999. IX. 29., 2000. IV. 17., 2000. IV. 27., 2000. IV. 29., 2001. VI. 8., 2001. VI. 9., 2001. VI. 16., 2001. VI. 27., 2001. VI. 30., 2001. VII. 7., 2001. VII. 10., 2001. VII. 11., 2001. VII. 13., 2001. VII. 14., 2001. VII. 18., 2001. VII. 19., 2001. VIII. 6., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 9., 2001. VIII. 20., 2002. V. 28., 2002. VI. 14., 2002. VI. 21., 2002. VI. 28., 2002. VII. 1., 2002. VII. 14., 2002. VII. 22., 2002. VII. 26., 2002. VII. 28., 2002. VII. 29., 2002. VII. 31., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 1998. VI. 30., 1998. VII. 14., 1998. VII. 28., 1999. VII. 27., 2000. IV. 20., 2000. VI. 29., 2000. VIII. 10., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., KCs.;

Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Bakony-szentlászló: Halastó, 1983. IV. 30., RI.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul, a sötét, hűvös, illetve a vizes-nedves élőhelyeket azonban kerüli. Bomló szerves anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, hullott gyümölcsön, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szénatörmelékben, szárazodó trágyában stb.) él.

Acrotona muscorum (Ch. Brisout de Barneville, 1860) – barnás komposztholyva

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul, a sötét, hűvös, illetve a vizes-nedves élőhelyeket azonban kerüli. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, elhalt fák leváló gombás kérge alatt, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szénatörmelékben stb.) él.

[**Acrotona parvula** (Mannerheim, 1830) [*Aleochara parva* C. R. Sahlberg, 1831; *Homalota stercoraria* Kraatz, 1856] – mezei komposztholyva]

– Baj: Öreg Kovács, 350 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, öztrágyából, 1990. IX. 7., ÁL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain él. A magasabb régiókban gyakoribb, a síkságon szórványosan fordul elő és meglehetősen ritka. A fátlan élőhelyek jellemző állata, néha azonban erdőkben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (avarban, istállók alomjában, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) akadhatunk rá.

Acrotona pygmaea (Gravenhorst, 1802) – kis komposztholyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Fás és fátlan élőhelyeken egyaránt megtalálható, a zárt erdőket azonban kerüli. Bomló szerves anyagokon (avarban, istállók alomjában, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szalmakazlak, szénaboglyák alján, szárazodó trágyában stb.) él.

Acrotona troglodytes (Motschulsky, 1858) [*Homalota consanguinea* Eppelsheim, 1875] – hegyi komposztholyva

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben fordul elő. A nedves-üde erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb.) jellemző állata. Általában sehol sem gyakori, az alacsonyabb területeken pedig kifejezetten ritka. A hűvös, csapadékos éghajlatot, a nedves, párás környezetet kedveli. Bomló szerves anyagokon (avarban, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szénatörmelékben stb.) él.

Mycetota laticollis (Stephens, 1832) [*Aleochara fuscula* Stephens, 1832; *Homalota vernacula* Erichson, 1837] – sömörös komposztholyva

I.1. Tihany: Sajkod, 1976. VII. 26., TS.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 6., 1999. VII. 13., 1999. VII. 24., 1999. VIII. 23., 1999. IX. 17., 1999. IX. 18., 1999. IX. 27–28., 2000. IV. 30., 2000. V. 16., 2002.

VII. 1., 2002. VII. 22., 2002. VII. 23., 2002. VII. 29., SzCs.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, a magasabb régiókban azonban ritka, illetve hiányzik. Erdőlakó állat; gyepekben csak kivételesen fordul elő. Bomló növényi anyagokon (avarban, gombák rothadó termőtestén, komposztban, szénatörmelékben stb.) él.

Mocyta fungi (Gravenhorst, 1806) – közönséges komposztholyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

I.3. Keszthely, 1996. IV. 24., KoT.; Keszthely, 2001. X. 3., KoE.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Dudar, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IX. 3–X. 11., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. III. 23–V. 3., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VIII. 14–IX. 27., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, 1983. IV. 2., PA.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.; Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., 2001. VI. 6., 2001. VII. 8., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 1998. VI. 2., 2000. VII. 13., 2000. VIII. 10., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. VI. 12., 2001. VIII. 25., KCs.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., 2000. VIII. 25–IX. 23., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, rostálás, 1995. II. 25., KCs.

III. Szigliget, nádgazdaság, 1976. VI. 18., TS.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben egyike a legközönségesebb holyvafajoknak. Egyébként – a nagyon vizes, illetve a szélsőségesen száraz helyek kivételével – csaknem minden erdő- és cserjetársulásban előfordul, sőt néha gyepekben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (legnagyobb tömegben gombásodó avarban és más növényi eredetű törmelékben) él.

Mocyta fussi (Bernhauer, 1908) – fényes komposztholyva

I.3. Keszthely, 1999. IX. 15., KoE.

Előfordul Dél-Európában, valamint szórványosan Európa déli felében, illetve a Krím-félszigeten és a Kaukázusban. Mindenütt nagyon ritka. Faunaterületünkön egyelőre csak Magyarországról és Burgenlandból ismert, valószínű azonban, hogy másutt

is megtalálható. (Hazánkból ez a faj Keszthelyről került elő első ízben, a közelmúltban azonban Hegyessy Gábor a Kékcse melletti Kopasz-hegyen is gyűjtötte.) Nálunk vélhetően az alacsonyabb hegyvidéki és a dombsági tájak lakója, bár úgy tűnik, hogy helyenként az Alföld peremvidékeire is leereszkedik. Melegkedvelő, üde-száraz erdőkben, elsősorban tölgyesekben él, valószínű azonban, hogy üde-száraz gyepekben is megtalálható. Bomló növényi anyagokon fordul elő.

Mocyta negligens (Mulsant et Rey, 1873) – sárgás komposztholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, a magasabb régiókban azonban ritka. Elsősorban üde-száraz erdők lakója, néha azonban gyepekben is ráakadhatunk. Bomló növényi anyagokon (mindenekelőtt gombásodó avarban) fordul elő.

Mocyta orbata (Erichson, 1837) – fényeshátú komposztholyva

I.1. Kővágóörs, 1978. IV. 23., PA.; Mindszentkál: Öreghegy, 1994. III. 13–15., RI.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RI.; Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. VI. 26–VIII. 10., KCs.

I.3. Keszthely, 2001. IX. 20., KoE.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Bakonyszücs: Odvas-kő-barlang, 1992. III. 8., PA.; Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 29., 1999. VIII. 17., SzCs.; Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VI. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. IX. 7., 1999. XI. 2., 2000. III. 23., 2000. IV. 6., 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2000. VI. 15., 2000. VII. 27., 2000. VIII. 10., 2000. VIII. 24., 2000. IX. 7., 2000. X. 19., 2000. XI. 2., 2000. XI. 1–2001. III. 22., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. X. 15., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., 2000. V. 18., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 1997. V. 12., KCs.; Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, rostálás, 1995. II. 26., KCs.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt előfordul, a magasabb régiókban azonban ritka. A száraz éghajlatú, erdőtlen vidékeken is csak szórványosan található. A vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt ráakadhatunk. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében, szénatörmelékben), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Pachyatheta cribrata (Kraatz, 1856) – szemcsés komposztholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.

Magyarországon egyelőre csak a Bakony területéről ismert, elterjedését ezért még nem tudjuk körvonalazni. Nálunk valószínűleg a hegyvidék lakója, de talán a dombvidéken is előfordul. A nedves-üde erdők jellemző állata. Bomló szerves anyagokon, minde-

nekelőtt dögön, ritkábban gombák (pl. *Lactarius* fajok) rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon akadhatunk rá.

Platyola austriaca Scheerpeltz, 1959 – zsindeyes komposztholyva

I.3. Keszthely, 2001. VI. 28., KoE.

Valószínűleg az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain honos, hazai elterjedéséről azonban egyelőre keveset tudunk. Csupán egy-egy példánya került elő Alsózsoltáról, Békéből, Keszthelyről és a Mecsekből (ez utóbbi pontosabb lelőhelye ismeretlen). Nálunk bizonyára csak szórványosan található, és vélhetően mindenütt nagyon ritka. Elsősorban üde-száraz erdőkben él, néha azonban gyepekben is ráakadhatunk. Bomló szerves anyagokon (mindenekelőtt komposztban, rothadó növényi maradványokon) található.

Athetini (Casey, 1910) – penészholtyák

Atheta (Chaetida) longicornis (Gravenhorst, 1802) – hosszúcsápú penészholtya

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Tihany, 1934. V. 16., SzV. (Székessy 1943b).

II.2. Bakonyzücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 7., 1999. VII. 18., 1999. VII. 19., 1999. VII. 20., 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 19., 1999. VIII. 22., 1999. IX. 18., SzCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Gyepes élőhelyeken (leggyakrabban legelőkön) akadhatunk rá. Bomló szerves anyagokon (elsősorban trágyában, ritkábban dögön, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb.) fordul elő.

[**Atheta (Coproceramius) aeneipennis** (Thomson, 1856) [*Homalota picipennis* auct., nec Mannerheim, 1843] – fényeshátú penészholtya]

I.2. Soly (Kuthy 1897).

Eurázsia és Észak-Amerika hűvös éghajlatú tájainak jellemző faja. Közép-Európában jobbra csak magashegységekben fordul elő. (Korábban a Kaukázusból, Iránból stb. is említették, honossága azonban ezeken a területeken megerősítésre szorul.) Faunaterületünkön Burgenlandban, illetve a Kárpátok vonulatain (Szlovákia, Kárpátalja, Erdély) gyűjtötték. Állítólag Magyarországon (Budapest, Soly) is megtalálták, hiteles példányokat azonban hazánk területéről egyelőre nem ismerünk. (A korábban közzétett adatok talán a hasonló *Atheta putrida* fajra vonatkoznak.) Elsősorban nedves-üde erdők (magashegységi bükkösök, szurdokerdők, lucosok) lakója, fellelhető azonban égerligetekben, havasi cserjésekben, magaskórósokban, hegyi és havasi réteken, legelőkön stb. is. Bomló szerves anyagokon (többnyire gombák rothadó termőtestén, gombásodó növényi anyagokon, olykor dögön, fák kifolyó nedvén, vadtrágyában stb.) akadhatunk rá.

[**Atheta (Coproceramius) cinnamoptera** (Thomson, 1856) – fahéjszínű penészholtya]

–. Baj: Öreg Kovács, 350 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, öztrágyából, 1990. IX. 7., ÁL.

Magyarországon ezidáig még csak a Gerecse területéről mutatták ki. A hegyvidék nedves-üde erdeinek jellemző faja. Bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben, lucosokban stb. él, a magasabb régiókban azonban megtalálható nedves-üde

gyepekben is. Bomló szerves anyagokon (elsősorban vadtrágyában, ritkábban dögön, gombák rothadó termőtestén stb.) fordul elő.

Atheta (Coproceramius) europaea Likovský, 1984 [*Homalota livida* Mulsant et Rey, 1852, nec Erichson, 1837] – halvány penészhollyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 31., 1982. III. 6., PA.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., 1982. III. 6., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., 1975. VI. 9–VII. 10., 1975. X. 13–XI. 10., 1975. XI. 10–XII. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. X. 19–XI. 24., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, farakás alatt, 1965. V. 26–31., PaJ.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, rostálás, 1982. XI. 12., PA. és SzD.; Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.; Ugod: Gerence-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 1., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, rostálás, 1995. II. 25., KCs.

Magyarországon elsősorban a Nyugat- és a Délnyugat-Dunántúl hegy- és dombvidékein, illetve a Dunántúli-középhegységben (a Bakony és a Vértes területén) fordul elő. Szórványosan megtalálható a Kisalföldön (pl. a Szigetközben) is. Rendszerint vizes, nedves és üde erdőkben akadhatunk rá, előfordul azonban üde-száraz erdőkben, és elvétve vizes-nedves gyepekben is. A Kisalföldön (az erdős puszták övében) jobbára a nagyobb folyók ligeteiben található. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, elhalt fák korhadékában, gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb.) él.

Atheta (Coproceramius) levana (Mulsant et Rey, 1852) – fémeshátú penészhollyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, öztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Herend: Mogyorós-domb, 1966. IV. 27., PaJ.; Márkó: Som-hegy, 1967. IV. 13., PaJ.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeinek jellemző faja. Általában sehol sem gyakori, az alacsonyabb területeken pedig kifejezetten ritka. A hűvös, csapadékos éghajlatot, a nedves, párás környezetet kedveli. Legtöbbször szűk völgyek, szurdokok alján, öreg bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben, lucosokban stb. fordul elő, elvétve azonban szárazabb erdőkben is ráakadhatunk. Bomló szerves anyagokon (dögön, elhalt fák gombásodó kérge alatt, farontó rovarok elhagyott járataiban, rothadó növényi maradványokon, vadtrágyában stb.) található.

Atheta (Coproceramius) marcida (Erichson, 1837) – barnáshátú penészhollyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. X. 27–XI. 24., TL.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ről, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. VI. 6., ÁL.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Erdőlakó állat, de gyakran gyepekben is előfordul. Bomló szerves anyagokon él. Elsősorban gombák rothadó termőtestén és gombásodó növényi anyagokon gyakori.

Atheta (Coproceramius) putrida (Kraatz, 1856) – rozsdaszínű penészholyva

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

Megtalálható a hegyvidéken és a dombvidéken. A nedves-üde erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek, lucosok stb.) jellemző állata. Nedves, párás környezetben néha gyepekben is előfordul. Elsősorban gombák termőtestén és gombásodó növényi anyagokon fordul elő, megtalálható azonban dögön, hullott gyümölcsön, komposztban, rothadó növényi maradványokon, vadtrágyában stb. is.

Atheta (Coproceramius) setigera (Sharp, 1869) – apró penészholyva

II.2. Herend: Mogyorós-domb, 1966. IV. 27., PaJ.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, a síkságon azonban jobbra csak a csapadékosabb éghajlatú vidékeken, a nagyobb folyók árterületén fordul elő igen szórványosan. Legtöbbször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban fenyérekben, vágásokon, nedves-üde gyepekben is. Bomló növényi anyagok között (avarban, fűgyökerek között, esetleg gombák rothadó termőtestén stb.) fordul elő.

Atheta (Datomicra) dadopora (Thomson, 1867) [*Homalota celata* auct., nec Erichson, 1837] – varas penészholyva

II.2. Bakonyzücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VII. 8–VIII. 8., TL.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben él, az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) azonban csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén ismert egy-két lelőhelye. A nedves-üde erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb.) jellemző állata. Többször elhalt fák gombásodó tuskóján, törzsén, leváló kérge alatt, illetve gombák rothadó termőtestén található, előfordul azonban dögön, rothadó növényi maradványokon, trágyán stb. is.

Atheta (Datomicra) nigra (Kraatz, 1856) [*Homalota zosteræ* auct., nec Thomson, 1856] – komposztlakó penészholyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. A zárt erdőket általában kerüli, egyébként gyes és fás élőhelyeken egyaránt előfordul. Gyakori az ember környezetében is, sőt a magasabb régiókban jobbra csak települések, emberi lakóhelyek környékén található. Bomló szerves anyagokon (dögön, istállók alomjában, komposztban, madarak és emlősök fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) él.

[Atheta (Datomicra) zosteræ (Thomson, 1856) – mocsári penészholyva]

I.2. Soly (Kuthy 1897).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Mocsarakban, lápokban, láp- és ligeterdőkben él. Vizes-nedves növényi tör-

melékben, víz által partra sodort uszadéokban, vízimadarak fészkeiben stb. található. Előfordulása a vizsgált területen valószínű, Sóllyról közzétett adata azonban bizonyára az *Atheta nigra* fajra vonatkozik. Korábban ugyanis a *Homalota zosteræ* név alatt ez utóbbi fajt értették.

Atheta (Lyprocorrhe) anceps (Erichson, 1837) [*Homalota fuscipes* Heer, 1839] – hangyász penészhollyva

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, 1984. VI. 11., RI.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak lakója, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. Legtöbbször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban fenyérekben, vágásokon, nedves-üde gyepekben is. Hangyák (*Formica* fajok) fészkeiben él.

Atheta (Atheta) aeneicollis (Sharp, 1869) [*Homalota pertyi* auct., nec Heer, 1839] – fémes penészhollyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 13., 1999. IX. 30., SzCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, elvétve megtalálható azonban a síkságon is, többnyire a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken, illetve a nagyobb folyók ligeteiben. Az Alföld legszárazabb éghajlatú, erdőtlen területein valószínűleg hiányzik. Zárt erdőkben él, de nedves, párás környezetben néha gyepekben is rákadhatunk. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, gombák rothadó termőtestén, komposztban) fordul elő.

Atheta (Atheta) basicornis (Mulsant et Rey, 1852) – selyemfényű penészhollyva

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, gombából, 1994. X. 16., KCs.

Megtalálható az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Előszörban nedves-üde erdők lakója, gyepekben csak kivételesen fordul elő. Általában gombák (pl. *Pholiota* fajok) termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadó anyagában és leváló kérge alatt stb.) található.

Atheta (Atheta) boletophila (Thomson, 1856) – taplókedvelő penészhollyva

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, gombából, 1994. X. 14., 1994. X. 16., KCs.

Megtalálható a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájakon azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. A bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb. jellemző állata, a síkságon pedig többnyire keményfaligetek lakója. Elhalt fák leváló gombás kérge alatt, ritkábban a korhadó fán tenyésző taplók (pl. *Laetiporus sulphureus*, *Lenzites betulina*, *Trametes gibbosa*), esetleg kalapos gombák termőtestén fordul elő. Néha dögről, rothadó növényi maradványokról stb. is gyűjthető. Nagyobb számban rendszerint csak gombatermő években található, és rajzási ideje is rövid, ezért csak elvétve kerül kézre.

Atheta (Atheta) britanniae Bernhauer et Scheerpeltz, 1926 [*Homalota fulvipennis* Mulsant et Rey, 1873, nec Kolenati, 1846; *H. reperta* Sharp, 1913, nec Casey, 1910] – sárgáshátú penészhollyva

II.2. Bakonyszücs: Körös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. VII. 10–VIII. 11., 1975. VIII. 11–IX. 11., 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VI. 25–VII. 23., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. IX. 3–X. 11., 1976. X. 11–XI. 9., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI.

6., 1977. VI. 6–VII. 8., 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. X. 19–XI. 24., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 12., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., TL.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

Elsősorban a hegyvidék lakója, országunk hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájain azonban megtalálható az alacsonyabb régiókban is. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a peremvidékeken, a nagyobb folyók ligeteiben ismert egy-két lelőhelye. A nedves-üde erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek, lucosok stb.) jellemző faja. Elsősorban gombák termőtestén, gombásodó növényi anyagokon fordul elő, gyűjtötték azonban dögről, hullott gyümölcsről, vadtrágyából stb. is.

Atheta (Atheta) castanoptera (Mannerheim, 1830) [*Homalota pertyi* Heer, 1839] – barnaszárnyú penészholyva

II.2. Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

Elsősorban a magasabb hegyvidék erdős régióit lakja, de lehúzódik az alacsonyabb hegyvidéki és a dombvidéki tájakra is, sőt elvétve a síkságon is megtalálható. Az Alföldön és a Kisalföldön csak a peremvidékeken, a nagyobb folyók ligeteiben ismert egy-két lelőhelye. Elsősorban nedves-üde erdőkben – bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben, lucosokban stb. – akadhatunk rá, a magasabb régiókban azonban szárazabb erdei élőhelyeken is megtalálható. Bomló növényi maradványokon, gombákon, gombásodó növényi anyagokon, vadtrágyában stb. él.

Atheta (Atheta) crassicornis (Fabricius, 1793) [*Homalota repanda* Mulsant et Rey, 1873] – közönséges penészholyva

I.2. Veszprém, legelő, 1957. VI. 4., PaJ.

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. IX. 3–X. 11., 1977. V. 3–VI. 6., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 29., 2000. IV. 29., 2001. VI. 12., 2001. VIII. 7., 2002. VI. 23., 2002. VII. 7., 2002. IX. 3., SzCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VII. 8., KCs.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1996. VI. 6., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, gombából, 1994. X. 16., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Erdőlakó állat, de gyakran gyepekben is előfordul. Bomló szerves anyagokon él. Elsősorban gombák rothadó termőtestén és gombásodó növényi anyagokon gyakori. Előfordul dögön, komposztban, madarak és emlősök fészkeiben stb. is.

[**Atheta (Atheta) euryptera** (Stephens, 1832) – természetes penészholyva]

– Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 2000. V. 12–18., TA.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Erdőlakó állat; gyepekben csak kivételesen fordul elő. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb.) él.

Atheta (Atheta) gagatina (Baudi, 1848) – szurkos penészholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. V. 24–VI. 25., 1978. VII. 17–VIII. 14., TL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeinek lakója. Bomló szerves anyagokon él. Elsősorban gombák rothadó termőtestén és gombásodó növényi anyagokon gyakori. Előfordul dögön, komposztban, kivételesen trágyában stb. is.

Atheta (Atheta) hybrida (Sharp, 1869) – erdei penészholyva

I.1. Lovas: Malom-völgy, boros–banános csapda, 2000. VI. 6–13., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Magyarországon szórványosan fordul elő, és meglehetősen ritka. A meleg, száraz éghajlatú, erdőtlen vidékeken (pl. az Alföld középső részein) hiányzik. Bomló szerves anyagokon (avarban, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén stb.) él, de gyakran emlősök fészkeiben, föld alatti járataiban is megtalálható.

Atheta (Atheta) hypnorum (Kiesenwetter, 1850) – keskenyfejú penészholyva

II.2. Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI. (Podlussány 1987).

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeiben fordul elő igen szórványosan. Mindenütt nagyon ritka. Bomló növényi anyagokon (avarban, fák kifolyó nedvén, fűgyökerek között stb.) él.

Atheta (Atheta) liturata (Stephens, 1832) – taplómászó penészholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.

II.6. Szár, 1986. VI. 15., RI.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeiben. Többnyire elhalt fák gombásodó törzsén, tuskóján – leginkább taplókon (pl. *Fomes fomentarius*, *Laetiporus sulphureus*, *Lenzites betulina*, *Polyporus squamosus*), ritkábban a korhadó fán tenyésző kalapos gombákon (pl. *Armillariella mellea*, *Hypholoma fasciculare*) – fordul elő.

Atheta (Atheta) pallidicornis (Thomson, 1856) – barnás penészholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ről, 1990. IV. 30., ÁL.; Csesznek: Kő-árok, gombás gallyról kopogtatva, 1979. V. 22., SzD.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. VI. 6., ÁL.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben, az Alföldön és a Kisalföldön azonban ritka. A bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb. jellemző állata (az Alföldön és a Kisalföldön többnyire a nagyobb folyók keményfaligeteinek lakója), a magasabb régiókban azonban szárazabb erdőkben, sőt elvétve gyepekben is ráakadhatunk. Többnyire elhalt fák leváló gombás kérge alatt, illetve taplók (pl.

Fomes fomentarius, *Laetiporus sulphureus*, *Lenzites betulina*, *Pleurotus ostreatus*, *Polyporus squamosus*, *Trametes gibbosa*), esetleg kalapos gombák termőtestén fordul elő.

Atheta (Atheta) ravilla (Erichson, 1839) [*Homalota angusticollis* Thomson, 1856] – nyurga penészholyva

II.2. Bakonyzücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban nedves-üde erdőkben gyakori, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével szinte mindenütt ráakadhatunk. Elsősorban gombák termőtestén és gombásodó növényi anyagokon fordul elő, megtalálható azonban dögön, hullott gyümölcsön, ritkán emlősök fészkeiben stb. is.

Atheta (Atheta) sodalis (Erichson, 1837) – fényesfejű penészholyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VIII. 14–IX. 27., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SZD.; Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 20., KCs.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek jellemző állata, szórványosan azonban a síkságon is előfordul (nagyobb folyók mentén; nedvesebb erdőkben: égerlápokban, tölgy-kőris-szil ligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben; stb.). A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeiben igen gyakori, száraz erdőkben ritkább, elvétve azonban még gyepekben is megtalálható. Elsősorban gombák rothadó termőtestén és gombásodó növényi anyagokon él, előfordul azonban dögön, fák kifolyó nedvén, komposztban stb. is.

Atheta (Atheta) triangulum (Kraatz, 1856) – címeres penészholyva

I.1. Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RGy.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. X. 13–2001. III. 14., KCs.; Tihany: Levendulás, 1983. IV. 17., RI.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XI. 10–XII. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. V. 24–VI. 25., 1977. VIII. 8–X. 19., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. X. 27–XI. 24., TL.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 18., 2001. VI. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. III. 23., 2000. V. 18., 2001. VII. 25., KCs.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, 1996. IV. 3., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Inkább erdőlakó állat, de gyakran nedves-üde gyepekben is előfordul. Bomló szerves anyagokon (avarban, darázs-fészkek törmelékében, dögön, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, emlősök fészkeiben és föld alatti járataiban, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Atheta (Atheta) trinotata (Kraatz, 1856) [*Staphylinus socialis* Paykull, 1789; *Aleochara testaceipes* Stephens, 1832; *A. ochropa* Stephens, 1832] – sujtásos penészholyva

I.1. Tihany, 1934. V. 23., SzV. (Székessy 1943b).

I.2. Veszprém, 1955. V., MaM.

II.2. Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, *Talpa europaea* dögről, 1965. V. 25–31., PaJ.

III. Szigliget, hajóállomás, 1976. VI. 30., KeI.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A zárt erdők lakója, cserjésekben, gyepekben csak elvétve fordul elő. Bomló szerves anyagokon él. Elsősorban rothadó gombán és gombásodó növényi anyagokon gyakori. Előfordul dögön, fák kifolyó nedvén, komposztban, szénatörmelékben stb. is.

Atheta (Atheta) xanthopus (Thomson, 1856) – sárgás penészholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 30., KCs.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban ritka. Inkább erdei állat, de gyepekben is gyakran előfordul. Elsősorban gombák termőtestén és gombásodó növényi anyagokon (avarban, szénatörmelékben stb.) él.

Atheta (Microdota) aegra (Heer, 1841) – kétszínű penészholyva

I.2. Litér: Mogyorós-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1998. IV. 1–15., KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Mindenütt meglehetősen ritka. Leginkább száraz gyepekben, száraz legelőkön akadhatunk rá, megtalálható azonban nedves-üde gyepekben, sőt kivételesen erdőkben is. Bomló szerves anyagokon (gombák rothadó termőtestén, korhadó avarban, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb.) él. Elvétve emlősök (pl. *Citellus*, *Vulpes*) föld alatti építményeinek bejáratánál is előfordul.

Atheta (Microdota) benickiella Brundin, 1948 – barnásvörös penészholyva

II.2. Hárskút: Felső-Nagy-erdő, 350 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Allium ursinum*-ról, 1990. V. 5., ÁL.; Porva, rostálás, 1983. I. 15., PA.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeinek lakója. Gombák (pl. *Clytocybe*, *Tricholoma* fajok) termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) fordul elő.

Atheta (Microdota) ganglbaueri Brundin, 1948 [*Homalota mortuorum* auct., nec Thomson, 1867] – trágyatúró penészholyva

II.6. Vértesboglár: Boglártanya, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, juhtrágyából, 1992. VI. 23., ÁL.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A hegyvidéken ritkább, a dombvidéken és a síkságon közönséges. Gyepes élőhelyeken

(leggyakrabban legelőkön) akadhatunk rá. Bomló szerves anyagokon (elsősorban trágyában, ritkábban dögön, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb.) él.

Atheta (Microdota) pittionii Scheerpeltz, 1950 – satnya penészhollyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak jellemző állata. A zárt erdőket követve helyenként leereszkedik a síkságra is, itt azonban már ritka. Többnyire nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, a magasabb régiókban azonban nedves-üde gyepekben is megtalálható. Bomló, rothadó szerves anyagokon (leginkább avarban, komposztban, ritkábban elhalt fák leváló gombás kérge alatt, gombák termőtestén, trágyában stb.) található.

Atheta (Amidobia) talpa (Heer, 1841) – vaksi penészhollyva

II.2. Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak lakója, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken azonban valószínűleg a síkságra is leereszkedik. Legtöbbször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban fenyérekben, vágásokon, nedves-üde gyepekben is. *Formica* fajok (főleg a *F. rufa*) fészkeiben él.

Atheta (Alaobia) scapularis (C. R. Sahlberg, 1831) [*Bolitochara axillaris* Mannerheim, 1830] – vörhenyes penészhollyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2002. VI. 19., SzCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A hegyvidéken és a dombvidéken csaknem minden erdőtársulásban megtalálható, az Alföld és a Kisalföld melegebb, szárazabb éghajlatú területein azonban csak vizes-nedves erdőkben (pl. láperdőkben) fordul elő. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák gombás korhadékában stb.) él.

Atheta (Ceritaxa) flavipes (Motschulsky, 1860) [*Atheta wasserburgeri* Bernhauer, 1932] – sárgalábú penészhollyva

I.1. Alsóörs: Csere-hegy, tölgyes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidéken (inkább csak az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Többnyire vizes, nedves vagy üde erdőkben fordul elő, megtalálható azonban szárazabb élőhelyeken is. Rothadó föld alatti gombákon (*Terfezia terfezioides*, *Tuber*; *Gasteromycetes*; stb.) él. Bomló, erős szagú anyagok (hús, sajt stb.) is vonzzák.

Atheta (Philhygra) balcanicola Scheerpeltz, 1968 [*Atheta elongatula* subsp. *balcanica* Brundin, 1943, nec Bernhauer, 1936; *A. elongatula* ssp. *balcanensis* Likovský, 1984; *Philhygra tibiscina* Ádám, 1987] – berki penészhollyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdézlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1976. VII. 16., ??.; Kaposvár: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.

I.2. Balatonalmádi, Lottó-üdülő, 1976. VI. 14., KG.

I.3. Keszthely, 1976. VII. 2., TS.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VI. 1., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.

Általában nagy tömegben fordul elő a síkságon, többé-kevésbé gyakori a dombvidéken, és megtalálható még a hegyvidék alacsonyabb régióiban is, de itt már több-

nyire kifejezetten ritka. Árnyas, párás élőhelyeken, többnyire pangóvízes, tőzeges talajokon (lápokban, lápréteken, láperdőkben stb.) fordul elő, de a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken időnként friss vízzel elöntött, homokos-iszapos talajú élőhelyeken, pl. ligeterdőkben is megtalálható. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Atheta (Philhygra) elongatula (Gravenhorst, 1802) – patakparti penészhollyva

I.1. Szigliget, Malaise-csapda, 1976. VII. 2., ??.

I.3. Sümeg: Sarvaly, gombás gallyról, 1979. VI. 9., SzD.

II.2. Bakonyjákó, fűzkéreg alól, 1975. IV. 5., TL.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 27., PaJ.; Ugod: Gerence, 1957. VI. 19., PaJ.; Ugod: Hubertlak, dögcsapda, 1964. VI. 8–10., PaJ.

Elterjedt a hegyvidéken és a dombvidéken. Erdei források, patakok árnyas, hűvös, vízpárával telített környezetében fordul elő, általában tocsogós, rossz lefolyású helyeken, mocsarasodó, iszapos talajokon. A magasabb hegyvidéken néha nedves-üde erdők (kivételesen gyepek) felázott talaján, erdei pocsolyák partján stb. is megtalálható. Bomló növényi törmelékben, a vizes talajra hullott falevelek, gallyak stb. között él.

Atheta (Philhygra) luridipennis (Mannerheim, 1830) – csermelyparti penészhollyva

II.6. Vértessomló: Szép Ilonka forrás, 2000. V. 27., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék jellemző állata. Magyarországon egyelőre még csak néhány lelőhelye ismert. Folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének homokos-iszapos áradmányain él. Többnyire hegyvidéki égerligetekben fordul elő, árnyékos, hűvös helyeken azonban patakmenti mocsarakban, magaskórós réteken stb. is megtalálható. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Atheta (Philhygra) parca (Mulsant et Rey, 1874) [*Homalota debilis* auct., nec Erichson, 1837; *Hygroecia nannion* Joy, 1931] – ártéri penészhollyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 15., SzCs.

Előfordul az Alföldön és a Kisalföldön, a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken. Nagyobb patakok mentén, szélesebb völgyekben elvétve a dombvidéken is megtalálható. Leginkább a friss vízzel időnként elöntött, homokos-iszapos talajú ligeterdőket kedveli, előfordul azonban pangóvízes, tőzeges talajú láperdőkben is. Elvétve megtalálható mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Vizes-nedves avarban, víz által partra sodort uszadéokban stb. él.

Atheta (Philhygra) sequanica (Ch. Brisout de Barneville, 1859) – partlakó penészhollyva

II.3. Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken fordul elő. A friss vízzel öntözött, homokos-iszapos talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, keményfaligetek jellemző állata. Elvétve megtalálható mocsarak, nedves rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Vizes-nedves avarban, víz által partra sodort uszadéokban stb. él.

Atheta (Plataraea) dubiosa G. Benick, 1935 – délvidéki penészhollyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. V. 3–VI. 6., 1978. V. 12–VI. 9., TL.

Elterjedt a hegyvidéken és a dombvidéken, szórványosan megtalálható azonban a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú síksági tájakon is. A magasabb hegyvidéki régiókban ritka, illetve hiányzik. Az Alföldön és a Kisalföldön a peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén fordul elő szórványosan. Elsősorban nedves-üde erdők lakója, néha azonban megtalálható üde-száraz erdőkben, nedves-üde gyepekben is. Föld alatti életmódot folytat (valószínűleg kisemlősök fészkeiben, járataiban él); minden bizonnyal bomló szerves anyagokon fordul elő.

Atheta (Bessobia) occulta (Erichson, 1837) [*Aleochara foveata* Stephens, 1832; *A. assimilis* Stephens, 1832] – téli penészholyva

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, fű közül, 1994. XI. 1., KCs.

Elsősorban a hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak lakója, szórványosan megtalálható azonban a síkságon is, többnyire a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken, illetve a nagyobb folyók ligeteiben. Zárt erdőkben él, de nedves, párás környezetben néha gyepekben is előfordul. Bomló szerves anyagokon (pl. darázsészkek törmelekében, dögön, gombák rothadó termőtestén, gombás avarban, komposztban, rothadó növényi maradványokon) él. Nálunk főként a párás, hűvös őszi és tavaszi, illetve az enyhe, fagymentes téli napokon rajzik.

Atheta (Traumoezia) picipes (Thomson, 1856) [*Aleochara excavata* auct., nec Gyllenhal, 1827; *Bolitochara complana* Mannerheim, 1830] – gödröshátú penészholyva

II.2. Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TS.

Elterjedt a hegyvidéken és a dombvidéken, az alacsonyabb régiókban azonban kifejezetten ritka. Zárt erdőkben él; a nedves-üde erdők (bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek, lucosok stb.) jellemző faja. Elsősorban elhalt fák gombásodó tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt fordul elő; ritkábban taplók, esetleg kalapos gombák termőtestén is megtalálható.

Dalotia coriaria (Kraatz, 1856) – penészkedvelő penészholyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2002. VI. 21., SzCs.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Erdei állat; gyepekben csak kivételesen található. Bomló szerves anyagokon – leginkább gombásodó avarban, gombásodó fakéreg alatt, penészes szénatörmelékben, ritkábban gombák (pl. *Hydnum repandum*; *Fomes fomentarius*, *Polyporus squamosus*; stb.) termőtestén, néha dögön, komposztban stb. – fordul elő.

Alevonota gracilentia (Erichson, 1839) – törékeny penészholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. XI. 2., KCs.

II.6. Vértesboglár: Boglártanya, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, sárgatálas csapdázás, 1993. VI. 2., ÁL.

Az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombos tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön fordul elő igen szórványosan. A száraz pusztagyepék, száraz legelők jellegzetes állata. Bomló növényi

anyagokon fordul elő, elsősorban azonban kisemlősök föld alatti fészkeiben, járataiban akadhatunk rá.

Alevonota rufotestacea (Kraatz, 1856) – vöröses penészholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. V. 12–VI. 9., TL.

Szórványosan található a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön valószínűleg csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken fordul elő. Mindenütt meglehetősen ritka. Elsősorban nedves-üde erdők lakója, néha azonban megtalálható üde-száraz erdőkben, nedves-üde gyepekben stb. is. Bomló növényi anyagokon fordul elő, mindenképp azonban egérjárta avarban, kisemlősök föld alatti fészkeiben, járataiban akadhatunk rá.

Pycnota paradoxa (Mulsant et Rey, 1861) [*Lyprocorrhe nidorum* Thomson, 1868] – fészeklakó penészholyva

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., 2000. VI. 29., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Többnyire gyeses élőhelyeken fordul elő. Kisemlősök (*Microtus*, *Mus*, *Talpa* stb.) fészkeiben és föld alatti járataiban él, megtalálható azonban egér- és pocokjárta avarban, szénatörmelékben stb. is.

Dadobiini (Muona, 1979) – bibircsesholyvák

Pachnida nigella (Erichson, 1837) – deres bibircsesholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. VI. 6., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Többnyire kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján (ritkán folyóvizek mentén), pangóvízes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött), iszapos, agyagos vagy tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön stb.) fordul elő. Elvéve vizes-nedves erdőkben is ráakadhatunk. A gyékény (*Typha* fajok) rovarlárvák (legyek, lepkék) által megrágott szárában él, megtalálható azonban vizes-nedves növényi törmelékben is.

Dinaraea aequata (Erichson, 1837) – szemölcsös bibircsesholyva

I.1. Lovas: Király-kút, 1976. V. 1., RI.

II.1. Sáska: Agár-tető, 1967. V. 11., PaJ.; Sáska: Agár-tető, 1978. IV. 23., PA.

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. V. 3–VI. 6., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.; Ugod: Hubertlak, bükk-kéreg alól, 1964. VI. 8–10., PaJ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1996. IV. 30., ÁL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben él, megtalálható azonban – elsősorban vizes, nedves és üde talajokon – gyepekben is. Elhalt lombosfák – ritkán tűlevelűek – gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, ritkábban gombák termőestén, gombás avarban, szénatörmelékben stb. fordul elő.

Dinaraea angustula (Gyllenhal, 1810) – közönséges bibircsesholyva

I.1. Tihany, fénycsapdázás, 1983. V–VI., TS.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Pula: Kis-Sás-tó, 2002. V. 13., KCs.

II.2. Bakonyszentkirály: Kereszt-dűlő, 250 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, nedves talajról, 1994. IV. 29., ÁL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. IV. 1–V. 12., TL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 13., 1999. VII. 16., 1999. VII. 29., 1999. VIII. 17., 2001. VI. 27., 2001. VII. 7., 2001. VII. 10., 2001. VII. 14., 2001. VIII. 2., 2001. VIII. 3., 2001. VIII. 4., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 8., SzCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IV. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 1998. VI. 9., 1998. VI. 16., 1998. VII. 28., 1999. VII. 27., 2000. IV. 6., 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2000. V. 18., 2000. VI. 29., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VIII. 10., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, a magasabb régiókban azonban ritka, illetve hiányzik. A nedves-üde lomboserdők jellemző állata, de szinte valamennyi erdőtársulásban előfordul, sőt nem ritkán vizes, nedves és üde gyepekben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (avarban, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Dinaraea hungarica Ádám, 1994

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VIII. 14–IX. 27., TL.

Ezt a fajt a közelmúltban hazánkból írták le. Mindezidáig csupán egy-egy nőstény példánya került elő Csepregről, illetve Farkasgyepűről. (Lehetséges, hogy a spermatartó alakja itt nem tökéletesen megbízható elkülönítő bélyeg, ezért a faj önállóságával kapcsolatban, amíg a hím ismeretlen, jogos lehet a kétely.) Környezeti igényéről és életmódjáról lényegében semmit sem tudunk.

Dinaraea linearis (Gravenhorst, 1802) – füstös bibircsesholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.

II.7. Oroszlány: Pénzes-forrás, 1998. IV. 4., KCs.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A magasabb régiók vizes, nedves és üde erdeiben elterjedt és elég gyakori. A síkságon szórványosan fordul elő, az Alföldön és a Kisalföldön jobbra csak a nagyobb folyók ligeteiben él. Gombásodó növényi anyagokon, elsősorban elhalt lombosfák (ritkán tűlevelűek) tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, néha gombák termőtestén, gombás avarban stb. fordul elő.

Amischini (Muona, 1979) – trapézfejűholyvák

Amischa analis (Gravenhorst, 1802) – közönséges trapézfejűholyva

I.2. Balatonalmádi, 1955. V. 1., MaM.

I.3. Keszthely, 2000. VIII. 18., KoE.

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., 2000. V. 4., 2000. V. 18., 2000. VII. 13., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., 2001. IX. 30., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. VI. 15., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója; a magasabb régiókban ritkább, az alacsonyabb területeken gyakori. Gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul, a sötét, hűvös, illetve a vizes-nedves élőhelyeket azonban kerüli. Bomló növényi anyagokon (avarban, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban, ritkábban elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, istállók alomjában, szárazodó trágyában stb.) él.

Amischa bifoveolata (Mannerheim, 1830) [*Homalota cavifrons* Sharp, 1869] – gödörös trapézfejűholyva

I.1. Kővágóörs: Kornyi-tó, fűhálózás, 1988. X. 16., PA.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban még nem gyűjtötték. Környezeti igénye és életmódja minden tekintetben az előző fajéhoz hasonló.

Amischa decipiens (Sharp, 1869) – barnás trapézfejűholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Eplény, tölgyfa tövéből rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1983. I. 15., PA.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., 2000. V. 4., 2000. VIII. 10., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója, a magasabb régiókban azonban csak elvétve található. Elsősorban gyepekben él, de gyakran előfordul erdőkben is. A sötét, hűvös, vizes-nedves élőhelyeket kerüli. Életmódja az előző fajokéhoz hasonló.

Amischa forcipata Mulsant et Rey, 1873 – ollós trapézfejűholyva

I.1. Kővágóörs: Kornyi-tó, fűhálózás, 1988. X. 16., PA.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Környezeti igénye és életmódja nem különbözik az előző fajokétól.

Amischa nigrofusca (Stephens, 1832) [*Homalota soror* Kraatz, 1856; *H. simillima* Sharp, 1869] – suta trapézfejűholyva

II.6. Csákberény: Csípő, 200 m, fűhálózás, 1994. III. 31., ÁL.

Magyarországon mindenütt megtalálható, csupán a hegyvidék magasabb régióiból nem került még elő. Környezeti igénye és életmódja az *Amischa analis* fajéhoz hasonló.

Geostibini (Seevers, 1978) – humuszholtyák

Geostiba (Geostiba) circellaris (Gravenhorst, 1806) – érdesszárnyú humuszholtya

I.1. Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. V. 24–VI. 25., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, rostálás, 1983. I. 15., PA.

II.3. Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A vizes-nedves erdők jellemző faja, előfordul azonban – főleg a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájakon – üde erdőkben, illetve vizes, nedves és üde gyepekben is. Nagyobb számban elsősorban vizes-nedves avarban található, nem ritka azonban más növényi eredetű törmelékben sem.

Geostiba (Sipalotricha) gyorffy (Bernhauer, 1929) – apró humuszholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 650 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, kövek alól, 1992. IV. 18., ÁL.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, kövek alól, 1994. IV. 30., ÁL.; Bakonyszücs: Odvas-kő-barlang, 1992. III. 8., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA.

A Kárpát-medencében csak Magyarországról ismert, lehetséges azonban, hogy még Szlovákiában, esetleg Ukrajnában és Romániában is előfordul. Hazánkban a Bakonyból, a Budai-hegységből, a Bükkből és a Zempléni-hegységből mutatták ki, valószínű azonban, hogy középhegységeinkben másutt is megtalálható. Rendszerint sziklai bükkösökben, sziklai sztyepperdőkben (kivételesen bokorerdőkben), köves-sziklás talajú bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb. fordul elő, elvétve azonban hegyi réteken, sziklagyepekben (ritkán pusztagyeppekben) stb. is megtalálható. Többnyire fűgyökerek között, kövek alatt, ritkán vastagabb avarréteg vagy más növényi törmelék alatt akadhatunk rá.

Liogluta alpestris (Heer, 1839) [*Homalota nitidula* Kraatz, 1856] – fényeshátú humuszholyva

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 1997. V. 12., KCs.

A Kárpát-medence magashegységeiben sokfelé megtalálható – a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken az alacsonyabb régiókba is leereszkedik – hazánkban azonban csupán egyetlen megbízható adata ismert. (A korábban közzétett adatok téves meghatározáson alapulnak, illetve a bizonyító példányok hiányában nem ellenőrizhetők, kétesek.) Jobbára nedves-üde erdőkben (lucosokban, bükkösökben stb.) akadhatunk rá, de vizes-nedves erdőkben sem ritka. A magasabb régiókban gyepekben is előfordul. Leginkább avarban és más növényi eredetű törmelékben akadhatunk rá.

Liogluta granigera (Kiesenwetter, 1850) [*Aleochara crassicornis* Gyllenhal, 1827] – avarlakó humuszholyva

I.1. Lovas: Malom-völgy, patak mellett, talajcsapdázás, 2000. X. 18., KCs.

I.3. Keszthely, 2000. X. 6., KoE.; Sümeg: Sarvaly, 2000. IX. 26., KoE.; Vállus: Büdöskút, lótrágyából, 1964. V. 27., PaJ.; Vállus: Láz-tető, 1964. V. 28., PaJ.

II.1. Pula: Náci-hegy, 1964. VII. 22., PaJ.

II.2. Bakonyjókó: Laposok, 1965. X. 25–29., PaJ.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., 1975. V. 9–VI.

9., 1975. VI. 9–VII. 10., 1975. IX. 11–X. 13., 1975. X. 13–XI. 10., 1975. XI. 10–XII. 9., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VI. 25–VII. 23., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. IX. 3–X. 11., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VIII. 8–X. 19., 1977. X. 19–XI. 24., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 25–VII. 12., 1979. VI. 12–VII. 14., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. XI. 1., PA.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Németbánya, vadászház, fűhálózás, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.; Ugod: Hubertlak, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Ugod: Hubertlak, bükk kérge alól, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Ugod: Hubertlak, dögcsapda, 1964. VI. 8–10., PaJ.

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. XI. 1–2001. III. 22., KCs.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, talajcsapdázás, 1995. VI. 7., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Az Alföld és a Kisalföld száraz éghajlatú területein ritka: itt jobbra csak a nagyobb folyók ligeteiben fordul elő. Leginkább avarban és más növényi eredetű törmelékben akadhatunk rá, gyakran megtalálható azonban pl. gombák rothadó termőtestén is.

Liogluta longiuscula (Gravenhorst, 1802) – fényesfejú humuszholyva

I.1. Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. X. 13–2001. III. 14., KCs.

II.2. Eplény: Malom-völgy, 1976. V. 10., TS.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. X. 11–XI. 9., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. X. 24., PA.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Ugod: Hubertlak, dögcsapda, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Ugod: Huszárokölőpuszta, 1979. V. 20., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IX. 30., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. III. 23., KCs.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Zárt erdőkben él, elvétve azonban cserjésekben, gyepekben is előfordul. Avarban és más növényi eredetű törmelékben (elhalt fák leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén stb.) akadhatunk rá.

Liogluta microptera Thomson, 1867 [*Homalota oblonga* Erichson, 1839; *H. oblongiuscula* Sharp, 1869] – penészkedvelő humuszholyva

I.2. Veszprém, legelő, 1957. VI. 4., PaJ.

II.2. Csesznek: Kő-árok, 1957. V. 21., PaJ.; Ugod: Gerence-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.; Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 20., 1999. XI. 2., 2000. III. 23., KCs.; Pápa: Kalapács-ér, 1966. V. 4., PaJ.

V. Nyírád: Felső-Nyírádi-erdő, 1965. VI. 23–25., PaJ.

A hegyvidék és a dombvidék lakója. Zárt erdőkben, különösen nedves-üde talajokon, egyike a gyakoribb holyvafajoknak. A magasabb régiókban néha még gyepekben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, elhalt fák gombás korhadéká-

ban és leváló gombás kérge alatt, gombák termőtestén, hullott gyümölcsön, komposztban, szénatörmelékben, ritkán dögön, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt fordul elő.

Liogluta pagana (Erichson, 1839) – barna humuszholyva

I.3. Vállus: Büdöskút, lótrágyából, 1964. V. 27., PaJ.

A Kárpát-medencében elsősorban a magashegységek területén fordul elő, de a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon csak a Keszthelyi-hegységből ismert. Jobbára nedves-üde erdőkben (luco-sokban, bükkösökben stb.) akadhatunk rá, de vizes-nedves erdőkben is fellelhető. A magasabb régiókban gyepekben is előfordul. Leginkább avarban és más növényi eredetű törmelékben akadhatunk rá, nem ritkán megtalálható azonban kismélységi föld alatti fészkekben, járataiban, szárazodó trágyában, illetve kövek, fadarabok alatt stb. is.

Aloconota (Aloconota) gregaria (Erichson, 1839) [*Aleochara ruficrus* Stephens, 1832; *A. foveolaris* Stephens, 1832] – gödröshátú humuszholyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdézlak, esti csapkodás, 1992. VI. 22., MeO.

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 30., 2000. V. 4., 2000. V. 18., 2000. XI. 2., 2001. IV. 6., 2001. VII. 8., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban ritka. A vizes-nedves talajok jellemző állata. Gyakori álló- és folyóvizek partján, mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön stb. Megtalálható változó vízjárású, időnként kiszáradó gyepekben is. Erdőkben is előfordul, de ott valamivel ritkább. Általában vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Aloconota (Aloconota) sulcifrons (Stephens, 1832) – berki humuszholyva

I.1. Balatonfüred, camping, Malaise-csapda, 1976. VII. 16., TS.

A hegyvidék és a dombvidék jellemző állata, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú erdős tájak folyóvizei mentén azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. Folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének homokos-iszapos áradmányain, árnyas, párás élőhelyeken, többnyire ligeterdőkben fordul elő. Ritkán patakmenti mocsarakban, magaskórós réteken stb. is megtalálható. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Aloconota (Disopora) languida (Erichson, 1837) – nyurga humuszholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. IV. 28., SzCs.

Előfordul a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Állóvizek (ritkábban folyóvizek) mentén, pangóvizes vagy friss vízzel időnként elöntött, iszapos, agyagos vagy tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, magassósokban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, láp- és ligeterdőkben stb.) fordul elő. Nedves növényi anyagok között (avarban, korhadt fában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Pseudosemiris kaufmanni (Eppelsheim, 1887) – busafejű humuszholyva

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

A hegyvidék alacsonyabb régióiban és a dombvidéken fordul elő szórványosan, helyenként azonban a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú síksági tájakon is megtalálható. Az Alföldön és a Kisalföldön csak a peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterü-

letén ismert egy-két lelőhelye (pl. Bátorliget, Dráva-mellék). Mindenütt meglehetősen ritka. Vizes, nedves és üde erdők (keményfaligetek, bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb.) vízszivárgásos helyein, felázott talaján fordul elő. Nedves avarban, fakorhadékban stb. él.

Callicerus obscurus Gravenhorst, 1802 – buzogányos humuszholyva

II.4. Fenyőfő, 1982. IV. 19., PA.

Hazánkban csak Fenyőfőről ismert, hazai elterjedését tehát még nem tudjuk körvonalazni. Rendszerint vizes, nedves és üde erdők (keményfaligetek, bükkösök, szurdokerdők, gyertyános tölgyesek stb.) vízszivárgásos helyein, felázott talaján fordul elő, megtalálható azonban vizes-nedves gyepekben is. Bomló növényi anyagokon (nedves avarban, víz által partra sodort uszadékban stb.) él, de nem ritkán kisemlősök föld alatti fészkeiben, járataiban is ráakadhatunk.

[**Callicerus rigidicornis** (Erichson, 1839) [*Semiris fusca* Heer, 1839; *Aleochara globulipalpis* Heer, 1839] – posványlakó humuszholyva]

– Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 1999. IV. 14–25., 2000. III. 7–16., 2000. IV. 28–V. 5., 2000. V. 18–24., TA.

Magyarországon a Dél-Dunántúl dombvidékein, valamint az Alföld déli, délnyugati részén (Dráva-mellék, Csepel–Mohácsi-síkság) fordul elő. Rendszerint árnyas, párás környezetben, kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján akadhatunk rá. Egész évben vizes-nedves – pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött –, iszapos, agyagos vagy tözeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon, mocsarakban, lápokban él. Elvértve vizes-nedves erdőkben is előfordul. Többnyire vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Hydrosmechini (Muona, 1979) – hordalékholtyák

Dilacra (Dilacra) vilis (Erichson, 1837) – selyemfényű hordalékholtya

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Előfordul az Alföldön és a Kisalföldön, a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken. Nagyobb patakok mentén, szélesebb völgyekben a dombvidéken is megtalálható. A pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött, homokos, iszapos, agyagos vagy tözeges talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek (láperdők, keményfaligetek) jellemző állata. Vizes-nedves erdőkön kívül megtalálható mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Vizes-nedves avarban, víz által partra sodort uszadékban stb. él.

Dilacra (Dilacra) luteipes (Erichson, 1837) – selymes hordalékholtya

IV. Balatonfüred: Balaton, 1974. V. 10., TS.

Szórványosan fordul elő az Alföldön és a Kisalföldön, a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken. Nagyobb patakok mentén, szélesebb völgyekben helyenként a dombvidéken is megtalálható. A pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött, homokos, iszapos, agyagos vagy tözeges talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek (láperdők, keményfaligetek) jellemző állata. Elvértve megtalálható mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talajain is. Vizes-nedves avarban, víz által partra sodort uszadékban stb. él.

Tachyusini (Thomson, 1859) – cingárholyvák

Gnypeta carbonaria (Mannerheim, 1830) – kormos cingárholyva

I.1. Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b).

III. Szigliget, hajóállomás, 1976. VI. 30., KeI.

Szórványosan fordul elő a hegyvidéken (inkább csak az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Az Alföldön és a Kisalföldön jobbára csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén található. Környezeti igénye és életmódja a *Gnypeta rubrior* fajéhoz hasonló.

Gnypeta ripicola (Kiesenwetter, 1844) [*Aleochara subpubescens* Stephens, 1832] – busafejű cingárholyva

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.

II.2. Ugod: Hubertlak, patakmenti kő alól, 1967. VI. 26–29., PaJ.

II.3. Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain fordul elő szórványosan. Az Alföldön és a Kisalföldön csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert néhány lelőhelye. Nagyobb folyóvizek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon él. Elvértve friss vizű tavak partján, homokos-iszapos nyers üledékeken stb. is megtalálható. Kövek, fadarabok alatt, kavicok között, víz által partra sodort uszadékokban stb. fordul elő.

Gnypeta rubrior Tottenham, 1939 – vöröses cingárholyva

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kapolcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.

Előfordul a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban ritka vagy hiányzik. Álló- és folyóvizek partján – pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött talajokon –, mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, szikeseken, ritkán vizes-nedves erdőkben stb. él. Leginkább vizes-nedves növényi törmelékben található.

Thinonoma atra (Gravenhorst, 1806) – selymes cingárholyva

I.3. Tapolca (Kuthy 1897).

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Többnyire álló- és folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének üledékein, áradmányain fordul elő, megtalálható azonban időszakosan felázott, elöntött mocsári és réti talajokon is. Többnyire gyepek élőhelyeken (pl. mocsarakban, réteken), ritkán égeres mocsárerdőkben, tölgy-körisszil ligetekben stb. akadhatunk rá. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Ischnopoda umbratica (Erichson, 1837) – bronzfényű cingárholyva

II.2. Csesznek: Cuha-hegy, 1957. IV. 30., PaJ.

II.6. Vértessomló: Szép Ilonka forrás, egyelés, 2000. V. 13., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság folyóvizei mentén. A friss vízzel átitatott, homokos-iszapos talajú, árnyas, párás élőhelyeket kedveli. Többnyire ligeterdőkben fordul elő, de a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken, illetve árnyékos helyeken patakmenti mocsarakban, magaskórós réteken stb. is megtalálható. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Tachyusa coarctata Erichson, 1837 – karcsú cingárholyva

I.3. Tapolca (Kuthy 1897).

Elterjedt a hegyvidéki alacsonyabb tájakon, a dombvidéken és a síkságon. Általában nagy számban fordul elő folyóvizek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon. Friss vizű tavak partján és szárazodó medrében, homokos-iszapos nyers üledékeken, ritkán iszapos vagy agyagos réti talajokon stb. is megtalálható. Az árnyékos környezetet, a pangóvizes, rosszul átszellőzött, sűrű növényzettel benőtt talajokat kerüli, néha azonban ilyen helyeken is ráakadhatunk. Többnyire növények levelei alatt, gyökerei között, talajrepedésekben stb. található.

Tachyusa concinna Heer, 1839 – kecses cingárholyva

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.

Elterjedése, környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló; a két faj leggyakrabban együtt fordul elő. A *Tachyusa concinna* valamivel nagyobb tűrőképességű: árnyékos környezetben, pangóvizes, rosszul átszellőzött, sűrű növényzettel benőtt talajokon is gyakoribb az előzőnél.

Tachyusa constricta Erichson, 1837 – szűnyogképű cingárholyva

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.

II.3. Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

Elsősorban a hegyvidék és a dombvidék lakója, de a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú erdős tájak folyóvizei mentén helyenként a síkságra is leereszkedik. Folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének homokos-iszapos áradmányain él. A ligeterdők jellemző állata; árnyékos helyeken patakmenti mocsarakban, magaskórós réteken stb. is megtalálható. Életmódja az előző fajokéhoz hasonló.

Tachyusa objecta Mulsant et Rey, 1870 – szürke cingárholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 15., 1999. IX. 17., 2000. IV. 27., 2000. IV. 29., 2000. IV. 30., SzCs.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

Megtalálható az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. Álló- és folyóvizek parti zónájának, alacsony árterének üledékein, áradmányain, illetve legalább időszakosan felázott, elöntött talajain fordul elő. Többnyire gyepek élőhelyeiken (mocsarakban, iszaplakó növénytársulásokban, lápokban, réteken, nedves legelőkön stb.), ritkábban vizes-nedves erdőkben található. Életmódja az előző fajokéhoz hasonló.

Dacryla fallax (Kraatz, 1856) – selyemfényű cingárholyva

I.1. Tihany, fénycsapdázás, 1983. V–VI., TS.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 11., SzCs.

A hegyvidéken csak elvétve fordul elő az alacsonyabb régiókban, a dombvidéken szórványosan található, a síkságon elterjedt és elég gyakori. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes-nedves, nyáron azonban kiszáradó – élőhelyeken (pl. egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák gyér növényzettel benőtt homokos-iszapos partján és szárazodó medrében, réteken, szikeseken, nedves legelőkön) fordul elő. Elsősorban vizes-nedves növényi törmelékben található.

Brachyusa concolor (Erichson, 1839) – egyszínű cingárholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 17., SzCs.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban ritka vagy hiányzik. Álló- és folyóvizek partján fordul elő, többnyire friss víz-

zel átitatott vagy időnként friss vízzel öntözött talajokon. Mocsarakban, nedves réteken, nedves legelőkön, ritkán vizes-nedves erdőkben stb. él. Kövek, kavicsok között, talajrepedésekben, vizes-nedves növényi törmelékben stb. található.

Falagriini (Mulsant et Rey, 1873) – karcsúholyvák

Cordalia obscura (Gravenhorst, 1802) – szívható karcsúholyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 6., 1999. VII. 19., 1999. VII. 21., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 20., SzCs.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban vizes, nedves és üde gyepekben, erdőkben akadhatunk rá, előfordul azonban szárazabb élőhelyeken is. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, komposztban, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékokban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Falagrioma thoracica (Stephens, 1832) – hosszúlábú karcsúholyva

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság vizes-nedves élőhelyein. A magasabb régiókban, illetve a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájakon gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul, az Alföld és a Kisalföld száraz éghajlatú vidékein azonban az erdők védelmére szorul (az erdőtlen területeken hiányzik). Bomló növényi törmelékben, vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, vízzel átitatott korhadó fatörzsekben stb. található.

Falagria caesa Erichson, 1837 [*Staphylinus sulcatus* Paykull, 1789, nec O. F. Müller, 1776] – barázdás karcsúholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VIII. 6., 2002. VI. 21., SzCs.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertésti-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VIII. 10., KCs.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban vizes, nedves és üde gyepekben, erdőkben akadhatunk rá, előfordul azonban szárazabb élőhelyeken is. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, istállók alomjában, komposztban, szárazodó trágyában, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb.) fordul elő.

Falagria splendens Kraatz, 1858 – fényes karcsúholyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

Magyarországon a Dunántúl déli, délnyugati részének alacsonyabb hegy- és dombvidékein, valamint az Alföld déli, délnyugati felében fordul elő szórványosan. Nálunk mindenütt meglehetősen ritka. Elsősorban a vizes-nedves talajokat részesíti előnyben, de változó vízjárású, időnként kiszáradó élőhelyeken is ráakadhatunk. Valószínű, hogy inkább gyepekben él, de elvétve talán erdőkben is előfordul. Elsősorban vizes-nedves növényi törmelékben található.

Falagria sulcatula (Gravenhorst, 1806) – rovátkás karcsúholyva

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban a nedves-üde talajokat kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Meleg, száraz éghajlatú vidékeken leginkább erdőkben vagy vizes-nedves gyepekben akadhatunk rá. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, komposztban, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Bolitocharini (Thomson, 1859) [*Euryusides* Thomson, 1859] – tarkaholyvák

Pleurotobia magnifica (Roubal, 1932) – pompás tarkaholyva

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, erdő, 1994. V. 14., KCs.

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon csak a Vértes területéről ismert, hazai elterjedését ezért még nem tudjuk körvonalazni. Megtalálható a bükkösök (különösen a magashegységi bükkösök), elvétve a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Elsősorban elhalt lombosfák leváló kérge alatt fordul elő, de korhadó taplókon, ritkábban gombás avarban, kalapos gombák (pl. *Russula* fajokon) is ráakadhatunk.

Bolitochara bella Märkel, 1844 – díszes tarkaholyva

I.1. Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. V. 24–VI. 23., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1996. IV. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él. Néha megtalálható taplók (pl. *Phellinus igniarius*, *Trametes gibbosa*), elvétve kalapos gombák (pl. *Collybia* és *Lactarius* fajok) termőtestén is.

Bolitochara lucida (Gravenhorst, 1802) – fényes tarkaholyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 30., PA.; Eplény: Malom-völgy, gombás gallyról koptatva, 1979. IX. 22., SzD.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.; Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 26., RI.

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek jellemző állata. A síkságon csak egy-két lelőhelye ismert a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén. Általában nedves-üde erdőkben (bükkösökben, szurdokerdőkben stb.) fordul elő, fellelhető azonban keményfaligetekben stb. is. Elhalt fák gombás korhadékában és leváló gombás kérge alatt, gombásodó nedves avarban, kövek, fadarabok alatt stb. él. Taplókon (*Fomes fomentarius*, *Laetiporus sulphureus*, *Polyporus squamosus*, *Trametes gibbosa*, *T. versicolor* stb.) is megtalálható.

Bolitochara obliqua Erichson, 1837 – sötét tarkaholyva

I.1. Pula: Tálodi-erdő, 1979. IV. 8., RI.

II.1. Kislőd: Csojányos-völgy, gombás ágról kopogtatva, 1979. XI. 3., SzD.; Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1982. IV. 25., PA.; Pula, erdő, 1973. XI. 16., TS.

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Bakonyszücs: Odvas-kő-barlang, 1996. III. 2., FMi. és PP.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, farakás alól, 1965. V. 25–31., PaJ.; Márkó: Esztergáli-völgy, 1982. IV. 24., RI.; Ugod: Huszárokölőpuszta, 1978. III. 19., PA.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, kéreg alól, 1996. III. 30., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, erdő, 1994. III. 13., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A zárt erdők övében (különösen nedves-üde erdőkben) gyakori. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) szórványosan fordul elő vizes, nedves és üde erdőkben (többnyire a nagyobb folyók ligeteiben). Gombásodó növényi anyagokon él; elsősorban elhalt fák (lombosfák vagy elvételre tülevelűek) leváló kérge alatt akadhatunk rá. Taplókon (pl. *Fomes fomentarius*, *Phellinus igniarius*, *Polyporus squamosus*) vagy korhadó fán tenyésző kalapos gombákon (pl. *Hypholoma fasciculare*, *H. sublateritium*) is megtalálható.

Bolitochara pulchra (Gravenhorst, 1806) [*Staphylinus lunulatus* auct., nec Linnaeus, 1761] – ékes tarkaholyva

II.1. Kislőd: Csojányos-völgy, gombás ágról kopogtatva, 1979. XI. 3., SzD.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IX. 3–X. 11., TL.; Zirc (Kuthy 1897).

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek jellemző állata; a síkságon jobbra csak a nagyobb folyók mentén (keményfaligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb.) fordul elő nagyon szórványosan. A magasabb régiók nedves-üde erdeiben (bükkösökben, szurdokerdőkben stb.) elterjedt és elég gyakori. Az alacsonyabb régiók száraz erdeiben kifejezetten ritka. Gombásodó növényi anyagokon (elsősorban elhalt lombosfák leváló gombás kérge alatt) él. Taplókon, kalapos gombák termőtestén is megtalálható.

Bolitochara reyi Sharp, 1875 – szurdoklakó tarkaholyva

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. VI. 6., ÁL.

A hegyvidék magasabb régióinak jellemző faja, az alacsonyabb területeken csak elvétve találták. Bükkösökben, szurdokerdőkben és hasonló, nedves-üde erdőkben fordul elő. Elhalt lombosfák leváló gombás kérge alatt, gombásodó nedves avarban stb. él.

Leptusa (Leptusa) pulchella (Mannerheim, 1830) [*Aleochara analis* auct., nec Gravenhorst, 1802] – hegyi tarkaholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. V. 12–VI. 9., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, 300 m, *Aegopodium-Alnetum glutinosae*, fakéreg alól, 1991. V. 5., ÁL.; Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

A hegyvidék nedves-üde erdeinek, bükköseinek, szurdokerdeinek jellemző állata. A hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati országrészben a dombvidéken is előfordul, az alacsonyabb régiókban azonban mindenütt nagyon ritka. Elhalt lombosfák (elsősorban a bükk) leváló gombás kérge alatt él. Ritkábban a korhadó fa belsejében, farontó rovarok elhagyott járataiban, rovarrágta taplóknál stb. is megtalálható. Kivételesen tűlevelű fák nedves kérge alatt is ráakadhatunk.

Leptusa (Leptusa) ruficollis (Erichson, 1839) – vöröses tarkaholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1977. III. 23–V. 3., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., TL.; Zirc (Kuthy 1897).

II.3. Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon a Kőszegi-hegység, illetve a Bakony területén elég gyakori, a Dunántúl más vidékein (pl. Balatonboglár, Budapest, Kisbárapáti, Pécs) azonban bizonyára nagyon ritka: adatai meglehetősen régiek, illetve részben kétesek. Az Északi-középhegység területén is szerfölött ritka, mind ez ideig csupán egyetlen lelőhelye ismert (Ipolytarnóc). Magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben, mészkerülő nedves-üde erdőkben stb. él, ritkán azonban ráakadhatunk fenyérekben, vágásokon stb. is. Az alacsonyabb régiók erdeiben csak elvétve található. Elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Corylus*, *Fagus*, *Quercus*) gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, gombás avarban, hangyafészkek gombás törmelékében, rovarrágta taplókon (pl. *Placoderma*, *Polystictus*) stb. fordul elő.

Rhopalocerina clavigera (W. Scriba, 1859) – bunkóscsápú tarkaholyva

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek jellemző állata. Általában nedves-üde erdőkben (bükkösökben, szurdokerdőkben stb.) fordul elő, fellelhető azonban keményfajligetekben stb. is. Elhalt fák gombás korhadékában és leváló gombás kérge alatt, gombásodó nedves avarban, kövek, fadarabok alatt stb. él. Elvétve megtalálható gombák termőtestén, víz által partra sodort uszadékokban stb. is.

Gyrophaeini Kraatz, 1856 – taplóholyvák

Brachida exigua (Heer, 1839) – zömök taplóholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Gyepes aljnövényzetű, üde-száraz tölgyesekben, bokorerdőkben, sziklai cserjésekben stb. fordul elő. Megtalálható száraz gyepekben is, pl. bokorerdők tisztásain. Bomló növényi anyagokon, többnyire avarban, fűgyökerek között, kövek, fadarabok alatt stb. akadhatunk rá.

Gyrophæna (Gyrophæna) affinis Mannerheim, 1830 – villás taplóholyva

II.2. Fenyőfő: Kisszépalmapusztá, 1965. V. 25–31., PaJ.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ről, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.6. Szár, 1986. VI. 15., RGy.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudo-platanii*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeiben. Elsősorban kalapos gombák (pl. *Collybia dryophila*, *Hypholoma fasciculare*, *Kuehneromyces mutabilis*, *Oudemansiella platyphylla*, *Pluteus cervinus*, *Russula* fajok) termőtestén él, de taplókon (pl. *Laetiporus sulphureus*, *Polyporus squamosus*) is gyakori.

Gyrophæna (Gyrophæna) bihamata Thomson, 1867 – öves taplóholyva

II.1. Urkút, 1979. IX. 9., RI.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeiben. Elsősorban kalapos gombák (pl. *Hypholoma fasciculare*, *Pluteus atricapillus*, *Russula* fajok) termőtestén él, megtalálható azonban taplókon (pl. *Pleurotus ostreatus*, *Polyporus squamosus*) is.

Gyrophæna (Gyrophæna) gentilis Erichson, 1839 – hegyi taplóholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1971. VII., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kiszépalmapusztá, 1984. IX. 8., PA.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.; Zirc (Kuthy 1897).

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., AL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1996. IV. 30., AL.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék bükkös és gyertyános tölgyes övének nedves-üde erdeiben. Kalapos gombákon (pl. *Armillariella mellea*, *Hypholoma fasciculare*, *Oudemansiella platyphylla*) és taplókon (pl. *Pleurotus ostreatus*, *Polyporus squamosus*) él.

Gyrophæna (Gyrophæna) joyi Wendeler, 1924 [*Gyrophæna convexicollis* Joy, 1912, nec Sharp, 1883] – füstös taplóholyva

II.2. Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., AL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1996. IV. 30., AL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeinek lakója. Elsősorban kalapos gombák (*Armillariella mellea*, *Oudemansiella platyphylla*, *Pluteus cervinus*, *Russula* fajok stb.) termőtestén él, de taplókon (pl. *Laetiporus sulphureus*, *Panus tigrinus*, *Polyporus squamosus*) is gyakori.

Gyrophæna (Gyrophæna) joyioides Wüsthoff, 1937 – közönséges taplóholyva

II.1. Ajka: Jókai-bánya, 1957. VII. 26., TS.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcspadázás, 1979. VII. 12., TL.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

A hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidék és a síkság erdeiben ez a leggyakoribb *Gyrophæna* faj. A korhadéklakó kalapos gombákat (pl. *Clytocybe odora*, *Hypholoma fasciculare*, *Kuehneromyces mutabilis*, *Macrolepiota procera*, *Oudemansiella platyphylla*, *Pluteus atricapillus*, *P. cervinus*) kedveli, de nem ritka gyökérkapcsolatban élő gombák termőtestén (pl. *Amanita*, *Lactarius* és *Russula* fajokon) sem. Taplókon (pl. *Polyporus squamosus*) is gyakori.

Gyrophæna (Gyrophæna) laevipennis Kraatz, 1857 [*Staphylinus fasciatus* Marsham, 1802, nec Fuesslin, 1775] – termetes taplóholyva

I.1. Vigántpetend, 1981. X. 25., RI.

II.2. Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, dögcsapda, 1965. V. 25–31., PaJ.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, farakás alól, 1965. V. 25–31., PaJ.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ről, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeiben. Főleg kalapos gombák (pl. *Armillariella mellea*, *Hypholoma fasciculare*, *Lactarius* fajok, *Pluteus cervinus*, *Psathyrella hydrophila*) termőtestén él, de taplókon (pl. *Laetiporus sulphureus*, *Pleurotus ostreatus*, *Polyporus squamosus*) is gyakori.

Gyrophæna (Gyrophæna) manca Erichson, 1839 [*Aleochara nana* var. *angustata* Stephens, 1832, nec C. R. Sahlberg, 1831] – egyszínű taplóholyva

II.2. Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ről, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

Megtalálható a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeiben. Többnyire taplókon (pl. *Daedalea quercina*, *Fomes fomentarius*, *Laetiporus sulphureus*, *Panus tigrinus*, *Polyporus squamosus*, *Trametes gibbosa*, *T. versicolor*), illetve korhadó fán tenyésző kalapos gombák (pl. *Hypholoma fasciculare*, *Kuehneromyces mutabilis*) termőtestén található. Más korhadéklakó kalapos gombákon (pl. *Oudemansiella platyphylla*, *Pluteus atricapillus*, *P. cervinus*) is előfordul.

Gyrophæna (Gyrophæna) nana (Paykull, 1800) – ligeti taplóholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ről, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Leginkább vizes, nedves és üde erdőkben, folyómenti ligetekben fordul elő. Taplókon (pl. *Polyporus squamosus*), korhadéklakó kalapos gombákon (pl. *Pluteus cervinus*) él.

Gyrophæna (Gyrophæna) nitidula (Gyllenhal, 1810) – magashegyi taplóholyva

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon egyelőre csak a Vértes és a Bükk területéről ismert. Nedves-üde erdőkben (leginkább magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben stb.) fordul elő. Többnyire elhalt lombosfák gombásodó törzsén, tuskóján – leginkább taplókon (pl. *Laetiporus sulphureus*, *Pleurotus ostreatus*) – fordul elő, de ráakadhatunk gombafonalakkal (*Pleurotus ostreatus*) dúsan átjárt nedves avarban is.

Gyrophæna (Gyrophæna) pulchella Heer, 1839 – ékes taplóholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1984. X. 28., PA.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék és a dombvidék bükkös és gyertyános tölgyes övének nedves-üde erdeiben. Kalapos gombákon (főleg *Clytocybe* és *Collybia* fajokon) él.

Gyrophæna (Phaenogyra) laevigata Heer, 1839 [*Gyrophæna strictula* Erichson, 1839] – kormos taplóholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Eplény: Malom-völgy, 1981. VII. 19., RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Csöves termőrétegű taplókon (főleg *Daedalea quercina*, valamivel ritkábban *Laetiporus sulphureus*, *Polyporus squamosus*, *Trametes versicolor* stb.) gyakori. Lemezes termőrétegű taplókon (pl. *Pleurotus ostreatus*) vagy egyéb, korhadó fán tenyésző gombák (pl. *Hypholoma fasciculare*) csak elvétve található. Gyűjtötték még fügyökerek közül, kövek alól stb. is.

Agaricochara latissima (Stephens, 1832) [*Gyrophaena laevicollis* Kraatz, 1854] – hosszúcsápú taplóholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeiben – bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb. – elterjedt és elég gyakori. A síkságon ritka; az Alföldön és a Kisalföldön csak egy-két lelőhelyét ismerjük (itt többnyire a nagyobb folyók mentén, keményfaligetekben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb. fordul elő). Főleg csöves termőrétegű taplókon (pl. *Fomes fomentarius*, *Lenzites betulina*, *Trametes gibbosa*, *T. versicolor*) él. Lemezes termőrétegű taplókon, illetve más gombafajok (pl. *Macrolepiota procera*) termőtestén csak elvétve található.

Autaliini (Thomson, 1859) – gödörkesholyvák

Autalia impressa (Olivier, 1795) – közönséges gödörkesholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. IX. 27–X. 27., TL.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TS.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.

II.4. Súr, legelő, 1988. VI. 11., RI.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1992. X. 27., ÁL.; Gánt: Vérteskozma, 1980. VI. 15., PA.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. VI. 6., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majkpusztá, gombából, 1994. X. 16., KCs.

Elsősorban a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek lakója. A síkságon szórva-nyosan fordul elő a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájak nedves-üde erdeiben, a nagyobb folyók ligeteiben stb. A magasabb régiókban is elsősorban nedves-üde erdőkben található. Bomló szerves anyagokon (avarban, elhalt fák gombás korhadékában és leváló gombás kérge alatt stb.) él. Néha taplók (pl. *Laetiporus sulphureus*, *Polyporus squamosus*) termőtestén is megtalálható.

Autalia rivularis (Gravenhorst, 1802) – rovátkás gödörkesholyva

II.2. Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.

Előfordul a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, de a magasabb régiókban ritka vagy hiányzik. Az erdős vidékek nedves-üde gyepeiben él. Bomló szerves anyagokon (pl. dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, szárazodó trágyában) található.

Silusini (Fenyves, 1918) – borzasholyvák

Silusa (Stenusa) rubra Erichson, 1839 [*Silusa rufa* Heer, 1839] – vörhenyes borzasholyva

II.1. Nagyvázsony (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897).

A magasabb hegyvidék nedves-üde erdeinek (bükköseinek, szurdokerdeinek stb.) jellemző állata. Szórványosan előfordul az alacsonyabb régiókban is, sőt a nagyobb folyók ligeteiben elvétve a síkságon is megtalálható. Magyarországon csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú nyugati országrészből ismert néhány lelőhelye. Mindenütt nagyon ritka. Gombásodó növényi anyagokon él. Többnyire elhalt lombosfák (pl. *Betula*, *Quercus*) leváló kérge alatt akadhatunk rá, de kalapos gombákon (pl. *Lactarius* fajokon) is megtalálható. Irodalmi források szerint fák kifolyó nedvéről is gyűjthető.

Silusa (Silusa) rubiginosa Erichson, 1837 – pirók borzasholyva

I.3. Balatongyörök: Apró-hegyek, 250 m, *Cotino-Quercetum pubescentis*, nedvező fáról, 1991. VI. 30., ÁL.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság nedves-üde, illetve üde-száraz erdeiben. Mindenütt meglehetősen ritka. Lombosfák (*Acer*, *Betula*, *Castanea*, *Fagus*, *Morus*, *Populus*, *Salix*, *Ulmus* stb.) kifolyó nedvén fordul elő, elvétve azonban fiatal taplók nyálkás, nedvező termőtestén is megtalálható.

Cypheini (Seevers, 1978) – kormosholyvák

Cyphea curtula (Erichson, 1837) – tömzsi kormosholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14–15., PA.

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság nedves-üde erdeiben. Többnyire elhalt lombosfák (*Acer*, *Alnus*, *Carpinus*, *Populus* stb.) leváló, nedves kérge alatt él, illetve a korhadó fa belsejében, szuvalk és más farontó rovarok járataiban található.

Homalotini (Heer, 1839) – kérgészholtyvák

Homalota plana (Gyllenhal, 1810) – lapos kérgészholtyva

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság nedves-üde erdeiben. Pusztuló vagy elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Betula*, *Fagus*, *Populus*, *Quercus*, *Robinia*, *Salix*, *Sambucus*, *Ulmus*), elvétve tülevelűek (pl. *Larix*, *Picea*, *Pinus*) leváló nedves kérge alatt él.

Placusini (Mulsant et Rey, 1871) – laposholyvák

Placusa adscita Erichson, 1839 – tölgyes laposholyva

I.1. Lovas: Malom-völgy, boros-banános csapda, 2000. VI. 6–13., KCs.

A Kárpát-medencében szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék erdős tájain. Hazánkban egyelőre csak a Balaton-felvidékről és Külső-Somogyból (Balatonszárszó: Almahegy) ismert. Melegkedvelő, üde-száraz erdőkben, elsősorban tölgyesekben fordul elő. Pusztuló vagy elhalt lombosfák – leginkább tölgyek (*Quercus* fajok) – leváló kérge alatt, illetve a korhadó fa belsejében, farontó rovarok (cincérek,

szuvalk, lepkék stb.) járataiban él, megtalálható azonban fák kifolyó nedvén, kivételesen erjedő gyümölcsön stb. is.

Placusa atrata (Mannerheim, 1830) – kormos laposholyva

II.4. Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.

Magyarországon mindenekelőtt a Nyugat- és a Dél-Dunántúlon honos, de a Dunántúli-középhegységben, a Bakony területén is megtalálható, és egy adata a Zempléni-hegységből is ismert. Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék lakója. Nyugat- és Közép-Európában elsősorban lomboserdőkben él, Délkelet-Európában, így nálunk is a tűlevelű, illetve a fenyőelegyes mészkerülő lomboserdők jellemző állata. Pusztuló vagy elhalt fenyők (*Pinus*, *Picea*), elvértve lombosfák (pl. *Betula*, *Quercus*) leváló nedves kérge alatt található. Kivételesen fára nőtt taplókkban (pl. *Trichoderma lignorum*) is ráakadhatunk.

Placusa complanata Erichson, 1839 – lemezszerű laposholyva

II.1. Pula, erdő, 1973. XI. 16., TS.

II.4. Fenyőfő: Ósfenyves, 1973. X. 28., TS.

Elsősorban a hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak, magashegységek lakója, helyenként azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon a Dél- és a Délnyugat-Dunántúl hegy- és dombvidékein, valamint a Dunántúli-középhegységben, a Bakony területén elég gyakori. Megtalálható az Északi-középhegység területén (Zempléni-hegység) is, itt azonban nagyon ritka. A tűlevelű, illetve a fenyőelegyes mészkerülő lomboserdők jellemző állata. Elhalt tűlevelűek, főleg a luc és az erdeifenyő (*Picea abies*, *Pinus sylvestris*) leváló kérge alatt található.

Placusa pumilio (Gravenhorst, 1802) – aprócska laposholyva

I.1. Felsőörs: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros-banános csapda, 2000. VII. 12–VIII. 16., KCs.; Lovas: Malom-völgy, boros-banános csapda, 2000. VI. 6–13., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeinek jellemző állata. Helyenként a síkságon is megtalálható – az Alföldön és a Kisalföldön a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, a nagyobb folyók ligeteiben fordul elő –, de mindenütt meglehetősen ritka. Pusztuló vagy elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Betula*, *Fagus*, *Populus*, *Quercus*, *Salix*, *Ulmus*) leváló nedves kérge alatt él.

Placusa tachyporoides (Waltl, 1838) – sárgás laposholyva

I.1. Felsőörs: Malom-völgy, illatsapdázás, 2000. VII. 24., HB. és KCs.; Felsőörs: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros-banános csapda, 2000. VII. 12–VIII. 16., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeiben él. Pusztuló vagy elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Betula*, *Fagus*, *Populus*, *Quercus*) – néha tűlevelűek (pl. *Picea*, *Pinus*) – leváló nedves kérge alatt található.

Myllaenini Ganglbauer, 1895 – moszatholyvák

[**Myllaena dubia** (Gravenhorst, 1806) – mocsári moszatholyva]

–. Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 1999. III. 17–30., TA.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Állóvizek (ritkán folyóvizek) mentén fordul elő, pangóvízes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött), iszapos, agyagos vagy tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon. Mocsarakban, magassásosokban,

lápokban, láperdőkben, ritkán ligeterdőkben, néha bükkösök, szurdokerdők felázott talaján stb. található. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Myllaena infusata Kraatz, 1853 – rövidszárnyú moszatholyva

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, rostálás, 1996. X. 27., KCs.

Szórványosan található a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Árnyas, párás élőhelyeken, többnyire pangóvízes, tőzeges talajokon (lápokban, lápréteken, láperdőkben stb.) fordul elő, de a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken időnként friss vízzel elöntött, homokos-iszapos talajú élőhelyeken, pl. mocsarakban, magassásosokban, iszaplakó növénytársulásokban, nedves réteken, ligeterdőkben is rákadhatunk. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

[**Myllaena intermedia** Erichson, 1837 – közönséges moszatholyva]

– Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 2000. II. 14–23., 2000. IV. 3–12., 2000. IV. 12–21., 2000. VII. 6–13., 2000. VII. 27–VIII. 2., TA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azonban ritka vagy hiányzik. Elsősorban a vizes-nedves talajokat részesíti előnyben, de változó vízjárású, időnként kiszáradó élőhelyeken is megtalálható. Gyepekben és erdőkben egyaránt előfordul. Általában vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Myllaena minuta (Gravenhorst, 1806) – apró moszatholyva

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Leginkább a pangóvízes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött) élőhelyeket kedveli. Többnyire kiterjedtebb állóvizek (ritkábban folyóvizek), holtágak, tavak partján, iszapos, agyagos vagy tőzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban stb.) fordul elő. Gyakran vizes-nedves erdőkben is megtalálható. Vizes-nedves növényi törmelékben él.

Oligotini (Thomson, 1859) – parányholyvák

Oligota (Oligota) inflata (Mannerheim, 1830) – komposztlakó parányholyva

I.2. Soly (Kuthy 1897).

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Erdei állat; főleg a tölgyesek lakója. Gyakran települések, emberi lakóhelyek környékén is előfordul: a magasabb hegyvidéken jobbára csak ilyen helyeken akadhatunk rá. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, istállók alomjában, komposztban, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb.) található.

Oligota (Oligota) pumilio Kiesenwetter, 1858 – aprócska parányholyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Eplény, tölgyfa tövéből rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. IX. 21., 2000. X. 5., 2000. X. 19., 2000. XI. 2., 2000. XI. 1–2001. III. 22., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., KCs.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Inkább erdei állat – elsősorban tölgyesekben gyakori –, de gyepekben is gyakran előfordul. Bomló, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, istállók alomjában, komposztban, szénatörmelékben stb.) él.

Oligota (Oligota) pusillima (Gravenhorst, 1806) [*Oligota atomaria* Erichson, 1837] – suta parányholyva

I.2. Sóly (Kuthy 1897).

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elterjedése, környezeti igénye és életmódja nagyjából az előző fajéhoz hasonló.

Oligota (Holobus) flavicornis (Lacordaire, 1835) – gömböc parányholyva

I.3. Keszthely, 1999. IX. 15., 2000. VI. 13., 2000. IX. 15., 2000. X. 6., 2002. VI. 13., KoE.; Sümeg: Sarvaly, 2000. IX. 26., KoE.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA.

Előfordul a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Melegkedvelő, üde-száraz erdőkben, elsősorban tölgyesekben gyakori. Általában bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, rovarrágta taplókon stb.) találhatjuk, felmászik azonban lágyszárú növényekre, cserjékre, alacsonyabb fákra is.

Hypocyphtini (Laporte de Castelnau, 1835) – gömböcholyvák

Cypha longicornis (Paykull, 1800) – hosszúcsápú gömböcholyva

II.2. Borzavár, 1981. X. 10., PA.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1986).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Melegkedvelő, üde-száraz erdőkben, elsősorban tölgyesekben fordul elő. Avarban és más növényi eredetű törmelékben található.

Cypha seminulum (Erichson, 1839) [*Cypha anisotomoides* Stephens, 1832] – apró gömböcholyva

I.2. Sóly (Kuthy 1897).

A Kárpát-medence területén valószínűleg mindenütt megtalálható, elterjedési adatainak nagyobb része azonban még ellenőrzésre szorul. Szórványosan fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Legtöbbször vizes, nedves és üde erdőkben akadhatunk rá, fellelhető azonban pl. mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, és elvétve szárazabb élőhelyeken is. Nedves, penészes növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él. Nem ritkán elhalt fák gombás kérge alatt, korhadó, gombásodó faanyagon, rőzsekötegek alatt, esetleg komposztban stb. is előfordul.

Cypha tarsalis (Luze, 1902) – közönséges gömböcholyva

I.3. Keszthely, 2001. X. 3., KoE.

II.6. Csákkberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. III. 31., ÁL.

Megtalálható a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Meglegkedvelő, üde-száraz erdőkben, elsősorban tölgyesekben fordul elő. Avarban és más növényi eredetű törmelékben él.

Phloeocharidae (Erichson, 1839) – penészevőholyvák

Phloeocharinae (Erichson, 1839) – penészevőholyvák

[**Phloeocharis hummleri** Bernhauer, 1915]

– Bakony (Székessy 1938a; Tóth 1982b); Bakony, BE. (Tóth 1980).

Ezt a fajt Kréta szigetéről írták le, máshonnan azóta nem került elő. A Magyarországról származó egyetlen példány hitelessége fölöttébb kétes; valószínű, hogy a „Bakony” feliratú cédula tévedés folytán került erre az állatra.

Phloeocharis subtilissima Mannerheim, 1830 – közönséges penészevőholyva

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998).

I.3. Balatonyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. V. 11., 1995. VI. 30., 1995. VIII. 13., HH. (Horváth 1998).

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1980).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben, szórványosan előfordul azonban a síkság zárt erdeiben is (elsősorban a csapadékosabb éghajlatú tájakon, illetve a nagyobb folyók árterületén). Gyakori a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ritkább a tölgyesek övének üde-száraz erdeiben. Vizes-nedves erdőkben (keményfaligetekben) is megtalálható. Elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Carpinus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Quercus*, *Ulmus*) – ritkábban tűlevelűek (pl. *Abies*, *Picea*, *Pinus*) – gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, ritkán a korhadó fa belsejében, szuvalk és más farontó rovarok járataiban, kivételesen gombák termőtestén, gombás avarban, hangyafészkek gombás törmelékében stb. fordul elő.

Trichophyinae (Thomson, 1859) – pilláscsápúholyvák

Trichophya pilicornis (Gyllenhal, 1810) – kis pilláscsápúholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1994. III. 13–15., RI.

II.4. Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeinek jellemző faja. Általában sehol sem gyakori, az alacsonyabb területeken pedig kifejezetten ritka. A hűvös, csapadékos éghajlatot, a sötét, nedves környezetet kedveli. Legtöbbször szűk völgyek, szurdokok alján, öreg bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb. fordul elő. Forrásbarlangok szádájában is megtalálták már. Alacsonyabbrendű gombákon (Myxomycetes; Ascomycotina; stb.), gombaspórákon, gombafonalakon él. Nedves növényi anyagokon (elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, farontó rovarok elhagyott járataiban, vastag avarréteg alatt stb.) fordul elő.

Tachyporidae MacLeay, 1825 – kószaholyvák

Tachyporinae (MacLeay, 1825) – kószaholyvák

Mycetoporini (Thomson, 1859) [*Bolitobii* Horn, 1877] – gombászholyvák

Mycetoporus brucki (Pandellé, 1869) [*Mycetoporus laevicollis* Eppelsheim, 1878]
– hegyvidéki gombászholyva

II.2. Bakonyszentkirály: Zörög-tető, gombás gallyról kopogtatva, 1983. V. 14., SzD.;
Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. X. 24., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. XI. 2., RI.; Zirc, ??.
(Tóth 1986).

A hegyvidék nedves-üde erdeinek jellemző állata. Nálunk a magasabb régiókban is
meglehetősen ritka, az alacsonyabb területeken pedig csak elvétve fordul elő. Bükkösök-
ben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb. él. Gombásodó növényi anyago-
kon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt), korhadó fán tenyésző
gombák termőtestén stb. fordul elő.

Mycetoporus clavicornis (Stephens, 1832) – bunkóscsápú gombászholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IX. 15., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban zárt erdők-
ben fordul elő, de vágásokon, tisztásokon, néha nedves-üde gyepekben stb. is megtalál-
ható. Gombásodó növényi anyagokon (pl. avarban, fűgyökerek között, szénatörmelék-
ben), gombák termőtestén stb. él.

Mycetoporus corpulentus Luze, 1901 – vaskos gombászholyva

II.6. Szár: Fáni-völgy (Tóth 1993).

A hegyvidéki nedves-üde erdők jellemző állata. Bükkösökben, szurdokerdőkben,
gyertyános tölgyesekben stb. él. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák
korhadékában és leváló kérge alatt stb.) fordul elő.

Mycetoporus eppelsheimianus Fagel, 1968 [*Bolitobius brucki* auct., nec Pandellé,
1869] – avarlakó gombászholyva

–. Bakony, GA. (Tóth 1986).

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdá-
zás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. XI.
9–1977. III. 23., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. X. 19–XI. 24., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1977.
XI. 24–1978. V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 25–VII. 12., TL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a magasabb régiókban azon-
ban ritka vagy hiányzik. Elsősorban zárt erdőkben fordul elő (az Alföld és a Kisalföld
szárazabb éghajlatú vidékein csak vizes-nedves erdőkben gyakori), megtalálható azon-
ban cserjésekben, vizes, nedves és üde gyepekben stb. is. Gombásodó növényi anyago-
kon, elsősorban avarban él.

Mycetoporus erichsonianus Fagel, 1965 [*Boletobius phaedrus* Kolenati, 1846; *Myce-
toporus baudueri* auct., nec Mulsant et Rey, 1875] – szenes gombászholyva

I.1. Tihany (Székessy 1936); Tihany, 1934. IV. 23., SzV. (Székessy 1943b; Tóth
1986).

II.2. Bakonybél, 1898., WF. (Tóth 1986); Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 2., KCs.

II.6. Csákberény: Bucka, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 2003. IX. 23., 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

Előfordul a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Zárt erdőkben (elsősorban tölgyesekben) él, nedvesebb környezetben azonban néha gyepekben is megtalálható. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, gombák penészes termőtestén, szénatörmelékben stb.) akadhatunk rá.

Mycetoporus forticornis Fauvel, 1875 – vastagsápú gombászholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 9., KCs.; Pápateszér, homokgyep, talajcsapdázás, 2002. IX. 2., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Zárt erdőkben (elsősorban tölgyesekben) fordul elő, nedvesebb környezetben azonban néha gyepekben is megtalálható. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) él.

Mycetoporus lepidus (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus brunneus* Marsham, 1802, nec Paykull, 1789] – barna gombászholyva [barna avarholyva]

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1986).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A Dunántúl nyugati, délnyugati felében eléggé elterjedt, másutt azonban kifejezetten ritka. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert egy-két lelőhelye. Elsősorban nedves-üde erdők lakója, megtalálható azonban nedves-üde gyepekben is. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) akadhatunk rá.

Mycetoporus longulus Mannerheim, 1830 – nyurga gombászholyva

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. IV. 6., 2001. VII. 8., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. VIII. 13., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Erdőlakó állat, de megtalálható vágásokon, tisztásokon, néha nedves-üde gyepekben stb. is. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) él.

[**Mycetoporus mulsanti** Ganglbauer, 1895 [*Mycetoporus tenuis* Mulsant et Rey, 1853] – sárgás gombászholyva]

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XI. 10–XII. 9., TL. (Tóth 1986).

Faunaterületünkön biztosan csak a Kárpátokból ismert, valószínű azonban, hogy Horvátország magashegységeiben is előfordul. Magyarországi adatai kétesek, megerősítésre szorulnak (a korábban közzétett adatok talán a *Mycetoporus piceolus* világos színű példányaira vonatkoznak). A hegyvidéki erdők felső régióiban (a lucosok és a

magashegységi bükkösök övében) él, az alacsonyabb területeken csak elvétve található. Elsősorban zárt erdőkben akadhatunk rá, de vágásokon, tisztásokon, néha nedves-üde gyepekben stb. is előfordul. Gombásodó növényi anyagokon (pl. avarban, fűgyökerek között, szénatörmelékben), gombák termőtestén stb. él.

Mycetoporus nigricollis Stephens, 1835 [*Staphylinus splendens* Marsham, 1802, nec Fabricius, 1793] – feketehátú gombászholtyva [vöröshátú avarholtyva]

I.1. Balatonfüred: Kéki-völgy, sztyeppré, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.; Mindszentkál: Öreghegy, 1992. V. 13–18., RI.; Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986); Tihany: Hármashegy, 1983. IV. 17., RI.; Tihany: Leven-dulás, 1983. IV. 17., RI.

II.2. Zirc: Cigány-domb, 1976. IV. 21., TS. (Tóth 1986).

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban zárt erdőkben gyakori, de vágásokon, tisztásokon, néha nedves-üde gyepekben stb. is előfordul. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) él.

Mycetoporus piceolus Rey, 1883 – szurkos gombászholtyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.

II.3. Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., KCs.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Melegkedvelő állat. Zárt erdőkben (a hegyvidéken és a dombvidéken leginkább cseres tölgyesekben, melegkedvelő tölgyesekben, az Alföldön és a Kisalföldön főleg pusztai tölgyesekben) fordul elő. Megtalálható bokorerdőkben, cserjésekben, vágásokon, néha üde-száraz gyepekben is. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között stb.) él.

Mycetoporus punctipennis W. Scriba, 1868 – pontozott gombászholtyva

II.6. Csákvár (Tóth 1993).

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőinek lakója, az itt tenyésző pusztai vegetáció (száraz gyepek, gyepes aljnövényzetű, üde-száraz erdők) jellegzetes faja. Szórványosan megtalálható az Alföldön és a Kisalföldön is, de itt már nagyon ritka. Melegkedvelő tölgyesekben, bokorerdőkben, sziklai cserjésekben, ritkábban pusztagyepekben, száraz legelőkön fordul elő. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, fűgyökerek között stb.) él.

Mycetoporus punctus (Gravenhorst, 1806) – hegyi gombászholtyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. V. 24–VI. 25., TL. (Tóth 1986); Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1986).

II.6. Csákvár, rostálás, 1961. V. 16., KMÉ. és TRZs. (Tóth 1986).

A hegyvidék nedves-üde erdeinek jellemző állata. Országunk hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékein – többnyire nagyobb folyókák mentén – az alacsonyabban fekvő területekre is leereszkedik, a dombvidéken, illetve a síkságon azonban már nagyon ritka. Bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben, keményfalige-

tekben stb. él. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) fordul elő.

Mycetoporus rufescens (Stephens, 1832) – vöröses gombászholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XI. 10–XII. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 25–VII. 12., TL. (Tóth 1986); Ugod: Gereince, 1957. IV. 18., PaJ. (Tóth 1986); Zirc (Kuthy 1897; Tóth 1986); Zirc, KD. (Tóth 1986).

II.6. Csákvár, rostálás, 1961. V. 16., EYS. (Tóth 1986); Szár: Fáni-völgy, 1961. IV. 26., EYS. (Tóth 1986).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A hegyvidék és a dombvidék vizes, nedves és üde erdeiben elég gyakori – ezekben a régiókban üde-száraz erdőkben és fátlan élőhelyeken is megtalálható –, a síkságon jobbra vizes-nedves erdők lakója, és meglehetősen ritka. Az Alföld és a Kisalföld legszárazabb éghajlatú területein valószínűleg csak a nagyobb folyók mentén, illetve kiterjedtebb mocsár- és lápvidékeken fordul elő. Gombásodó növényi anyagokon, elsősorban avarban él.

Ischnosoma longicorne (Mäklin, 1847) – erdei gombászholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1994. III. 13–15., RI.; Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986); Tihany, 1940. IX. 15., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b).

II.2. Eplény, bükkerdő, rostálás, 1982. I. 31., PA.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IV. 19–V. 24., 1978. V. 12–VI. 9., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. X. 11–XI. 9., TL. (Tóth 1986); Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Porva, 1983. I. 15., PA.; Ugod: Huszárokölőpuszta, MiO. (Tóth 1986); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1986).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1986).

A hegyvidéken és a dombvidéken (a zárt erdők övében) elterjedt és gyakori, az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) szórványosan fordul elő: itt főleg a nagyobb folyók ligeteinek lakója. Elsősorban zárt erdőkben él, a magasabb régiókban azonban cserjésekben, irtásokon, nedves-üde gyepekben is gyakran megtalálható. Gombásodó növényi anyagokon (leginkább avarban) akadhatunk rá.

Ischnosoma splendidum (Gravenhorst, 1806) – közönséges gombászholyva

I.1. Tihany, 1939. IV. 15., 1940. V. 15., SzV. (Tóth 1986).

I.3. Keszthely, HG. (Tóth 1986).

II.1. Urkút, 1967. VIII. 10–11., PaJ. (Tóth 1986); Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Ugod: Huszárokölőpuszta, MiO. (Tóth 1986); Zirc, PáJ. (Tóth 1986); Zirc, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1986).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1986).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2001. IV. 6., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Zárt erdőkben (elsősorban tölgyesekben) fordul elő, nedvesebb környezetben azonban gyepekben is megtalálható. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) él.

Bryoporus cernuus (Gravenhorst, 1806) [*Staphylinus merdarius* auct., nec Fabricius, 1775] – agyagszínű gombászholyva

–. Vértess (Tóth 1993).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföld és a Kisalföld száraz, erdőtlen területein bizonyára hiányzik. Nálunk mindenütt meglehetősen ritka. Rendszerint vizes, nedves és üde erdőkben található, néha azonban üde-száraz erdőkben, ritkán vágásokon, gyepekben stb. is ráakadhatunk. Gombák termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között stb.) él.

Bryoporus multipunctus Hampe, 1867 – sokpontos gombászholyva

II.6. Csákvár: Hajdú-vágás, rostálás, 1961. V. 9., EYS. (Tóth 1986); Csákvár: Hajdú-vágás, rostálás, 1961. V. 9., KME. és TRZs. (Tóth 1986).

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1986).

Hegyvidékeink és dombvidékeink vizes, nedves és üde erdeinek jellemző állata. Égerligetekben, bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb. fordul elő. Rajzó példányai száraz erdőkbe, esetleg gyepekbe is berepülnek. Gombásodó, nedves növényi anyagokon él.

Carphacis striatus (Olivier, 1795) [*Staphylinus striatus* Olivier, 1795, nec Strøm, 1768; *S. angularis* Paykull, 1800] – laposcsápú gombászholyva

–. Bakony (Tóth 1993).

I.1. Balatoncsicsó: Herendi-kút, erdő, talajcsapdázás, 1999. V. 3–29., KCs.; Lovas: Malom-völgy, lombkoronaszint, boros–banános csapda, 2000. VII. 12–24., KCs.

II.2. Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ról, 1967. V. 29–VI. 7., PaJ. (Tóth 1986).

A hegyvidék és a dombvidék vizes, nedves és üde erdeinek (keményfaligeteinek, bükköseinek, gyertyános tölgyeseinek stb.) lakója. Szórványosan – elsősorban a nagyobb folyók ligeteiben – a síkságon is előfordul. Legtöbbször elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Betula*, *Carpinus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Quercus*, *Ulmus*) leváló nedves kérge alatt tartózkodik; néha megtalálható a korhadó fa belsejében, szuvalk és más farontó rovarok járataiban, erjedő gyümölcsön, fák kifolyó nedvén, gombák termőtestén vagy gombás avarban, rovarrágta taplóknak stb. is.

Lordithon (Lordithon) bimaculatus (Schränk, 1798) [*Bolitobius trinotatus* auct., nec Erichson, 1839] – címeres gombászholyva

–. Bakony, 1937. VII. 2., EJ. (Tóth 1986).

II.2. Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, gombából, 1994. X. 18., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Az Alföldön és a Kisalföldön elsősorban a nagyobb folyók ligeteiben fordul elő szórványosan. A magasabb régiókban néha cserjésekben, vágásokon, vizes, nedves és üde gyepekben stb. is megtalálható. Gombák termőtestén (elsősorban lemezes termőrétegű kalapos gombákon), gombásodó növényi anyagokon él.

Lordithon (Lordithon) exoletus (Erichson, 1839) [*Bolitobius angularis* Stephens, 1832] – sárgahátú gombászholtyva

–. Bakony, BE. (Tóth 1986); Bakony, 1937. VIII. 2., EJ. (Tóth 1986).

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, 1965. V., TL. (Tóth 1986); Urkút, 1979. IX. 9., RI.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VIII. 14–IX. 27., TL.

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben (elsősorban nedves-üde erdőkben: bükkösökben, gyertyános tölgyesekben stb.) él. Rendszerint gombák termőtestén (főleg lemezes termőrétegű kalapos gombákon) és gombásodó növényi anyagokon fordul elő. Ritkán rothadó növényi maradványokon is megtalálható.

Lordithon (Lordithon) thoracicus (Fabricius, 1777) [*Bolitobius apicalis* Stephens, 1832] – változékony gombászholtyva [kevéspontos gombaholtyva]

–. Bakony, 1957. VII. 2., EJ. (Tóth 1986).

I.1. Tihany, 1934. VIII. 8., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986).

I.2. Balatonalmádi, 1940. IX. 6., ?? (Tóth 1986).

I.3. Balatongyörök, 1955. IX., LR. (Tóth 1986); Zalahaláp: Csilla-hegy, *Cynodontofestucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. IV. 23., ÁL.

II.1. Urkút, 1979. IX. 9., RI.

II.2. Olaszfalu: Alsóperepuszta, 1964. VIII. 26–28., PaJ. (Tóth 1986); Zirc, LF. (Tóth 1986).

II.3. Fehérvárcsurgó, 1923. VII. 29., ?? (Tóth 1986); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.6. Szár, 1972. VI. 4., RI.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Az erdős területeken közönséges, az erdőtlen vidékeken ritka vagy hiányzik. A vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével szinte mindenütt megtalálható; nagyobb számban zárt erdőkben, főleg nedves-üde állományokban gyűjthető. Előfordul cserjésekben, ritkábban vágásokon, gyepekben is. Gombák termőtestén és gombásodó növényi anyagokon él.

Lordithon (Lordithon) trimaculatus (Fabricius, 1793) – szurdoklakó gombászholtyva [sokpontos gombaholtyva]

II.2. Zirc (Kuthy 1897; Tóth 1986, 1993); Zirc, KD. (Tóth 1986).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. IV. 30., ÁL.

A magasabb hegyvidék lakója, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon egyelőre csak a Bakony, a

Vértess és a Bükk területéről ismert. Nedves-üde erdőkben (lucosokban, magashegységi bükkösökben, szurdokerdőkben stb.) fordul elő. Többnyire elhalt lombosfák gombásodó törzsén, tuskóján – leginkább taplókon (pl. *Laetiporus sulphureus*, *Pleurotus ostreatus*) – akadhatunk rá, de gyakran gombafonalakkal (*Pleurotus ostreatus*) dúsan átjárt nedves avarban is megtalálható.

Lordithon (Bobitobus) lunulatus (Linnaeus, 1761) – tarka gombászholyva [tarka gombaholyva] (kép a borító hátlapján)

–. Bakony, CsE. (Tóth 1986); Bakony, WF. (Tóth 1986).

I.1. Balatonfüred: Sárkány-völgy, talajcsapdázás, 2000. VII. 12–VIII. 16., HB. és KCs.; Balatonhenye: Monostori-tó, 1978. V. 20., RI.; Balatonudvari: Kiliántelep, 1969. VII. 2., TL. (Tóth 1986); Mindszentkál: Öreghegy, 1990. V. 30–31., 1992. III. 1., RI.

I.2. Veszprém, 1954. VI. 8., MaM. (Tóth 1986); Vilonya: Külső-hegy, telepített fenyves, talajcsapdázás, 1997. V. 14–28., KCs.

I.3. Vonyarcvashegy, nádas, talajcsapdázás, 1999. VII. 6., HB. és KÁ.

II.1. Nagyvácszony: Nyír-tó, talajcsapdázás, 2002. VII. 24., KCs.; Urkút, 1979. IX. 9., RI.

II.2. Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Csesznek: Kő-árok, gombás gallyról kopogtatva, 1979. V. 22., SzD.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., TL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, *Talpa europaea* dögről egyelve, 1965. V. 25–31., PaJ. (Tóth 1986); Némethánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ről, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ. (Tóth 1986); Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 26., RI.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1983. V. 13., PA.; Zirc, LF. (Tóth 1986); Zirc: Arborétum, 1970. VI. 16., TS. (Tóth 1986); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1986).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.4. Bakonyszentkirály: Hajmápuszta, halastavak, 1972. V. 19., TS. (Tóth 1986); Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1996. IV. 30., ÁL.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, gombából, 1994. X. 16., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1970. VI. 25–VII. 4., 1979. VI. 28–VII. 4., RI.; Ajka: Padragkút, bazaltbánya, 1978. VIII. 12., RI.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön elsősorban a nagyobb folyók ligeteiben fordul elő. A nedves-üde erdők jellemző állata, megtalálható azonban vizes-nedves erdőkben, elvétve vágásokon, vizes, nedves és üde gyepekben stb. is. Gombák termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él.

[**Lordithon (Bobitobus) speciosus** (Erichson, 1839) – alhavasi gombászholyva]

II.2. Zirc (Kuthy 1897; Tóth 1986).

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak, magashegységek jellemző faja. Magyarországról csupán egy-két igen régi előfordulási adata ismert. Jelenléte hazánkban ma

kétséges, újabb megerősítésre szorul. A hegyvidéki erdők felső régióiban (a lucosok és a magashegységi bükkösök övében) fordul elő, az alacsonyabb területeken csak elvétve található. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Gombásodó növényi anyagokon él; elsősorban elhalt fák (lombosfák vagy elvétve tűlevelűek) leváló kérge alatt akadhatunk rá. Taplókon (pl. *Fomes fomentarius*, *Phellinus igniarius*, *Polyporus squamosus*), korhadéklakó gombákon (pl. *Sparassis ramosus*), ritkábban kalapos gombákon (pl. *Boletus* fajokon) is megtalálható.

Bolitobius castaneus (Stephens, 1832) [*Staphylinus analis* auct., nec Fabricius, 1787] – pirosöves gombászhollyva

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék erdős tájain fordul elő, helyenként azonban a síkságra is leereszkedik. Mindenütt szóróványosan található, az Alföldön és a Kisalföldön pedig kifejezetten ritka: csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén ismert egy-két lelőhelye. Általában vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő, a hegyvidéken és a dombvidéken azonban száraz erdőkben, cserjésekben, elvétve vágásokon, gyepekben stb. is megtalálható. Gombák termőtestén és gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él.

Bolitobius cingulatus Mannerheim, 1830 [*Oxyporus bicolor* Rossi, 1790] – természetes gombászhollyva

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., PaJ.

II.3. Várpalota: Pétfürdő (Tóth 1993); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.4. Fenyőfő: Ösfenyves, 1983. IV. 30., RI.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Rendszerint vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő, néha azonban üde-száraz erdőkben, ritkán vágásokon, gyepekben stb. is rákadhatunk. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) jobbra csak a nagyobb folyók mentén, láp- és ligeterdőkben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb. található. Általában sehol sem gyakori. Gombák termőtestén és gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él.

Parabolitobius formosus (Gravenhorst, 1806) – kis gombászhollyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphnophagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IV. 19–V. 24., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Zirc, 1956. X. 8., LR. (Tóth 1986).

II.3. Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1986).

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú vidékeken, a nagyobb folyók mentén azonban helyenként a síkságra is leereszkedik. Általában vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő, megtalálható azonban szárazabb erdőkben, cserjésekben, elvétve vágásokon, nedves-üde gyepekben stb. is. Gombák termőtestén és gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él.

Parabolitobius inclinans (Gravenhorst, 1806) – magashegyi gombászholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. X. 27–XI. 24., TL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1979. V. 25–VII. 12., TL. (Tóth 1986).

Elsősorban a hegyvidék magasabb régióit lakja, az alacsonyabb hegyvidéki tájakon csak elvétve fordul elő. Megtalálható a bükkösök (különösen a magashegységi bükkösök), ritkán a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Gombák termőtestén, gombafonalakkal sűrűn átjárt nedves avarban, gombás fakorhadékban stb. él.

Tachyporini (MacLeay, 1825) – kószaholyvák

[**Tachyporus (Tachyporus) abdominalis** (Fabricius, 1781) – mocsári kószaholyva]

–. Hévíz, 1964. IV. 3., TL. (Tóth 1986).

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság folyóvizei mentén. Időnként friss vízzel elöntött talajokon: többnyire vizes-nedves erdőkben, ritkábban vizes-nedves gyepekben (mocsarakban, réteken stb.) fordul elő. A fűzligetek, keményfali-getek jellemző faja. Vizes-nedves növényi törmelékben (avarban, elhalt fák korhadékában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Tachyporus (Tachyporus) atriceps Stephens, 1832 [*Tachyporus lateralis* auct., nec Gravenhorst, 1802] – sötétfejú kószaholyva

I.3. Keszthely, 2001. VI. 28., 2002. VI. 4., KoE.

II.4. Súr, legelő, 1988. VI. 11., RI.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú területein többnyire a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken fordul elő szóróványosan. Inkább erdei állat, de fátlan élőhelyeken is megtalálható (mindenütt elsősorban vizes, nedves és üde, árnyas, párás környezetben). Vizes-nedves növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában, fűgyökerek között, hangyafészkek törmelékében, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb.) fordul elő.

[**Tachyporus (Tachyporus) caucasicus** Kolenati, 1846 – foltoshátú kószaholyva]

–. Balatonvilágos, búzaföld, hálózás, 1993. VI. 6., SZs.

Előfordul Kis-Ázsiában és Dél-Európában, a Földközi- és a Fekete-tenger medencéjének szűkebb környezetében, elterjedési területe azonban még csak körvonalaiban ismert. Faunaterületünkön Belső- és Külső-Somogyból, a Mezőföldről, a Bodrogekőzből, a Cserehátból, a Zempléni- és a Mehádiai-hegységből ismerjük, előkerülésére azonban minden bizonnyal másutt is számíthatunk. Környezeti igénye és életmódja valószínűleg a *Tachyporus solutus* fajéhoz hasonló.

Tachyporus (Tachyporus) chrysomelinus (Linnaeus, 1758) – sárgahátú kószaholyva [sárganyakú avarholyva]

I.1. Kővágóörs, 1973. IV. 7., TS. (Tóth 1986); Nemesvámos, lenföld, 1982. VIII. 14., RI.; Pécsely, 1979. IV. 8., RI.

I.3. Keszthely, 2001. X. 3., KoE.; Rezi: Pörkölt-tető, 1978. VII. 23., OA.

II.1. Kislőd: Csojányos-völgy, gombás gallyról kopogtatva, 1979. XI. 3., SzD.; Sáska: Agár-tető, 1967. V. 11., PaJ. (Tóth 1986); Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 13., TS. (Tóth 1986); Eplény: Malom-völgy, tölgyfa tövéből rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI. (Tóth 1986); Márkó: Som-hegy, 1967. IV. 13., PaJ. (Tóth 1986); Pénzesgyőr, 1974. V. 21., ?? (Tóth 1986); Porva, 1954. III., LR. (Tóth 1986); Zirc, ligeterdő, 1970. V. 12., TS. (Tóth 1986); Zirc: Kardosrét, 1983. IV. 20., TS.

II.3. Isztimér: Hétházpuszta, 1973. VI. 3., TS. (Tóth 1986); Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.4. Fenyőfő: Ősfenyves, 1975. X. 29., TS. (Tóth 1986).

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban vizes, nedves és üde gyepekben, erdőkben él; száraz élőhelyeken ritka. Általában nedves növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékból stb.) fordul elő.

Tachyporus (Tachyporus) dispar (Paykull, 1789) – sárgashátú kószaholyva

II.4. Súr, legelő, 1988. VI. 11., RI.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön is megtalálható: a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén, a turjánvidékeken ismert néhány lelőhelye. A szárazságot az előző fajnál valószínűleg kevésbé tűri, a két faj környezeti igénye és életmódja egyébként hasonló.

Tachyporus (Tachyporus) formosus A. H. Matthews, 1838 [*Tachyporus flavescens* Stephens, 1832; *T. subtestaceus* Stephens, 1832; *T. testaceus* Stephens, 1832] – sárgás kószaholyva

I.1. Tapolca: Szent György hegy, 1964. VIII. 13., TL. (Tóth 1986).

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú területein többnyire a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken fordul elő szórványosan. Leginkább vizes, nedves és üde erdők lakója, előfordul azonban gyepekben (mocsarakban, réteken, magaskórósokban, vágásokon stb.) is. Vizes-nedves növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában, fűgyökerek között, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékból stb.) él.

Tachyporus (Tachyporus) hypnorum (Fabricius, 1775) – közönséges kószaholyva [közönséges avarholyva]

–. Bakony, BE. (Tóth 1986); Bakony, WF. (Tóth 1986).

I.1. Balatonszőlős, 1979. IV. 15., RI.; Kővágóörs, 1973. IV. 7., TS. (Tóth 1986); Lovas: Király-kút, 1976. V. 1., RI. (Tóth 1986); Mindszentkál: Öreghegy, 1993. IV. 18., 1994. III. 13–15., 1994. V. 13–16., RI.; Pécsely, 1979. IV. 14., RI.; Szigliget, 1982. VII. 14., TS.; Tapolca: Szent György hegy, 1967. VI. 12–21., PaJ. (Tóth 1986); Tihany, 1934. V. 3., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1936. V. 24., 1940. V. 25., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986); Tihany, 1937. III. 12., CsE. (Székessy 1943b; Tóth 1986); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986); Tihany: Aranyház, 1934. V. 3., SzV. (Tóth 1986); Tihany: Csúcs-hegy, 1983. IV. 17., TS.; Tihany: Hármashegy, 1983. IV. 17., RI.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RI.

I.2. Balatonalmádi, 1976. VI. 14., TS. (Tóth 1986); Veszprém, 1955. VI. 17., MaM. (Tóth 1986); Veszprém: Tekeres-völgy, 1978. IV. 24., SpI. és WT.; Vilonya: Külső-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1999. IV. 15–29., KCs.

I.3. Balatonederics, EF. (Tóth 1986); Balatongyörök, 1955. IX., 1956. X., LR. (Tóth 1986); Gyenesdiás, 1912., HG. (Tóth 1986); Gyenesdiás: Büdös-kúti-völgy, 1966. VI. 15., PaJ. (Tóth 1986); Keszthely, HG. (Tóth 1986); Keszthely, 1952. V. 7., SGy. (Tóth 1986); Keszthely, 1995. VII. 21., 1999. VII. 16., 1999. VII. 17., 2001. VI. 28., 2001. VII. 5., 2001. X. 3., KoE.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Sümeg: Sarvaly, gombás gallyról kopogtatva, 1979. VI. 9., SzD. (Tóth 1986); Vállus, 1978. IV. 3., PA. (Tóth 1986); Zalaszántó: Tátika, 1956. IX. 5., LR. (Tóth 1986); Zalaszántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 15., KZ. (Tóth 1986).

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, 1963. X. 10., TL. (Tóth 1986); Veszprém: Csatár-hegy, 1984. VI. 11., RI.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1974. IV. 29., TS. (Tóth 1986); Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RGY.; Csesznek: Cuha-völgy, LR. (Tóth 1986); Eplény: Malom-völgy, 1976. V. 10., TS. (Tóth 1986); Eplény: Malom-völgy, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. (Tóth 1986); Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. III. 23–V. 3., TL. (Tóth 1986); Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. IV. 1–V. 12., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. X. 24., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. XI. 2., RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Németbánya, vadászház, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], dögcsapda, 1963. VIII. 22–23., PaJ. (Tóth 1986); Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL. (Tóth 1986); Porva: Pálháláspuszta, 1968. VII. 16–17., PaJ.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL. (Tóth 1986); Ugod: Huszárokölőpuszta, MiO. (Tóth 1986); Városlőd, 1963. IV. 14., TL. (Tóth 1986); Zirc, PáJ. (Tóth 1986); Zirc, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1986); Zirc, 1955. II., 1956. X. 8., LR. (Tóth 1986); Zirc: Arborétum, 1973. III. 30., TL. (Tóth 1986); Zirc: Arborétum, 1974. V. 3., KÁ. (Tóth 1986); Zirc: Cigány-domb, 1976. IV. 21., TS. (Tóth 1986).

II.3. Tés, 1963. XI. 17., EJ. (Tóth 1986); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VII. 28., 1999. VII. 27., 1999. X. 5., 1999. XI. 2., 2000. III. 23., 2000. IV. 6., 2000. X. 5., 2000. X. 19., 2000. XI. 1–2001. III. 22., 2001. VII. 8., 2001. X. 15., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. XI. 2., KCs.; Bakonypölöske, LR. (Tóth 1986); Fenyőfő, 1978. VII. 22., OA.; Fenyőfő: Mély-árok-fenyves, 250 m, *Festuco-Pinetum sylvestris*, fűhálózás, 1994. IV. 30., ÁL.; Fenyőfő: Ösfenyves, 1957. VIII. 30., PaJ. (Tóth 1986); Fenyőfő: Ösfenyves, 1975. X. 29., KÁ. és TS. (Tóth 1986); Ugod, erdőszél, egyelés, 1979. IV. 14., ÁL.; Ugod: Öreg-séd, 1975. VII. 6., TS. (Tóth 1986).

II.6. Csákberény: Bucka, sziklagyep, talajcsapdázás, 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Csákberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. III. 31., ÁL.; Gánt: Kőhányás, erdő, 1997. II. 22., KCs.; Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RI.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt előfordul, és egyike a legközségesebb holyvafajoknak. Leginkább a nedves-üde, árnyas, párás környezetet ked-

veli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Főleg növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, függőkerek között, hullott gyümölcsön, komposztban, szénatörmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb.) él. Ritkán megtalálható más bomló szerves anyagokon (pl. madarak fészkeiben, szárazodó trágyában) is.

Tachyporus (Tachyporus) obtusus (Linnaeus, 1767) – szalagos kószaholyva

II.2. Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 13., TS. (Tóth 1986); Ugod: Gerence-völgy, 1957. VI. 19., PaJ. (Tóth 1986); Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–27., PaJ. (Tóth 1986); Ugod: Vörös János séd, 1983. V. 12., PA.

II.3. Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú országrészekben, a nagyobb folyók ligeteiben azonban szórványosan a síkságon is megtalálható. Leginkább vizes, nedves és üde erdők lakója, előfordul azonban gyepekben (mocsarakban, réteken, magaskórósokban, vágásokon stb.) is. Vizes-nedves növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Tachyporus (Tachyporus) pusillus Gravenhorst, 1806 [*Tachyporus macropterus* Stephens, 1832] – apró kószaholyva [apró avarholyva]

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, moha alól, 1979. IV. 5., SzD.; Mindszentkál: Öreghegy, 1993. V. 1., 1993. V. 23., 1994. V. 13–16., RI.

II.2. Eplény: Malom-völgy, 1983. IV. 10., TS.; Zirc, 1981. X. 10., PA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban gyepekben fordul elő, de megtalálható cserjésekben, nyíltabb, gyepes aljnövényzetű erdőkben is. Növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, függőkerek között stb.) él.

Tachyporus (Tachyporus) ruficollis Gravenhorst, 1802 [*Tachyporus lateralis* Gravenhorst, 1802] – busafejű kószaholyva

II.7. Bakonyárskány, LF. (Tóth 1986).

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, de mindenütt csak szórványosan található. Általában vizes, nedves és üde erdők lakója; elvétve gyűjtötték mocsarakban, réteken, magaskórósokban, vágásokon stb. is. Vizes-nedves növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, mohában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Tachyporus (Tachyporus) solutus Erichson, 1839 [*Tachyporus marginellus* Stephens, 1832] – vöröshátú kószaholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1986).

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, 1969. V. 6–8., PaJ. (Tóth 1986); Balatonfüred, camping, 1974. VI. 16., TS. (Tóth 1986); Mindszentkál: Öreghegy, 1993. V. 1., 1993. V. 23., 1994. III. 13–15., RI.; Pécsely, 1979. IV. 14., RI.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Révfülöp: Fülöp-hegy, 1983. V. 15., RI.; Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Tihany: Hármashegy, 1983. IV. 17., RI.

I.2. Veszprém: Városi-Alsó-erdő, fűhálózás, 1967. V. 1., PaJ. (Tóth 1986).

I.3. Keszthely, 2000. VII. 5., KoE.; Sümeg: Sarvaly, 1968. VI. 4–8., PaJ. (Tóth 1986); Vállus: Láz-tető, 1968. V. 21., RI.; Zalahaláp: Csilla-hegy, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. IV. 23., ÁL.

II.1. Sáska: Agár-tető, 1954. V., LR. (Tóth 1986).

II.2. Bakonybél: Gerence, 1974. IV. 29., TS. (Tóth 1986); Bakonyoszló: Ördög-árok, 1957. V. 22., PaJ. (Tóth 1986); Bakonyszentkirály: Kereszt-dűlő, 250 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. IV. 29., ÁL.; Csehbánya, 1976. VI. 15., BaJ. (Tóth 1986); Csesznek: Gézaháza, 1957. VI. 11., PaJ. (Tóth 1986); Csesznek: Kő-árok, 1957. V. 21., PaJ. (Tóth 1986); Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 13., TS. (Tóth 1986); Farkasgyepű, 1964. IV. 21., PaJ. (Tóth 1986); Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., TL. (Tóth 1986); Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ. (Tóth 1986); Hajmáskér, 1977. III. 26., OA. (Tóth 1986); Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Pénzesgyőr, 1974. V. 21., TS. (Tóth 1986); Porva: Pálhálápuszta, 1967. VII. 16–17., PaJ. (Tóth 1986); Szentgál: Tiszta-víz-forrás, 1966. VI. 28., PaJ. (Tóth 1986); Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL. (Tóth 1986); Ugod: Huszárokelőpuszta, MiO. (Tóth 1986); Ugod: Huszárokelőpuszta, 1975. IV. 29., KÁ. (Tóth 1986); Ugod: Som-berek-hegy, 1973. VII. 6., TS. (Tóth 1986); Veszprém: Büdöskútpuszta, 1963. IV. 26., PaJ. (Tóth 1986); Veszprém: Esztergáli-völgy, 1966. VI., PaJ. (Tóth 1986); Zirc, 1955. VI. 12., MaM. (Tóth 1986); Zirc: Cuha-völgy, 1972. V. 18., 1974. VI. 6., 1975. V. 9., TS. (Tóth 1986); Zirc: Kardosrét, 1983. IV. 20., TS.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, 1981. V. 31., RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Isztimér: Burok-völgy, 1975. III. 21–V. 9., ?? (Tóth 1986); Isztimér: Hétházpuszta, 1973. VI. 3., TS. (Tóth 1986); Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1983. IV. 30., RI.; Fenyőfő, 1983. IV. 30., RI.; Pápa: Kalapács-ér, égerliget, 1972. V. 23., TS. (Tóth 1986).

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, rostálás, 1995. II. 26., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1979. V. 20., RI.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Gyepekben és erdőkben egyaránt gyakori, a száraz éghajlatú erdőtlen vidékeken azonban ritka. Növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között stb.) él.

Tachyporus (Palporus) nitidulus (Fabricius, 1781) – kis kószaholyva [poros avarholyva]

–. Bakony, BE. (Tóth 1986).

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, karsztbokorerdő, kopogtatás, 1980. V. 17., PA.; Balatonszőlős, 1979. IV. 15., RI.; Kővágóörs: Kornyi-tó, fűhálózás, 1988. X. 16., PA.; Mindszentkál: Öreghegy, 1990. V. 30–31., 1993. V. 13–16., 1994. V. 13–15., 1994. VI. 3–6., RI.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986); Tihany: Hármashegy, 1983. IV. 17., RI.; Tihany: Külső-tó, 1978. VI. 18., TS. (Tóth 1986); Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. VI. 26–VIII. 10., KCs.

I.2. Veszprém, 1955. V. 7., MaM. (Tóth 1986).

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1986); Doba: Somló, 1953. XI., LR. (Tóth 1986); Gyenesdiás, CsE. (Tóth 1986); Gyenesdiás, fenyves erdő, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1986); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1986);

Keszthely, HG. (Tóth 1986); Keszthely, 1999. IX. 15., 2000. VII. 5., 2000. VIII. 18., 2000. X. 6., 2001. VI. 28., 2001. VII. 5., 2001. X. 3., 2002. VI. 4., 2002. VII. 30., KoE.; Rezi, 1978. X. 15., PA. (Tóth 1986); Zalahaláp: Csilla-hegy, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. IV. 23., ÁL.; Zalaszántó: Tátika, 1961. VI. 22., KZ. (Tóth 1986).

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Csesznek: Cuha-völgy, LR. (Tóth 1986); Csesznek: Cuha-völgy, 1958. IV. 20., PaJ. (Tóth 1986); Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI. (Tóth 1986); Eplény, bükkerdő, rostálás, 1982. I. 31., PA.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. XI. 24–1978. V. 12., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. X. 24., PA.; Zirc, LF. (Tóth 1986); Zirc, PáJ. (Tóth 1986); Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1986).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VIII. 17., SzCs.; Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986); Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XI. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 1998. VI. 2., 2000. V. 18., 2000. VI. 1., 2000. VII. 13., 2000. VII. 27., 2000. VIII. 10., 2000. IX. 7., 2000. IX. 21., 2000. X. 5., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., 2001. VII. 25., 2001. VIII. 10., 2001. VIII. 25., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Csákyberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. III. 31., ÁL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Többé-kevésbé melegkedvelő, ezért a hegyvidék magasabb régióinak hűvös, nedves erdeiben, gyepjeiben csak szóróványosan található. Az alacsonyabb területek erdeiben (elsősorban tölgyesekben) és gyepjeiben gyakori; a szélsőségesen száraz gyepek élőhelyeken ritkább. Legnagyobb tömegben avarban és más növényi eredetű anyagokon (elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb.) él, de előfordul pl. gombák rothadó termőtestén, komposztban, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban is.

Sepedophilini Ádám et Hegyessy, 2001 – pihésholyvák

Sepedophilus bipunctatus (Gravenhorst, 1802) – soksertéjű pihésholyva

V. Nyirád, 1979. IV. 15., RI.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeinek jellemző állata. Szóróványosan megtalálható a síkság vizes, nedves és üde erdeiben is, főleg a nagyobb folyók mentén. Általában sehol sem gyakori, az alacsonyabb területeken pedig kifejezetten ritka. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él.

Sepedophilus bipustulatus (Gravenhorst, 1802) – taplókedvelő pihésholyva

I.3. Zalaszántó: Tátika, 1954. V., LR. (Tóth 1986); Zalaszántó: Tátika, 1965. IX. 17., TL. (Tóth 1986); Zalaszántó: Tátika, bükkfakéreg alól, 1963. IX. 13., KZ. (Tóth 1986).

II.2. Bakonybél, kéreg alól, 1979. V. 24., SzD.; Zirc, KD. (Tóth 1986).

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1996. IV. 30., ÁL.; Várgesztes: Vadász-dombok, 1998. I. 3., KCs.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeinek, bükköseinek, szurdokerdeinek stb. lakója, az alacsonyabb régiókba azonban csak a hűvös, csapadékos éghajlatú nyugati, délnyugati országrészben ereszkedik le. Elhalt lombosfák (főleg a bükk) nedves, gombásodó tuskóján, földre dőlt törzsén, vagy a tuskóra, törzsre nőtt taplón (*Fomes fomentarius*) található.

[**Sepedophilus constans** (Fowler, 1888) [*Conosoma strigosum* J. Sahlberg, 1911; *C. stöckli* Lokay, 1913; *C. testaceum* subsp. *banaticum* Jeannel et Jarrige, 1949] – északi pihésholyva]

I.3. Lesenceistvánd: Uzsa-Erdésztelep, *Call.-Genist.-Querc.* [talán *Galio-Fagetum sylvaticae*], *Fagus sylvatica* kérge alól, 1975. IV. 4., TL. (Tóth 1986); Zalasántó: Tátika, LR. (Tóth 1986).

II.2. Ugod: Hubertlak, *Fagus sylvatica* kérge alól, 1964. VI. 8–10., PaJ. (Tóth 1986).

A magasabb hegyvidék erdős tájainak jellemző állata, a hűvös, csapadékos éghajlatú vidékeken azonban az alacsonyabb régiókba is leereszkedik. Magyarországon biztosan csak a Vasi-Hegyhát területéről (Csörötnék) ismert, hazai elterjedését ezért még nem tudjuk körvonalazni. Előfordulása a Bakonyban is megerősítésre szorul (a korábban közzétett adatok talán a *Sepedophilus testaceus* fajra vonatkoznak). Vizes, nedves és üde erdőkben él, bár valószínű, hogy elvétve cserjésekben, gyepekben is megtalálható. Gombák termőtestén (pl. *Armillariella mellea*), gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Sepedophilus immaculatus (Stephens, 1832) – kormos pihésholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kiszépalmapusztá, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Porva, 1954. III., LR. (Tóth 1986); Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Zirc, PáJ. (Tóth 1986); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1986).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.; Tés: Tési-fennsík, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Többé-kevésbé melegkedvelő, ezért a magasabb régiókban, illetve hűvös, vizes-nedves erdőkben csak szórványosan található. Elsősorban zárt tölgyesekben gyakori, de a tölgyes öv cserjéseiben, gyepeiben is előfordul. Elvétve a száraz éghajlatú, erdőtlen vidékeken is megtalálható, pl. nádasokban vagy más vizes-nedves gyepekben. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között stb.) él.

Sepedophilus littoreus (Linnaeus, 1758) – tarka pihésholyva

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás 1983. I. 26., SzD.; Fenyőfő: Kiszépalmapusztá, farakás alól egyelve, 1965. V. 25–31., PaJ. (Tóth 1986); Fenyőfő: Kiszépalmapusztá, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.

II.6. Gánt: Kőhányás, erdő, 1997. II. 22., KCs.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Országunk nyugati, délnyugati felében elég gyakori; az Északi-középhegység területén szórványosan fordul elő és meglehetősen ritka. Az Alföldön és a Kisalföldön csak a Duna ligeteiben találták

egy-két alkalommal. Elsősorban zárt erdőkben él, a magasabb régiókban azonban néha cserjésekben, vágásokon, vizes, nedves vagy üde gyepekben stb. is ráakadhatunk. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) fordul elő.

Sepedophilus marshami (Stephens, 1832) – közönséges pihésholyva

I.1. Lovas: Király-kút, 1980. IV. 19., RI.; Tapolca: Szent György hegy, 1967. VI. 19–21., PaJ. (Tóth 1986); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., KCs.; Tihany: Szarkádi-erdő, 1937. III. 12., CsE. (Tóth 1986).

I.3. Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.2. Bakonybél, kéreg alól, 1979. V. 24., SzD.; Bakonyszentkirály: Zörög-tető, gombás gallyról kopogtatva, 1983. V. 14., SzD.; Csesznek, LR. (Tóth 1986); Dudar, 1978. III. 20., PA. (Tóth 1986); Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. X. 11–XI. 9., TL. (Tóth 1986); Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. XI. 24–1978. IV. 1., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. VII. 4., RI.; Márkó, 1954. X. 28., MaM. (Tóth 1986); Pénzesgyőr, 1996. III. 2., FMI. és PP.; Ugod: Huszárokölőpuszta, MiO. (Tóth 1986); Ugod: Huszárokölőpuszta, 1978. III. 19., PA. (Tóth 1986); Zirc, PáJ. (Tóth 1986); Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. V. 23–VI. 25., KCs.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 6., KCs.; Bakonyszentlászló, 1979. IX. 25., RI.; Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA. (Tóth 1986); Fenyőfő, fenyves, 1973. X. 28., TS.

II.6. Vértessomló: Szép Ilonka forrás, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Zárt erdőkben – különösen tölgyesekben – egyike a közönséges holyvafajoknak. Fátlan élőhelyeken is megtalálható, különösen nedves, párás környezetben. Legnagyobb tömegben gombásodó avarban és más növényi eredetű törmelékben (elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között stb.) fordul elő, nem ritka azonban gombák termőtestén sem.

Sepedophilus obtusus (Luzé, 1902) – fényes pihésholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1994. V. 13–15., 1994. VI. 3–6., RI.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

A hegyvidéki, a dombvidéki és a síksági erdős tájak lakója. Mérsékelt melegkedvelő; a magasabb régiók hűvös, nedves erdeiben csak elvétve fordul elő, az alacsonyabb területek tölgyeseiben gyakori. Néha cserjés vagy gypes élőhelyeken is megtalálható. Gombásodó avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, szénatörmelékben stb. él.

Sepedophilus pedicularius (Gravenhorst, 1802) – recés pihésholyva

–. Bakony, BE. (Tóth 1986).

I.1. Tihany, 1940. IX. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986).

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban erdőkben gyakori, de fátlan élőhelyeken is megtalálható, különösen nedves, párás környezetben. Főleg gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában

ban és leváló kérge alatt, szénatörmelékben stb.) él, de megtalálható pl. taplók termőtestén is.

Sepedophilus testaceus (Fabricius, 1793) – szurokszínű pihésholyva [pihés holyva]

– Bakony, WF. (Tóth 1986).

I.1. Balatonfüred, 1981. IV. 19., PA.; Balatonfüred: Koloska-völgy, kéreg alól, 1973. IV. 5., SzD.; Pula: Tálodi-erdő, 1979. IV. 8., RI.; Tihany, 1937. III. 12., CsE. (Székessy 1943b; Tóth 1986); Tihany: Akasztó-domb, 1983. IV. 4., RI.; Tihany: Külső-tó, 1983. IV. 4., RI.

II.1. Urkút, 1979. IV. 16., RI.; Veszprém: Csatár-hegy, 1977. IV. 24., SpI. és WT.

II.2. Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Csesznek: Cuha-völgy, 1983. IV. 4., TS.; Porva: Hódos-ér, 1983. II. 5., RGy.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.

II.3. Balinka, 1979. VI. 14., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

II.4. Fenyőfő, 1979. V. 19–20., RGy.; Fenyőfő: Ósfenyves, 1973. X. 28., TS.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1986); Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, 1994. VIII. 15., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, kéreg alól, 1994. X. 18., KCs.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Vizes, nedves és üde erdőkben gyakori, száraz erdőkben ritkább; néha megtalálható cserjésekben, gyepekben is. Gombák termőtestén, gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, szénatörmelékben stb.) él.

Tachinusini (Fleming, 1821) – fürgeholyvák

Cilea silphoides (Linnaeus, 1767) – tarka fürgeholyva

I.3. Balatonederics, CsE. (Tóth 1986); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1986); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1986); Zalaszentő: Tátika, 1954. V., LR. (Tóth 1986); Zalaszentő: Tátika, 1965. IX. 17., TL. (Tóth 1986); Zalaszentő: Tátika, bükkfakéreg alól, 1963. IX. 13., KZ. (Tóth 1986).

Elterjedt a hegyvidéken (szórványosan az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban száraz gyepekben él; nagyobb számban száraz legelőkön fordul elő. Megtalálható még nedves-üde gyepekben is, főleg nedves legelőkön. Trágyalakó faj; elsősorban a friss ló- és marhatrágyát kedveli. Elvértve erjedő gyümölcsön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is ráakadhatunk.

Tachinus bipustulatus (Fabricius, 1793) – fanedvkedvelő fürgeholyva

II.2. Zirc (Kuthy 1897; Tóth 1986).

Szórványosan található a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdeiben. Az Alföldön és a Kisalföldön elsősorban a nagyobb folyók ligeteiben fordul elő. Pusztuló vagy elhalt lombosfák (pl. *Betula*, *Populus*, *Quercus*, *Salix*) leváló kérge alatt, illetve a korhadó fa belsejében, farontó rovarok (cincérek, szuvak, lepkék stb.) járataiban él, megtalálható azonban fák kifolyó nedvén, és elvértve erjedő gyümölcsön is.

Tachinus corticinus Gravenhorst, 1802 [*Tachinus collaris* Gravenhorst, 1802] – apró fürgeholyva [kis ganajtúróholyva]

- I.1. Tihany: Külső-tó, szőlő, talajcsapdázás, 2001. VI. 26., 2001. X. 21., KCs.
 I.2. Veszprém, 1954. XI. 15., MaM. (Tóth 1986).
 I.3. Keszthely, 2002. VI. 4., KoE.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.2. Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. XI. 2., KCs.; Súr, legelő, 1980. VI. 14., RI.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1995. III. 24., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Többé-kevésbé melegkedvelő, ezért a magasabb régiók hűvös, nedves élőhelyein csak elvétve található. Elsősorban zárt erdőkben – főleg tölgyesekben – gyakori. Gyepekben is előfordul, de a száraz éghajlatú erdőtlen vidékeken ritka. Bomló növényi anyagokon (pl. avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fűgyökerek között, komposztban, szénatörmelékben), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él.

Tachinus fimetarius Gravenhorst, 1802 – karcsú fűrgeholyva [ganajturó holyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1986).

I.2. Veszprém: Gulya-domb, 1976. VI. 8., BaJ. (Tóth 1986).

I.3. Keszthely, 2002. VI. 4., KoE.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, 1957. VI. 4., PaJ. (Tóth 1986).

II.2. Eplény: Malom-völgy, 1975. V. 10., KÁ. (Tóth 1986); Fenyőfő: Kék-hegy, 1982. XI. 1., PA.; Veszprém: Halastó, 1973. X. 29., TS. (Tóth 1986); Zirc, LF. (Tóth 1986).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, 1980. VI. 14., RI.; Isztimér, 1979. V. 28., PA.; Isztimér: Hétházpuszta, 1973. VI. 8., BaJ. (Tóth 1986).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VI. 1., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. V. 18., KCs.; Ugod: Szőlőhegy, 1973. V. 22., BaJ. (Tóth 1986).

II.6. Gánt: Vérteskozma, 1980. VI. 15., PA.; Szár: Nagy-Szállás-hegy, lejtősztyepp, talajcsapdázás, 1997. III. 8–IV. 12., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, lámpázás, 1997. VI. 14., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, bodzáról, 1994. VI. 11., KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain; a magasabb régiókban ritka, az alacsonyabb területeken gyakori. Elsősorban zárt erdők lakója, néha azonban gyepekben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, rothadó növényi maradványokon, szénatörmelékben, trágyában), illetve kövek, fadarabok stb. alatt él, néha azonban virágzó lágyszárú növényeken, cserjéken is előfordul.

Tachinus humeralis Gravenhorst, 1802 – erdei fűrgeholyva

I.3. Vállus: Büdöskút, lótrágyából, 1964. V. 27., PaJ. (Tóth 1986).

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Porva: Szépalmapuszta, 1988. VI. 11., RI.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ról, 1992. X. 27., ÁL.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ról, 1992. X. 27., ÁL.

A hegyvidék és a dombvidék nedves-üde erdeinek jellemző állata. Ligeterdőkben, bükkösökben, szurdokerdőkben, gyertyános tölgyesekben stb. él. Bomló szerves anyagokon (dögön, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, vadtrágyában stb.) fordul elő.

Tachinus laticollis Gravenhorst, 1802 – széleshátú fűrgeholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 1988. VI. 11., RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. V. 24–VI. 25., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14–15., PA.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.; Porva: Szépalmapusztá, 1988. VI. 11., RI.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1982. IV. 24., TS.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájain elterjedt és gyakori, a síkságon csak szóróványosan található. Főleg vizes, nedves és üde erdőkben él, néha azonban gyepekben is ráakadhatunk. Az Alföldön és a Kisalföldön jobbra csak folyómenti ligetekben, láperdőkben, gyertyános kocsányos tölgyesekben stb. fordul elő. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, istállók alomjában, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Tachinus lignorum (Linnaeus, 1758) – réti fűrgeholyva

I.3. Vállus: Láz-tető, 1978. V. 21., RI.

II.1. Sáska: Agár-tető, fűhálózás, 1967. V. 11., PaJ. (Tóth 1986).

II.2. Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RGy.; Csesznek: Gézaháza, sertéstrágyából, 1979. V. 24., SzD.; Eplény: Malom-völgy, 1977. IX. 24., RI.

II.4. Szápár: Sánc-hegy, 1979. XI. 4., RI.; Ugod, 1977. V. 8., RI.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1986).

VI. Zámoly: Zámolyi-legelő, 150 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, marhatrágyából, 1993. X. 13., ÁL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Általában gyepek élőhelyein fordul elő; zárt erdőkben csak elvétve található. Elsősorban trágyában él, de néha rothadó növényi maradványokon is ráakadhatunk.

Tachinus pallipes (Gravenhorst, 1806) – szegélyeshátú fűrgeholyva

I.2. Veszprém, 1954. VI. 17., MaM. (Tóth 1986).

A hegyvidék és a dombvidék vizes, nedves és üde élőhelyein fordul elő, de csak a magasabb régiókban gyakori. Ligeterdőkben, bükkösökben, szurdokerdőkben stb. él, de elvétve gyepekben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, nedves avarban, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb.) él.

Tachinus rufipennis Gyllenhal, 1810 – vörösszárnyú fűrgeholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. XI. 24–1978. V. 12., TL.; Porva, 1985. IV. 4., PA.

A hegyvidék magasabb régióinak jellemző faja, az alacsonyabb területeken csak elvétve fordul elő. Magyarországon a Kőszegi-hegységből és a Bakonyból ismert. Rend szerint a lucosok és a bükkösök övének nedves-üde erdeiben akadhatunk rá, de nem

ritkán gyepekben (vágásokon, hegyi réteken, hegyi legelőkön stb.) is megtalálható. Leggyakrabban emlősök (többnyire a vakond) föld alatti fészkeiben, járataiban fordul elő, de találták már üregekben, barlangokban is. Bomló növényi anyagokon a szabadban is ráakadhatunk.

Tachinus scapularis Stephens, 1832 – foltos fürgehollyva

I.1. Tihany, 1934., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1986).

I.2. Veszprém, 1955. VI. 11., MaM. (Tóth 1986).

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék erdős tájain fordul elő, helyenként azonban a síkságra is leereszkedik. Mindenütt szóróványosan található, az Alföldön és a Kisalföldön pedig kifejezetten ritka: csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén ismert egy-két lelőhelye. Általában vizes, nedves és üde erdőkben fordul elő, elvétve megtalálható azonban szárazabb erdőkben, cserjésekben, vágásokon, gyepekben is. Elsősorban trágyában él, de néha dögön, korhadó, rothadó növényi maradványokon is ráakadhatunk.

Tachinus signatus Gravenhorst, 1802 [*Staphylinus rufipes* auct., nec Linnaeus, 1758] – közönséges fürgehollyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1986).

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. V. 20., HS.; Balatonszőlős: Bagó-hegy, 1979. IV. 14., RGy.; Lovas: Király-kút, 1980. IV. 19., RI.; Nemesvámos, 1963. VI. 14., TL. (Tóth 1986).

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. V. 28., KCs.

I.3. Gyenesdiás, talajcsapdázás, 1999. VII. 6., HB. és KÁ.; Keszthely, 1996. IV. 19., KoT.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.; Váralus, 1978. IV. 3., RI.; Vonyarcvashegy, nádas, talajcsapdázás, 1999. VII. 6., HB. és KÁ.

II.1. Urkút: Zsófiapuszta, 1979. IV. 15., RI.; Veszprém: Csatár-hegy, parlag, rostálás, 1997. IV. 10., KCs.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. VIII. 5., GyGy. (Tóth 1986); Bakonybél: Száraz-Gerence, 1970. VII. 21., TS. (Tóth 1986); Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyháza: Gaja, talajcsapdázás, 2001. V. 25–VI. 26., 2001. IX. 26., KJ.; Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1982. V. 16., PA.; Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RGy.; Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RI.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1974. X. 10., TS. (Tóth 1986); Bakonyszentlászló: Hódos-ér, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1970. IX. 26–X. 31., TL. (Tóth 1986); Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 600 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, korhadó bükkből, 1992. IV. 18., ÁL.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.; Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA. és RI.; Eplény: Malom-völgy, 1974. V. 5., KÁ. (Tóth 1986); Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. X. 15., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, öztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1983. IV. 1., PA.; Jásd: Gaja, talajcsapdázás, 2001. VII. 23., KJ.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, 1985. IV. 4., PA.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Porva: Hódos-ér, talajcsapdázás, 2001. V. 22., MD.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1982. IV. 25., PA.; Zirc, ??. (Tóth 1986); Zirc: Arborétum, 1975. VII. 17., TL. (Tóth 1986); Zirc: Cuha, talajcsapdázás, 2000. V. 23–VI. 25., 2000. VII. 13., KCs.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., 1983. XI. 13., PA.; Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Isztimér: Burok-völgy, 1973. V. 25., TS. (Tóth 1986).

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., KCs.; Fenyőfő: Ősfenyves, 1983. IV. 20., TS.; Pápa: Tapolcafü, láprét, talajcsapdázás, 1999. VI. 8–VII. 8., KCs.

II.5. Sokorópátka: Bő-torok-völgy, talajcsapdázás, 1995. VI. 9., 1995. VII–VIII., KCs.

II.6. Szár, 1967. IV. 2., PA.; Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.; Várgesztes, 1978. IV. 9., PA.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VI. 17–VII. 22., 2000. VII. 22–VIII. 25., 2000. VIII. 25–IX. 23., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, égeres, 1995. III. 25., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, nyáras, 1996. III. 9., KCs.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A magasabb régiókban vizes, nedves és üde élőhelyeken egyaránt igen gyakori (elsősorban zárt erdőkben fordul elő, de néha gyepekben is megtalálható). A síkságon csak vizes-nedves erdőkben él. Bomló szerves anyagokon (pl. avarban, dögön, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában, víz által partra sodort uszadéokban), illetve kövek, fadarabok stb. alatt fordul elő.

Tachinus subterraneus (Linnaeus, 1758) – komposztlakó fürgeholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1986).

II.2. Bakonyzsűcs: Kőris-hegy, 700 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Trametes versicolor*-ról, 1994. IV. 30., ÁL.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1978. V. 12–VI. 9., TL. (Tóth 1986).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Várpalota: Pétfürdő (Tóth 1993); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1986).

Szórványosan fordul elő az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók ligeteiben található. Legtöbbször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban üde-száraz erdőkben, nedves-üde gyepekben stb. is. Elsősorban bomló, rothadó növényi maradványokon fordul elő, de találták már denevérguanón, dögön, elhalt fák leváló kérge alatt, fák kifolyó nedvén, gombásodó avarban, istállók alomjában, komposztban, taplók termőtestén stb., sőt barlangokban, pincékben, illetve a vakond föld alatti járataiban is.

Coproporus colchicus Kraatz, 1858 – gömböc fürgeholyva

II.6. Csákvár (Tóth 1993); Oroszlány: Mindszentpuszta, 1974. IV. 13–15., PA.

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék lakója. Inkább erdei állat – főleg üde-száraz erdőkben (cseres tölgyesekben, melegkedvelő tölgyesekben stb.) fordul elő –, elvétve azonban cserjésekben, gyepekben is megtalálható. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt stb.) él.

Habrocerinae (Mulsant et Rey, 1877) – sörtecsápúholyvák

Habrocerus capillaricornis (Gravenhorst, 1806) – közönséges sörtecsápúholyva

I.1. Balatonszepezd: Öreg-hegy, talajcsapdázás, 1999. VIII. 15–21., KCs.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.

I.3. Zalaszentmárton: Tátika, 1953. IX., LR. (Tóth 1986).

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 27., PaJ.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Fenyőfő: Kisszépalmapusztá, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Zirc, 1981. X. 25., PA.; Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL. (Tóth 1986).

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.; Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1986).

II.4. Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeinek lakója. Kivételesen cserjésekben, vizes, nedves és üde gyepekben stb. is előfordul. Gombásodó növényi anyagokon (avarban, elhalt fák tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt stb.), néha gombák termőestén található.

Oxyporidae Fleming, 1821 – gombaholyvák

Oxyporus maxillosus Fabricius, 1793 – feketesárga gombaholyva [rozsdás gombaholyva]

II.2. Némethbánya, 1970. V. 21., TS.; Zirc (Kuthy 1897; Székessy 1940); Zirc, KD. (Tóth 1980).

A hegyvidék és a dombvidék lakója, de mindenütt szórványosan fordul elő, és meglehetősen ritka. A bükkös és a gyertyános tölgyes öv nedves-üde erdeiben él, de ritkán égerligeteken, kivételesen fátlan élőhelyeken is megtalálható. Csöves és lemezes termőrétegű kalapos gombákon fordul elő.

Oxyporus rufus (Linnaeus, 1758) – feketevörös gombaholyva

–. Bakony (Székessy 1940); Bakony, BE. (Tóth 1980); Bakony, 1957. VII. 2., EJ. (Tóth 1980).

I.1. Badacsonytomaj: Badacsony, ?? (Tóth 1980); Balatonakali, 1965. VI. 21., PaJ.; Balatonfüred, EF. (Tóth 1980); Felsőörs, 1966. V. 30., PaJ.; Tapolca: Szent György hegy (Székessy 1940; Tóth 1980); Tihany (Székessy 1940); Tihany, 1926. VI. 18., CsE. (Székessy 1943b; Tóth 1980); Tihany, 1936. VI., SZ. (Székessy 1943b; Tóth 1980).

I.2. Balatonalmádi, park, Malaise-csapda, 1973. VI. 28., KeI.; Balatonalmádi: Budatava, 1973. VII. 2., TS.

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980); Sümeg: Sarvaly, dögcsapda, 1968. VI. 4–8., PaJ.; Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1980); Tapolca: Halastópuszta, 1955. V. 26–VI. 4., KA. (Tóth 1980).

II.1. Nagyvázsöny: Nagy-Veréb-tó, egyelés, 2002. VI. 5., KCs.; Sáska, 1985. VI. 22–28., RGy.

II.2. Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1983. V. 11., PA.; Eplény: Malom-völgy, 1962. VII. 11., PaJ.; Farkasgyepű, 1955. VI. 29., MaM.; Ugod: Hubertlak, 1964. VI. 8–10., PaJ.; Zirc: Cuha-völgy, 1970. V. 24., TS.; Zirc: Pintér-hegy, 1974. V. 30., KÁ.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonyszentkirály: Hajmápuszta, halastavak, 1972. V. 9., TS. (Tóth 1980); Fenyőfő, 1984. V. 3., PA.; Ugod: Elő-erdő, kaszáló, fűhálózás, 1972. VI. 19., BaJ.; Ugod: Irtáspuszta, erdő, 1972. VI. 15., BaJ.

II.6. Szár, 1972. VI. 4., RI.; Szár, 1986. VI. 15., RGy.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1980).

V. Nyirád: Felső-Nyirádi-erdő, 1965. VI. 23–25., PaJ.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Elvétve bokorerdőkben, cserjésekben, gyepesekben is előfordul. Lemezes termőrétegű kalapos gombák termőtestén él. Kivételesen dögön és trágyában is megtalálható.

Micropeplidae (Leach, 1815) – bordásholyvák

Oxytelinae (Fleming, 1821) – korhóholyvák

Coprophilini (Heer, 1839) – peceholyvák

Coprophilus (Coprophilus) striatulus (Fabricius, 1793) – közönséges peceholyva [fali peceholyva]

I.1. Szigliget, Várhegy, repült, 1995. V. 30., HH. (Horváth 1998).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939b); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1976. V. 11., TS.; Zirc, LF. (Tóth 1980); Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.3. Isztimér: Burok-völgy, gödörből, 1980. VII. 6., PA.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IV. 27., KCs.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.

III. Lesenceistvánd (Székessy 1939b; Tóth 1980; Horváth 1998).

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben. Bomló szerves anyagokon (avarban, elhalt lombosfák korhadékában és laza kérge alatt, fák kifolyó nedvén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) él. Néha kis-emlősök fészkeiben, föld alatti járataiban is megtalálható.

Coprophilus (Zonyptilus) piceus (Solsky, 1867) – ürgevendég peceholyva [sárgalábú korhóholyva]

II.6. Csákberény: Csípő, 200 m, *Chrysopogono-Caricetum humilis*, ürgelyukból, 1992. IV. 13., ÁL.; Csákberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, ürgelyukból, 1994. III. 31., ÁL.

Előfordul az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombsági tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A száraz pusztagyepesek, száraz legelők jellegzetes állata. Az ürge (*Citellus citellus*) fészkeiben, föld alatti járataiban él, néha azonban a szabadban (pl. nyúltrágyában, elvétve dögön stb.) is megtalálható.

Planeustomini (Jacquelin du Val, 1857) – aknásholyvák

Planeustomus palpalis (Erichson, 1839) – kis aknásholyva [sárga mocsárholyva]

II.1. Nagyvázsony (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897; Székessy 1939b; Tóth 1980).

Előfordul a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A meleg, száraz éghajlatú vidékek vizes-nedves talajainak jellemző állata. Árterületeken, sekély tavak, pocsolyák partján, réteken, szikészeken, nedves legelőkön stb. él. Rejtett életmódot folytat – a talajba ás járatokat –, alkonyatkor és éjszaka mozog, legtöbbször csak fényre repülő példányai kerülnek kézre.

Deleasterini Reitter, 1909 – csermelyholyvák

Deleaster dichrous (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus dichrous* Gmelin, 1790] – kétszínű csermelyholyva [kétszínű holyva] (8. kép)

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 24., 1977. VII. 2., HS.; Csupak, fénycsapdázás, 1977. VII. 10., HS.

I.2. Veszprém, 1955. IV., MaM.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. VII. 1–15., RL.; Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1967. V. 23–31., 1967. VI. 1–10., 1967. VII. 10–15., 1967. VII. 15–19., 1967. VII. 20–29., 1967. VIII. 5–9., 1967. VIII. 31., 1968. V. 21–30., RL.; Bakonybél: Somhegy, 400 m, fénycsapdázás, 1967. VIII. 5–9., 1967. IX. 1–10., RL. (Tóth 1980); Bakonyháza, fénycsapdázás, 1984. VII. 23., PA.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1957. VIII. 30., PaJ.; Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1965. V. 17., TL. (Tóth 1980); Csesznek: Cuha-völgy, 1972. VII. 15–31., 1972. VIII. 1–15., 1972. VIII. 15–31., 1972. IX. 1–14., 1973. V., 1973. VI. 1–15., RL.; Csesznek: Cuha-völgy, fénycsapdázás, 1973. VII. 15–31., 1973. VIII. 1–15., 1973. IX. 1–14., RL. (Tóth 1980); Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI–VII., PA.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, fénycsapdázás, 1977. V. 9., HS.; Zirc, LF. (Tóth 1980); Zirc: Bocskor-hegy, 1960. V. 16., PaJ.

II.3. Isztimér: Királyszállás, fénycsapdázás, 1976. V. 21., 1976. IX. 1., ??.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak folyóvizei mentén. Szórványosan a síkság csapadékosabb éghajlatú erdős területein is megtalálható, az Alföldön és a Kisalföldön azonban csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók mentén ismert néhány lelőhelye. Folyóvizek friss vízzel átitatott, legfeljebb gyér növényzettel benőtt, durva (kavicsos-homokos), nyers hordalékain él. Leginkább az árnyas, párás erdei környezetet kedveli – elsősorban égerligetek lakója –, előfordul azonban fátlan élőhelyeken (patakmenti mocsarakban, magaskórós réteken stb.) is. A magasabb régiókban néha (többszörre áradásokat vagy tartós esőzéseket követően) bükkösök, szurdokerdők, elvétve hegyi rétek stb. felázott, agyagos talaján is megtalálható. Alkonyatkor és éjszaka mozog; nappal kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, ritkábban vizes avarban, mohában, víz által partra sodort uszadékban, vízzel átitatott korhadó fatörzsekben stb. bújik meg.

Trogophloeini (Mulsant et Rey, 1879) – iszapholyvák

Thinodromus (Thinodromus) hirticollis Mulsant et Rey, 1878 – borzas iszapholyva

II.2. Zirc (Makranczy 1998).

A zárt erdők övében – az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság nagyobb folyóvizei mentén – fordul elő szórványosan. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak egy-két lelőhelye ismert a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken. Állandóan friss vízzel öntözött, kavicsos-homokos, nyers hordalékokon (kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Thinodromus (Amisammus) arcuatus (Stephens, 1834) – hegyi iszapholyva

II.3. Bodajk (Makranczy 1998); Bodajk, 1938. VI. 12., KZ. (Tóth 1980).

A hegyvidék és a dombvidék friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás erdei élőhelyeinek, égerligeteinek jellemző állata. A nagyobb folyók mentén helyenként a síkságra is leereszkedik, az Alföldön és a Kisalföldön azonban csak a peremvidékeken ismert egy-két lelőhelye. Mindenütt szórványosan fordul elő, és meglehetősen ritka. Folyóvizek friss vízzel átitatott, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékain fordul elő. A talajba ás járatokat; néha kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékokban stb. található.

Carpelimus (Paratrogophloeus) erichsoni (Sharp, 1871) [*Carpalimus bilineatus* auct., nec Stephens, 1834; *Trogophloeus riparius* auct., nec Lacordaire, 1835] – rovátkás iszapholyva [kétvonalas iszapholyva]

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 12., HS.; Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 14., HS. és SJ.; Révfülöp (Székessy 1939c); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1980); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., KCs.

I.2. Litér: Bendola-patak, 1996. IV. 23., KCs.

I.3. Keszthely (Székessy 1939c; Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, 1995. V. 2–27., SZs.

II.2. Veszprém: Gyökeres-árok, *Festucetum glaucae* [*Seseleo-Festucetum pallentis*], kő alól, 1967. V. 4., PaJ.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 13., 1999. VII. 21., 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 17., 2000. IV. 17., 2000. IV. 30., 2001. VII. 10., 2001. VII. 27., 2001. VIII. 2., 2001. VIII. 4., 2001. VIII. 6., 2001. VIII. 17., 2001. VIII. 19., 2002. VI. 14., 2002. VI. 21., 2002. VII. 26., SzCs.; Fehérvárcsurgó (Székessy 1939c).

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, patakpart, 2000. IV. 20., KCs.

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1995. III. 24., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, fénycsapdázás, 1995. VIII. 3., KCs.

IV. Balatonfüred: Balaton, 1974. V. 10., TS.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon; a magasabb régiókban ritka, az alacsonyabb tájakon gyakori. Általában folyóvizek partján és alacsony árterén fordul elő, szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon, iszapos vagy agyagos réti és ligeterdei talajokon. Hasonló körülmények között – többnyire kisebb számban – állóvizek szárazodó üledékein, valamint időszakos jellegű vizes-nedves élőhelyeken is megtalálható. Friss vízzel átitatott, durva (kavicsos-homokos) folyóvízi hordalékokon, illetve pangóvizes, rosszul átszellőzött, sűrű növényzettel benőtt öntéstalajokon, mocsarak, lápok talajain stb. csak ritkán fordul elő. A talajba ás járatokat; néha kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékokban, vizes-nedves avarban, kivételesen komposztban, szárazodó trágyában stb. is ráakadhatunk.

Carpelimus (Paratrogophloeus) opacus (Baudi, 1848) – posványlakó iszap-holyva

I.1. Révfülöp (Székessy 1939b; Makranczy 1998); Révfülöp, 1926. VI. 25., CsE. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

Előfordul a Dél-Dunántúl dombvidékein (eddig Belső-Somogyból, a Kis-Balaton területéről és a Balaton partjáról mutatták ki). Pangóvizet vagy időnként friss vízzel elöntött, iszapos, agyagos vagy tözezes, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, nedves réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb.) él. Többnyire vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékokban stb. található.

Carpelimus (Paratrogophloeus) rivularis (Motschulsky, 1860) [*Carpelimus bili-neatus* auct., nec Stephens, 1834; *C. obscurus* auct., nec Stephens, 1834] – közönséges iszapholyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 12., 1977. VI. 14., HS.; Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kapolcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.; Révfülöp (Székessy 1939c); Révfülöp, 1926. VI. 25., CsE. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.2. Veszprém: Vidámparki-tó, 1998. IX. 20., SZs.

I.3. Keszthely, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Veszprém: Gyökeres-árok, *Festucetum glaucae* [*Sesaleo-Festucetum pallentis*], kő alól, 1967. V. 4., PaJ.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 6., 1999. VII. 13., 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 17., 1999. IX. 14., 2000. V. 8., SzCs.; Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.; Fehérvárcsurgó (Székessy 1939c); Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. VI. 15., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, patakpart, 2000. VIII. 24., KCs.; Fenyőfő, 270 m, 1968. IV. 20–30., RL.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

IV. Balatonfüred: Balaton, 1974. V. 10., TS. (Tóth 1980; Horváth 1998) [ez az adat a *Carpelimus erichsoni* fajra vonatkozik].

Előfordul a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Környezeti igénye és életmódja a *Carpelimus erichsoni* fajéhoz hasonló (a két faj gyakran együtt fordul elő), a *C. rivularis* azonban mindenütt sokkal gyakoribb. Sokszor nagy számban található olyan helyeken (pl. hegyvidéki ligeterdőkben, friss vízzel átitatott, durva folyóvízi hor-dalékokon, illetve pangóvizet, rosszul átszellőzött talajokon) is, ahol a *Carpelimus erichsoni* már csak elvétve fordul elő.

Carpelimus (Paratrogophloeus) similis (Smetana, 1967) [*Trogophloeus metuens* Mulsant et Rey, 1878] – partlakó iszapholyva

I.2. Litér: Sikáros, vízpart, parttaposás, 1996. IV. 23., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú vidékein azonban jobbra csak a nagyobb folyók mentén, árnyas, párárs erdei környezetben fordul elő. Folyó- és állóvizek friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos nyers áradmányain, üledékein él.

Carpelimus (Carpelimus) anthracinus (Mulsant et Rey, 1861) – sziki iszap-holyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A meleg, száraz éghajlatú vidékek, az üledékes, homokos-iszapos, friss vízzel átitatott talajok jellemző állata. Változó vízjárású (tavasszal és ősszel jó vízellátású, a tenyészidőszak nagyobb részében azonban szárazodó) gyepes élőhelyeken (árterületeken, sekély tavak, pocsolyák partján és szárazodó medrében, réteken, szikeseken, nedves legelőkön stb.) fordul elő. A Nap által erősen besugárzott, növényzettel gyéren benőtt helyeket, a kevésbé kötött, jobb vízellátású, sókban, bázisokban gazdag talajokat (különösen a szoloncsák szikeseket) kedveli. Folyóvizek nyers hordalékain, mészen szegény üledékeken, szolonyec szikeseken, pangóvízes területeken kifejezetten ritka, illetve hiányzik. A talajba ás járatokat; néha turzás által partra vetett vizes-nedves növényi törmelékben is ráakadhatunk.

Carpelimus (Carpelimus) fuliginosus (Gravenhorst, 1802) – selymes iszap-holyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 11., SzCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajok jellemző állata, és inkább a fátlan élőhelyeket részesíti előnyben. Legtöbbször mocsarak, rétek, nedves legelők, ritkábban ligeterdők stb. iszapos vagy agyagos talajain fordul elő. Vízpartok nyers áradmányain, üledékein elég ritka, és a nagyon zárt, sűrű növényzettel benőtt, erősen árnyékolt helyeket is kerüli. A talajba ás járatokat; gyakran található kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékokban, vizes-nedves avarban, néha komposztban, szárazodó trágyában stb. is.

Carpelimus (Carpelimus) obesus (Kiesenweter, 1844) [*Trogophloeus memnonius* auct., nec Erichson, 1840] – pohos iszap-holyva

I.1. Csopak, fénycsapdázás, 1977. VII. 10., HS.; Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 11., TL. (Tóth 1980; Horváth 1998); Kapolcs: Kálo-misz-tó, 1971. VII. 9., TL.; Kővágóörs: Kornyi-tó, parttáposás, 2000. VI. 10., KCs.; Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany: Külső-tó, 1983. IX. 10., RI.

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1971. VII. 10., TL.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1972. VIII. 11., TL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 13., 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 12., 1999. VIII. 17., 2000. IV. 27., 2000. IV. 29., 2000. IV. 30., 2002. VII. 7., 2002. IX. 26., SzCs.; Bodajk, LF. (Tóth 1980); Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

Vizes-nedves vagy időszakosan felázott, elöntött talajú élőhelyeken a hegyvidéktől a síkságig mindenütt megtalálható. Folyóvizek magasabb árterén, állóvizek partján – eutróf állóvízi és mezotróf patakmenti mocsarak, magassásosok, forráslápok, lápok, rétek, nedves legelők, láp- és ligeterdők stb. iszapos, agyagos vagy tőzeges talajain – igen gyakori. Vízpartok nyers áradmányain, üledékein ritka, és a nagyon zárt, sűrű növény-

zettel benőtt, erősen árnyékolt helyeket sem kedveli. A talajba és járatokat; gyakran kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékban, vizes-nedves avarban, vízzel átitatott korhadó fatörzsekben stb. található.

[Carpelimus (Carpelimus) politus (Kiesenwetter, 1850) – selyemfényű iszap-holyva]

–. Balaton (Makranczy 1998).

Elterjedt a hegyvidéken (elsősorban az alacsonyabb régiókban), a dombvidéken és a síkságon. Mocsarak, rétek, nedves legelők, ligeterdők stb. vizes-nedves, iszapos vagy agyagos talajain él. Inkább a fátlan élőhelyeket részesíti előnyben. Vízpartok nyers áradmányain, üledékein többnyire csak kis számban fordul elő, és kerüli a nagyon zárt, sűrű növényzettel benőtt, erősen árnyékolt helyeket is. A talajba és járatokat; gyakran kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékban, vizes-nedves avarban, néha komposztban, szárazodó trágyában stb. található.

Carpelimus (Paraboopinus) nitidus (Baudi, 1848) – fényes iszap-holyva

I.3. Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 11., 1999. VIII. 17., SzCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők, vizes-nedves erdők stb. iszapos, agyagos, illetve tözeges talajain fordul elő; nyers áradmányokon, üledékeken csak elvétve található. Vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött, bomló növényi maradványokban gazdag talajokon, vizes-nedves avarban stb. él.

Carpelimus (Trogophloeus) corticinus (Gravenhorst, 1806) – sötét iszap-holyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 12., HS.; Tihany, 1933. XI. 23., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, fénycsapdázás, 1983. V–VI., PA.; Tihany, pézsmapocok jégkunyhójából, 1953. I. 29., SzV. (Tóth 1980; Horváth 1998).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939c); Balatonederics, EF. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1939c); Keszthely, 1909., GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Eplény, 1982. V. 16., PA.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 29., 1999. VIII. 17., 1999. VIII. 19., 1999. IX. 22., SzCs.; Fehérvárcsurgó (Székessy 1939c); Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1980); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. V. 4., 2000. VI. 29., 2000. VII. 13., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, fűzkéreg alól, 1994. III. 19., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Minden vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajú élőhelyen megtalálható. Nyers áradmányokon, üledékeken is előfordul, de nagyobb számban inkább folyóvizek magasabb árterén, állóvizek partján: mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők, vizes-nedves erdők stb. bomló növényi maradványokban gazdag, iszapos, agyagos, illetve tözeges talajaiban

él. Gyakran komposztban, víz által partra sodort uszadékban, vizes-nedves avarban, ritkábban kavicsok között, kövek, fadarabok alatt stb. található.

[**Carpelimus (Trogophloeus) ganglbaueri** (Bernhauer, 1901) – pusztai iszap-holyva]

– Kis-Balaton (Makranczy 1998).

Elszórta fordul elő az erdős puszták övében, az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú vidékein. Egy-két helyen – az alföldekkel határos dombsági tájakon – a Dunántúlon is megtalálható. A homokos-iszapos, sókban, bázisokban gazdag üledékek, szikes talajok jellemző állata. Változó vízjárású – tavasszal és ősszel vizes, nedves és üde, nyáron kiszáradó – élőhelyeken (árterületeken, szikes tavak, pocsolyák partján és szárazodó medrében, szikes mocsarakban, szikes réteken stb.) fordul elő. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Carpelimus (Trogophloeus) gracilis (Mannerheim, 1830) – kecses iszap-holyva

I.1. Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.3. Balatonederics, EF. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon, az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú vidékein azonban jobbra csak a nagyobb folyók mentén, árnyas, párás erdei környezetben fordul elő. Folyó- és állóvizek homokos-iszapos áradmányain, üledékein, mocsarak, rétek, nedves legelők, ligeterdők stb. iszapos talajaiban él. Néha komposztban, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékban stb. is megtalálható.

Carpelimus (Trogophloeus) impressus (Lacordaire, 1835) – barázdás iszap-holyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 7., 1999. VIII. 17., SzCs.

A hegyvidéken ritka (a magasabb régiókban többnyire hiányzik), a dombvidéken és a síkságon gyakori. Mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. található; nyers áradmányokon, üledékeken csak elvétve fordul elő. Bomló növényi maradványokban gazdag iszapban, agyagos réti és ligeterdei, illetve tözegek láptalajokban, komposztban, vizes-nedves avarban stb. él.

Carpelimus (Trogophloeus) pusillus (Gravenhorst, 1802) – apró iszap-holyva

I.3. Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); I.3. Keszthely, 2000. VII. 5., 2000. X. 6., KoE.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VII. 13., KCs.

A hegyvidéken ritkább, a dombvidéken és a síkságon gyakori. Leginkább fátlan élőhelyeken (mocsarakban, réteken, nedves legelőkön stb.) fordul elő. Vizes-nedves, bomló növényi maradványokban gazdag, iszapos vagy agyagos réti talajokban él, de avarban, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb. is gyakran megtalálható.

Carpelimus (Myopinus) elongatulus (Erichson, 1839) [*Carpalimus bicolon* Stephens, 1834] – erdei iszap-holyva

I.3. Vállus, 1978. V. 21., PA.

II.2. Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeiben él. Vizes, nedves és üde erdők bomló növényi maradványokban gazdag talajain gyakori, humuszban szegény talajokon, illetve száraz erdőkben ritka. Néha vizes, nedves és üde gyepekben is előfordul. Avarban, fakorhadékban, fűgyökerek között, humuszban stb. található.

Carpelimus (Troginus) exiguus (Erichson, 1839) [*Trogophloeus despectus* auct., nec Baudi, 1870] – homoktúró iszapholyva

I.1. Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980).

I.3. Gyenesdiás, fenyves erdő, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. Rendszerint friss vizű, mélyebb tavak partján fordul elő; ritkán holtágak, elvétve folyóvizek partján is megtalálható. A Nap által erősen besugárzott helyeket, a homokos-iszapos, friss vízzel átitatott nyers öntéseket, üledékeket kedveli. A talajba ás járatokat; a felszínen többnyire csak éjszaka mozog.

[**Thinobiini** (J. Sahlberg, 1876) – fővenyholyvák]

[**Thinobius brevipennis** Kiesenwetter, 1850 – rövidszárnyú fővenyholyva]

– Kis-Balaton (Makranczy 1998).

Elszórtan fordul elő az erdős puszták övében, az alföldekkel határos dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. Álló- és folyóvizek partján akadhatunk rá, legtöbbször friss vízzel átitatott nyers üledékeken és hordalékokon. Kövek, kavicsok között, vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. található.

Blediini Ádám et Hegyessy, 2001 – ásóholyvák

Bledius (Euceratobledius) furcatus (Olivier, 1812) – alföldi ásóholyva

II.2. Zirc (Kuthy 1897; Székessy 1939d; Makranczy 1998); Zirc, KD. (Tóth 1980).

Faunaterületünkön csupán néhány helyen gyűjtötték: irodalmi források az erdélyi Mezőség sós területeiről (Déva), a Delibláti-homokpusztáról (Gerebenc), Magyarországról (Zirc), Ausztriából (Fertő melléke), illetve a Felvidékről (Bártfa) említik, ezek az adatok azonban igen régiek. Előfordulása faunaterületünkön – de különösen Magyarországon – ma kétséges, újabb megerősítésre szorul. Elterjedése, környezeti igénye és életmódja bizonyára a következő fajéhoz hasonló, a legtöbb szerző szerint azonban ez az állat kizárólag sós, szikes területeken található.

Bledius (Elbidus) bicornis (Germar, 1823) [*Oxytelus bicornis* Germar, 1823, nec Olivier, 1812; *Bledius dama* Motschulsky, 1857] – kétszarvú ásóholyva [kétszarvú holyva]

II.2. Zirc (Kuthy 1897; Székessy 1939d; Tóth 1980).

Előfordul az erdős puszták övében, az erdélyi Mezőség, az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú vidékein. Honosságát a Kárpát-medencében csak néhány igen régi adat (Vízakna; Mezőhegyes, Zirc; Fertő melléke) bizonyítja. Előfordulása faunaterületünkön – de különösen Magyarországon – ma újabb megerősítést igényelne. A sós vízzel átitatott homokos-iszapos üledékek jellemző állata, de megtalálható szódás, szí-

kes talajokon, illetve nem sós, de mészben, bázisokban gazdag üledékeken is. A Nap által erősen besugárzott, növényzettel gyéren benőtt helyeket kedveli; többnyire sós és szikes tavak partján, illetve szárazodó medrében fordul elő. Életmódja a következő fajokéhoz hasonló.

[Bledius (Bledius) limicola Tottenham, 1940 [*Bledius spectabilis germanicus* Wagner, 1935] – északi ásóholyva]

I.1. Tihany, 1933. XI. 23., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1936. VII., EG. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.3. Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980).

Ez a faj Északnyugat-Európa atlantikus, szubatlantikus éghajlatú vidékeinek lakója. Korábban közzétett hazai adatai téves meghatározáson alapulnak, és a *Bledius spectabilis* fajra vonatkoznak. Életmódja a következő fajokéhoz hasonló.

Bledius (Bledius) spectabilis Kraatz, 1857 [*Bledius germanicus* auct., nec Wagner, 1935] – sókedvelő ásóholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 10., 1977. VI. 12., 1977. VI. 21., HS.; Csopak, fénycsapdázás, 1977. VI. 20., HS.; Révfülöp (Székessy 1939d); Révfülöp, 1926. VI. 17., CsE. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany (Székessy 1939d); Tihany, 1933. XI. 23., MF. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1934., SzV. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1936. VII., EG. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, fénycsapdázás, 1983. V. 6., ??; Tihany, tájvédelmi őrház, fénycsapdázás, 1983. VIII., ??; Tihany: Kis-erdő, fénycsapdázás, 1983. V. 22., ??; Tihany: Külső-tó (Székessy 1936).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939d); Balatonederics, EF. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás (Székessy 1939d); Gyenesdiás, 1912., HG. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1939d; Tóth 1980).

II.2. Hárskút: Ráktanya, lámpázás, 1997. IV. 28., KCs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 5., 2001. VI. 8., 2001. VI. 9., 2001. VI. 16., 2001. VII. 10., 2001. VII. 14., 2001. VIII. 8., 2001. VIII. 20., 2002. VII. 11., SzCs.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

II.4. Bakonyszentlászló: Cuha, 1960. V. 17., PaJ.

II.6. Gánt: Kőhányás, turistaház, lámpázás, 1998. VII. 26–31., KCs.

Elterjedt az erdős puszták övében, az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú vidékein. Néhány helyen – az alföldekkel határos dombsági és alacsonyabb hegyvidéki tájakon – a Dunántúlon is megtalálható. A homokos-iszapos, sókban, mészben, bázisokban gazdag üledékek, szikes talajok jellemző állata. Egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák partján és szárazodó medrében, szikes mocsarakban, szikes réteken stb. fordul elő. A Nap által erősen besugárzott, növényzettel gyérebben benőtt helyeket, a kevésbé kötött, jobb vízellátású, meszes talajokat, szoloncsák szikeseket kedveli. Mészben szegény üledékeken, szolonyec szikeseken kifejezetten ritka. Életmódja a következő fajéhoz hasonló.

Bledius (Bledius) tricornis (Herbst, 1784) – háromszarvú ásóholyva [háromszarvú holyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Nemesgulács, fénycsapdázás, 1977. V. 20., HS.; I.1. Révfülöp, 1988. VII. 23., L?; Tihany: Kis-erdő, fénycsapdázás, 1983. V. 22., ??.

I.3. Tapolca (Kuthy 1897; Székessy 1939*d*; Tóth 1980).

II.2. Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1968. V. 21–30., RL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 5., 1999. VII. 6., 1999. VII. 8., 1999. VII. 13., 1999. VII. 20., 1999. VII. 21., 1999. VII. 29., 2001. VI. 16., 2002. VII. 26., SzCs.

II.7. Vértessomló: Nagy-Somlyó, lámpázás, 1998. VII. 18–19., KCs.

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A meleg, száraz éghajlatú vidékek homokos-iszapos, vi-
zes-nedves tavi üledékeinek jellemző állata. Sekély tavak, pocsolyák legfeljebb gyér nö-
vényzettel benőtt partján és szárazodó medrében fordul elő. A Nap által erősen besugár-
zott helyeket, a kevésbé kötött, jobb vízellátású, sókban, mészen, bázisokban gazdag
üledékeket, a szoloncsák szikéseket kedveli. Agyagos, mészen szegény üledékeken,
szolonyec szikéseken meglehetősen ritka. A talajba ás járatokat; a felszínen többnyire
csak éjszaka mozog.

Bledius (Bledius) unicornis (Germar, 1825) – egyszarvú ásóholyva [egyszarvú
holyva]

I.1. Tihany, tájvédelmi őrház, fénycsapdázás, 1983. VIII., ??.

Elszórtnan fordul elő az erdős puszták övében, az Alföld és a Kisalföld meleg, szá-
raz éghajlatú vidékein. Egy-két helyen – az alföldekkel határos dombsági tájakon – a
Dunántúlon is megtalálható. A homokos-iszapos, sókban, bázisokban gazdag üledékek,
szikés talajok jellemző állata. Egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák partján és
szárazodó medrében, szikes mocsarakban, szikes réteken stb. fordul elő. Elsősorban a
Nap által erősen besugárzott, növényzettel gyérebben benőtt helyeket, a kevésbé kötött,
jobb vízellátású, meszes talajokat, szoloncsák szikéseket kedveli, de megtalálható mészen
szegény üledékeken, szolonyec szikéseken stb. is. Életmódja az előző fajéhoz
hasonló.

[Bledius (Hesperophilus) atricapillus (Germar, 1825) [*Oxytelus atricapillus* Ger-
mar, 1825, nec Nicolai, 1822] – sárgacsápú ásóholyva]

–. Balatonkenese (Székessy 1939*d*; Tóth 1980).

Szórványosan fordul elő az erdős puszták övében, az alföldekkel határos dombsági
tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. Friss vizű, mélyebb tavak partján talál-
ható. A Nap által erősen besugárzott helyeket, a friss vízzel átitatott, homokos (el nem
iszapolódott) nyers üledékeket kedveli. Életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Bledius (Hesperophilus) cribricollis Heer, 1839 – pirosszárnú ásóholyva

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.; Fenyőfő (Makranczy 1998).

Szórványosan fordul elő a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidék, a dombvi-
dék és a síkság nagyobb folyói mentén. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták
övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken található. Folyóvi-
zek partján és alacsony árterén, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, gyér növényzettel
benőtt, homokos-iszapos nyers hordalékokon fordul elő. Friss vizű tavak partján és szá-
razodó medrében, homokos-iszapos nyers üledékeken is gyűjtötték. Életmódja az előző
fajéhoz hasonló.

Bledius (Hesperophilus) dissimilis Erichson, 1840 – közönséges ásóholyva
[szarvatlan túróholyva]

I.1. Tihany (Székessy 1939*d*); Tihany, 1936. VII., EG. (Székessy 1943*b*; Tóth 1980;
Horváth 1998); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943*b*; Tóth 1980).

I.3. Gyenesdiás, fenyves erdő, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1968. V. 21–30., 1968. VI. 10–20., RL.

Megtalálható az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. A vizes-nedves talajok jellemző állata, és főleg fátlan élőhelyeken fordul elő. Leggyakoribb álló- és folyóvizek szárazodó, gyér növényzettel benőtt, homokos-iszapos áradmányain, illetve üledékein, de mocsarak, rétek, ritkán ligeterdők iszapos vagy agyagos talaján is megtalálható. Életmódja az előző fajkéhoz hasonló.

[**Bledius (Hesperophilus) erraticus** Erichson, 1839 – homoktúró ásóholyva]

– Kis-Balaton (Makranczy 1998).

A Kárpát-medencében szóróványosan található a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék folyóvizei mentén, a nagyobb folyókat követve azonban helyenként az Alföld és a Kisalföld peremvidékeire is leereszkedik. Hazánkban egyelőre csak a Kelet-Zalai-dombság és Belső-Somogy területéről, valamint a Mohácsi-síkról és a Szigetközéből ismert. Mindenütt nagyon ritka. Rendszerint folyóvizek (kivételesen friss vizű mélyebb tavak) partján akadhatunk rá. A friss vízzel átitatott, homokos (el nem iszapolódott), legfeljebb gyér növényzettel benőtt nyers hordalékokat és üledékeket kedveli. Legtöbbször kavicsok között, más rovarok által összeturkált homokban, növények levelei alatt, illetve gyökerei között, turzás által partra vetett vizes-nedves növényi törmelékben stb. fordul elő.

Bledius (Hesperophilus) gallicus (Gravenhorst, 1806) [*Staphylinus fracticornis* Paykull, 1790, nec O. F. Müller, 1776] – kis ásóholyva [kis túróholyva]

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 10., 1977. VI. 12., 1977. VII. 25., HS.; Kapos: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Révfülöp, 1925. VIII. 19., SzZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Salföld, fénycsapdázás, 1982. VIII., SzCs.; Tihany (Székessy 1939d); Tihany, 1936. VII., EG. (Székessy 1943b; Horváth 1998); Tihany, 1936. VII. 3., EG. (Tóth 1980); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, fénycsapdázás, 1983. V–VI., PA.; Tihany: Kis-erdő, fénycsapdázás, 1983. IV. 18., ??.

I.2. Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1971. VII. 10., TL.

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1939d); Keszthely, HG. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. VI. 1–15., RL.; Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1968. VI. 21–30., RL.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, fénycsapdázás, 1977. V. 4., HS.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 1., 1999. VII. 4., 1999. VII. 6., 1999. VII. 8., 1999. VII. 19., 1999. VII. 20., 1999. VII. 25., 1999. VII. 29., 1999. VII. 30., 1999. VIII. 17., 1999. IX. 18., 1999. IX. 25–26., 2000. IV. 17., 2000. IV. 18., 2000. IV. 27., 2000. IV. 29., 2000. IV. 30., 2000. V. 3., 2000. V. 7., 2000. V. 8., 2000. V. 12., 2001. VI. 8., 2001. VI. 9., 2001. VI. 14., 2001. VI. 16., 2001. VI. 18., 2001. VI. 21., 2001. VII. 7., 2001. VII. 14., 2001. VII. 18., 2001. VIII. 2., 2001. VIII. 16., 2001. VIII. 19., 2002. V. 18., 2002. VI. 14., 2002. VI. 15., 2002. VI. 19., 2002. VI. 20., 2002. VI. 21., 2002. VI. 28., 2002. VII. 1., 2002. VII. 3., 2002. VII. 7., 2002. VII. 11., 2002. VII. 22., 2002. VII. 26., 2002. VII. 31., 2002. IX. 26., SzCs.

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.; Fenyőfő, 270 m, 1968. IV. 20–30., RL.

A dombvidék és a síkság lakója. Mocsarak, rétek, nedves legelők, ritkán ligeterdők stb. bomló növényi maradványokban gazdag, iszapos vagy agyagos talaján él. Rokonaitól eltérően vízpartok nyers áradmányain, üledékein, illetve növényzettel gyéren benőtt helyeken csak elvétve található. A talajba ás járatokat; néha kövek, fadarabok, alatt, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb. fordul elő.

Bledius (Hesperophilus) nanus Erichson, 1840 – füstöscsápú ásóholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. V. 20., HS.

I.3. Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, homokfal, 1997. X. 10., KCs.

Szórványosan fordul elő az erdős puszták övében, az alföldekkel határos dombsági tájakon, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. Elsősorban friss vízű, mélyebb tavak partján található. A Nap által erősen besugárzott helyeket, a friss vízzel átitatott, homokos (el nem iszapolódot) nyers üledékeket kedveli. A talajba ás járatokat; a felszínen többnyire csak éjszaka mozog.

Bledius (Hesperophilus) opacus (Block, 1799) – homoki ásóholyva

I.3. Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, 1995. VIII. 16., KoE.

II.2. Bakonybél: Fekete-séd, 1971. V. 8., TL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. IV. 24., 2002. VII. 1., 2002. VII. 11., SzCs.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.; Fenyőfő (Székessy 1939d); Fenyőfő, 1900., WF. (Tóth 1980).

II.7. Vértessomló: Nagy-Somlyó, lámpázás, 1998. VII. 18–19., KCs.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Álló- és folyóvizek partján, friss vízzel átitatott vagy szárazodó, homokos-iszapos nyers hordalékokon, üledékeken él, de mocsarak, rétek iszapos vagy agyagos talaján is megtalálható. A csapadékosabb éghajlatú vidékeken ráakadhatunk még homokos talajok száraz gyepeiben is, ahol a laza homok sajátos vízháztartása (a felszín könnyen kiszárad, az alsó rétegek azonban tartósan nedvesek) teszi lehetővé előfordulását.

[**Bledius (Hesperophilus) roubali** Horion, 1963 [*Bledius orientalis* Roubal, 1934, nec Bernhauer et Schubert, 1911; *B. roubali* Scheerpeltz, 1968, nec Horion, 1963] – posványlakó ásóholyva]

–. Keszthely: Kis-Balaton, talajcsapdázás, 2000. VII. 6–13., 2000. VII. 27–VIII. 2., TA.

Elsősorban az Alföld meleg éghajlatú vidékein fordul elő, és valószínűleg a Kisalföldön is megtalálható. Szélesebb völgyekben, folyók, nagyobb patakok mentén a dombsági tájakon is gyűjtötték, de ott már nagyon elszórtan fordul elő, és kifejezetten ritka. A kiterjedtebb mocsár- és lápvidékek, a pangóvizes élőhelyek jellegzetes állata. Rendszerint árnyas, párás környezetben, holtágak, tavak partján, egész évben vizes-nedves, tűzeges, sűrű növényzettel benőtt talajokon, mocsarakban, lápokban fordul elő. Legtöbbször vizes-nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban ta-

lálható, kivételesen azonban rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában is fellelhető.

[**Bledius (Pucerus) verres** Erichson, 1840 – bütykös ásóholyva]

–. Balaton (Makranczy 1998).

Az erdős puszták övében, az Alföld és a Kisalföld meleg, száraz éghajlatú vidékein fordul elő nagyon elszórtan. A korábban közzétett adatok tanúsága szerint valaha elterjedtebb lehetett (az alföldekkel határos dombsági tájakon még a Dunántúlról is előkerült), ma azonban biztosan csak az Alföld déli területeiről ismert. A homokos-iszapos, sókban, bázisokban gazdag üledékek jellemző állata. Rendszerint szikes tavak, pocsolók partján és szárazodó medrében fordul elő. A Nap által erősen besugárzott helyeket, a friss vízzel átitatott, homokos (el nem iszapolódott), legfeljebb gyér növényzettel benőtt nyers üledékeket kedveli. Legtöbbször kavicsok között, más rovarok által összeturkált homokban, növények levelei alatt, illetve gyökerei között, turzás által partra vetett vizes-nedves növényi törmelékben stb. akadhatunk rá.

Aploderini Ádám et Hegyessy, 2001 – korhadékholyvák

Aploderus caelatus (Gravenhorst, 1802) [*Staphylinus spinipes* Pontoppidan, 1763; *S. spinipes* Block, 1799, nec Pontoppidan, 1763; *S. brachypterus* Marsham, 1802, nec Fourcroy, 1785] – rovátkás korhadékholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás, 1977. VI. 12., HS.

I.2. Soly (Székessy 1939c); Soly, BiL. (Tóth 1980).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939c; Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Bakonybél: Gerence, 1957. VI. 19., PaJ. (Tóth 1980); Ugod: Gerence, 1957. VI. 19., PaJ.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 4., 1999. VII. 7., SzCs.; Bodajk, 1938. VI. 12., KZ. (Tóth 1980).

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója, az Alföldön és a Kisalföldön azonban meglehetősen ritka: itt leginkább a nagyobb folyók kötött talajú (iszapos, agyagos vagy szikes) egykori árterületein fordul elő. Mocsarak, rétek, nedves legelők, vizes-nedves erdők stb. pangóvizes vagy időnként friss vízzel elöntött, bomló növényi maradványokban gazdag iszapos vagy agyagos talajaiban él. Előfordul komposztban, rothadó fában, nedves avarban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb. is.

Oxytelini (Fleming, 1821) – korhóholyvák

Anotylus (Styloxys) insecatus (Gravenhorst, 1806) – csipkeshátú korhóholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Balatonfüred, 1977. V. 23., ÁL.; Lovas: Király-kút, 1980. IV. 19., RI.; Tihany, 1983. IV. 17., PA.

I.3. Keszthely, 1976. VI. 28., TS.; Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.

II.1. Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ.

II.2. Bakonyszentlászló: Hódos-ér, 1974. V. 3., ZL.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 2000. V. 18., 2001. IV. 27., KCs.; Bakonyszentkirály: Haj-

máspusztá, 1973. VI. 5., TS.; Pápa: Kalapács-ér, égerliget, 1972. V. 23., TS.; Veszprém-
varsány, 1994. V. 7., KCs.

II.7. Oroszlány: Majkpusztá, tópart, 1994. IV. 3., KCs.

III. Lesenceistvánd, 1974. IV. 10., TS. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Előfordul a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Erdőkben és fátlan élőhelye-
ken egyaránt megtalálható. Elsősorban mészből, bázisokban gazdag talajokon gyakori.
Bomló növényi anyagokon (avarban, komposztban, korhadó fában, rothadó növényi ma-
radványokon stb.) él.

[**Anotylus (Styloxys) mendus** Herman, 1970 [*Oxytelus opacus* Kraatz, 1857, nec
Stephens, 1834; *O. fuscipes* Gemminger et Harold, 1868, nec Heer, 1839] – fénytelen
korhóholyva]

– Kis-Balaton (Makranczy 1998).

Az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és domb-
sági tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön fordul elő igen
szóróványosan. Jelenléte hazánkban – sőt a Kárpát-medencében is – ma kétséges, újabb
megerősítést igényelne. A száraz pusztagyepék, száraz legelők jellegzetes állata. Főleg
szárazodó trágyában található, előfordul azonban komposztban, rothadó növényi ma-
radványokon stb. is.

Anotylus (Styloxys) rugifrons (Hochhuth, 1849) – recésfejű korhóholyva

II.1. Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ. (Tóth 1980) [ez az adat az *Anoty-
lus insecatus* fajra vonatkozik].

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, 1995. III. 24., KCs.

Az alacsonyabb hegyvidéki régiók, a dombvidék és a síkság lakója. Mocsarakban,
lápokban, réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. él. Az időnként friss
vízzel öntözött élőhelyeket kedveli; pangóvizes talajokon ritka. Bomló növényi anyago-
kon (avarban, komposztban, korhadó fában, szénatörmelékben stb.) található.

Anotylus (Styloxys) rugosus (Fabricius, 1775) [*Staphylinus striatus* Strøm, 1768] –
rovátkáshátú korhóholyva [rovátkásnyakú korhóholyva]

– Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Balatonfüred, 1977. V. 23., ÁL.; Balatonfüred: Koloska-völgy, fénycsapdázás,
1977. IV. 3., 1977. V. 7., 1977. V. 21., 1977. VI. 10., 1977. VI. 12., 1977. VI. 14., 1977. VII.
1., 1977. VII. 2., 1977. VII. 9., 1977. VII. 10., HS.; Csopak, 1955. IV. 7., MaM.; Csopak,
fénycsapdázás, 1976. VII. 9–10., 1976. VII. 15–16., 1976. VII. 21–22., ??; Csopak, fény-
csapdázás, 1977. VI. 20., HS.; Kaposvár: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kővágóörs, 1984.
IV. 15., PA.; Nemesgulács, fénycsapdázás, 1976. VII. 19–20., ??; Nemesgulács, fény-
csapdázás, 1977. V. 22., HS.; Révfülöp (Székessy 1939c); Révfülöp, 1925. VIII. 19., SzZ.
(Tóth 1980; Horváth 1998); Salföld, fénycsapdázás, 1982. VIII., SzCs.; Tihany (Szé-
kessy 1939c); Tihany, 1939. IV. 15., 1940. IV. 16., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Hor-
váth 1998); Tihany, fénycsapdázás, 1983. V–VI., ??; Tihany, fénycsapdázás, 1983. IX.
24., PA.; Tihany, tájvédelmi őrház, fénycsapdázás, 1983. VIII., ??; Tihany: Külső-tó,
2000. X. 13., KCs.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. VII. 24–VIII. 2., 2000. X.
13–2001. III. 14., KCs.; Vászoly, 1982. VI. 27., PA.

I.2. Balatonalmádi, Lottó üdülő, 1976. VI. 14., KG.

I.3. Balatonederics (Székessy 1939c); Balatonederics, EF. (Tóth 1980; Horváth
1998); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonederics, 1966. IV. 8.,

TL.; Balatonederics, 1976. VI. 28., 1976. VII. 2., TS.; Balatongyörök: Bodor-hálás-tető, 1978. IV. 3., RI.; Gyenesdiás, fenyves erdő, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1939c); Keszthely, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, HG. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.; Rezi, fénycsapdázás, 1977. VI. 30., 1977. VII. 3., ??; Vállus, 1978. IV. 3., PA.; Zalaszentő: Tátika, 1996. V. 16., KoT.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. VII. 1–15., RL.; Bakonybél: Gerence, fénycsapdázás, 1973. VII. 15–20., RL. (Tóth 1980); Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1967. VI. 21–30., 1967. VII. 20–29., 1967. VII. 20–31., 1967. VIII. 2., 1967. VIII. 5–9., 1968. VI. 21–30., RL.; Bakonybél: Somhegy, 400 m, fénycsapdázás, 1967. VI. 20–30., 1967. VII. 1–10., RL. (Tóth 1980); Bakonyháza: Gaja, talajcsapdázás, 2001. V. 25., 2001. IX. 26., KJ.; Csesznek: Cuha-völgy, 1964. VIII. 17., TL.; Csesznek: Cuha-völgy, 1972. VII. 15–31., RL.; Dudar, fénycsapdázás, 1983. V–VII., 1983. VI. 27., 1983. VI–VII., ??; Eplény, 1964. V. 2., TL. (Tóth 1980); Olaszfalu, fénycsapdázás, 1983. VI. 25–26., PA.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, fénycsapdázás, 1977. V. 18., HS.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.; Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 1., 1999. VII. 4., 1999. VII. 5., 1999. VII. 6., 1999. VII. 7., 1999. VII. 8., 1999. VII. 9., 1999. VII. 20., 1999. VII. 21., 1999. VII. 25., 1999. VII. 29., 1999. VIII. 12., 1999. IX. 10., 1999. IX. 17., 2000. IV. 18., 2000. IV. 23., 2000. IV. 24., 2000. IV. 27., 2000. IV. 28., 2000. IV. 29., 2000. IV. 30., 2000. V. 12., 2001. VI. 2., 2001. VI. 9., 2001. VI. 16., 2001. VI. 17., 2001. VI. 21., 2001. VI. 27., 2001. VI. 30., 2001. VII. 7., 2001. VII. 10., 2001. VII. 12., 2001. VII. 14., 2001. VII. 18., 2001. VII. 19., 2001. VII. 27., 2001. VII. 28., 2001. VII. 29., 2001. VIII. 1., 2001. VIII. 3., 2001. VIII. 8., 2001. VIII. 14., 2001. VIII. 16., 2001. VIII. 20., 2002. V. 18., 2002. VI. 14., 2002. VI. 15., 2002. VI. 20., 2002. VI. 23., 2002. VI. 24., 2002. VII. 1., 2002. VII. 5., 2002. VII. 7., 2002. VII. 11., 2002. VII. 14., 2002. VII. 23., 2002. VII. 26., 2002. IX. 26., SzCs.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 13., 1998. V. 19., 1998. VI. 2., 1998. VI. 30., 1999. VII. 27., 2000. IV. 20., 2001. VI. 22., 2001. VII. 8., KCs.; Fenyőfő, 270 m, 1967. VI. 20–30., 1967. VII. 1–10., 1967. VII. 1–20., 1967. VII. 10–19., 1967. VIII. 1–10., 1967. VIII. 21–31., 1968. IV. 20–30., RL.; Fenyőfő, 270 m, fénycsapdázás, 1967. IX. 21–30., RL. (Tóth 1980); Pápakovácsi: Attyapuszta, vízpart, 1999. VII. 15., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, 2000. VIII. 25–IX. 23., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szarvas-kút, parttáposás, 2000. VI. 17., KCs.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., 2000. VI. 17–VII. 22., 2000. VII. 22–VIII. 25., KCs. és MoO.; Vértessomló: Szép Ilonka forrás, talajcsapdázás, 2000. VI. 17., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, lámpázás, 1997. VI. 14., KCs.; Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.; Vértessomló: Nagy-Somlyó, lámpázás, 1998. VII. 18–19., KCs.

IV. Balatonfüred: Balaton, 1974. V. 10., TS.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A magasabb régiókban ritka vagy hiányzik, az alacsonyabb területeken gyakori. Hazánkban egyébként ez a legkö-

zönségesebb holyvafajok egyike. Elsősorban vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajokon gyakori – mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. –, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, fakorhadékban, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Anotylus (Anotylus) complanatus (Erichson, 1839) [*Oxytelus pallipes* Stephens, 1834, nec Gravenhorst, 1806] – érdes korhóholyva

I.3. Balatonederics (Székessy 1939d); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Inkább fátlan élőhelyeken – réteken, nedves legelőkön stb. – fordul elő, de néha üde-száraz erdőkben is megtalálható. Elsősorban trágyában gyakori, de gyűjtötték már avarból, gombák rothadó termőtestéről, komposztból, korhadt faanyagból, rothadó növényi maradványokról stb. is.

Anotylus (Anotylus) hamatus (Fairmaire et Laboulbène, 1856) [*Oxytelus affinis* Czwalina, 1870] – tüskésfarú korhóholyva

I.1. Tihany, 1983. IV. 17., PA.

II.2. Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.; Ugod: Hubertlak, húscsalétkes csapda, 1967. VI. 26–29., TL. (Tóth 1980).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Inkább fátlan élőhelyeken – nedves, üde és száraz gyepekben – fordul elő, de néha üde-száraz erdőkben is megtalálható. Elsősorban trágyában él, de gombák rothadó termőtestéről, komposztból, rothadó növényi maradványokról stb. is gyűjthető.

Anotylus (Anotylus) hybridus (Eppelsheim, 1877) [*Oxytelus mutator* Lohse, 1963] – erdei korhóholyva

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VIII. 13., 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Balatongyörök: Padkői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VI. 30., 1995. VIII. 13., 1995. X. 3., HH. (Horváth 1998).

II.2. Bakonybél: Somhegy, 1977. VIII. 29., OA.; Bakonybél: Somhegy, 1978. V. 31., PA.; Bakonyszücs: Kőrös-hegy, 600 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, korhadt bükkből, 1992. IV. 18., ÁL.; Csesznek: Cuha-völgy, 1983. IV. 4., TS.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., 1975. V. 9–VI. 9., 1975. VII. 10–VIII. 11., 1975. VIII. 11–IX. 11., 1975. X. 13–XI. 10., 1975. XII. 1–1976. IV. 19., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. VI. 25–VII. 23., 1976. VII. 23–IX. 5., 1976. IX. 3–X. 11., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VI. 6–VII. 8., 1977. VII. 8–VIII. 8., 1977. VIII. 8–X. 12., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VI. 9–IX. 27., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 12–VII. 14., 1979. V. 23–VII. 12., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14–15., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, őztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1983. IV. 3., PA.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, 1964.

VIII. 26–28., PaJ.; Pénzesgyőr: Gerence, 1974. IV. 28., TS.; Porva: Pálháláspuszta, 1968. VII. 16–17., PaJ.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1983. V. 13., PA.; Zirc: Pintér-hegy, 1976. V. 16., TS.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 1961. IV. 28., EYS. (Tóth 1974); Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.; Szár: Fáni-völgy, rostálás, 1961. IV. 6–9., SzV. (Tóth 1974); Várgesztes, 1978. IV. 9., PA.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. A hegyvidék és a dombvidék vizes, nedves és üde erdeiben igen gyakori – ezekben a régiókban üde-száraz erdőkben és fátlan élőhelyeken is megtalálható –, a síkságon jobbra vizes-nedves erdők lakója, és meglehetősen ritka. Az Alföld középső, legszárazabb éghajlatú területein valószínűleg csak a nagyobb folyók mentén, illetve kiterjedtebb mocsár- és lápvidékeken fordul elő. Bomló szerves anyagokon (avarban, darázfészkek törmelékében, dögön, kismölösök fészkeinek hulladékain, gombák rothadó termőtestén, komposztban, korhadt fában, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb.) él.

Anotylus (Anotylus) inustus (Gravenhorst, 1806) – simafejű korhóholyva

I.1. Tihany (Székessy 1939c); Tihany, 1934. V. 5., 1934. V. 9., 1934. V. 17., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1934. V. 15., SzV. (Tóth 1980); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980); Tihany, 1983. V. 7., PA.

I.3. Balatonederics (Székessy 1939c); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, 2001. X. 3., KoE.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Rezi, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Tapolca: Halastópuszta, 1955. V. 26–VI. 24., KA. (Tóth 1980); Vállus: Láz-tető, 1978. V. 21., RI.

II.1. Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1965. VIII. 18., TL. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 19., KCs.

Előfordul a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Inkább erdei állat, de fátlan élőhelyeken sem ritka. Komposztban, gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb. él, de találták már elhalt fák laza kérge alatt, emlősök fészkeiben stb. is.

Anotylus (Anotylus) nitidulus (Gravenhorst, 1802) [*Oxytelus pedicellus* Gravenhorst, 1802] – fényes korhóholyva

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Kövágóörs (Székessy 1939d); Kövágóörs, 1934. VIII. 24., SzV. (Tóth 1980); Monostorapáti, 1979. IX. 8., RI.; Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Tihany, fénycsapdázás, 1983. IX. 13., 1983. IX. 24., PA.

I.2. Balatonalmádi, 1963. VI. 15., TL. (Tóth 1980); Balatonalmádi, vízpart, 1963. VI. 15., TL. (Tóth 1968).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939d); Balatonederics, 1903. IV. 2., GyJ. (Tóth 1980); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980); Keszthely (Székessy 1939d); Keszthely, GyJ. (Tóth 1980).

II.1. Urkút, 1979. IX. 9., RI.

II.2. Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI. 27., ??.; Dudar, fénycsapdázás, 1983. VI–VII., PA.; Zirc, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. VI. 30., KCs.; Fenyőfő, 1983. V. 10., PA.

Megtalálható a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt előfordul. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, fakorhadékban, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, trágyában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Anotylus (Anotylus) sculpturatus (Gravenhorst, 1806) – vésetthátú korhóholyva
–. Bakony (Székessy 1939c); Bakony, BE. (Tóth 1974, 1980); Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Ábrahámhegy, 1979. VI. 5., RI.; Balatonfüred, Malaise-csapda, 1973. V. 29., KeL.; Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998); Kővágóörs, 1976. VIII. 7., ÁL.; Kővágóörs: Vörös-domb, 1978. IV. 4., RI.; Köveskál: Felső-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Tihany (Székessy 1939c); Tihany, 1934. V. 5., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1974, 1980; Horváth 1998); Tihany, 1934. V. 9., 1934. V. 15., SzV. (Székessy 1943b); Tihany, 1934. V. 18., SzV. (Tóth 1974, 1980); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Tóth 1974, 1980; Horváth 1998).

I.2. Balatonalmádi, 1963. VI. 15., TL. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonalmádi, vízpart, 1963. VI. 15., TL. (Tóth 1968).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939c; Tóth 1980; Horváth 1998); Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VIII. 13., 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Balatongyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VI. 30., 1995. VIII. 13., HH. (Horváth 1998); Keszthely, 1995. V. 2–27., SZs.; Rezi, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VIII. 30., HH. (Horváth 1998); Tapolca: Halastópuszta, 1955. V. 26–VI. 4., KA. (Tóth 1980); Tapolca: Viszló, 1955. V. 26–VI. 4., KA. (Tóth 1974; Horváth 1998); Vállus, 1978. IV. 3., RI.; Vállus: Csetény-erdő, 1969. V. 23., PaJ.

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, 1955. VI. 5., MaM.; Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ.; Veszprém: Csatár-hegy, 1957. VI. 4., PaJ.; Veszprém: Csatár-hegy, 1978. III. 19., SpI. és WT.

II.2. Bakonyszentkirály, 1979. V. 19., RI.; Csesznek: Gézaháza, 1957. VI. 1., KZ. (Tóth 1974, 1980); Városlőd, 1963. IV. 14., TL. (Tóth 1980).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. IX. 27–28., 1999. IX. 29., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.6. Gánt, LF. (Tóth 1980).

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. A tölgyesek és az erdős puszták övének jellemző állata. A melegebb éghajlatú erdős tájakon gyakori, a hűvösebb éghajlatú vidékeken (pl. a Nyugat-Dunántúlon, az Északi-középhegységben, az Alföld északkeleti szögletében) ritka. Az Alföld és a Kisalföld erdőten vidékein sem gyakori. Elsősorban a nedves-üde, árnyas, párás erdei környezetet kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Rendszerint trágyában fordul elő, de mindenféle bomló szerves anyagon (avarban, dögön, elhalt fák gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, komposztban, madarak és emlősök fészkeinek tör-

melékében, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékban stb.) is megtalálható.

Anotylus (Oxytelops) tetracarlinatus (Block, 1799) – rovátkás korhóholyva

I.1. Ábrahámhegy, 1976. VII. 30., ÁL.; Ábrahámhegy, 1979. VI. 5., RI.; Balatonfüred (Székessy 1939d); Balatonfüred, 1929. VII. 23., HG. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Köveskál: Felső-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VI. 30., 1995. VIII. 3., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál, 1999. IV. 10., RGy.; Mindszentkál: Kő-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VIII. 13., HH. (Horváth 1998); Tapolca: Szent György hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 25., HH. (Horváth 1998); Tihany, 1937. III. 12., CsE. (Székessy 1943b); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Tihany: Szarkádi-erdő, 1937. III. 12., CsE. (Tóth 1980).

I.2. Balatonalmádi, Lottó üdülő, 1976. VI. 14., KG.; Vilonya: Külső-hegy, sziklagyp, talajcsapdázás, 1998. IV. 1–15., KCs.

I.3. Balatonederics (Székessy 1939d); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Balatongyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VI. 30., 1995. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980); Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980); Keszthely (Székessy 1939d); Keszthely, 1903. IV., VI., GyJ. (Tóth 1980); Keszthely, 1996. IV. 22., KoT.; Rezi, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VIII. 30., HH. (Horváth 1998); Vonyarcvashegy, HG. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.1. Tapolca: Hegyesdi vár, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., 1995. VIII. 13., 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998).

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, öztrágyából, 1991. V. 5., ÁL.; Olaszfalu: Alsóperepuszta, 1966. VII. 11–14., PaJ.; Porva, 1983. IV. 2., PA.; Zirc, belterület, 2001. III. 18., MoO.; Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 7., 1999. VII. 30., 2001. VI. 1., 2001. VI. 6., 2001. VI. 12., 2001. VI. 18., 2001. VII. 11., 2002. VI. 21., SzCs.; Balinka, rostálás, 1982. I. 10., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. VI. 15., 2001. VI. 6., 2001. VI. 22., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VI. 1., 2000. VI. 15., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.; Szápár, rostálás, 1981. II. 8., PA. és RI.

II.6. Vértesboglár: Boglártanya, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, juhtrágyából, 1992. VI. 23., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, rostálás, 1995. II. 26., KCs.

III. Szigliget, nádgazdaság, 1976. VI. 18., TS.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Az erdős tájakon közönséges, az erdőtlen vidékeken ritkább. Elsősorban a nedves-üde, árnyas, párás erdei környezetet

kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Trágyában tömegesen fordul elő, de mindenféle bomló szerves anyagon (avarban, dögön, elhalt fák gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, komposztban, madarak fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékban stb.) is gyakori.

Anotylus (Oxytelops) tetratoma (Czwalina, 1870) [*Oxytelus simplex* Pandellé, 1867, nec Motschulsky, 1859] – barázdás korhóholyva

– Bakony (Makranczy 1998); Vértes (Makranczy 1998).

I.1. Köveskál: Felső-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VIII. 13., HH. (Horváth 1998).

II.1. Tapolca: Hegyesdi vár, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998).

II.2. Zirc (Székessy 1939d); Zirc, PáJ. (Tóth 1980).

II.6. Csákvár, rostálás, 1961. V. 16., EYS. (Tóth 1980); Csákvár, rostálás, 1961. V. 16., KMÉ és TRZs. (Tóth 1980); Csákvár: Hajdú-vágás, 1961. VI. 20–27., MF. (Tóth 1980); Csákvár: Hajdú-vágás, húscsapda, 1961. VI. 27., KMÉ. (Tóth 1980); Várgesztes, 1961. IV. 11., EYS. (Tóth 1980).

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek jellemző állata. A síkságon ritka, az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén (pl. a Szigetközben) ismert egy-két lelőhelye. Elsősorban nedves-üde erdőkben él, de a magasabb régiókban néha megtalálható nedves-üde gyepekben is. Legtöbbször trágyában, ritkábban dögön vagy gombák rothadó termőtestén, rothadó növényi maradványokon stb. akadhatunk rá.

Oxytelus (Oxytelus) laqueatus (Marsham, 1802) [*Oxytelus luteipennis* Erichson, 1839] – hegyi korhóholyva

I.2. Veszprém, 1954. VI., MaM. (Tóth 1980) [ez az adat az *Oxytelus piceus* fajra vonatkozik].

II.1. Nagyvázsony (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897; Székessy 1939c; Tóth 1980); Veszprém: Csatár-hegy, 1957. VI. 4., PaJ. (Tóth 1980) [ez az adat az *Oxytelus piceus* fajra vonatkozik].

II.2. Bakonybél: Somhegy, 400 m, fénycsapdázás, 1967. VI. 21–30., RL. (Tóth 1980) [ez az adat az *Oxytelus piceus* fajra vonatkozik].

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben, szórványosan előfordul azonban a síkság zárt erdeiben is. Gyakori a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ritka a tölgyesek övének üde-száraz erdeiben. Vizes-nedves erdőkben (keményfaligetekben) is megtalálható. A magasabb régiókban elvétve nedves-üde gyepekben (hegyi réteken, hegyi legelőkön stb.) is gyűjtötték. Elsősorban trágyában él, de avarban, dögön, elhalt fák korhadékában és leváló kérge alatt, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. is előfordul.

Oxytelus (Oxytelus) migrator Fauvel, 1904 – jövevény korhóholyva

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VII. 13., SzCs.

Kelet-ázsiai eredetű faj. Hazánkban először a hetvenes évek végén gyűjtötték az Alföldön (Kétegyháza). Azóta már a Kisalföldről, az Aggteleki-karsztról, a Zempléni-hegységből is előkerült. Az alacsonyabb hegyvidéki, dombvidéki és síksági tájak lakója.

Változó vízjárású (tavasszal és ősszel jó vízellátású, a tenyésztidőszak nagyobb részében azonban szárazodó) gyepes élőhelyeken (árterületeken, sekély tavak, pocsolyák partján és szárazodó medrében, réteken, szikeseken, nedves legelőkön stb.) fordul elő. Fügyökek között, kövek, fadarabok stb. alatt, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb. él.

Oxytelus (Oxytelus) piceus (Linnaeus, 1767) – sárgalábú korhóholyva

–. Bakony (Székessy 1939c); Bakony, BE. (Tóth 1980); Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Dörgicse, 1978. IX. 7., RI.; Pécsely: Körtvélyes, 1979. IV. 14., RI.; Tihany (Székessy 1939c); Tihany, 1934. V. 15., 1934. VIII. 1., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.2. Veszprém, 1954. VI., MaM.; Vilonya, 1978. IX. 9., RI.

I.3. Balatonederics (Székessy 1939c; Tóth 1980; Horváth 1998); Csabrendek: Nagytárkánypuszta, 1979. VII. 31., RI.; Gyenesdiás, nádas, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tapolca (Rédl 1894; Tóth 1980; Horváth 1998).

II.1. Sáska: Agár-tető, 1967. V. 11., PaJ.; Sáska: Agár-tető, 1967. VI. 13., TL.; Veszprém: Csatár-hegy, 1957. VI. 4., PaJ.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1973. VII. 1–15., RL.; Bakonybél: Somhegy, 400 m, 1967. V. 23–31., 1967. VI. 10–20., 1967. VI. 21–30., 1967. VII. 20–29., 1967. IX. 1–10., RL.; Bakonybél: Somhegy, 400 m, fénycsapdázás, 1967. VII. 20–31., 1967. VIII. 20–31., RL. (Tóth 1980).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 20., 1999. IX. 7., 1999. IX. 18., 1999. IX. 20., 2001. VI. 16., 2001. VII. 7., 2001. VII. 14., 2001. VIII. 4., 2001. VIII. 5., 2001. VIII. 6., 2001. VIII. 7., 2001. VIII. 16., 2001. VIII. 17., 2002. VII. 22., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Fenyőfő, legelő, 1980. VII. 13., RI.; Fenyőfő, 270 m, 1967. VII. 1–20., RL.; Fenyőfő, 270 m, fénycsapdázás, 1967. VII. 1–15., RL. (Tóth 1980).

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidéki, a dombvidéki és a síksági tájakon. Leggyakoribb száraz gyepekben, főleg száraz legelőkön. Nedves-üde gyepekben, néha száraz tölgyesekben, cserjésekben, ritkán nedves-üde erdőkben stb. is előfordul. Bomló szerves anyagokon, elsősorban trágyában, ritkábban avarban, dögön, komposztban, rothadó növényi maradványokon stb. él.

Oxytelus (Epomotylus) sculptus Gravenhorst, 1806 – ráncos korhóholyva

I.1. Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939c); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.1. Veszprém: Csatár-hegy, lámpázás, 1997. VIII. 4–6., KCs.

II.2. Olaszfalu, fénycsapdázás, 1976. IX. 2–3., ??; Olaszfalu: Alsóperepuszta, fénycsapdázás, 1977. V. 29., HS.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 1999. VIII. 17., 1999. VIII. 23., 1999. VIII. 29., 1999. IX. 27–28., 2000. V. 12., 2000. V. 14., 2001. VI. 17., 2001. VII. 10., 2001. VII. 14., 2001. VIII. 14., 2002. VII. 23., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Fenyőfő, 270 m, 1967. VII. 10–19., RL.

Az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója. Fás és fátlan élőhelyeken egyaránt megtalálható, a zárt erdőket azonban kerüli. Bomló növényi maradványokban gazdag, nedves-üde talajokon, komposztban, madarak fészkeiben, nedves avarban, rot-

hadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb. él. Alkonyatkor és éjszakai mozgog, legtöbbször fényre repülő példányai kerülnek kézre.

Platystethus (Platystethus) arenarius (Fourcroy, 1785) – trágyatúró korhóholyva
–. Bakony (Székessy 1939*d*); Bakony, BE. (Tóth 1980).

I.1. Ábrahámhegy, 1979. VI. 5., RI.; Balatonfüred (Székessy 1939*d*; Tóth 1980; Horváth 1998); Dörgicse, 1978. IX. 7., RI.; Pécsely, 1979. IV. 14., RI.; Pula: Tálodi-erdő, 1978. IX. 11., RI.; Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Vászoly, 1978. IV. 24., PA.

I.3. Csabrendek: Nagytárkánypuszta, 1979. VII. 31., RI.; Gyenesdiás, kert, esti csapkodás, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., TL.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Inkább a fátlan élőhelyek jellemző állata, de erdőkben is elég gyakran előfordul. Elsősorban trágyában él, néha azonban megtalálható avarban, elhalt fák leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén stb.) is.

Platystethus (Craetopycrus) alutaceus (Thomson, 1861) – mocsári korhóholyva

I.3. Keszthely, 1999. V. 13., 1999. VII. 17., KoE.

II.1. Pula: Nagy-Sás-tó, egyelés, 2002. VI. 12., KCs.

Szórványosan fordul elő a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon, az Alföld száraz éghajlatú vidékein azonban hiányzik. Országunk nyugati, délnyugati felében elég gyakori; az Északi-középhegység területén nagyon elszórtan fordul elő és meglehetősen ritka. Elsősorban vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött, bomló növényi maradványokban gazdag talajokon fordul elő. Álló és lassan folyó vizek partján, mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. él. Többnyire a talajba ázott járataiban található; ritkán avarban, komposztban, korhadó fában stb. is előfordul.

Platystethus (Craetopycrus) capito (Heer, 1839) – busafejű korhóholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Balatonfüred, PI. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943*b*; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943*b*; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939*d*; Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Bakonybél (Székessy 1939*d*); Bakonybél, WF. (Tóth 1980); Csesznek: Cuha-hegy, 1958. IV. 30., PaJ.; Csesznek: Cuha-völgy, 1958. IV. 30., PaJ. (Tóth 1980); Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., PaJ.; Ugod: Hubertlak, patakpart, kövek közül, 1967. VI. 26–29., PaJ. (Tóth 1980).

II.4. Fenyőfő, 1983. V. 10., PA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon, a száraz éghajlatú területeken azonban csak szórványosan található (az Alföldön és a Kisalföldön kifejezetten ritka). Vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött – többnyire mészen, bázisokban gazdag – kötött talajokon él. Legtöbbször nedves és üde réteken, nedves legelőkön stb. fordul elő. Bomló növényi maradványokon él; kivételesen szárazodó trágyában is megtalálható.

Platystethus (Craetopycrus) cornutus (Gravenhorst, 1802) – iszaptúró korhóholyva [villásfejű holyva]

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kapolcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.; Monostorapáti, tópart, 1967. VIII. 22., TL.; Tihany, 1933. XI. 23., MF. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Vászoly, 1978. IV. 24., PA.

I.2. Balatonalmádi, 1963. VI. 17., 1964. VIII. 10., TL. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonalmádi, vízpart, 1963. VI. 17., TL. (Tóth 1968); Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1963. VI. 17., 1964. VII. 4., 1971. VII. 10., TL. (Tóth 1980); Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1971. VII. 10., TL.; Balatonalmádi: Káptalanfüred, vízpart, 1964. VIII. 6., TL. (Tóth 1968).

I.3. Gyenesdiás, fenyves erdő, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, vasútállomás, 1968. VIII. 5., TL.; Keszthely, vasútállomás, fényre, 1968. VIII. 5., TL. (Tóth 1980).

II.1. Nagyvázsony: Kab-hegy, 1962. VIII. 14., TL. (Tóth 1980); Nagyvázsony: Nyír-tó, egyelés, 2002. VII. 5., KCs.

II.2. Bakonybél (Székessy 1939d); Bakonybél, WF. (Tóth 1980); Bakonybél: Feketeséd, 1971. V. 8., TL.; Bakonybél: Gerence, 1972. VIII. 11., TL. (Tóth 1980); Márkó, tópart, 1997. VIII. 5., KCs.; Ugod: Hubertlak, 1967. VI. 26–29., PaJ.; Ugod: Hubertlak, patak menti kő alól egyelve, 1967. VI. 26–29., PaJ.; Zirc, 1964. VII. 10., PaJ.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, 1980. V. 25., RI.; Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

II.4. Bakonycsernye, legelő, 1964. VII. 30., PaJ.; Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.

II.5. Pannonhalma: Jánosháza, mesterséges tó, 1997. IV. 24., KCs.

II.6. Vértessomló: Szarvas-kút, parttaposás, 2000. VI. 17., KCs.

A magasabb hegyvidéken szórványosan fordul elő és ritka, az alacsonyabb hegyvidéki, dombvidéki és síksági tájakon elterjedt és gyakori. Csaknem minden vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött talajú élőhelyen megtalálható. Tömegesen fordul elő álló- és folyóvizek szárazodó, gyér növényzettel benőtt, iszapos nyers hordalékain, illetve üledékein, de mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. sem ritka. Bomló növényi anyagokkal, nyers humusszal, moszatokkal táplálkozik. Többnyire a talajba ázott járataiban található; kivételesen komposztban, korhadó fában stb. is előfordul.

Platystethus (Craetopycrus) degener Mulsant et Rey, 1878 – iszaplakó korhóholyva

I.1. Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Kapolcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.

II.2. Bakonybél: Gerence, 1972. VIII. 11., TL.

II.3. Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.

II.4. Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság lakója, az Alföld középső, legszárazabb éghajlatú területein azonban valószínűleg csak a nagyobb folyók mentén, illetve kiterjedtebb mocsár- és lápvídedékeken fordul elő. A magasabb régiókban ritka, az alacsonyabb területeken gyakori. Környezeti igénye és életmódja az előző fajéval nagyjából megegyezik.

Platystethus (Craetopycrus) nitens (C. R. Sahlberg, 1832) – réti korhóholyva

I.1. Balatonfüred, nádas szegélye, 1973. VII. 5., TL. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonfüred: Koloska-völgy, 1978. IV. 5., PA.; Kapolcs: Eger-víz, 1971. VII. 9., TL.; Ka-

polcs: Kálomisz-tó, 1971. VII. 9., TL.; Kövágóörs: Kornyi-tó, fűhálózás, 1988. X. 16., PA.; Tihany (Székessy 1939*d*); Tihany, 1934. V. 14., 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943*b*; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. VI. 21., BF. (Székessy 1943*b*; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.2. Balatonalmádi, Lottó üdülő, 1976. VII. 2., KG.; Balatonalmádi: Káptalanfüred, 1971. VII. 10., TL.; Veszprém: Séd, 1957. VIII. 6., PaJ. (Tóth 1980).

I.3. Balatonederics (Székessy 1939*d*); Balatonederics, EF. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonederics, HG. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás (Székessy 1939*d*); Gyenesdiás, 1912., HG. (Tóth 1980; Horváth 1998); Gyenesdiás, fenyves erdő, lámpafényre repült, 1949. VII. 12–28., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Keszthely, 2000. VII. 25., KoE.

II.1. Nagyvázsöny (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897; Székessy 1939*d*; Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. IX. 21., 2000. IV. 20., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, törzscsapdázás, 2000. IV. 20., KCs.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1971. VII. 8., TL.

II.6. Csákberény: Csípő, 200 m, *Cynodonto-Festucetum pseudovinae*, fűhálózás, 1994. III. 31., ÁL.; Oroszlány: Mindszentpuszta, 1974. IV. 13–15., PA.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. A vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható, nagyobb számban azonban csak vizes-nedves vagy legalább időszakosan felázott, elöntött, bomló növényi maradványokban gazdag talajokon fordul elő. Álló- és folyóvizek partján, mocsarakban, lápokban, réteken, nedves legelőkön, vizes-nedves erdőkben stb. igen gyakori. A talajba és járatokat; gyakran kavicsok között, kövek, fadarabok alatt, víz által partra sodort uszadékokban, ritkábban avarban, komposztban, korhadó fában, rothadó növényi maradványokon, trágyában stb. található.

[*Platystethus (Craetopycrus) nodifrons* Mannerheim, 1830 – északi korhóholyva]

I.3. Balatonederics (Székessy 1939*d*; Tóth 1980; Horváth 1998).

Európa és Szibéria hűvös éghajlatú tájainak jellemző faja, Közép- és Dél-Európa melegebb éghajlatú területein csak magashegységekben fordul elő. Irodalmi források szerint a Kárpátokban is megtalálható (jobbára az északi és keleti területeken), de mindenütt nagyon ritka. Legtöbbször álló- és folyóvizek partján, vizes-nedves gyepekben, fenyérekben stb. akadhatunk rá. Iszapban, bomló növényi maradványokon él, néha azonban szárazodó trágyában is megtalálható. Hazánkban aligha fordul elő: a korábban közölt magyarországi adatok – közöttük a balatonedericsi is – a hasonló *Platystethus nitens* fajra vonatkoznak.

***Platystethus (Craetopycrus) rufospinus* (Hochhuth, 1851) – sziki korhóholyva**

I.3. Keszthely, 1995. V. 2–27., SZs.

Az Alföld meleg, száraz éghajlatú vidékeinek jellemző faja. A délkeleti országrészben (Békés és Csongrád megyében) nem kifejezetten ritka, máshonnan azonban csak egy-két lelőhelye ismert. A homokos-iszapos, sókban, bázisokban gazdag üledékeket, szikes talajokat kedveli (főleg szikes tavak, pocsolyák partján, szikes mocsarakban, szikes réteken stb. fordul elő), elvéve azonban nedves réteken, nedves legelőkön, illetve

száraz gyepek időszakosan felázott, elöntött talajain is megtalálható. Többnyire iszapban, vizes-nedves növényi törmelékben akadhatunk rá.

Platystethus (Craetopycrus) spinosus Erichson, 1840 – pusztai korhóholyva

I.1. Mindszentkál: Öreghegy, 1992. V. 13–18., RI.

II.4. Bakonyszücs, 1997. V. 3., KCs.

Elterjedt az erdős puszták övében, az alföldekkel határos alacsonyabb hegyvidéki és dombosági tájak meleg, száraz lejtőin, illetve az Alföldön és a Kisalföldön. A szélsőségesebb éghajlatú keleti országrészben (különösen a Tiszántúlon) gyakori, a Duna–Tisza közén ritka, a Dunától nyugatra (pl. a Kisalföldön) csak egy-két lelőhelye ismert. Rendszerint kötött talajokon fordul elő, homokterületeken legfeljebb véletlenszerűen található. A meleg, száraz éghajlatú vidékek jellemző állata. Változó vízjárású (tavasszal és ősszel vizes-nedves, nyáron azonban szárazodó) élőhelyeken – pl. egykori árterületeken, sekély tavak, pocsolyák partján, réteken, szikeseken, nedves legelőkön – fordul elő. Többnyire iszapban, esetleg kövek, fadarabok stb. alatt, korhadó, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb. él.

Piestinae (Erichson, 1839) – lapholyvák

Siagonium humerale Germar, 1836 – vállfoltos lapholyva

I.1. Vigántpetend, 1981. X. 25., RI.

II.1. Kislőd: Csojányos-völgy, gombás gallyról kopogtatva, 1979. II. 3., SzD.; Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1982. IV. 25., PA.

II.2. Bakonyjókó: Iharkút, 1969. V. 27–28., PaJ.; Bakonyszücs: Odvas-kő-barlang, 1996. III. 2., FMi. és PP.; Csesznek: Kő-hegy, kéreg alól, 1979. V. 23., SzD.; Fenyőfő: Kék-hegy, gombás gallyról kopogtatva, 1983. V. 15., SzD.; Márkó, 1968. IV. 7., TL.; Porva, 1983. I. 15., PA.; Porva: Felső-erdő, gombás gallyról kopogtatva, 1983. IV. 10., SzD.; Ugod: Huszárokölőpuszta, 1978. III. 19., PA.; Zirc (Székessy 1938a); Zirc, LF. (Tóth 1980); Zirc: Cuha-völgy, gyertyán kérge alól, 1936. IV. 1., BIJ. és KZ. (Kaszab 1938a); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1980); Zirc: Rókalyukas-árok, 1999. IV. 10., KCs.

II.3. Isztimér: Burok-völgy, 350 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, korhadt bükk-törzsből, 1978. I. 8., ÁL.; Tés: Szúnyog-völgy, fakéreg alól, 2000. X. 14., KCs.

II.4. Veszprémvarsány: Keresztúri-rét, kéreg alól, 1996. XI. 12., KCs.; Veszprémvarsány: Malom-hegy, 1995. IV. 7., KCs.

II.6. Szár: Fáni-völgy, 1979. IV. 4., RGy.

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, kéreg alól, 1994. IV. 3., KCs.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben, de a csapadékosabb éghajlatú síksági tájak (pl. a Dráva-mellék) ártereinek zárt erdeiben is előfordul nagyon szórványosan. Gyakori a bükkösök, ritkább a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben. Vizes-nedves erdőkben (keményfaligetekben) is megtalálható. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Carpinus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Populus*, *Robinia*, *Ulmus*) leváló nedves kérge alatt él.

Siagonium quadricorne Kirby et Spence, 1815 – négyszarvú lapholyva [négy-szarvú holyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.3. Zalaszentot: Tátika, bükkfakéreg alól, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Zalaszentot: Tátika, bükkös, fakéreg alól, 2000. III. 15., SZs.

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2001. VIII. 4., SzCs.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

Elszórta fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban nedves-üde, illetve üde-száraz erdőkben él, de megtalálható vizes-nedves erdőkben, elvétve cserjésekben stb. is. Elhalt lombosfák, illetve cserjék (pl. *Acer*, *Corylus*, *Fagus*, *Juglans*, *Populus*, *Quercus*, *Robinia*, *Salix*, *Sambucus*, *Ulmus*) leváló nedves kérge alatt akadhatunk rá.

Omaliinae (MacLeay, 1825) – barázdásholyvák

Omaliini (MacLeay, 1825) – barázdásholyvák

Omalius caesus Gravenhorst, 1806 – kis barázdásholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, 1977. V. 22., RI.; Balatoncsicsó: Erdészlak, lámpázás, 1992. VI. 22., MeO.; Balatonfüred: Koloska-völgy, 1978. IX. 23., PA.; Dörgicse, 1978. IX. 24., PA.; Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Káptalanóti: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. III. 28., 1996. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Lovas: Király-kút, 1976. V. 23., RI.; Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1995. V. 1., 1995. VI. 30., 1996. VII. 6., 1996. X. 15., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Kő-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., 1996. VII. 6., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Öreghegy, 1997. VI. 7–8., RI.; Pécsely, rostálás, 1982. III. 29., PA. és RI.; Tihany (Székessy 1938b); Tihany, 1934. V. 13., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1941. VII., Pál. (Tóth 1980); Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. X. 13–2001. III. 14., 2001. IX. 26–X. 21., KCs.; Zánka (Székessy 1938b); Zánka, 1902. VII., EF. (Tóth 1980; Horváth 1998).

I.2. Balatonalmádi, 1965. III. 29., PaJ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonalmádi, Tulipán u. 15, 1965. III. 29., PaJ.; Soly (Székessy 1938b); Veszprém: Gulya-domb, taplóból, 1962. IV. 10., PaJ.

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., 1995. V. 2–27., SZs.; Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. V. 2–27., SZs.; Vállus: Csetény-erdő, 1969. V. 23., PaJ.; Vállus: Láz-tető, 1964. V. 28., PaJ.; Zalaszentot: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.1. Nagyvázsny: Kab-hegy, 1965. V. 15–VII. 13., TL. (Tóth 1980); Nagyvázsny: Nyír-tó, talajcsapdázás, 2002. X. 1., KCs.; Tapolca: Hegyesdi vár, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998).

II.2. Csesznek: Cuha-völgy, LR. (Tóth 1980); Csesznek: Kő-árok, 1957. V. 21., PaJ.; Csesznek: Kő-árok, gombás gallyakról kopogtatva, 1979. V. 22., SzD.; Eplény, szalma-kazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. V. 9–VI. 9., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. IX. 3–X. 11., 1976. X. 11–XI. 9., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VIII. 8–X. 12., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VI. 9–IX. 27.,

1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1966. V. 25–31., PaJ. (Tóth 1980); Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, fenyőkéreg alól, 1973. IX. 7., TL. (Tóth 1980); Hárskút: Ráktanya, felhagyott almáskert, 2003. V. 2–30., KCs.; Pénzesgyőr, 1997. XI. 29., PP.; Ugod: Huszárokölőpuszta, 1979. V. 20., PA.; Zirc (Székessy 1938b); Zirc, PáJ. (Tóth 1980); Zirc, 1956. X. 8., LR. (Tóth 1980); Zirc, 1981. X. 10., PA.; Zirc: Cuha-völgy, 1934. IV. 12., KZ. (Tóth 1980).

II.3. Bakonykúti, fénycsapdázás, 2000. V. 14., 2000. V. 16., SzCs.; Bodajk, LF. (Tóth 1980); Bodajk: Gaja, 1971. IX. 24., TL.; Isztimér: Hárs-hegy, 1980. VI. 14., RI.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980); Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. V. 4., 2001. VI. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. X. 20., 2000. III. 23., 2000. X. 5., 2000. XI. 2., 2001. VI. 6., KCs.; Bakonyszentlászló: Halastó, 1983. IV. 30., RI.; Csetény, 1969. V. 23., PaJ. (Tóth 1980); Csetény, szalmakazal alól rostálva, 1978. II. 25., PA.; Fenyőfő, erdei fenyő kérge alól, 1973. IX. 7., TL.

II.6. Csákberény: Bucka, sziklagyep, talajcsapdázás, 2003. IX. 23–XII. 14., KCs.; Vértessomló: Szarvas-kút, talajcsapdázás, 2000. VI. 17–VII. 22., 2000. VII. 22–VIII. 25., 2000. VIII. 25–IX. 23., KCs. és MoO.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.

IV. Balatonalmádi: Lozsánta, füzes, talajcsapdázás, 2000. VI. 13–VII. 12., HB. és KCs.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt előfordul, és mindenütt egyike a legközönségesebb holyvafajoknak. Inkább erdei állat, és elsősorban a nedves-üde, árnyas, párás környezetet kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Bomló szerves anyagokon (avarban, darázfészkek törmelékében, dögön, elhalt fák gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, guanón, hullott gyümölcsön, komposztban, madarak és emlősök fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él. Kivételesen virágzó fákön, cserjéken is előfordul.

Omalius cinnamomeus Kraatz, 1857 – fahéjszínű barázdásholyva

I.1. Balatonakali, 1955. V. 11., MaM.; Balatonfüred: Koloska-völgy, karsztbokorerdő, kopogtatás, 1980. V. 17., PA.; Tihany (Székessy 1943); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.2. Veszprém, 1955. V., MaM.

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. X. 3., HH. (Horváth 1998); Balatongyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VIII. 13., HH. (Horváth 1998); Lesencefalu: Hajag-hegy, 1954. IX., LR. (Tóth 1980; Horváth 1998); Zalaszentmárton: Tátika, 1953. IX., LR. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.3. Fehérvárcsurgó (Székessy 1938b); Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1980).

II.6. Csákvár, 1961. IV. 26., KZ. (Tóth 1980); Csákvár, rostálás, 1961. V. 16., EYS. (Tóth 1980); Csákvár: Hajdú-vágás, rostálás, 1961. V. 16., KMÉ és TRZs. (Tóth 1980).

Az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőinek lakója, az itt tenyésző gyepes aljnövényzetű, üde-száraz erdők jellegzetes faja. A Villányi-hegység, a Mecsek, a Zselic, illetve a Dunántúli-középhegység mediterrán jellegű melegkedvelő erdeiben viszonylag gyakori, az Északi-középhegység kontinentális jellegű melegkedvelő erdeiben szórványosan fordul elő és kifejezetten ritka. Inkább erdei állat – főleg melegkedvelő tölgyesekben, bokorerdőkben stb. él –, megtalálható azonban száraz pusztagyepekben, száraz legelőkön stb. is. Elsősorban korhadó növényi maradványokon (pl. avarban, fűgyökerek között) fordul elő.

Omalium excavatum Stephens, 1834 – magashegyi barázdásholyva

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak, magashegységek lakója. Hegyvidéki erdeink felső régióiban, illetve az erdőhatár fölötti havasi cserjésekben és gyepekben helyenként elég gyakori, az alacsonyabb területeken azonban már csak elvétve található. Magyarországon biztosan csak a Bakonyból ismert. Elsősorban bomló növényi anyagokon (avarban, fák kifolyó nedvén, szalma- és szénakazlak alján, víz által partra sodort uszadékban stb.) él. Előfordul kisemlősök (pl. *Marmota*, *Mus*, *Talpa*) föld alatti fészkeiben, járataiban is.

Omalium imitator Luze, 1906 – barnáshátú barázdásholyva

–. Vértess (Tóth 1982b).

Elterjedéséről, környezeti igényéről, életmódjáról keveset tudunk. Állattani irodalmunk Magyarországról és Szlovákiából is említi, az adatok nagy része azonban ellenőrzésre szorul. (Az általunk látott magyarországi anyagban e név alatt csak az *Omalium caesum* világos színű példányait találtuk.) Melegkedvelő állat, tehát valószínű, hogy elsősorban az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék lakója, környezeti igénye és életmódja pedig bizonyára az *Omalium cinnamomeum* fajéhoz hasonló.

Omalium littorale Kraatz, 1857 – sókedvelő barázdásholyva

I.2. Soly, BiL. (Tóth 1980).

A hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon fordul elő igen szórványosan. Nálunk rendszerint álló- és folyóvizek homokos-iszapos partján – főként sókban, mészben, bázisokban gazdag üledékeken –, időszakosan felázott, elöntött rétegekben, nedves legelőkön, szikeseken található, de ráakadhatunk még homokos talajok száraz gyepeiben is, ahol a laza homok sajátos vízháztartása (a felszín könnyen kiszárad, az alsó rétegek azonban tartósan nedvesek) teszi lehetővé előfordulását. Nedves növényi törmelékben, víz által partra sodort uszadékban stb. él.

Omalium rivulare (Paykull, 1789) [*Staphylinus cursor* O. F. Müller, 1776] – gödörkés barázdásholyva [barázdás holyva]

–. Bakony, CsE. (Tóth 1980); Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Balatoncsicsó: Erdészlak, 1977. V. 22., RI.; Balatonfüred, Malaise-csapda, 1973. V. 29., KeL.; Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998); Káptalantóti: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. X. 15., HH. (Horváth 1998); Kővágóörs, 1976. VIII. 7., ÁL.; Lovas: Király-kút, 1976. VI. 5., RI.; Mindszentkál: Felső-erdő, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., 1995. X. 3., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1995. V. 1., 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Kő-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. VII. 6., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Öreghegy, 1990. V. 30–31., 1992. III. 1., RI.; Ta-

polca: Szent György hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Tihany, 1941. V. 15., KZ. és SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Zánka, BiL. (Tóth 1980).

I.2. Sóly (Kuthy 1897; Székessy 1938b).

I.3. Balatongyörök: Garga-hegy, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Balatongyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. X. 3., HH. (Horváth 1998); Keszthely (Székessy 1938b); Keszthely, GyJ. (Tóth 1980); Keszthely, búzaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Lesenceistvánd: Uzsa-Erdésztelep, 1954. V., LR. (Tóth 1980); Rezi, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., 1995. X. 3., 1996. IX. 15., HH. (Horváth 1998); Tapolca: Halastópuszta, 1955. V. 26–VI. 4., KA. (Tóth 1980; Horváth 1998); Zalaszántó: Tátika, 1956. IX. 5., LR. (Tóth 1980); Zalaszántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980); Zalaszántó: Tátika, bükkfakéreg alól, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.1. Ajka: Sárscsikút, dögcsapda, 1963. V. 14–17., PaJ.; Nagyvázsony: Kab-hegy, 1963. X. 10., TL. (Tóth 1980); Szentgál: Miklós Pál hegy, 1986. V. 11., PA.; Tapolca: Hegyesdi vár, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998).

II.2. Csesznek: Kő-árok, gombás gallyakról kopogtatva, 1979. V. 22., SzD.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. X. 13–XI. 12., 1976. V. 24–VI. 25., 1977. III. 23–V. 3., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VI. 9–VII. 17., 1978. VIII. 14–IX. 27., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Márkó, 1954. X. 28., MaM.; Németbánya, vadászház, fűhálózás, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ. (Tóth 1980); Porva: Hódos-ér, 1983. V. 1., RI.; Porva: Szépalmapusztá, 1984. VI. 11., 1988. VI. 11., RI.; Ugod: Huszárokölőpuszta, 1979. V. 20., PA.; Zirc (Székessy 1938b); Zirc, KD. (Tóth 1980); Zirc: Arborétum, avarból rostálva, 1973. III. 30., TL. (Tóth 1980).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.; Bodajk, LF. (Tóth 1980); Fehérvárcsurgó (Székessy 1938b); Fehérvárcsurgó, 1923. XI. 10., BiL. (Tóth 1980); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., 2001. IV. 27., 2001. VI. 6., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1998. V. 19., 2001. VI. 6., 2001. X. 15., KCs.; Fenyőfő, 1983. IV. 30., RI.

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1992. X. 27., ÁL.; Gánt: Vérteskozma, 1980. VI. 15., PA.; Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Armillariella mellea*-ről, 1992. X. 27., ÁL.

II.7. Oroszlány: Majki-hegy, 238 m, cseres tölgyes, gombából, 1994. XI. 1., KCs.

V. Ajka: Padragkút, 1979. V. 20., RI.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban az árnyas, párás környezetet kedveli – vizes, nedves és üde erdőkben igen gyakori –; egyébként a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt előfordul. Néha üregekbe, barlangokba is behúzódik. Életmódja az *Omalium caesum* fajéhoz hasonló.

Omalium validum Kraatz, 1857 – termetes barázdásholyva

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., TL.

A hegyvidék magasabb régióinak jellemző faja, az alacsonyabb területeken csak elvétve fordul elő. Rendszerint a bükkösök, ritkábban a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben akadhatunk rá, de néha gyepekben is megtalálható. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, gombák rothadó termőtestén, guanón, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) él. A szabadban elég ritka; legtöbbször denevérlakta barlangokban, emlősök (*Meles*, *Mus*, *Oryctolagus*, *Talpa*, *Vulpes* stb.) fészkében és föld alatti járataiban található.

Phyllodrepa (Phyllodrepa) floralis (Paykull, 1789) [*Staphylinus rufipes* Fabricius, 1793, nec Linnaeus, 1758] – virágkedvelő barázdásholyva

I.1. Balatonfüred, 1973. V. 29., KeI. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonfüred, Malaise-csapda, 1973. V. 29., KeI.; Kapolcs: Kálomisz-tó, 1968. V. 7., PaJ.; Kisapáti: Szent György hegy, 1998. IV. 26., KCs.

I.3. Balatongyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Keszthely, 2000. V. 25., KoE.; Zalasántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Csesznek: Kő-árok, gombás gallyakról kopogtatva, 1979. V. 22., SzD.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14., PA.

II.3. Tés: Hegyes-berek, 1980. V. 25., RI.

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 2000. VI. 1., KCs.; Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.

II.6. Szár (Székessy 1938b).

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Inkább erdei állat, de fás és fátlan élőhelyeken egyaránt megtalálható (mindenütt elsősorban nedves-üde, árnyas, párás környezetben: nedves és üde réteken, erdőszéleken, vágások cserjés és lágyszárú növényzetén, nedves-üde erdőkben stb.). Néha üregekbe, barlangokba is behúzódik. Különböző fák, cserjék és lágyszárú növények (pl. *Cerasus avium*, *Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Primula veris*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*, *Sorbus aria*, *S. aucuparia*, *S. torminalis*, *Spiraea media*) virágján, és mindenféle bomló szerves anyagon (avarban, fakéreg alatt, fák kifolyó nedvén, guanón, istállók alomjában, madarak és emlősök fészkében, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él.

Phyllodrepa (Phyllodrepa) melanocephala (Fabricius, 1787) [*Staphylinus melanocephalus* Fourcroy, 1785] – vöröses barázdásholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.3. Zalasántó: Tátika, 1954. V., LR. (Tóth 1980); Zalasántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek lakója, hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú tájakon azonban helyenként – elsősorban ártéri erdőkben – a síkságon is előfordul. Avarban, elhalt lombosfák leváló kérge alatt, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, madarak fészkében stb. él. Elvétve virágzó fák, cserjéken is megtalálható.

Phyllodrepa (Phyllodrepa) salicis (Gyllenhal, 1810) – cserjelakó barázdásholyva

II.2. Bakonyszücs: Kőris-hegy, 1973. X. 21., TS.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója. Elsősorban nedves-üde élőhelyeken, árnyas, párás környezetben fordul elő; erdőkben, ritkábban gyepekben is megtalálható. Különböző fák és cserjék (pl. *Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*) virágján, avarban, lombosfák (ritkán tülevelűek) korhadékában és leváló kérge alatt, madarak és emlősök fészkeiben stb. él.

Phyllodrepa (Dropephylla) ioptera (Stephens, 1834) – fénylő barázdásholyva

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1980).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

Szórványosan fordul elő a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert néhány lelőhelye. Mindenekelőtt nedves-üde erdők lakója, megtalálható azonban vizes-nedves, illetve üde-száraz erdőkben, néha nedves-üde gyepekben is. Különböző fák és cserjék (pl. *Cerasus avium*, *Prunus spinosa*) virágján, avarban, lombosfák (*Fagus*, *Populus*, *Quercus*, *Salix* stb.) – elvértve tülevelűek (*Abies*) – korhadékában és leváló kérge alatt stb. él. Néha fák kifolyó nedvén, korhadó taplókon, gombás avarban stb. is fellelhető.

Hapalaraea pygmaea (Paykull, 1800) [*Staphylinus pygmaeus* Paykull, 1800, nec Villers, 1789; *Omalium ulmi* Motschulsky, 1857] – szurdoklakó barázdásholyva

II.1. Nagyvázsöny (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897; Székessy 1938b; Tóth 1980).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.6. Szár: Fáni-völgy, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1996. VI. 6., ÁL.

Előfordul a hegyvidéken és a dombvidéken, a bükkösök (különösen a magashegységi bükkösök), ritkábban a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben. Vizes-nedves erdőkben, gyertyános égerligetekben stb. is megtalálható. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Carpinus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Quercus*, *Ulmus*) gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, gombák termőtestén, gombás avarban stb. él. Néha madarak és emlősök fészkeiben, kivételesen virágzó fákön, cserjéken is előfordul.

Acrolocha minuta (Olivier, 1795) [*Omalium striatum* Gravenhorst, 1802] – apró barázdásholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.2. Soly (Székessy 1938b); Soly, BiL. (Tóth 1976, 1980).

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1976, 1980; Horváth 1998).

Szórványosan fordul elő a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) jobbra csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén található. Zárt erdőkben, elsősorban tölgyesekben él, nedvesebb, párásabb környezetben azonban néha gyepekben is fellelhető. Bomló növényi anyagokon (avarban, gombák rothadó termőtestén, hangyafészkek törmelékében, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, szénatörmelékben stb.) él.

Acrulia inflata (Gyllenhal, 1813) – pufók barázdásholyva

II.1. Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1982. IV. 25., PA.

II.2. Bakonybél, kéreg alól, 1979. V. 24., SzD.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., PA. és RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1982. XI. 1., PA. és RI.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Ugod: Huszárokölőpuszta, 1978. III. 19., PA.

A hegyvidék és a dombvidék ligeterdeiben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben gyakori; száraz erdőkben ritka, fátlan élőhelyeken pedig csak véletlenszerűen fordul elő. Elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Carpinus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Quercus*, *Ulmus*) – ritkán tűlevelűek (pl. *Abies*, *Picea*, *Pinus*) – gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, gombák rothadó termőtestén, gombás avarban, ritkán dögön, fák kifolyó nedvén stb. található.

Phloeonomini Ádám et Hegyessy, 2001 – kéregholyvák

Phloeonomus (Phloeonomus) pusillus (Gravenhorst, 1806) – fenyves kéregholyva
I.2. Veszprém (Székessy 1938b); Veszprém, 1936. IV. 10., KZ. (Tóth 1980).

II.4. Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság zárt erdeinek lakója. Elhalt tűlevelűek (pl. *Abies*, *Larix*, *Picea*, *Pinus*) leváló kérge alatt fordul elő; néha megtalálható a korhadó fa belsejében, szuvalk és más farontó rovarok járataiban, fák kifolyó nedvén, gombák termőtestén vagy gombás avarban stb. is.

Phloeonomus (Phloeonomodes) minimus (Erichson, 1839) – érdes kéregholyva
–. Vértess (Tóth 1982b).

A hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek lakója, de valószínűleg a csapadékosabb éghajlatú síksági tájak ártéri erdeiben is előfordul. Elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Betula*, *Fagus*, *Populus*, *Quercus*) leváló kérge alatt él; ritkán a korhadó fa belsejében, szuvalk és más farontó rovarok járataiban, kivételesen fák kifolyó nedvén, gombák termőtestén, gombás avarban stb. is megtalálható.

Xylostiba bosnica (Bernhauer, 1902) – bükkös kéregholyva

I.1. Tihany: Levendulás, 1983. IV. 17., RI.

Elsősorban a hegyvidék magasabb régióit, a bükkösök övének nedves-üde erdeit lakja, az alacsonyabb dombvidéki tájakon, illetve a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben csak elvétve fordul elő. Vizes-nedves erdőkben, gyertyános égerligetekben is gyűjtötték. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Elhalt lombosfák (pl. *Acer pseudoplatanus*, *Fagus sylvatica*, *Robinia pseudoacacia*) leváló nedves kérge alatt él; ritkán előfordul a korhadó fa belsejében, szuvalk és más farontó rovarok járataiban, sőt kivételesen gombák termőtestén is.

Phloeostiba plana (Paykull, 1792) [*Staphylinus flavipes* Linnaeus, 1758] – dohány-színű kéregholyva

I.1. Felsőörs: Malom-völgy, illatcsapdázás, 2000. VII. 24., HB. és KCs.; Pécsely, 1979. IV. 14., RI.

II.4. Fenyőfő, 1986. IV. 26., PA.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeiben, szórványosan előfordul azonban a csapadékosabb éghajlatú síksági tájak zárt erdeiben is, elsősorban a nagyobb folyók árterületén. Gyakori a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ritka a tölgyesek övének üde-száraz erdeiben. Vizes-nedves erdőkben (kemény-

faligetekben) is megtalálható. Legtöbbször elhalt lombosfák (pl. *Acer*, *Alnus*, *Betula*, *Carpinus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Quercus*, *Ulmus*) – ritkán tűlevelűek (pl. *Abies*, *Picea*, *Pinus*) – leváló nedves kérge alatt tartózkodik; néha megtalálható a korhadó fa belsejében, szuvak és más farontó rovarok járataiban, erjedő gyümölcsön, fák kifolyó nedvén, gombák termőtestén vagy gombás avarban stb. is.

Eusphalerini Hatch, 1957 – virágholyvák

Eusphalerum (Abinothum) longipenne (Erichson, 1839) [*Anthobium longipenne* Erichson, 1839, nec Stephens, 1834; *Omalium imhoffii* Heer, 1839] – hosszúszárný virágholyva

I.1. Felsőörs, 1966. V. 30., PaJ.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, de csak a magasabb régiókban gyakori. Égerligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és irtásain fordul elő. Ritkán – inkább véletlenszerűen – megtalálható nedves-üde gyepekben (magaskórós és hegyi réteken, hegyi legelőkön stb.) is. Különböző fák, cserjék (pl. *Cerasus avium*, *Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Pyrus pyraeaster*, *Rubus idaeus*, *Sambucus racemosa*, *Sorbus aria*, *S. aucuparia*, *S. torminalis*, *Viburnum lantana*, *V. opulus*) és magaskórós lágyszárúak (pl. *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Sisymbrium strictissimum*) virágján él. Ritkán fakéreg alatt, növényi törmelékben stb. található.

Eusphalerum (Eusphalerum) limbatum (Erichson, 1840) [*Omalium adustum* Heer, 1839; *O. fuscipenne* Heer, 1839] – barnás virágholyva

II.2. Zirc: Kardosrét, 1983. IV. 20., HI.

Elsősorban a magasabb hegyvidék erdős régióit lakja, de lehúzódik az alacsonyabb hegyvidéki és a dombvidéki tájakra is. Égerligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és irtásain található. Ritkán magaskórós és hegyi réteken, hegyi legelőkön, elvétve száraz pusztagyepokban stb. is előfordul. Különböző fák, cserjék és lágyszárú növények (pl. *Alnus glutinosa*, *Anemone ranunculoides*, *Cerasus avium*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Crataegus oxyacantha*, *Helleborus purpurascens*, *Petasites hybridus*, *Primula veris*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*, *Sorbus aucuparia*) virágján él. Néha fakéreg alatt, növényi törmelékben stb. tartózkodik.

Eusphalerum (Eusphalerum) luteum (Marsham, 1802) [*Staphylinus ophthalmicus* Paykull, 1800, nec Scopoli, 1763] – sárga virágholyva

I.2. Balatonalmádi, LF. (Tóth 1980; Horváth 1998).

I.3. Zalaszentő: Tátika, 1978. V. 30., ÁL.

II.2. Olaszfalu: Alsóperepuszta, 1966. VII. 11–14., PaJ.; Porva, erdei úton fűhálózza, 1971. VII. 2., TS.

Szórványosan fordul elő a magasabb hegyvidék erdős régióiban, az ország nyugati felében azonban lehúzódik az alacsonyabb hegyvidéki és a dombvidéki tájakra is. Többnyire égerligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és irtásain akadhatunk rá. Ritkán

magaskórós és hegyi réteken, hegyi legelőkön stb. is megtalálható. Virágzó növényeken – irodalmi adatok szerint főleg fákon, cserjéken (pl. *Acer*, *Tilia*) – fordul elő.

Eusphalerum (Eusphalerum) primulae (Stephens, 1834) – tüskés lábú virágholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, 1983. IV. 16., TS.; Bakonyoszlop: Ördög-árok, 1982. V. 16., PA.; Báánd, 1997. IV. 11., PP.; Eplény, 1982. V. 16., PA.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. IV. 3., TS.; Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, *Primula veris* virágjáról, 1991. V. 5., ÁL.; Porva, 1983. IV. 2., PA.; Veszprém: Büdöskútpuszta, 1968. IV. 26., PaJ.; Veszprém: Jutas, 1962. IV. 29., CsJ.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Veszprémvarsány: Újmajor, erdészház, *Quercetum petraeae-cerris*, *Primula vulgaris* virágjáról, 1996. IV. 9., KCs.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain. Keményfaligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, valamint ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és irtásain fordul elő. Virágzó növényeken (*Aegopodium podagraria*, *Anemone ranunculoides*, *Caltha laeta*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Primula veris*, *Prunus spinosa*, *Pulmonaria officinalis*, *Symphytum tuberosum* stb.) él.

Eusphalerum (Eusphalerum) rectangulum (Baudi, 1870) [*Anthobium rectangulum* Fauvel, 1871, nec Baudi, 1870] – fakó virágholyva

I.3. Keszthely, 2002. VI. 4., KoE.

II.1. Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1955. VI. 5., MaM.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájain fordul elő, de az alacsonyabb régiókban ritka. Rokonaihoz hasonlóan vizes, nedves és üde, árnyas, párás erdei élőhelyeken található, de a magasabb régiókban szárazabb erdőkben és cserjésekben is gyűjtötték. Szóróványosan előfordul magaskórós és hegyi réteken, hegyi legelőkön stb. is. Különböző fák, cserjék és lágyszárú növények (pl. *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Cerasus avium*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Crataegus oxyacantha*, *Primula veris*, *Salix caprea*, *Spiraea media*) virágján, ritkán növényi törmelékben stb. tartózkodik.

Eusphalerum (Eusphalerum) semicoleoptratum (Panzer, 1794) [*Omalium abdominale* Gravenhorst, 1806] – gödörkés virágholyva

II.2. Bakonybél: Szömörke, 1983. IV. 16., TS.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 1., RI.; II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 1., TS.; Fenyőfő: Kiszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Hárskút: Középső-Hajag, fűhálózás, 1967. IV. 28., PaJ.; Lókút: Papod, LR. (Tóth 1980); Veszprém: Esztergáli-völgy, 1982. IV. 25., PA.; Veszprém: Gyökeres-árok, fűhálózás, 1967. V. 4., PaJ.; Zirc, LF. (Tóth 1980); Zirc, 1978. V. 15., PA.

II.3. Isztimér: Burok-völgy, 1973. V. 28., TS.

II.4. Ugod, 1977. V. 8., PA.

II.6. Oroszlány: Mindszentpuszta, 1974. IV. 13–15., PA.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, de csak a magasabb régiókban gyakori. Elsősorban keményfaligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és vágásain fordul elő. Néhány alkalommal gyűjtötték sziklaerdőkben, száraz tölgyesekben, sziklai cserjésekben stb., illetve fátlan élőhelyeken (hegyi réteken, hegyi legelőkön, száraz pusztagyepéken stb.) is. Különböző fák, cserjék és lágyszárú növények (pl. *Cerasus*

avium, *Chaerophyllum aromaticum*, *Crataegus oxyacantha*, *Primula veris*, *Salix caprea*, *Spiraea media*) virágján, ritkán fakéreg alatt, növényi törmelékben stb. található.

Eusphalerum (Eusphalerum) sorbi (Gyllenhal, 1810) [*Omalius testaceus* Graevenhorst, 1806] – kis virágholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Balatonfüred: Koloska-völgy, 1976. VI. 6., RI.; Felsőörs, 1966. V. 30., PaJ.

I.2. Veszprém, 1965. IX. 27., PaJ. (Tóth 1980); Veszprém, Múzeum, 1965. IX. 27., PaJ.

I.3. Keszthely, 2001., KoE.

II.1. Pula, 1978. V. 29., OA.

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1976. IV. 19–V. 24., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 1., RI.; Fenyőfő: Kék-hegy, gombás gallyról kopogtatva, 1983. V. 15., SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1957. VIII. 30., PaJ. (Tóth 1980); Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Hárskút: Felső-Nagy-erdő, 350 m, *Daphno-Fagetum sylvaticae*, *Allium ursinum*-ről, 1990. V. 5., ÁL.; Hárskút: Középső-Hajag, fűhálózás, 1967. IV. 28., PaJ. (Tóth 1980).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Fenyőfő, 1957. VIII. 30., PaJ.

II.6. Oroszlány: Mindszentpuszta, 1974. IV. 13–15., PA.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1980).

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájain gyakori, szórványosan megtalálható azonban a síkság csapadékosabb éghajlatú erdős vidékein is, főleg a nagyobb folyók árterületén. Az *Eusphalerum* nem hazai fajai közül ez a legelterjedtebb, és egyben a leggyakoribb is. Elsősorban nedves-üde, árnyas, párás erdei környezetben fordul elő. A magasabb régiókban gyűjtötték száraz erdőkben, cserjésekben, száraz gyepekben stb. is, a síkságon azonban csak vizes-nedves erdőkben, pl. láp- és ligeterdőkben találták. Virágzó fákon, cserjéken, lágyszárú növényeken (pl. *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha laeta*, *C. palustris*, *Cerasus avium*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Digitalis grandiflora*, *Primula veris*, *Prunus spinosa*, *Pyrus pyraeaster*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sorbus aria*, *S. aucuparia*, *S. torminalis*, *Spiraea media*, *Viburnum lantana*, *V. opulus*) él.

Eusphalerum (Onibathum) minutum (Fabricius, 1793) – apró virágholyva

I.1. Felsőörs, 1966. V. 30., PaJ.; Lovas, 1978. V. 14., PA.

II.2. Bakonybél: Fekete-séd, 1971. V. 8., TL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Németbánya, vadászház, fűhálózás, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.; Németbánya, vadászház, *Pluteus cervinus*-ről, 1967. V. 29–VI. 2., PaJ.

II.4. Pápa: Kalapács-ér, 1966. V. 4., PaJ.

A hegyvidék és a dombvidék erdős tájainak lakója. Keményfaligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, valamint ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és vágásain él. Szórványosan előfordul nedves-üde gyepekben (magaskórós és hegyi réteken, hegyi legelőkön stb.) is. Virágzó növényeken – főleg lágyszárú növényeken (pl. *Aegopodium podagraria*, *Anemone ranunculoides*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha laeta*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Filipendula ulmaria*, *Primula veris*, *Ranunculus auricomus*, *R. repens*) él, de néha fákon, cserjéken (pl. *Cera-*

sus avium, *Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Prunus spinosa*) is megtalálható. Ritkábban növényi törmelékben stb. is ráakadhatunk.

Eusphalerum (Pareusphalerum) tenenbaumi (Bernhauer, 1932) [*Staphylinus floralis* auct., nec Paykull, 1789] – gödrös virágholyva

I.3. Balatonederics (Székessy 1938b); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Fenyőfő: Kék-hegy, 500 m, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, *Primula veris* virágjáról, 1991. V. 5., ÁL.

II.4. Bakonypölöske, LR. (Tóth 1980).

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék – elsősorban azonban a magasabb régiók – erdős tájain. Vizes, nedves és üde erdei élőhelyeken gyakori, de száraz erdőkben, sőt néha gyepekben is előfordul. Főleg lágyszárúak (pl. *Anemone ranunculoides*, *Galeobdolon luteum*, *Lamium maculatum*, *Primula veris*, *Pulmonaria officinalis*) virágján él. Ritkán fákön, cserjéken (pl. *Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Prunus spinosa*) is megtalálható.

Anthophagini (Thomson, 1859) – felemásholyvák

Xylodromus concinnus (Marsham, 1802) [*Staphylinus concinnus* Marsham, 1802, nec Gravenhorst, 1802; *Omalium brunnipes* Stephens, 1834] – füstös felemásholyva

I.1. Tihany (Székessy 1939a); Tihany, 1934. V. 23., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, és szórványosan előfordul az Alföld, illetve a Kisalföld erdőtlen vidékein is. Elsősorban a nedves-üde, árnyas, párák környezetét kedveli, de a vízi, illetve a szélsőségesen száraz élőhelyek kivételével csaknem mindenütt megtalálható. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, fakéreg alatt, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában stb.) él, a szabadban azonban meglehetősen ritka. Nagyobb számban madarak és emlősök fészkeiben, szalmakazlak, szénaboglyák alján, valamint különböző emberi létesítményekben (istállókban, magtárakban, malmokban, szénapajtákban stb.) található. Kivételesen virágzó fákön, cserjéken is előfordul.

Xylodromus depressus (Gravenhorst, 1802) – penészkedvelő felemásholyva [csűr-lakó holyva]

I.3. Zalasántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain. Elsősorban zárt erdőkben él, néha azonban előfordul gyepes élőhelyeken is. Többnyire elhalt lombosfák korhadékában és leváló kérge alatt akadhatunk rá, de megtalálható avarban, fák kifolyó nedvén, szénatörmelékben stb. is.

Xylodromus testaceus (Erichson, 1840) [*Omalium pygmaeum* Gravenhorst, 1806; *O. testaceum* Erichson, 1840, nec Gravenhorst, 1806; *Xylodromus heterocerus* Fiori, 1900] – vöröses felemásholyva

II.2. Fenyőfő: Kisszépalmapusztá, 1965. V. 25–31., PaJ.; Ugod: Huszárokélopusztá, 1979. V. 20., PA.; Zirc, CsE. (Tóth 1980).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.

Elsősorban a hegyvidék és a dombvidék zárt erdeinek lakója, szórványosan előfordul azonban a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú síksági tájak zárt erdeiben is, főleg a nagyobb folyók árterületén. Nedves-üde erdőkben – különösen idős állományokban – elég gyakori, üde-száraz erdőkben ritkább. Vizes-nedves erdőkben (keményfaligetekben) is megtalálható. Elhalt lombosfák (pl. *Betula*, *Fagus*, *Quercus*) gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, gombák termőtestén, gombás avarban, madarak és emlősök fészkeiben stb. él. Kivételesen virágzó fákon, cserjéken is előfordul.

Anthobium atrocephalum (Gyllenhal, 1827) – feketésfejú felemásholyva [feketésfejú holyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. IV. 30., 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998); Káptalantóti: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 1., 1995. VI. 30., 1995. VIII. 13., HH. (Horváth 1998); Kékkút, 1968. IV. 15., TL.; Köveskál: Felső-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. V. 1., 1995. VI. 30., 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Felső-erdő, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 1., 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1995. V. 1., 1996. VII. 6., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Kő-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980); Tihany, 1983. IV. 17., PA.; Tihany: Aranyház, 1934. IV. 9., SzV. (Tóth 1980; Horváth 1998); Tótvázsony: Róka-hegy, 1977. V. 1., RI.

I.2. Vilonya: Külső-hegy, fenyves, talajcsapdázás, 1998. IV. 1–15., 1998. IV. 15–29., 1999. III. 17–31., KCs.

I.3. Balatongyörök: Apró-hegyek, 1980. IV. 19., PA.; Balatongyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. V. 11., 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Rezi, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Zalaszántó: Tátika, avarból rostálva, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.1. Ajka: Sárcsikút, dögcsapda, 1963. V. 14–17., PaJ.; Nagyvázsony: Kab-hegy, talajcsapdázás, 1965. IV–X., TL. (Tóth 1980); Pula: Kis-Sás-tó, talajcsapdázás, 2002. X. 1., KCs.; Tapolca: Hegyesdi vár, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 1., 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998).

II.2. Bakonybél: Szömörke, rostálás, 1983. XI. 12., PA.; Bakonyszentkirály: Zörög-tető, gombás gallyakról kopogtatva, 1983. V. 14., SzD.; Eplény, rostálás, 1982. I. 31., 1982. III. 6., PA. és RI.; Farkasgyepű (Székessy 1939a); Farkasgyepű, MiO. (Tóth 1980); Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. III. 21–V. 9., 1975. V. 9–VI. 9., 1975. VI. 6–VII. 10., 1975. X. 13–XI. 12., 1975. XI. 10–XII. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. II. 9–1977. III. 23., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. V. 24–VI. 25., 1976. IX. 3–X. 11., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. III. 23–V. 3., 1977. V. 3–VI. 6., 1977. VIII. 8–IX. 24., 1977. X. 19–XI. 24., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1977. XI. 24–1978. V. 12., 1978. IV. 1–V. 12., 1978. V. 12–VI. 9., 1978. VII. 17–VIII. 14., 1978. IX. 27–X. 27., 1978. X. 27–XI. 24., 1979. V. 25–VII. 12., TL.; Fenyőfő: Kék-hegy, rostálás, 1983. I. 16., SzD.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Porva, rostálás, 1982. XII. 12., PA. és SzD.; Porva, rostálás, 1983. I. 15., PA.; Ugod: Ge-

rence-völgy, 1957. IV. 18., PaJ.; Ugod: Huszárokölőpuszta, MiO. (Tóth 1980); Zirc (Székessy 1939a); Zirc: Cuha-völgy, 1936. IV. 12., KZ. (Tóth 1980); Zirc: Pintér-hegy, 1941. X. 19., KoI. és SzL. (Tóth 1980); Zirc: Pintér-hegy, talajcsapdázás, 2000. V. 26., KCs.

II.3. Balinka, rostálás, 1982. I. 10., 1982. I. 31., PA. és RI.; Balinka, rostálás, 1983. XI. 13., PA.; Balinka: Gaja, rostálás, 1981. I. 3., PA. és RI.; Balinka: Kisgyónbánya, rostálás, 1986. XI. 23., PA.; Balinka: Kisgyónbánya, rőzsekötegből, 1981. VI. 28., PA.; Isztimér, 1979. V. 28., PA.; Isztimér: Burok-völgy, gödörből, 1980. VII. 6., PA.; Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonygyirót (Balog és társai 2003); Bakonygyirót, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. V. 4., KCs.; Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2000. IV. 20., 2001. IV. 6., 2001. IV. 27., KCs.; Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, almáskert, talajcsapdázás, 1999. XI. 2., KCs.; Veszprémvarsány: Újmajor, erdészház, *Quercetum petraeae-cerris*, patakpart, parttáposás, 1995. IV. 7., KCs.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1980); Oroszlány: Majkpuszta, égeres, 1995. V. 5., KCs.

A hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon egyaránt előfordul; zárt erdőkben – különösen tölgyesekben – egyike a legközönségesebb holyvafajoknak. Nedvesebb, párásabb környezetben néha fátlan élőhelyeken is megtalálható. Elvértve üregekbe, barlangokba is behúzódik. Legnagyobb tömegben gombásodó avarban él, de nem ritka dögön, elhalt fák gombás tuskóján, törzsén és leváló kérge alatt, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, guanón, hangyafészkek gombás törmelékében, hullott gyümölcsön, komposztban, madarak és emlősök fészkeiben, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékokban stb. sem.

Anthobium melanocephalum (Illiger, 1794) – feketefejű felemásholyva [feketefejű holyva]

–. Bakony (Tóth 1980).

Elsősorban a hegyvidék magasabb régióit lakja, az alacsonyabb hegyvidéki és dombvidéki tájakon csak elvértve fordul elő. Megtalálható a bükkösök (különösen a magashegységi bükkösök), ritkán a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben. A hűvös, nedves éghajlatot, az árnyas, párás környezetet, a háborítatlan öreg erdőket kedveli. Gombafonalakkal sűrűn átjárt nedves avarban, fakorhadékban, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, vadtrágyában stb. él. Nálunk többnyire a párás, hűvös őszi és tavaszi, illetve az enyhe, fagymentes téli napokon rajzik.

Olophrum assimile (Paykull, 1800) – ragyás felemásholyva [pontos holyva]

I.3. Keszthely, lucernaföld, talajcsapdázás, 1995. IV. 10–V. 2., SZs.; Tapolca (Kuthy 1897; Székessy 1939a; Tóth 1980).

II.1. Nagyvázsony: Rekesztő-rét, 2002. IV. 16., KCs.; Nagyvázsony: Semlyékes-tó, 2002. V. 13., KCs.; Pula: Kis-Sás-tó, 2002. IV. 16., 2002. V. 13., KCs.

II.2. Borzavár, 1983. X. 15., PA.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1996. XI. 5., KCs.

Elterjedt a hegyvidéken, a dombvidéken és a síkságon. Vizes, nedves és üde gyepekben, erdőkben (eutróf állóvízi és mezotróf patakmenti mocsarakban, magassásosokban, forráslápokban, lápokban, lápréteken, nedves és üde réteken, láp- és ligeterdőkben stb.) fordul elő. Bomló növényi anyagokon (nedves avarban, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él. Elvértve kisemlősök fészkeiben, föld alatti járataiban is megtalálható.

Olophrum puncticolle Eppelsheim, 1880 – alföldi felemásholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Kővágóörs, 1973. IV. 7., TS.; Tihany: Külső-tó, talajcsapdázás, 2000. X. 13–2001. III. 14., KCs.

I.3. Keszthely, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.1. Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1965. V. 15., TL. (Tóth 1980).

Szórványosan fordul elő az Alföldön, a nagyobb folyók mentén, illetve a turjánvidékeken. Egy-két helyen – szélesebb völgyekben, nagyobb folyóvizek mentén, kiterjedtebb állóvizek partján – az Alfölddel határos dombsági, illetve alacsonyabb hegyvidéki tájakon is megtalálható. Irodalmi források szerint a Kisalföldön is gyűjtötték, ottani előfordulása valószínű, de még megerősítésre szorul. Környezeti igénye és életmódja a következő fajéhoz hasonló.

Olophrum viennense Scheerpeltz, 1929 – ártéri felemásholyva

–. Bakony (Székessy 1939a); Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.3. Keszthely (Székessy 1939a); Keszthely, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Szórványosan fordul elő az Alföldön és a Kisalföldön, a Duna és a Dráva mentén. Egy-két helyen – szélesebb völgyekben, nagyobb folyóvizek mentén, kiterjedtebb állóvizek partján – a Dunántúli-dombság területén is megtalálható. A pangóvízes vagy időnként friss vízzel elöntött, homokos, iszapos, agyagos vagy tözezes talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek (láperdők, keményfaligetek) jellemző állata. Vizes-nedves erdőkön kívül megtalálható mocsarak, lápok, rétek, nedves legelők stb. időszakosan felázott, elöntött talaján is. Nedves növényi anyagok között (avarban, víz által partra sodort uszadéokban stb.) él.

Arpedium quadrum (Gravenhorst, 1806) – mocsári felemásholyva [marti holyva]

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.

A hegyvidéken nagyon ritka (csak az alacsonyabb régiókban található), a dombvidéken szórványosan fordul elő, a síkságon elterjedt és elég gyakori. Többnyire kiterjedtebb állóvizek, holtágak, tavak partján (ritkábban folyóvizek mentén), pangóvízes (friss vízzel legfeljebb csak időnként elöntött), iszapos, agyagos vagy tözezes, sűrű növényzettel benőtt talajokon (mocsarakban, lápokban, vizes-nedves erdőkben stb.) fordul elő. Rendszerint vizes-nedves növényi törmelékben található.

Acidota cruentata Mannerheim, 1830 – téli felemásholyva

I.1. Káptalantóti: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Hajagos, fás legelő, 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Kő-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998).

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XI. 10–XII. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 9., 1975. XII. 9–1976. IV. 19., 1976. IV. 19–V. 24., 1976. X. 11–XI. 9., 1976. XI. 9–1977. III. 23., 1977. XI. 24–1978. IV. 1., 1978. X. 27–XI. 24., TL.; Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, rostálás, 1983. I. 15., PA.

II.4. Bakonygyirót, erdő, talajcsapdázás, 2001. IV. 6., KCs.; Bakonypölöske, LR. (Tóth 1980).

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, szarvastrágyából, 1991. XI. 14., AL.

Elterjedt a hegyvidék alacsonyabb régióiban, a dombvidéken és a síkságon. Elsősorban zárt erdőkben fordul elő (az Alföld és a Kisalföld szárazabb éghajlatú vidékein csak vizes-nedves erdőkben gyakori), megtalálható azonban cserjésekben, vizes, nedves és üde gyepekben stb. is. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák korhadó anyagában és leváló kérge alatt, komposztban, kövek, fadarabok alatt, rothadó növényi maradványokon, víz által partra sodort uszadékokban stb.) él. Elvértve kisemlősök fészkeiben, föld alatti járataiban is megtalálható. Nálunk rendszerint a párás, hűvös őszi és tavaszi, illetve az enyhe, fagymentes téli napokon rajzik.

Anthophagus (Anthophagus) alpestris Heer, 1839 – alhavasi felemásholyva

II.7. Mór (Tóth 1982b); Mór, LF. (Tóth 1980).

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős tájak, magashegységek lakója. Hegyvidéki erdeink felső régióiban, illetve az erdőhatár fölötti havasi cserjésekben és gyepekben helyenként elég gyakori, az alacsonyabb területeken azonban már csak elvértve található. Magyarországon az Alföldről (Nagyszénás), a Mecsekből (Abaliget) és a Vértesből (Mór) ismert. Előfordulása az Alföldön valószínűtlen, de másutt is újabb megerősítést igényelne. Környezeti igénye és életmódja a rokon fajkéhez hasonló.

Anthophagus (Anthophagus) angusticollis (Mannerheim, 1830) [*Carabus abbreviatus* auct., nec Fabricius, 1779] – keskenyhátú felemásholyva

–. Bakony (Tóth 1982b).

I.1. Balatonfüred: Arács, LF. (Tóth 1980); Felsőörs, 1966. V. 30., PaJ.

II.2. Fenyőfő: Kisszépalmapuszta, 1965. V. 25–31., PaJ.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1983. V. 13., PA.; Zirc, LF. (Tóth 1980).

II.7. Bakonyársárhány, LF. (Tóth 1980).

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, az alacsonyabb régiókban azonban szórványosan fordul elő és ritka. Keményfaligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és vágásain él. Néhány alkalommal gyűjtötték nedves-üde gyepekben, hegyi réteken, hegyi legelőkön stb. is. Elsősorban magaskórós lágyszárúakon (pl. *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Epilobium hirsutum*, *E. montanum*, *Eupatorium cannabinum*, *Mentha longifolia*, *Urtica dioica*), ritkábban cserjéken és alacsonyabb fákon (*Crataegus monogyna*, *C. oxyacantha*, *Fagus sylvatica*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*, *Spiraea media*, *Sorbus aria* stb.) található.

Anthophagus (Anthophagus) bicornis (Block, 1799) – kétszarvú felemásholyva

–. Bakony (Tóth 1982b).

I.1. Balatonfüred: Arács, LF. (Tóth 1980; Horváth 1998); Felsőörs, 1966. V. 30., PaJ.

II.2. Zirc, LF. (Tóth 1980).

Elsősorban a hűvös, nedves éghajlatú magasabb hegyvidék erdős területeit lakja; az alacsonyabb hegyvidéki és dombvidéki tájakon ritka. Keményfaligetekben, a bükkösök és a gyertyános tölgyesek övének nedves-üde erdeiben, valamint ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és irtásain él. Kivételesen, inkább véletlenszerűen, előfordul nedves-üde gyepekben (magaskórós és hegyi réteken, hegyi legelőkön stb.) is. Elsősorban magaskórós lágyszárúakon (pl. *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Epilobium hirsutum*, *E. montanum*, *Eupatorium cannabinum*, *Mentha longifolia*, *Urtica dioica*), ritkábban cserjéken és alacsonyabb fákon (*Cra-*

taegus monogyna, *C. oxyacantha*, *Fagus sylvatica*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*, *Spiraea media*, *Sorbus aria* stb.) található.

Anthophagus (Phaganthus) caraboides (Linnaeus, 1758) – futóbogárszerű felemásholyva [nagy virágholyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

II.2. Bakonyoszló: Ördög-árok, 1983. V. 11., PA.; Csehbánya, 1976. VI. 15., BaJ.; Ugod: Vörös János séd, 1983. XI. 24., PA.; Zirc, LF. (Tóth 1980).

II.3. Fehérvárcsurgó (Székessy 1939b; Tóth 1980).

A hegyvidék és a dombvidék (elsősorban a magasabb régiók) erdős területeinek lakója, de a csapadékosabb éghajlatú síksági tájak ártéri erdeiben is előfordul nagyon szárványosan. Keményfaligetekben, ezek cserjés és magaskórós szegélyén, tisztásain és irtásain él. Többnyire magaskórós lágyszárú növényeken (pl. *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Urtica dioica*), ritkábban cserjéken és alacsonyabb fákön (*Betula*, *Corylus*, *Crataegus*, *Populus*, *Prunus*, *Salix*, *Sorbus* stb.) található.

Lesteva (Lesteva) longoelytrata (Goeze, 1777) – partfutó felemásholyva

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998).

I.2. Veszprém, 1954. VII., MaM.

II.1. Nagyvázsony: Gellért-tó, egyelés, 2002. V. 28., KCs.; Szentgál: Balog-szeg-hegy, 1957. V. 30., PaJ.

II.2. Csesznek: Cuha-völgy, 1955. V. 14., MaM.; Fenyőfő: Kék-hegy, 1983. V. 14–15., PA.; Veszprém: Esztergáli-völgy, 1983. V. 13., PA.; Zirc, LF. (Tóth 1980).

II.3. Bodajk, 1938. VI. 12., KZ. (Tóth 1980); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.7. Oroszlány: Gesztesi-patak, égeres, parttaposás, 1995. IV. 22., KCs.

Előfordul a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak vízfolyásai mentén. A zárt erdők övében elterjedt és gyakori, az erdős puszták övében ritka, itt jobbára csak a nagyobb folyók árterületén található. A friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, keményfaligetek jellemző állata. Néha (elsősorban áradásokat vagy tartós esőzéseket követően) bükkösök, szurdokerdők stb. felázott talaján is előfordul. Elvértve vizes-nedves gyepekben (patakmenti mocsarakban, magassásosokban, magaskórósokban stb.) is megtalálható. Karsztos vidékeken víznyelők, aknabarlangok bejáratában is gyakran ráakadhatunk: ilyen helyekre általában a felszíni vizek hordalékával kerül be. Vízbe vagy vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, víz által partra sodort uszadéokban, vízben ázó vagy vízzel permetezett mohában, kövek, fadarabok alatt stb. él.

Lesteva (Lestevidia) punctata (Erichson, 1839) [*Anthophagus villosus* Waltl, 1838] – csermelyfutó felemásholyva

I.1. Balatonfüred: Koloska-forrás, 1952. IX. 1., KMÉ. (Tóth 1980; Horváth 1998); Balatonfüred: Koloska-völgy, egyelés, 2000. V. 24., KCs.; Balatonfüred: Koloska-völgy, vízpart, 2000. V. 24., KCs.

I.2. Veszprém (Székessy 1939a); Veszprém, 1936. VI. 10., KZ. (Tóth 1980).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.7. Oroszlány: Majkpuszta, sásos, 1996. VI. 27., KCs.; Oroszlány: Majkpuszta, tó, 1997. VI. 8., KCs.

Elsősorban a hegyvidék és a dombvidék lakója, egy-két lelőhelye azonban a Kisalföld peremvidékeiről is ismert. A friss vízzel öntözött talajú, árnyas, párás erdei élőhelyek, égerligetek jellemző állata. Vízbe vagy vizes talajra hullott falevelek, gallyak között, víz által partra sodort uszadékban, ritkábban vízben ázó vagy vízzel permetezett mohában, kövek, fadarabok alatt stb. található.

Proteininae (Erichson, 1839) – sutaholyvák

Proteinini Erichson, 1839 [*Megarthrini* Joy, 1932] – sutaholyvák

Metopsia similis Zerche, 1998 [*Silpha clypeata* auct., nec Ph. W. J. Müller, 1821] – pajzsos sutaholyva [szögletesfejű holyva]

I.1. Lovas (Székessy 1938a).

I.3. Keszthely, 1999. IX. 15., 2002. VI. 4., KoE.; Rezi: Pörkölt-tető, 1977. VIII. 28., OA.

II.4. Bakonygyirót: Sertéstói-dűlő, dióültetvény, talajcsapdázás, 2000. VI. 29., KCs.

II.7. Oroszlány: Majki-tavak, 1997. X. 10., KCs.; Vértessomló: Itató-dűlő, 2000. VI. 17–VII. 22., KCs. és MoO.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföld és a Kisalföld száraz, erdőtelen területein bizonyára hiányzik. A gyengén kötött, üde-száraz talajokat kedveli. Elsősorban zárt erdőkben (kiváltképpen üde-száraz tölgyesekben) fordul elő, de néha megtalálható bokorerdőkben, cserjésekben, vágásokon, elvétve üde-száraz gyepekben is. Bomló növényi anyagok között (avarban, hangyafészkek törmelékében, szénatörmelékben stb.) akadhatunk rá.

Megarthus bellevoeyi Saulcy, 1862 [*Megarthus affinis* Miller, 1853, nec Stephens, 1834] – érdes sutaholyva [komposzt holyva]

I.2. Soly (Kuthy 1897; Székessy 1938a); Soly, BiL. (Tóth 1980).

I.3. Balatonederics (Székessy 1938a); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

Szórványosan fordul elő a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Az Alföldön és a Kisalföldön csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert néhány lelőhelye. Legtöbbször nedves-üde erdőkben akadhatunk rá, megtalálható azonban nedves-üde gyepekben is. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, guanón, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Megarthus denticollis (Beck, 1817) – csipkeshátú sutaholyva

I.3. Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, szórványosan előfordul azonban a síkság csapadékosabb éghajlatú erdős vidékein is, főleg a nagyobb folyók árterületén. Elsősorban nedves-üde élőhelyek lakója; erdőkben, ritkábban gyepekben is megtalálható. Néha üregekbe, barlangokba is behúzódik. Életmódja az előző fajéhoz hasonló.

Megarthus depressus (Paykull, 1789) [*Phloeobium sinuatocolle* auct., nec Lacordaire, 1835] – szögletes hátú sutaholyva

I.2. Soly (Székessy 1938a).

II.2. Olaszfalu, rostálás, 1981. II. 7., PA. és RI.; Zirc: Arborétum, rostálás, 1973. III. 30., TL.

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain, a síkságon azonban jobbra csak a csapadékosabb éghajlatú vidékeken, a nagyobb folyók árterületén fordul elő igen szórványosan. Környezeti igénye és életmódja az előző fajkéhez hasonló.

Megarthus hemipterus (Illiger, 1794) – vöröses sutaholyva

I.3. Nagygörbő: Kovácsi-hegy (Tóth 1982b); Nagygörbő: Kovácsi-hegy, 1961. VI. 23., KZ. (Tóth 1980).

A hűvös, csapadékos éghajlatú erdős hegyvidéki tájak jellemző állata. Az ország nyugati részében az alacsonyabb régiókba is leereszkedik, a keleti országrészben azonban csak a magasabb hegyvidéken fordul elő. Környezeti igénye és életmódja az előző fajkéhez hasonló.

Megarthus prosseni Schatzmayr, 1904 [*Staphylinus depressus* auct., nec Paykull, 1789] – kerekhatú sutaholyva

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1980).

Elterjedt a hegyvidék és a dombvidék erdős tájain, de valószínűleg a síkság csapadékosabb éghajlatú erdős vidékein is előfordul. Környezeti igénye és életmódja az előző fajkéhez hasonló.

Proteinus brachypterus (Fabricius, 1792) – közönséges sutaholyva [suta holyva]

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. VI. 30., HH. (Horváth 1998); Káptalanfő: Cseres-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. VIII. 14., HH. (Horváth 1998); Köveskál: Felső-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. V. 1., HH. (Horváth 1998); Mindszentkál: Kő-hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1996. III. 28., HH. (Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 10., JI. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980); Tihany, 1939. IV. 18., JI. (Székessy 1943b).

I.2. Súly (Kuthy 1897; Székessy 1938a); Veszprém (Székessy 1938a; Tóth 1980).

I.3. Balatongyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. X. 3., HH. (Horváth 1998).

II.1. Nagyvázsöny: Kab-hegy, 1965. IX. 26., TL. (Tóth 1980); Tapolca: Hegyesdi vár, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. IV. 30., HH. (Horváth 1998).

II.2. Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1977. VIII. 8–X. 19., 1978. IV. 1–V. 12., TL.; Porva: Generál-erdő, 1971. X. 2., TL.

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

II.4. Bakonypölöske, LR. (Tóth 1980).

II.6. Gánt: Marburg-kereszt, 250 m, *Corydali-Aceretum pseudoplatani*, *Laetiporus sulphureus*-ről, 1992. X. 27., ÁL.

II.7. Bakonysárkány, LF. (Tóth 1980).

Elterjedt a hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Elsősorban nedves-üde élőhelyeken fordul elő; erdőkben, ritkábban gyepekben is megtalálható. Néha üregekbe, barlangokba is behúzódik. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, guanón, hangyafészkek gombás törmelékében, kom-

posztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Proteinus laevigatus Hochhuth, 1872 [*Omalium macropterum* auct., nec Gravenhorst, 1806; *Proteinus macropterus* var. *fallax* Mulsant et Rey, 1878; *Pteronius serrifer* Muona, 1977] – domború sutaholyva

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.2. Veszprém (Székessy 1938a); Veszprém, 1904., KaE. (Tóth 1980).

II.2. Bakonybél (Székessy 1938a); Bakonybél, WF. (Tóth 1980); Eplény, rostálás, 1982. III. 6., PA.

A hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájainak lakója, a síkságon azonban jobbra csak a csapadékosabb éghajlatú vidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén fordul elő szórványosan. Környezeti igénye és életmódja a *Proteinus brachypterus* fajéhoz hasonló.

Proteinus ovalis Stephens, 1834 – széles sutaholyva

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. IV. 30., HH. (Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 10., JS (Tóth 1980; Horváth 1998); Tihany, 1939. IV. 15., SzV. (Tóth 1980).

I.2. Veszprém, 1936. IV. 10., KZ. (Tóth 1980).

I.3. Balatonyörök: Pad-kői-erdő, *Quercetum pubescentis-cerris* [*Vicio-Quercetum pubescentis*], 1995. X. 3., HH. (Horváth 1998); Zalaszentő: Tátika, bükkfakéreg alól, 1953. IX. 13., KZ. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.3. Balinka: Kisgyónbánya, rothadó káposzta alól rostálva, 1989. IV. 3., PA.

II.4. Bakonypölöske, 1955. III., LR. (Tóth 1980).

II.6. Várgesztes, 1978. IV. 9., PA.

Megtalálható a hegyvidéki, a dombvidéki és a síksági erdős tájakon, a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú területeken azonban szórványosan fordul elő. Nedves, üde és száraz erdőkben – nedvesebb, párásabb környezetben fátlan élőhelyeken is – egyaránt ráakadhatunk. Bomló szerves anyagokon (avarban, dögön, fák kifolyó nedvén, gombák rothadó termőtestén, guanón, hangyafészkek gombás törmelékében, komposztban, rothadó növényi maradványokon, szárazodó trágyában, víz által partra sodort uszadékban stb.) él.

Micropeplinae (Leach, 1815) – bordásholyvák

Micropeplus fulvus Erichson, 1840 – kis bordásholyva

II.1. Nagyvázsony (Hopffgarten 1876; Kuthy 1897; Székessy 1938a; Tóth 1980).

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.

II.3. Fehérvárcsurgó (Székessy 1938a); Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék meleg, száraz lejtőin. Szórványosan az Alföld és a Kisalföld erdős vidékein is megtalálható. Elsősorban zárt erdőkben (kiváltképpen üde-száraz tölgyesekben) fordul elő, de ráakadhatunk bokorerdőkben, cserjésekben, vágásokon, néha üde-száraz gyepekben is. Avarban és más növényi eredetű törmelékben él.

Micropeplus marietti Jacquelin du Val, 1857 [*Nitidula staphylinoides* auct., nec Marsham, 1802] – közönséges bordásholyva

I.1. Tihany (Székessy 1936, 1938a); Tihany, 1934. V. 23., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.2. Soly (Székessy 1938a); Soly, BiL. (Tóth 1980).

II.2. Eplény, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA. és RI.; Farkasgyepű, *Fagetum sylvaticae* [*Daphno-Fagetum sylvaticae*], talajcsapdázás, 1975. XII. 9–1976. IV. 9., TL.

II.3. Fehérvárcsurgó (Székessy 1938a); Fehérvárcsurgó, moha alól, 1923. XI. 8., BiL. (Tóth 1980); Várpalota: Pétfürdő, szalmakazal alól rostálva, 1977. XII. 5., PA.

Elterjedt az alacsonyabb hegyvidék, a dombvidék és a síkság erdős tájain. Zárt erdőkben, különösen tölgyesekben gyakori; elvétve gyepekben is előfordul. Avarban és más növényi eredetű törmelékben él.

Micropeplus porcatus (Paykull, 1789) – érdes bordásholyva [bordás holyvácska]

–. Bakony, WF. (Tóth 1980).

I.1. Tapolca: Szent György hegy, *Quercetum petraeae-cerris*, 1994. VII. 6., HH. (Horváth 1998); Tihany, 1940. V. 25., SzV. (Székessy 1943b; Tóth 1980; Horváth 1998).

I.2. Soly (Kuthy 1897; Székessy 1938a).

I.3. Balatonederics (Székessy 1938a); Balatonederics, GyJ. (Tóth 1980); Balatonederics, 1904. IV. 3., EF. (Tóth 1980; Horváth 1998).

II.2. Bakonybél (Székessy 1938a; Tóth 1980); Farkasgyepű (Székessy 1938a); Farkasgyepű, MiO. (Tóth 1980).

II.3. Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

Szórványosan fordul elő a zárt erdők övében, az alacsonyabb hegyvidéki régiókban, a dombvidéken és a síkságon. Az Alföldön és a Kisalföldön (az erdős puszták övében) csak a hűvösebb, csapadékosabb éghajlatú peremvidékeken, illetve a nagyobb folyók árterületén ismert egy-két lelőhelye. Elsősorban nedves-üde erdők lakója, megtalálható azonban vizes-nedves, illetve üde-száraz erdőkben, néha nedves-üde gyepekben is. Bomló növényi anyagokon (avarban, elhalt fák nedves korhadékában stb.) él.

[**Micropeplus staphylinoides** (Marsham, 1802) – vöröses bordásholyva]

II.3. Bodajk, LF. (Tóth 1980); Várpalota: Pétfürdő, LF. (Tóth 1980).

Ez a faj elsősorban Nyugat- és Délnyugat-Európa lakója, elterjedési területe azonban eléri a Kárpát-medence nyugati peremvidékeit is. Faunaterületünkön Ausztriában (a Kőszegi-hegységben és a Lajta-hegységben) gyűjtötték. Előkerülésére valószínűleg Magyarországon is számíthatunk. Környezeti igénye és életmódja az előző fajéhoz hasonló. Bodajkról és Várpalotáról közölt adata, csakúgy mint a hazánk területéről közölt adatok többsége, minden bizonnyal a *Micropeplus marietti* fajra vonatkozik, és a *Nitidula staphylinoides* név téves alkalmazására vezethető vissza.

Micropeplus tesserula Curtis, 1828 – fényes bordásholyva

I.1. Gyulakeszi: Csobánc, *Quercetum petraeae-cerris*, 1995. V. 11., HH. (Horváth 1998).

Valószínűleg az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék erdős tájain honos, hazai elterjedéséről azonban egyelőre keveset tudunk. Csupán egy-egy példánya került elő a Dunántúl dombvidékeiről (Bárdudvarnok: Lipótfá; Siófok), illetve a Balaton-felvidékről.

Nálunk bizonyára csak szórványosan található, és vélhetően mindenütt nagyon ritka. Elsősorban zárt erdőkben (főleg üde-száraz tölgyesekben) fordul elő. Avarban és más növényi eredetű törmelékben él.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálámat szeretném kifejezni mindazoknak – mindenekelőtt a Bakonyi Természettudományi Múzeum munkatársainak, Kasper Ágotának és Kutasi Csabának –, akik munkámat támogatták, és e kötet megjelenését lehetővé tették. Illesse külön köszönet Dr. Galambos Istvánt szakmai tanácsaiért, valamint Podlussány Attilát, Rozner Györgyöt, Rozner Istvánt és Ságghy Zsoltot, akik gyűjteményüket, adataikat rendelkezésemre bocsátották. Hálával tartozom ezen kívül mindazoknak, akik a Bakony és a Vértes faunájának feltárásában részt vettek; gyűjtőmunkájukkal törekvéseimet segítették.

IRODALOM

- Ádám, L. és Hegyessy, G. (2001): Adatok a Zempléni-hegység, a Hernád-völgy, a Bodrogköz, a Rétköz és a Taktaköz holyvafaunájához (Coleoptera). In: Fehér, J. (szerk.): *A sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum Füzetek V.* (Információk Északkelet-Magyarország természeti értékeiről III.). Sátoraljaújhely, 249 pp.
- Balog, A., Markó, V., Kutasi, Cs. and Ádám, L. (2003): Species Composition of Ground Dwelling Staphylinid (Coleoptera: Staphylinidae) Communities in Apple and Pear Orchards in Hungary. *Acta Phytopathologica et Entomologica Hungarica* **38** (1–2): 181–198.
- Bordoni, A. (1973): Note sugli Xantholinus dell'Ungheria (Col. Staphylinidae) e descrizione di due Nuove Specie. *Bolletino dell' Associazione Romana di Entomologia* **27** (3–4): 44–51.
- Fekete, G. (1964): A Bakony növénytakarója. A Bakony cönológiai-növényföldrajzi képe. In: *A Bakony természettudományi kutatásának eredményei* I. Bakonyi Múzeum, Veszprém, 55 pp.
- Földi, E. (szerk.) (1978a): *Magyarország Földrajzinév-tára II. Győr-Sopron megye.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 30 pp., 1 t.
- Földi, E. (szerk.) (1978b): *Magyarország Földrajzinév-tára II. Veszprém megye.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 42 pp., 1 t.
- Földi, E. (szerk.) (1979a): *Magyarország Földrajzinév-tára II. Fejér megye.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 32 pp., 1 t.
- Földi, E. (szerk.) (1979b): *Magyarország Földrajzinév-tára II. Komárom megye.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 25 pp., 1 t.
- Hopffgarten, M. von (1876): Berichte über entomologische Excursionen nach einigen Comitaten Ungarns. *Deutsche Entom. Zeitschr.* **20** (2): 337–343.
- Horváth, H., Szásziné (1998): Adatok a Balaton-felvidéki Nemzeti Park holyva (Coleoptera: Staphylinidae) faunájához I. (Micropeplinae–Paederinae). *Természetvédelmi Közlemények* **7**: 141–150.

- Kaszab, Z. (1938a): Coleopterologiai jegyzetek I. *Folia Entomologica Hungarica* **3**: 97–98.
- Kaszab, Z. (1938b): Történelmi Magyarország Tenebrionidái. *Ann. hist.-nat. Mus. natn. Hung.* **31** (1937–1938): 16–107., I–III., 1 térkép.
- Kolosváry, G. (1936): Ein Versuch zur Einteilung der Karpatischen Länder mit Berücksichtigung der Spinnenfaunistischen Angaben und ein Beitrag zum Rassenkreisproblem der Spinnen. *Folia Zoologica et Hydrobiologica* **9**: 92–114.
- Kuthy, D. (1896 (1897)): Ordo. Coleoptera. In: Paszlavszky, J. (ed.): *A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae)*. Magyar Királyi Természettudományi Társulat, Budapest, pp. 1–213, t. 1.
- Láng, S. (1958): A Bakony geomorfológiai képe. *Földrajzi Közlemények* **6** (82): 325–346.
- Makranczy, Gy. (1998): Holyvák III.–Staphylinidae III. *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, VII, 7. Kézirat, 109 pp.
- Medvegy, M. (1987): A Bakony cincérei. In: *A Bakony természettudományi kutatásának eredményei* XIX. Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc, 106 pp.
- Móczár, L. (1939): Redősszárnyú darazsaink (Fam. Vespidae) elterjedése a történelmi Magyarországon. *Ann. hist.-nat. Mus. natn. Hung.* **32**: 65–90.
- Papp, J. (1968): A Bakony-hegység állatföldrajzi viszonyai. *A Veszprém megyei múzeumok közleményei* **7**: 251–314.
- Pécsi, M. és Somogyi, S. (1967): Magyarország természeti földrajzi tájai és geomorfológiai körzetei. *Földrajzi Közlemények* **15** (4): 285–304.
- Podlussány, A. (1987): Új adatok Magyarország bogárfaunájához. *Folia Entomologica Hungarica* **48**: 297–298.
- Puthz, V. (1991): Was ist *Stenus wagneri* L. Benick? – oder: Die letzte mitteleuropäische Nuß bei *Stenus geknackt!* (Coleoptera, Staphylinidae). *Ent. Blätt., Biol. Syst. Käfer* **87** (3): 149–164.
- Rédl, G. (1894): Jegyzék 1. Tapolca: 1–9.
- Smetana, A. (1955): Beiträge zur Kenntnis der Gattung *Phylonthus* Curt. II. *Ann. hist.-nat. Mus. natn. Hung.* **6**: 205–211.
- Soós, L. (1934): Magyarország állatföldrajzi felosztása. *Állattani Közlemények* **31**: 1–25.
- Soós, L. (1943): *A Kárpát-medence Mollusca faunája*. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 478 pp.
- Széekessy, V. (1936): Adatok a Tihanyi-félsziget xerotherm bogárfaunájának ismeretéhez. *Állattani Közlemények* **33** (3–4): 149–157.
- Széekessy, V. (1938a): Die Staphyliniden des historischen Ungarn. I. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **1** (2–3): 37–42.
- Széekessy, V. (1938b): Die Staphyliniden des historischen Ungarn. II. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **1** (4): 75–78.
- Széekessy, V. (1939a): Die Staphyliniden des historischen Ungarn. III. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **2** (1): 1–4.
- Széekessy, V. (1939b): Die Staphyliniden des historischen Ungarn. IV. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **2** (2): 17–20.

- Székekessy, V. (1939c): Die Staphyliniden des historischen Ungarn. V. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **2** (3): 33–36.
- Székekessy, V. (1939d): Die Staphyliniden des historischen Ungarn. VI. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **2** (4): 49–52.
- Székekessy, V. (1940): Die Staphyliniden Ungarns. VII. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **3** (3): 49–59.
- Székekessy, V. (1943a): Die Staphyliniden Ungarns. VIII. *Fragmenta Faunistica Hungarica* **6** (3): 101–112.
- Székekessy, V. (1943b): Die Koleopteren-Fauna der Halbinsel Tihany. *A Magyar Biológiai Kutatóintézet Munkái* **15**: 358–399.
- Tóth, L. (1968): Adatok a Balaton-felvidék bogár (Coleoptera) faunájához. *A Veszprém megyei múzeumok közleményei* **7**: 351–365.
- Tóth, L. (1974): *Oxytelus mutator* Lohse a Kárpát-medence faunájában (Coleoptera: Staphylinidae). *Folia Entomologica Hungarica* **27**: 221–226.
- Tóth, L. (1976): *Acrolocha pliginskii* Bernh. és az *A. sulculus* Steph. fajok előfordulása a Kárpát-medencében (Coleoptera: Staphylinidae). *Folia Entomologica Hungarica* **29**: 115–118.
- Tóth, L. (1979): *Lithocharis nigriceps* Kraatz in Ungarn (Coleoptera, Staphylinidae). *Folia Entomologica Hungarica* **33**: 203–206.
- Tóth, L. (1980): A Bakony hegység holyva- (Col.: Staphylinidae) faunájának alapvetése, I. *A Veszprém megyei múzeumok közleményei* **15**: 93–109.
- Tóth, L. (1982a): A Bakony hegység holyvafaunájának alapvetése II. (Coleoptera: Staphylinidae, Paederinae). *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis* **1**: 119–138.
- Tóth, L. (1982b): Holyvák II.–Staphylinidae II. *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, VII, 6. Akadémiai Kiadó, Budapest, 110 pp.
- Tóth, L. (1983): Holyvák V.–Staphylinidae V. *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, VII, 9. Akadémiai Kiadó, Budapest, 69 pp.
- Tóth, L. (1984): Holyvák VII.–Staphylinidae VII. *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, VII, 11. Akadémiai Kiadó, Budapest, 142 pp.
- Tóth, L. (1985): A Bakony hegység holyva faunájának alapvetése, III. (Coleoptera: Staphylinidae). *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis* **4**: 85–106.
- Tóth, L. (1986): A Bakony hegység holyvafaunájának alapvetése (Coleoptera: Staphylinidae, Habrocerinae–Hypocyptinae). *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis* **5**: 17–38.
- Tóth, L. (1989): Holyvák VI.–Staphylinidae VI. *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, VII, 10. Akadémiai Kiadó, Budapest, 41 pp.
- Tóth, L. (1993): Holyvák VIII.–Staphylinidae VIII. *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, VII, 12/a. Akadémiai Kiadó, Budapest, 68 pp.
- Wachsmann, F. (1907): Pápa és vidékének bogárfaunája. *Rovartani Lapok* **14**: 11–23.

THE ROVE BEETLE FAUNA OF THE BAKONY AND THE VÉRTES MOUNTAINS (COLEOPTERA: STAPHYLINIDAE)

Introduction – Approximately 1700 species of rove beetles are known to occur in the Carpathian Basin, and the occurrence of some 1250 species is recorded in Hungary. A total of 588 rove beetle species was collected in the territory of the Bakony and Vértes Mountains; however, the estimated number of species living in these regions is at least about 1000.

History of investigation – The first rove beetles collected in the Bakony Mountains are mentioned in Hopffgarten's (1876) and Rédl's (1894) works. Hopffgarten listed 9 species from the surroundings of Nagyvázsony, while Rédl enumerated 12 species from Tapolca. The main work in the 19th century is Kuthy's (1897) publication. Kuthy mentioned 64 rove beetle species from the Bakony Mountains. Although many collectors visited the study area in the last decade, only a few of their data were published in various papers, e. g. Wachsmann (1907), Székessy (1936, 1943b). From the point of view of our project the most important work is Tóth's essays (1968, 1974, 1980, 1982a, 1985, and 1986). Tóth listed altogether 310 species from the territory of the Bakony Mountains. The staphylinid fauna of the Vértes Mountains has scarcely been known. Comprehensive works have not yet been published about this subject.

Geographical description – The investigated area includes the westernmost part of the Transdanubian Mountains, namely the hilly countries of the Bakony-vidék and the Vértes–Velencei-hegyvidék (the fauna of the Velencei-hegység is not studied here). Furthermore it covers some adjoining areas, like the northern edge of the Balatoni-medence (basin), and the Somló (hill). These are parts of the Transdanubian Hills and the Little Plain, respectively (Fig. 1). The Bakony and Vértes Mountains consist mainly of sedimentary rocks. Triassic dolomite and limestone dominate most of this region but a few of Silurian clay slate and Permian sandstone, some Jurassic and Cretaceous limestone, Tertiary limestone, gravel, marl and clay, as well as Quaternary basalt can also be found in various places. Pleistocene sandy and loessy sediments, eluvial deposits, and Holocene alluvial deposits are also widely distributed in the study area. The average height of the Bakony and Vértes Mountains is about 400 and 350 m; their highest peaks rise to 709 and 487 m above the sea level, respectively.

Climate – The climate of the investigated area has a continental character, with Atlantic and Mediterranean modifying effects. The yearly average temperature is 9–10 °C, and the annual precipitation is about 600–750 mm. The temperature and precipitation fluctuate between 8.5 and 10.5 °C, 600 and 960 mm, respectively, depending on the altitude and the geographical situation.

Vegetation – There are three climatic zones in the study area. The lower regions (from 100 m to 200–250 m) belong to the forested steppe zone or (most part of the Bakonyalja and Bársonyos) to the zone of closed oak forests. This latter one, in general, present from 200–250 m to 350 m above the sea level. The lower regions are heavily influenced by human activities. Plains are cultivated; slopes of the hills are occupied by vineyards, etc., or covered by planted forest stands dominated by non-native trees (like *Pinus nigra* and *Robinia pseudoacacia*) in most places. The patches of the original vegetation are restricted to steep slopes, craggy areas, etc. The most common forest as-

sociation in the zone of closed oak forests is *Quercetum petraeae-cerris*, which still covers relatively large areas. The zone of humid (hornbeam and beech) forests occupies a wide area above 350 metres but the role of hornbeam forests, due to the local climatic factors, is subordinated in this region. The typical associations of the humid forests are *Carici-Carpinetum betuli* (hornbeam stands) and *Daphno-Fagetum sylvaticae* (beech stands).

Zoogeographic division – The investigated area is divided into six main and ten minor faunal regions (Fig. 2): I. Balaton vidéke (Balatonicum): I.1. Balaton-felvidék, I.2. Veszprémi-fennsík, I.3. Keszthelyi-hegység vidéke – II. Bakony–Vértes vidéke (Vesprimense): II.1. Déli-Bakony, II.2. Északi-Bakony, II.3. Keleti-Bakony, II.4. Bakonyalja, II.5. Sokoró, II.6. Vértes, II.7. Bársonyos vidéke – III. Belső-Somogy vidéke (Somogyicum): Tapolcai-medence vidéke – IV. Külső-Somogy (Kaposense): Balatoni-Riviéra – V. Kelet-Zalai-dombság vidéke (Saladiense): Devecseri-Bakonyalja – VI. Mezőföld vidéke (Colocense): Zámolyi-medence vidéke.

Characteristic species – Thermophilous (South-east European, Balcanian, etc.) elements living mainly in the lower areas are *Ocypus olens*, *O. ophthalmicus*, *Quedius levi-collis*, *Xantholinus laevigatus*, *Stenus maculiger* and *Omalium cinnamomeum*. These species characteristic for South Transdanubia and the Transdanubian Mountains, however, the best part of them can be sporadically found in the nearby areas, too. Elements of humid areas living mainly in the higher regions are *Quedius lateralis*, *Qu. nigriceps*, *Qu. ochropterus*, *Othius laeviusculus*, *Domene scabricollis*, *Stenus similis*, *Liogluta pagana*, *Leptusa ruficollis*, *Placusa atrata*, *Tachinus rufipennis*, *Omalium excavatum* and *Anthophagus alpestris*. These species distributed mainly in West and South-west Transdanubia but a few of them live in north-eastern part of Hungary, too. Elements of humid areas living usually in the lower regions are *Neobisnius villosulus*, *Oxypoda rufa*, *Atheta europaea*, *Bledius cribricollis* and *Olophrum viennense*. Their distribution in Hungary is similar to those of the previous group of species. Thermophilous elements characteristic for the Great Hungarian Plain and Little Plain are *Philonthus salinus*, *Ph. scribae*, *Ph. spermophili*, *Rabigus pullus*, *Quedius meridiocarpaticus*, *Leptophius flavocinctus*, *Xantholinus coiffaiti*, *Paederus balcanicus*, *Astenus bimaculatus*, *A. pulchellus*, *Aleochara milleri*, *Dacryla fallax*, *Coprophilus piceus*, *Bledius spectabilis*, *B. unicornis* and *Platystethus rufospinus*. These species occur usually in the lower regions: on warm, dry slopes of hills, on sandy and muddy deposits of lakes and puddles, in marshes, etc.

List of species – The records are arranged in the order of the zoogeographic regions (see above), while settlement and place names are listed alphabetically. In the case of some species (usually in lack of the referred specimens) it was impossible to confirm some former records. These data need further confirmation, or these are supposed to be misinterpretations. In such cases species names are put into brackets. The species collected in the close surroundings of the study area but not found within its boundaries are also marked in this way. Finally, a new species for the Hungarian fauna is mentioned in this part: *Mocyta fussi* (Bernhauer, 1908).

A TUDOMÁNYOS NEVEK MUTATÓJA

Abemus	40	Blediini	216
Abinothum	241	Bledius	217
Achenium	119	Bobitobus	193
Acidota	247	Bolitobius	194
Acrolocha	239	Bolitochara	176
Acrotona	152	Bolitocharini	176
Acrulia	239	Brachida	178
Acylophorini	87	Brachyusa	174
Acylophorus	87	Bryoporus	191
Agaricochara	181	Callicerus	172
Alaobia	163	Calodera	146
Aleochara	133	Caloderini	146
Aleocharidae	133	Carpelimus	213
Aleocharinae	133	Carphacis	191
Aleocharini	133	Ceranota	137
Alevonota	165	Ceritaxa	163
Aloconota	171	Chaetida	155
Amarochara	147	Cilea	203
Amidobia	163	Coproceramius	155
Amisammus	211	Coprochara	137
Amischa	167	Coprophilini	209
Amischini	167	Coprophilus	209
Anotylus	224	Coproporus	207
Anthobium	245	Cordalia	175
Anthophagini	244	Craetopycrus	230
Anthophagus	248	Crataraea	138
Aploderini	221	Creophilus	37
Aploderus	221	Cryptobiini	119
Arpedium	247	Cryptobium	119
Arybodma	135	Cypha	185
Astenini	103	Cyphea	182
Astenognathus	103	Cypheini	182
Astenus	104	Dacrila	174
Astrapaeus	75	Dadobiini	166
Atheta	158	Dalotia	165
Athetini	155	Datomicra	157
Atrecus	90	Deleaster	210
Autalia	181	Deleasterini	210
Autaliini	181	Demosoma	143
Baeoglana	143	Deubelia	144
Baryodma	135	Dexiogyia	139
Bessobia	165	Dilacra	172
Bisnius	53	Dinaraea	166

Dinothenarus	38	Hydrosmechini	172
Disopora	171	Hypnogyra	92
Distichalius	79	Hypocyphtini	185
Dolicaonini	118	Hypostenus	129
Domene	113	Ilyobates	146
Dralica	172	Ischnopoda	173
Dropephylla	239	Ischnosoma	190
Drusilla	147	Lasiochara	147
Elbidus	216	Lathrobiini	113
Emus	38	Lathrobium	114
Epomotylus	229	Leptacinus	96
Erichsonius	74	Leptobium	118
Euaesthetinae	119	Leptophius	92
Euaesthetini	119	Leptusa	177
Euaesthetus	119	Lesteva	249
Euceratobledius	216	Lestevidia	249
Euryodma	134	Liogluta	169
Eusphalerini	241	Lithocharini	110
Eusphalerum	241	Lithocharis	110
Falagria	175	Lobrathium	114
Falagriini	175	Lomechusa	150
Falagrioma	175	Lomechusini	150
Gabrius	70	Lordithon	191
Gauropterus	90	Lyprocorrhe	158
Gefyrobius	69	Medon	108
Geostiba	168	Medonini	108
Geostibini	168	Megarthus	250
Gnypeta	173	Meneidophallus	96
Gyrophypnus	90	Meotica	144
Gyrophaeana	178	Meoticini	144
Gyrophaeenini	178	Metatesnus	131
Habrocerinae	208	Metoponcini	96
Habrocerus	208	Metopsia	250
Hapalaraea	239	Microdota	162
Haploglossa	138	Micropeplidae	209
Hemistenus	132	Micropeplinae	252
Hemitropia	151	Micropeplus	252
Hesperophilus	218	Microsaurus	75
Hesperus	73	Milichilinus	92
Heterochara	135	Mniobates	147
Heterothopini	87	Mocyta	153
Heterothops	87	Mycetodrepa	142
Holobus	185	Mycetoporini	187
Homalota	182	Mycetoporus	187
Homalotini	182	Mycetota	152

Myllaena	183	Pella	149
Myllaenini	183	Pellocchromonia	150
Myopinus	215	Phacophallus	97
Myrmedoniini	147	Phaenogyra	180
Neobisnius	74	Phaganthus	249
Ocalea	144	Philhygra	163
Ocaleini	144	Philonthini	52
Ocypus	46	Philonthus	52
Ocyusa	144	Phloeocharidae	186
Ocyusini	144	Phloeocharinae	186
Oligota	184	Phloeocharis	186
Oligotini	184	Phloeonomini	240
Olophrum	246	Phloeonomodes	240
Omaliinae	234	Phloeonomus	240
Omaliini	234	Phloeopora	147
Omaliium	234	Phloeoporini	147
Onibathum	243	Phloeostiba	240
Ontholestes	38	Phyllodrepa	238
Onychophilonthus	69	Piestinae	233
Othiini	88	Placusa	182
Othius	88	Placusini	182
Oxypoda	139	Planeustomini	210
Oxypodini	138	Planeustomus	210
Oxyporidae	208	Plataraea	164
Oxyporus	208	Platydracus	40
Oxytelinae	209	Platyola	155
Oxytelini	221	Platystethus	230
Oxytelops	227	Pleurotobia	176
Oxytelus	228	Podoxya	141
Pachnida	166	Polychara	135
Pachyatheta	154	Proteininae	250
Paederidus	97	Proteinini	250
Paederinae	97	Proteinus	251
Paederini	97	Pseudocypus	44
Paederus	98	Pseudomedon	111
Palporus	199	Pseudosemiris	171
Parabolitobius	194	Pucerus	221
Paraboopinus	214	Purrolinus	93
Paragabrius	67	Pycnota	166
Paralionthus	70	Quediini	75
Paraphallus	94	Quediops	82
Paratrogophloeus	211	Quedius	79
Parerichsonius	74	Rabigus	70
Pareusphlaerum	244	Raphirus	82
Parocyusa	145	Rayacheila	51

Rhopalocerina	178	Tachyporini	195
Rugilus	105	Tachyporus	195
Scopaeini	111	Tachyusa	173
Scopaeus	111	Tachyusini	173
Sepedophilini	200	Tasgius	50
Sepedophilus	200	Tesnus	128
Siagonium	233	Tetartopeus	117
Silusa	182	Thamiaraea	151
Silusini	182	Thamiaraeini	151
Sipalotricha	169	Thinobiini	216
Spatulonthus	67	Thinobius	216
Sphenoma	140	Thinodromus	210
Staphylinidae	37	Thinonoma	173
Staphylininae	37	Traumoecia	165
Staphylinini	37	Trichophya	186
Staphylinus	42	Trichophyinae	186
Stenidae	120	Troginus	216
Stenus	120	Trogophloeini	210
Stenusa	182	Trogophloeus	214
Stichoglossa	138	Typhlolinus	93
Stilicini	105	Velleius	75
Strigotini	151	Xantholininae	88
Styloxys	221	Xantholinini	90
Sunius	109	Xantholinus	92
Tachinus	203	Xylodromus	244
Tachinusini	203	Xylostiba	240
Tachyporidae	187	Zonyptilus	209
Tachyporinae	187	Zyras	148

TARTALOM – CONTENTS

Előszó	5
Bevezetés	6
A kutatás múltja és jelene	6
Természetföldrajzi áttekintés	8
Állatföldrajzi felosztás	12
Természetvédelmi vonatkozások	20
A Bakony és a Vértes természetvédelmi szempontból fontos fajai	25
A gyűjtőhelyek felsorolása	26
A fajok felsorolása	36
Köszönetnyilvánítás	254
Irodalom	254
The rove beetle fauna of the Bakony and the Vértes Mountains	257
A tudományos nevek mutatója	259